

המחיר 960 שקלים (כולל מע"מ)

שנה 49

מיספר 2475

ט"ז שבט תשמ"ה, 6.2.1985

העולם הזה

אונס

בצפון

תל-אביב

"קפה נמס" עם "חלבית" - ממש עלית.

חדש

גם כשאין חלב,
אצלנו הקפה תמיד טעים.

מי שמחזיק בבית או במשורד קופסת "חלבית" של עלית, לא יתפוס אותו הקפה אף פעם בלי חלב. זוהי רק ההתחלה. מי שטעם פעם אחת קפה עם "חלבית" של עלית מצא שהקפה טעים במיוחד. "חלבית" של עלית מוכנה תמיד. לא מחמיצה ולא צריך להרתיחה. מעכשיו, להשיג בכל החנויות.

שנת

הקפה טעים עם חלבית של עלית

מכתבים

אונס אינו בדיחה

נשים אינן צוחקות מאונס. אך יש גברים החושבים שזאת בדיחה. לאחרונה פורסמו באחד העיתונים קארי קטורות תחת הכותרת "איך לאננס טרמפיסטית". קאריקטורות אלה הן רק האחרונות בסדרה ארוכה של ביטויים המשפילים ופוגעים בנשים. מדאיג להיווכח פעם נוספת, ששינאת נשים והנאה המופקת מאלימות נגד נשים, מתבטאת בחירות-יצירה של גברים. להפוך אונס לבדיחה זאת פרווילגיה גברית. נשים אינן יכולות לחזק את אונסן. פירסום האונס כבידור קל להמונים יכול רק לעודד תפיסה זו ואת המימוש שלה. גישה זאת לאונס הינה סטירית-לחי לכל הנשים: אלה שעברו אונס וכל השאר, החיות תחת איום יומיומי של אונס. אנו דורשות התנצלות על הפגיעה בנו והפסקת הפירסום של ביטויים הפוגעים בנשים. קבוצת פעולה נגד אונס, תל-אביב

החרישו. אחיכם הוא

אפילו בתנ"ך התייחסו ביתר עדינות לאמנון. מכפי שמתייחסים אחיו ובני דודיו של שר-התיקשרות לאמנון רובינשטיין (העולם הזה 30.1). מה זה דאלאס. מה זה מישפחת יואינג, לעומת הרובינשטיינים מתל-אביב? עם אחים כמו מרדכי-מוטקה ועם בני-דודים כמו יואב, אני חושב שאמנון רובינשטיין כבר יכול ליהנות אפילו בחברתו של שותפו לשינוי וריבו למינוי, מרדכי וירשובסקי. מי יודע אם בחברת האחים ובני-הרודים לא קוראים לשר-התיקשרות אמנון, כפי שכינו את האמנון הראשון, מפרשת אמנון ותמר. אבל, אפילו שם נאמר: החרישו, אחיך הוא!

יואל סטולר, תל-אביב

הכתוב במלואו, בספר שמואל ב' (פרק י"ג) הוא: "ויאמר אליה... האמינו אחיך היה עימך? ועתה, אחותי, החרישו, אחיך הוא! אל תשיתי ליבך לדבר הזה!"

הטעות של בגין

אילו היה מנחם בגין ער יותר להתנהגותו של חבר חירות צעיר בשם יורם ארידור (העולם הזה 30.1)... אני מאחל ליורם ארידור חיים ארוכים. רק לא, חס וחלילה, חיים ציבוריים. שיעסקו בענייניו ויניח לעם ישראל.

כל ההקדמה הזאת באה למיקרא הכתבה במדור זה היה העולם הזה שהיה, שבה סופר על עורך-דין ירושלמי צעיר, אחר יורם ארידור, שחיו לו שאיפות, תביעות ודרישות משונות ביותר, כבר לפני 25 שנה.

חבל שמנחם בגין עשה כבר אז את הטעות, שעליה הוא חזר כל-כך הרבה פעמים בחייו. הוא התעלם מן הכלל, תסלחו לי על הביטוי, "הרוג אותם, כשהם עוד צעירים!"

משה כהן, פתח-תקוה

באופן סימלי בלבד, הקורא כהן, באופן סמלי בלבד

יש עיתוי ויש פיתוי

עניין נערי-הפיתוי, שבהם משתמשים כדי לגזול את המגיע לנשים מתגרשות (העולם הזה 30.1), הוא נושא רציני, אבל הקורא אורן מגלה בו פן רגוע, אולי רציני אף הוא.

אולי אני פשוט החמצתי את ההזדמנות. הסיפורים האלה, עם הנשים שכל-כך קל — הוי כמה קל! — לפתות אותן, "צ'יק-צ'אק והצלחת", רודפים אותי כל חיי. ליתר ריוק: אני רודף אותן, אבל אף פעם לא הצלחתי לתפוס אחת כזאת! עוד בימים הטובים שבה"ד 1 (בתי-הספר לקצינים) היה בפרדס-חנה ואני הייתי שם מדריך, תמיד התקנאתי בחבריי, שהיו חוזרים מהחופשה ומספרים לי מה קרה להם באוטובוס, בדרך מחרדה לתל-אביב: מבט פה, מבט שם, יד פה, יד שם. אל תשאלו...

אין לכם מושג כמה כרטיסי-אוטובוס חדרת-תל-אביב ביזבותי ממשכורתי הדלה, של סרן צה"ל מחזור 1955, ומה — מבטים כן ועוד איר: אבל שלי, רק שלי, ואחרי-כך — לא מבט נגדי, ולא יד ולא בטיח.

הנה עכשיו, שוב — נערי-הפיתוי, הוא מופיע, הוא מזמין, הוא מאכיל, הוא משכיב, אלה, כנראה, נשים מסוג מיוחד, שלא כל אחד פוגש. אברהם אורן, פתח-תקוה

היאצרי אתיופים להתנחלויות

7 האמריקאים זועמים: הם העניקו 20 מיליון דולר לקליטת האתיופים, ופטי רן ממסים תרומות של עוד 100 מיליון — בתנאי שהעולים יקלטו בתחומי הקו הירוק, כעת מתברר שהעסקנים בסוכנות רימו אותם!

רומציה — יוק!

13 כל העסקנים במפלגת העבודה, מלבד יצחק רבין, כבר החליטו: הרומציה לא תתבצע. פירוקה של הש"ר תפות עם הליכוד צפוי אחרי הבחירות להסתדרות.

הכישלון בלבון

10 הנסיגה מלבנון, שהתחילה השבוע באיזור צידון, מוכיחה כי המולחמה היקרה, בדם ובדמים, לא היתה אלא הרסקתה הסתרי-סרי כוי של פוליטיקאים הסריר-ברי נה וגנרלים בלתי-מיקצועיים.

פיסגה בניו-יורק

12 אריק שרון ואלי קולס קיימו פגישה-פיסגה בניו-יורק • אברשה טמיר הקים שערווינה • קופת-החולים חייבת לבנק-המועלים 100 מיליון • דולר - דפנה ברק מדווחת.

פגישה במוסקבה

29 אלכסנדר חולמילאנסקי, מסורב העליה שנידון השבוע למאסר של שנה וחצי, התכתב במשך שנים עם דורית הופר מירד שלים. דורית מספרת על פגישה מפתיעה ביניהם — במוסקבה.

ישראלי ביפו

21 חמיס אבולעמיה, מהמאפיה המפורסמת ב"יפו גדל בג'ירלדים מעורב, יהודי-ערבי, מוכר פיתות ליהודים וערבים, ומרגיש אזרח ישראלי נאמן וערבי גא. העסקים בסדר, הבית מרווח, התברים טובים; רק כהנא מפריע לו.

המדורים הקבועים:

- 3 מיכתבים
- זה היה העולם הזה שהיה — המילחמה של 1974 ונעמי אדווה של 1960
- 4 קורא יקר
- 5 בלונים
- 6 תשקוף
- 7 במדינה
- 9 הנידון — שיח טרוריסטים
- 14 עלי דפנה
- 15 יומן אישי — אהבה ישראלית אנשים — הביצים של רפול והשמן של דנקר
- 16 תמרורים
- 20 תלון ראווה
- 24 לילת ישראל — מיכל סנונית, גוליאנו מר וזאקלן ליכטנשטיין
- 26

כתבת השער הקדמי:

אי-מלדה בעיד

מכה של מיקרי אונס פקדה איזור בצפון תל-אביב, והמישטרה חסרת-אונים. "העולם הזה" ערך תחקיר נרחב על האיזור, על פעולות-הסרק על המישטרה, אסף עדויות מהקורבנות וממי ליץ על אמצעי מיגון.

46

כתבת השער האחורי:

איך מתה רותי

14 רותי ברדיין (27) הגיעה לחדר-הלידה בבית-החולים "השרון" ושעה קלה אחר-כך נפטרה. גם העובר מת. מה קרה? הרופאים נתנו תשובות סותרות, ואחר-כך החליטו על חקירה. המישפחה מוכת היגון וזעמת: "אילו לפחות נער-כה החקירה על-ידי גורם עצמאי..."

ראלף טעה!

43 כשמונה גבוי שרף כמאמץ מכבי תל-אביב, היר אותו ראלף קליין מסני כיר שלון צפוי. כעת מכריז שרף כי סיסוף: "אני שמח שראלף טעה!"

רחל המרחלת מדווחת:

44 הדה בושש משיבה מילחמה למתקפיה: ה-אחד פסיכופט, השני עושה מעשים מגור נים בקטינות • מדוע בית הנשיא אינו מיר שלם בזמן? • יהיה כהן כבר לא נאיבי • איך ניצחה יונה לחובצי את כלתה • למה חזרה רונית גמליאלי אל כיכר-המדינה?

צוענית בנשמה

32 בפולין קראו אחריה "יהודיה מלוכלכת!" בגלל אביה היהודי, והזהירו אותה מצוענים. בישראל דרשו ממנה להתגייר, בגלל אמה הנוצרית, וגם הזהירו אותה מ"ערבים מלוכלכים". אחרי שהיתה להטוטנית במועדון "לילה, נדיה (בתמונה) התא-הבה בערבי, התאסלמה, וכעת היא כותבת שירים בעברית.

פלואח הסעד

18 אורן דאנה (בתמונה) מפעיליו לשעבר של מיר איר כהנא הגוען, שהבין עם מי יש לו עסק וברח כל עוד רוחו בו, חושף את המזימות של ה"מישמורת להגנת בנות ישראל" ומספר לבני ציטרין: לובשי החולצות השחורות מתכננים לצוד צעירים ערבים ולסמוך חומצה על מיהם ועל אבר המין שלהם!

"לימדתי ואהבתי!"

20 במכתב מהכלא להעולם הזה מספר אריה ניב, הנאשם בקיום יחסי-מין עם תלמידותיו, כיצד פיתח ריעות חינוכיות מתקדמות, ומכריז: "לימדתי אותם ואהבתי אותם. היום אני יודע שעשיתי טעויות איומות!"

סרבליים

24 למרות שמם, הם לא תמיד מסורבלים, וכי החלט אופנתיים. הלהיט השני נה הם סרבליים בסינגל יוני סכס, המתאים גם לו וגם לה.

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גליון. העולם הזה: שהופיע השבוע לפני 25 שנה הביא תיאור בדיוני של מלחמה דימוינית — מלחמת-עולם בין המזרח למערב, שבה מוסקום בן שאר כליה-משותפת העתידיים גם טנקים מעופפים, ובה רק שתי ארצות השומרות על ניטראליות: שווייץ ומצרים. במדור: עולם קטן רואינה אנה שגל, האחריות זה 13 שנה על התלבושות בתיאטרון הבימה: עד להצגת הבכורה אני עושה את השמלות צרות-צורת, ואחר-כך אני מרחיבה אותן, כי לפני הבכורה כולן מתרצצות עצבניות, לא אוכלות ואז הן רותות יותר. אחרי כך הן מתרגלות ומשמיינות. במדור: מיכתבים לרותי נתנה רקדנית באלט צרפתית ובלונדית עצה ריחנית: בלונדית הייבת להפיק ריח נפלא. אני משתמשת

בכמויות קטנות של בושם יקר, במקום ענני בושם זול! השער הקדמי: דיווח על הקרב בצפון — פעולת-תגמול של חיילי גולני בתוואסיק, כפר סורי ששכן מעל לתל-קציר. הפעולה נועדה למנוע מן הסורים לעבר איזור מריבה מסור. בשער האחורי: נעמי אדווה, היסאית רבתיכישרונות בת 22 — דיוגת, דוגמנית, שחקנית הוקי וקוסמטיקאית — שבזכות יכולת הצלילה שלה זכתה לתואר "בינת אלי-אבלים" (בת השטן) מדיגייה הערבים של היסה בחוף הקאזינו של בת-גלים.

העולם הזה קרב בצפון

העולם הזה 1167 התאריך: 3.2.1960

הישראלית הממוצעת חמש וחצי לירות מתקציבה בעשן הסיגריות. הסיגארים והמיקטרות. מדי שנה צורכים אזרחי ישראל יותר מ-2200 טון סיגריות, 35 טון טבק להרחה, 10 טון של טבק למיקטרות וחמישה טון של סיגארים. לפי סטטיסטיקה בלתי-רשית מית, כל מבוגר רביעי בארץ נוהג לעשן. במישאל-בזק בין אישים, ניסו כתבי העולם הזה לעמוד על מינהגיה העישון המקובלים: יגאל ידין, פרופסור לארכי-אולגיה: "אני מעשן מיקטרת. כל יום

כיום, 25 שנה יותר מאוחר ממשיכה הזמרת רוזה לעשן. אבל מהו תלוי בנסיבות. בתקופה שהוריה אושפזו בבית-החולים הירבתה לעשן, אך כאשר היא הולכת להבדיל לתיאטרון, היא איננה מעשנת כלל. די לה בתענוג של התיאטרון. וחוזף מזה" היא שרה, כשהיא מוציאה את סיגרית הטיים התורנית מפיה. מארקז. הכל בסדר!" גם שחקנית-תיאטרון הוותיק פינקל ממשיך בשלו. הוא, לדבריו, עוד מקלקל מדי פעם סיגריה. אבל עכשיו זה כבר תלוי במצב-הרוח שלו. בכל מיקרה, הוא אינו בולע את העשן, ובכלל: "אם לעשן, אני מעדיף לעשן על הבימה, במיסגרת התפקודי"

קולנוע עיגול השנור

הישראלי הממוצע, מגיל 15 ומעלה, הולך 24 פעם בשנה לקולנוע. בכל הזמנות כזאת הוא תורם שתי פרוטות, הכלולות במחיר הכרטיס, לקרן הקיימת לישראל. תרומה של חמש אנורות לשנה אינה נראית כלי-כך חשובה לאורח, אולם לקרן הקיימת מכניסים 30 מיליון המבקרים בבתי הקולנוע. מדי שנה, סכום של 60 אלף ל"י, סכום שאין להתבייש בו. בימים הקרובים תצטרך הקרן הקיימת לחוקק סעיף זה מטור הכנסותיה. אחרי השינוי שחל בחלוקת המטבע הישראלי, שוב אין הפרוטות קיימות. מאז השינוי — שלפיו אין עוד אלף פרוטות בלירה, כי אם מאה אנורות בלבד — הוריעו כעלי בתי הקולנוע לקרן הקיימת, כי אינם מוכנים לגבות מיסים במטבע שאינו קיים.

בסוקי השבוע יש להם בעיה

רויד בן-גוריון: "לקרוא את התנ"ך באנגלית זה כמו לנשק דרך מיטפתח". הפיליטונאי יוסף (בן-גן) ויניצקי, על החלטת ועדת-העורכים לאסור את פירסום המלה אונס בי עיתונות: מעניין אך יודיעו עכשיו העיתונים על נחיתת-אונס.

יול ברינר אינו חושף את הקרחת

רופאים בנית-החולים הדסה נאלצו לתפור את פניה של אסתר. יעקב יצא רק בפצעים קלים. הוא נפל ישר על גופה של אסתר. "סוף-סוף היא תוכל לנוח קצת", אמרו שכניה של אסתר. הם טעו. יומיים אחרי שהובאה לנית-החולים,

מישאל בזק אין עשן בלי סיגריות

מדי חודש מעלה המישפחה

לובסטר בחיפה, קיפוד בדיונגוף

אדווה 1985

אדווה 1960

ויספורים. את הכסף האמיתי החלה עושה כאשר גילתה את הלובסטרים, מאכל-התאווה לאינני-החך. ב-1960 רצתה נעמי להיות מאפרת תיאטרון וקולנוע, ומה שלא סיפק לה הדיג הרווחה בדוגמנות-ציור. היא דיגמנה למרסל ינקו וגם לחוג נשות-הגבר על הכרמל. עד שיום אחד אמרה לה אחת מהן: "מותק, תצטופמי קצת. היום הבאתי נייד קטן!"

ב-1960 עוד היתה נעמי אדווה, הדייגת התת-ימית היחידה בארץ. אבל כבר אז היתה משוגעת על חיות-בית, ובדרך-כלל לא היו בביתה החיפאי פחות משלושה כלבים ושיבעה חתולים (אם כי היו גם ימים, שבהם אספה לביתה 21 חתולים בעת ובעונה אחת). בהזדמנות אחרת גם ניסתה את מזלה עם קיפוד מקומי ועם קוף מיובא. אלא שהקוף, עשה צרות נוראיות בבית, קרע וילונות, הדליק גפרורים ושרף מפת-שולחן, ואז היא העבירה אותה לגן-החיות. אהבת-החיות היא נטיה מישפחתית אצל נעמי. אחיה הצעיר, למשל, החזיק צינצנת שבחדרו עקריבים צהובים חיים. את הקאריודה האמיתית שלה החלה נעמי אחרי השירות בצבא, שבו היתה נהגת. היא גילתה את עולם הדיג והגיעה לשלל יומי של עשרה קילו חזירי-ים; חתוליים; כריש-חול; דאורים; סרגוסים

אורחים קרחת על הגבול

שעה שהגבול הסורי געש סביב שאלה של עיבוד-קרקעות, היה הגבול היירני טרוד בבעיית פליטים. אלא שלא כמו בתליקציר, תיקתקו בשער-מנדלבאום (מעבר הגבול בין ישראל לירדן, בלב ירושלים) המצלמות, לא המיקלעים. בין שני הבטון, שנועדו לחסום את מעבר הגבול בפני טנקים, ניצב צוות של מסריטי טלוויזיה, ובמרכזו כוכביה-קולנוע יול ברינר. הי קרחת המפורסמת ביותר בעולם העמי. זה את עצמה לשירות פליטי העולם. אלא שהשירות לא הרחיק לכת עד כדי גילוי הקרחת. ברינר בא חבוש מיגבעת טירולית ירוקה, הצטלם כשהוא חבוש מיגבעת, וחזר לשטח ירדן כשהמיגבעת עדיין תקועה על ראשו. צלם-עיתונות ישראלי ביקשו, מעבר לגבול, להסיר את המיגבעת. ברינר חיך את חיכוכו המפורסם של מלך סיאם והשיב בשלילה. שאלת שליח. ברינר היה גם כלבנון וברצועת עזה, אך בשער-מנדי דלבאום הוא נפגש עם שדרן הטלוויזיה אד מורו, להסררת קטע נוסף עבור תוכניתו של מורו על בעיית הפליטים. שאל מורו את ברינר: "לאיזו מסקנה הגעת, אחרי סיורך במחנות הפליטים הערביים?" השיב ברינר: "הגעתי למסקנה שהם כבר התייאשו מלחזור אי-פעם לבתיהם הקודמים. נשאלת עתה השאלה: מה מוכנה מדינת ישראל לעשות — מ'כחינה מדינית ומעשית — כדי לפתור את בעייתם?"

אסונות חזרה למעגל

אסתר כהן היתה אחת הפעילות שבנערות רחוב בן-יהודה והטיילת הי תל-אביביים. הצעירה בת ה-19 פיר-נסה, כארבע השנים האחרונות, מאז שעזבה את בית הוריה, את יעקב בן אברהם (24), העובדה שיעקב היה נשוי ואב לילדים לא הפריעה לה. בהנהגתו המיקצועית שיגשג עיסקם המשותף. מינהגונה היחידים שירדה אסתר היו בנית-הכלא. כשהיתה משתחררת, היתה ממהרת לחזור אל יעקב, הוא אומנם היה מכה אותה מפעם לפעם, אבל היא התגאתה בעובדה שנשאר נאמן לה. הלכה אחריו ממלון למלון. ישר על הגוף. השבוע קבע חוג את תחנתו במלון גוטליב שברחוב אהרון-סוקו. עם הדירה החדשה בא גילוי חדש. לאסתר התברר שיעקב שוב אינו נאמן לה. כליל שבת בחצות, כאשר בא יעקב לחדרה, היתה תגובתה של אסתר: "לא! דיו עוזב אותי במנוחה!" כך היא עקקה לעברו ונמלטה אל המירפסת. כשהיא נאזות במעקה, יעקב רדף אחריה ו-ברגע שבו הוא ניסה לנתק מהמעקה, שמעו השכנים חבטה עמומה. המירפסת הרועה התמוטטה והשניים נפלו לרחוב מהקומה השנייה.

העם היהודי ניצח במישפט בניו-יורק.

זה היה ניצחון מוסרי כבר!

אז אולי תשלם אתה את שכר-הטירחה?

קוּיָא יוּי

הייתי רוצה לשתף אותך בכמה בעיות חמורות, שאנחנו מתלבטים בהן. השבוע דיבר ברדיו עמוס שוקן, בעל הצהרון חדשות, ואמר כי ההערה לאה בשיעור 20% במחירי העיתונים, על פי עיסקת-החבילה מס' 2, אינה מאפשרת את קיום העיתונות. כי העיתונים אינם סובלים רק מהתייקרות חומרי-הגלם, כשאר המפעלים במשק, אלא גם מירידה הרתי-אסון בכמות המודעות, שעליהן היה קיומם. שוק המודעות נהרס, וכיום שאפות ההכנסות ממקור זה לאפס. שוקן הזהיר כי העיתונים בארץ נאבקים על חייהם, וכי אחרים מהם ייסגרו. בהיעדר עיתונות חופשית, אין קיום לדמוקרטיה הישראלית. באותה שעה פנו המר"לים של העיתונות אל בית-המישפט הגבוה לצדק ברשישה לאסור על הטלוויזיה לקבל מודעות באי-צטלה של תשריירי שרות ותשריירי חסות. העברת חלק גדול של תקציבי הפירסום המעטים

כיום מוטל, למעשה, כל העול על הקוראים בלבד. מעולם לא ניהלנו את העולם הזה כעסק שתפקידו הוא להפיק רווחים. גם בימים הטובים ביותר, מבחינה כלכלית, לא חילק העולם הזה רווחים לבעליו. גם המשכורות בעיתון היו תמיד צנועות. ראיתי בנעלות על העיתון פיקרון ציבורי, כדי להבטיח את קיומו ופעולתו של העולם הזה, כמוסר ציבורי חיוני לקיום הדמוקרטיה הישראלית. אולם המוסר הציבורי הזה כפוף לחוקים כלכליים ולכל המתרחש במשק.

המחיר החדש

בהתאם לצווים של עיסקת-החבילה מס' 2, מותר לנו להעלות את מחיר העיתון ב-20%, ועל כן נקבע מחירו של גליון זה לסכום של 960 שקל. זהו מחיר נמוך מאוד, אם לוקחים בחשבון שהוא פחות מחצי מחירו של כרטיס-קולנוע. אני נזכר שבשעה

קיום העתונות הישראלית נחון בסכנה. כמו כל העתונים במדינה, מתלבט "העולם הזה" בבעיות חמורות. העורך מנתח אותן בגילוי-גב

שקיבלתי את העולם הזה לידי, באפריל 1950, היה מחירו כמחיר כרטיס-קולנוע. אילו היינו חופשיים לקבוע את מחיר העיתון לפי הצרכים האובייקטיביים, כדי לאפשר את פעולתו ברמה הנוכחית, היה המחיר צריך להיות השבוע לפחות 1200 שקל.

אני משוכנע שרובם המכריע של קוראי העולם הזה, שגם הם רואים בשבועון זה מוסר חיוני, הממלא תפקיד ייחודי בחברה הישראלית, היו מעדיפים לשלם מחיר גבוה יותר, ובלבד שלא לפגוע בפעילות העיתון. אך במציאות הקיימת, בהיעדר האפשרות להעלות את מחיר העיתון כפי שצריך, נהיה נאלצים לנקוט בימים הקרובים אמצעים לקיצוץ דראסטי בהוצאות העיתון, כדי להתאים אותו להכנסות. קיצוצים אלה יפגעו במידה מסוימת בפעולתו, ואני מקווה שתתייחס אליהם בהבנה. אני מאמין בחוסנו היסודי של המשק הישראלי. כאשר ייגמר הטירוף, שהביא לביזבוז נורא של משאבי המדינה על הרפתקות פוליטיות וצבאיות, תשלומי שוחד לטפילים רתיים וחילוניים, חלוקת-שלל בין עסקני-מיפלות וטיפוח מעמד של פרוטקציונרים ואנשי הודשחור, יעמוד המשק על רגליו כגוף המפרנס את עצמו.

עברנו בשבועון זה תקופות קשות. גם מבחינה כלכלית. נעבור גם תקופה זו.

לכלי-התיקורת הממלכתי, המטיל אגרות על הציבור כולו, מאיימת עוד יותר על קיום העיתונים. בעלי העתירה דיברו על "חיסול העיתונות". פניות אלה אינן מוגזמות. הן קריאות-אזהרה, המתארות את המצב לאשור.

עיתון בלי אבא

מזה כמה חודשים סובלים כמעט כל העיתונים בארץ מהפסדים גדולים. המגיעים אצל כמה מהם לסכומי-עתק. אחרים מן העיתונים נהנים מחסותו של אבא גדול — גוף פוליטי או חברה כלכלית — המכסה את ההפסדים ביד נדיבה. אחרים חיים מן השומן, שצברו בעבר. בעיות אלה לא פסחו על העולם הזה. כפי שאתה יכול להיווכח בנקל, שטח המודעות בשבועון זה הצטמצם מאוד. בימים כתיקונם תפסו המודעות המיסחריות 20 עד 30 עמודים ככל גליון. עכשיו הגיעו למינימום של שניים עד ארבעה עמודים. כפי שהודיע שבוע אחד מראשי המפרסמים ברדיו, מתייחסים המפרסמים אל העולם הזה בכבוד רב, ורואים בו מכשיר חשוב לפירסום. בין השאר, מפני שגליון אחד של העולם הזה עובר ידיים רבות. אולם גם אנחנו לא ניצלנו מירידת המודעות. שכל עיתוני ישראל סובלים ממנה. העולם הזה אינו סמוך על שולחנו של שום גוף פוליטי או כלכלי. בזה כוחו ובוה ייחודו. הוא חי תמיד מהכנסותיו, הבאות לו משני מקורות בלבד: קוראי השבועון והמפרסמים בו.

דניאלה שמי

הממשלה שלא

קמה השבוע

בלישבת ראש הממשלה השתעשעו השבוע בהרכבת ממשלת מיעוט. אילו מימש יצחק מודעי את איומו, והיה גורם לפרישת הליכוד ממשלת האחדות. **שביהצופן לממשלה זו: ממשלת המומחים.** בממשלת המיעוט היה ראש הממשלה מציג פנים חדשות של אנשי ממשק, אלו הורכבו, שבקרבם צפויה פרישתו מקונצרן "טבע", וישעיהו גביש, מנכ"ל "כרם". משה שחל היה מתקדם לתיק רציני יותר, ואילו מוטה גור היה נשאר בתפקידו הוותק. בלישבתו של פרס הועלו שמות של כמה וכמה פרופסורים, כמועמדים אפשריים למשרת שרהאוצר.

הורביץ עזר לבנקים

אחד הנושאים שיועלו לדיון בוועדת החקירה של מופלג המניות הבנקאיות קשור לגילויי דעת מס' 23 של לישכת רואי החשבון. **כשהיה יוגאל הורביץ שריאוצר, הוא פנה ללישכה במוכתב, שהעתיקו נשלחו לצמרת הכלכלית המימסדית, וביקש לדחות את פירסום גילויי הדעת לפחות בשנה.** בכך ביקש למעשה למנוע פירסום תמונה נאמנה במאזני רואי החשבון, שהיו מראים כבר אז, בתחילת שנות ה-80, על הפסדי הבנקים והסכנה הצפויה למניות הבנקאיות המוטרות.

התק"ם חשש

שבלאס יברח

שעות ארוכות של חרדה עברו בשבוע שעבר על צמרת התק"ם וגיוכריה, כאשר הגיע אליהם מידע — שאחרי כך התברר כמוטעה — כי אישי העסקים ורוד בלאס עומד לעזוב את הארץ. מבלי להחזיר להם את כספם. בתק"ם היו בטוחים, שמסיבת העיתונאים המפתיעה שכניס בלאס היא תרגיל בהסתתרת דעת.

חשש מעיתונאים

בדרום אפריקה

שגרירות דרום אפריקה בישראל מחמירה במתו

קומנדו-חזיר

בבני ברק

חרדים קיצוניים בכנרת ברק הקימו את מה שהם מכנים "קומנדו חזיר" — קבוצת גברתנים, האמורים לתת טיפול מיוחד לחנויות בגוש דן המוכרות בשר-חזיר לסוגיו. הקבוצה תיכנס לחנויות, ותשמיד בכוח את המוצרים הלא-כשרים, על אסו חמתו של הבעלים. החרדים פנו לגרול-תורה כדי לבדוק שמא יש חילול-השם במגנע ידיהם עם בשר-חזיר. אם יתברר, עליהם דין תורה, שמגנע כזה אסור עליהם, הם גייסו לפעולות שלהם לאי-חזיריים.

אשרות כניסה לעיתונאים מישראל, המבקשים לצאת לביקור שלא עלי-פי הזמנת השילטון הלבן. בדרך זו מנסה השגרירות למנוע פירסומים שליליים על ארץ-האפרטהייד.

מה עשה זיגל

בניו יורק?

ביקורו הפתאומי של בנימין זיגל בניו יורק, בסוף ינואר, כביכול לאירוע מישפחתי, גרם לרבים נדודי-שינה. מקורות מוסמכים בניו יורק ידעו לספר השבוע, שהיחידה לחקירות-הונאה התעניינה בארבעת הנושאים הבאים: חשדות לעבירות של עובדי חברת-העופה ישראלית בארצות-הברית; ניסיון לאתר את נחום קלקא, הקבלן הישראלי שברח לחו"ל, ששמו הופיע ברשימת ישראל זילברברג, מעביר המט"ח לשווייץ; עסקים מעבר לים של אישיות ציבורית דתית בכירה; ספיחי חקירת פרשת לוינסון — "אמפל". גורמים שונים ניסו לבדוק באחרונה מה העלה תניינצב זיגל בנסיעתו, אך לשווא.

לישכה משופצת

לשריר

בין נסיעותיו התכופות לחו"ל הספיק שרת-תיירות, אברהם שריר, לשפץ את לישכתו שבמישרד התיירות בירושלים. שריר ניצל את ההזדמנות שהיה צריך להחליף את דלת-הכניסה ללישכה, והרחיב את העבודות, שבסופן הפך המישרד ל"לישכה מפוארת".

קרתי חסם את זיגל

באי יום-יעיון של "המיכללה לביטוח" הופתעו לגלות שהמומחה לחקירות פשעי צווארון-לבן, בנימין זיגל, לא ירצה לפניהם. המיטרה שלחה שני נואמים אחרים — ראש אגף-חקירות, יחזקאל קרתי, וסגנו של זיגל, גורמן פייט. מסתבר שמארגני הכינוס פנו במקובל לקרתי, וביקשו שזיגל ירצה לפניהם, אך קרתי ביקש מהם שיזמינו את פייט. הנוכחים נהגו מאוד מהרצאות של פייט, שהיתה מלווה בהערות מאירות עניינים ומבהרות.

יעוכב קידום מרכוס

קידומו של סגן מפקד מחוז תל-אביב, יגאל מרכוס, יעוכב. בצמרת המיטרה בוחנים שוב את הפרטים הקשורים בקצין, שבאו לירי ביטוי בדיונים המישפטיים בתביעת הדינה שבין בצלאל מיוזרי ו"הארץ".

"ביפרים" לזונות

כמה זונות ברחוב הירקון בתל-אביב גילו בבחירתן את מכשירי הביסדר, והן משתמשות בהם לצורכי עבודתן. בדרך זו הן מקבלות הודעות על פשיטות-מיטרה, קבוצות עם לקוחות ומקבלות הודעות תוך כדי עבודתן.

קרע אייזנברג — "כור"

בקבוצת אייזנברג מתרעמים מאוד על קונצרן "כור", ורואים בו את האחראי להרלפה על השירות בין שני הגורמים בנושא מיפעל מיצוי שמנים. ההרלפה בוצעה עליידי מדליף-הבית של כור. עד כה פעלו שני הגורמים יחדיו בנושא זה בחו"ל, כאשר שאול אייזנברג סיפק את הקשרים והמימון, ואילו מיפעל ה"ל"ס — שהוא כבעלות מוחלטת של כור ומישפחת ליכוביץ — ביצע את העבודות כקבלן. עכשיו מתכוון אייזנברג להוכיח, שאיתו אין מהגלים עסקים מעל גבי עיתונות. כתוצאה מכך הוא הקפיא את עזרתו לכור במורח החוק, בקרב מדינות שישאל לא מקיימת איתו קשרים דיפלומטיים.

דובר צה"ל

מכסה ראשים

בתזכיר למערכות-העיתונות ררש דובר צה"ל החדש, תת-אלוף אפרים לפיד, שכתבים וצלמים המסקרים הלוויות של חיילי צה"ל, יקפידו להופיע בכיסוי-ראש — לדיברי לפיד, כדי שלא לפגוע ברגשי המישפחות.

תעמולה דתית

לציוותי אל-על

הדילומים והדילולות של "אל על" נקראו במאורגן למישרד-הדתות בירושלים, שם הם עברו קורס מזורז של הרכבה דתית, שהיתה בעצם תעמולה. באותו הזמן עשויים חוגים חרדיים להכריז על חרם נגד מטופי "אל על". העילה הנוכחית: תלונת כמה נוסעים דתיים על כך שבאתר הטיסת הוקרו סרטונים רך לפני הנוסעים. נראה שסרטים אלה אינם מגשים למועצה לביקורת סרטים ומחזות. כאל על מתקשים למצוא סרטים שיענו על הצרכים המיוחדים של החרדים, חוץ מסרטונים מצויירים וסרטים דוקומנטריים ישנים.

כתבי "הארץ"

נגד "חדשות"

ועד עובדי "הארץ" פנה בדרישה לעורך, גרשום שוקן, שישים קץ להתקפות המתפרסמות ב"חדשות" על כתבי "הארץ". הוועד טוען, כי מכיוון ששני העיתונים נמצאים כאותה הבעלות, לא ייתכן שמצב זה יימשך והבעלים יעמדו מנגד. הם דרשו משוקן לסיים את הפרשה בדרך של התנצלות, ולא — הם ישקלו פעולות-עונשין, שייפגעו בעבורת קונצרו-שוקן.

משלוח קוקאין

מלוס-אנג'לס

הבדמה התלאיבית חוגגת בימים אלה סביב משלוח של קוקאין, שהגיע מלוס-אנג'לס, בתיק תייר שבא לביקור. המשלוח לא נתפס, כמובן.

דור-ההמשך

התחשב במכבי

כינוס של דור-ההמשך של ההסתדרות הציונית, שנערך בחודש שעבר בפאריס, אורגן ביסודיות מדוקדקת, כדי שהנציגים לא יחמיצו את האפשרות לצפות בשני מישחקי הכדורסל בין מכבי-תל-אביב וצסק"א מוסקווא, שהתקיימו בציפות ב"16 וב"17 בינואר באנטוורפן. מוזמני דור-ההמשך, מכל הקשת הפוליטית בארץ, ניצלו את הנסיעה למויזשק, כדי להפגין נגד הסובייטים בעניין יהודי ברית-המועצות. בראש מחלקת דור-ההמשך עומד עסקן המפד"ל אליעזר שפר, איש-אמונו של זבולון המר.

ירושלים

בצבע בספרדית

כתבת צבע על ירושלים, על פני שיבעה עמודים, מופיעה בירחון האחרון של תכנית-התעופה הלאומית הספרדית, איבריה, הירחון, רונדה. המופץ בין אלפי נוסעי החברה כרחבי העולם, הוא פרי יוזמתה של נציגת החברה בארץ, כרמן אסיק. במישרד-החז"ן מרזצים מהפירסום, ומדגישים ששרי-החז"ן נסגנו לא הצליחו לעשות מה שעשתה הנציגה המיסחרית בארץ, במיוחד שכמה חברות-העופה אחרות, ממדינות המקיימות יחסים דיפלומטיים מלאים עם ישראל, מנסות להסתיר את לוח-הטיסותיהם לארץ.

המדינה פושטת רגל, אך העסקנים הדתיים סוחטים אותה מצד אחר, המתנחלים מהצד השני

האורח הישראלי עבר את השבוע בחררה גוברת.

התעמולה על הצלחת עיסוקת החכילה מס' 1, ועל התחלת עיסוקת החכילה מס' 2, לא יכלה להסיח את דעתו מסימני המשבר הכלכלי הגובר. האורח חרד לעבודתו ולפרנסתו. מיפעלי-ענק התנדרו. כמה מהם ניצלו רק תורות להורמה מאסיבית של כספים מן הקופה הממשלתית המתרוקנת. דילדול הרווחות של מטבע-החוץ היה ככתובת על הקיר.

אמצעי-סרקס — כגון הגדלת מס-הנסיעות והיטלים דומים — לא יכלו לספק פיתרון. הם היו כתרופות-אספירין מזויפות למחלה, שממשלת-ישראל לא היתה מסוגלת לטפל בה. שיחיתות זועקת לשמיים.

כמצב זה התפרסמו כמה ידיעות, שהיו צריכות להקפיץ את האורח ממקומו.

אחת מהן היתה מדהימה ממש בעזות-המצח המתגלה בה. הממשלה החליטה לתת לכל חברי-כנסת דתי 660 מיליון שקל, לשימוש האישי, כדי שיחלק אותם למסדות המוקרבים לו.

פירוש הרבה: לא זה בלבד שמשלם-המיסים החילוני נדרש לממן מסורות דתיות, מהם רבים אנטי-ציוניים ואנטי-פטריוטיים, שהוא סולד מהם. לא זה בלבד שאין שום פיקוח אמיתי על מסורות אלה, שאחרים מהם ריקים מתוכן ואינם משמשים אלא כמסווה לצרכים שונים לגמרי, פוליטיים ופרטיים.

ולא זה בלבד שבית-הדין הפשט העליון של המדינה כבר פסל נוהל מושחת זה, ותבע להעניק כספים ממלכתיים רק על פי אמות-מידה אובייקטיביות, שוות לכל, ולא זה בלבד שנטענת כאן הפליה ברורה בין ח"כים חילוניים ודתיים, תוך מתן זכויות-יתר מפליגות לח"כ חובשי-כיפה.

אלא שניתן כגון שוחר אישי לעסקנים פוליטיים, שהפכו את הדת קרדום לחפור בו, שרוממות הדת ו/או הקנאות הלאומנית בפיהם, ובניתיים הם חוסמים את קופת-המדינה ועושים את משלם-המיסים בלי רחמים.

גם בימים כתיקונם, נוהל זה היה פסול מעיקרו. בעיתות משבר, שחיתות מחרידה זו זועקת לשמיים.

עזות מצח. כאילו לא די בכך, באה עזות-המצח של המתנחלים והגדישה את הסאה. גם מתנחלים אלה הם ברובם הגדול, חובשי-כיפות, הטוענים בשם הדת.

כמשך שנים חסמו המתנחלים את קופת המדינה והכריחו אותה להוציא סכומי-ייעוק על ההתנחלות, בטענה שזו דרושה לביצור ביטחון-המדינה.

שערוריה חדשה הקשורה באתיופים מאיימת על יחסי ישראל — ארצות-הברית

לרמת למדען הגבוש

ליים (כולל גילה, ארמון-הנציב ורמות), ובוודאי שלא למרכז הקליטה בקריית-ארבע. לזה קוראים במינוח של הסוכנות, סידור זמני.

אשר ל"סידור הקבע", כלומר קלי-טה כדור ובתעסוקה, אין לשלוח עולים מאתיופיה לשטחים הכבושים מאז יוני 1967.

ראש מחלקת העליה, חיים אהרון, אינו חולם אסילו למלא אחרי ההוראות האלה. הוא נתון בלחץ עצום של שדולת גוש-אמונים, הנתמכת על-ידי שר החוץ ומ"מ ראש-הממשלה, יצחק שמיר. אהרון קיבל הנחיה מפורשת מראש הרות, לשלוח עולים למרכזי הקליטה בגדה, ואף לדאוג ל"סידורים מוקדמיים" של דיור-קבע במקומות כמו קריית-ארבע, עימנאל או אפרת — כולם בשטחים הכבושים.

שר הקליטה ממילגת העבודה, יעקוב צור, שהוא נץ קיצוני, אבל בנוסח אחדות-העבודה, רואה בשליה רבה את מיבצעיו של חיים אהרון. הוא הוהיר את ראש-הממשלה שימעות פרס ואת דולצ'ין, שנקשפת סכנה למגביות. דברים מפורשים בכיוון זה נאמרו לצור בעת ביקורו האחרון בווינגטון. גם דולצ'ין, שיחסו לגוש-אמונים מסוייג, כלשון המעטה, הביע דאגה עמוקה מפעולות מחלקת-העליה. אהרון עצמו אינו מתרגש מהסערה הריפלומטית והפוליטית-פנימית. גל העליה מאתי יופיה תיעל למחלקתו הקציבים שמי נים, המאפשרים לו להביא אנשים חדשים למחלקה, על טהרת אנשי תנועת החרות. המנכ"ל איש המפרל, יהודה דומיניץ, מנסה להתנגד, אבל אהרון מצל את מעמדו העדין של דומיניץ, אחרי הפירסום האומלל כי ביטאון גוש-אמונים נקודה כדי-לנטי רל כל התנגדות של ממש.

לאחרונה החליט אהרון להקי צות 200 דירות לעולי אתיופיה בגדה המערבית. הכספים לדי-רות אלה נאספו בארצות-הברית. הוא האמור גם בסכומי הכסף הגדולים, המוצאים על קליטת עולים אלה במרכזי הקליטה הרבים, הפזורים מעבר לקו הירוק, בסביבות ירושלים, וגם בקריית-ארבע.

מחוגי גוש-אמונים נימסר, שהלחץ על הסוכנות יילך ויגבר. הם רואים בעולי אתיופיה תוספת כוח-עבודה, בתקופה שבה קשה למצוא מועמדים רבים לאייש את ההתנחלויות בשטחים הכבושים. כמו בסיפור המודולף ננקר דה, הם מגלים חוסר אחיות לאומית משוועת. הם מוכנים לסכן את כל המיפעל החברתי הגדול, הממומן בכספי המגביות מארצות-הברית, רק כדי לשרת את האינטרס היחיד המניין אותם: קיום הנוכחות שלהם בשטחים הכבושים. חיים ברעם ■

זוה שנים רבות קיים כאן מעשה הונאה גלוי: חלק ניכר מהכספים, הנא-ספים בארצות-הברית, מוצא בשטחים הכבושים, חרף איסור מפורש של שילטונות ארצות-הברית. אין ספק ש-שגריר ארצות-הברית בישראל, סמואל וואיס, ואנשיו, מודעים לעובדה זאת, ויש להניח שהם דיווחו על כך פעמים אין ספור לווינגטון.

עד כה לא באה כל תגובה פומבית מהבית הלבן או ממישרד-החוץ האמרי-קאי.

הנחיה

מפורשת

משלת ארצות-הברית הע-ניקה לישראל 20 מיליון דולר כדי לקלוט את יהודי אתיופיה, ואיפשרה למגביות הקשורות בסוכנות היהודית לאסוף עוד 100 מיליון דולר, פטורים מ-מס.

בשנועות האחרונים עלה נושא יהדות אתיופיה לכותרות. הצנוורה אינה מאפשרת דיון בעליה, או במיס-פרי עולים, אבל היא מנועה מכל מחיקה של ידיעות העוסקות בקליטה.

המעם הודיעה וושינגטון שי-יש להקפיד במסורש על התנאי שיהודי אתיופיה יקלטו בתחרי-מו הקו הירוק.

דולצ'ין, ופקידים בכירים בסוכנות, הוזהרו שאין לשלוח עולים מאתיופיה אפילו למרכזי-קליטה במיזרח ירושי-

ל ימים האחרונים מוצף מישרר-הטלקס של הסוכנות היהודית בירושלים במיברקים רחופים מארצות-הברית. רק מיקצתם מסגיר את האמת על ההסתככות הגדולה של מוסד זה, ושל ההסתדרות הציונית, עם ארצות-הברית.

המיברקים החמורים באמת מגיעים באמצעות מישרר-החוץ, בצופן בלישי-כת היר, אריה דולצ'ין, כמעט שאין מסתירים את המבוכה ועוגמת-הנפש, שהמיברקים האלה גורמים לראשי הסוכנות.

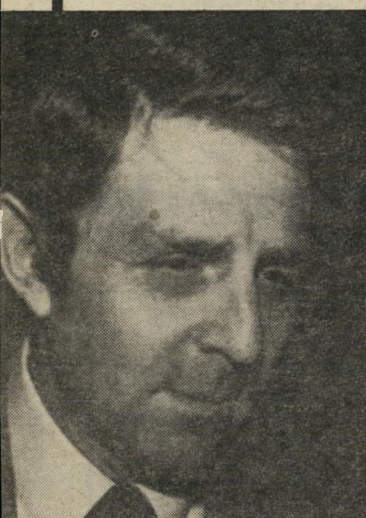
האירגונים הציוניים, ועוד יותר מהם האירגונים היהודיים "הלא-ציוניים", העוסקים באיי-סוף כספים למען ישראל, מועי-נים שלשילטונות בווינגטון נשבר ממעשייה-ההונאה, הקשר-רים בקליטתם של עולי-אתיופי-יה בגדה המערבית הכבושה.

בניהולו המגושם, הבלתי-מתחכם של ראש-מחלקת-העליה בסוכנות, איש-חרות חיים אהרון, מאיימת הפר-שה להפוך לתקרית דיפלומטית של ממש, שנוקיה למדינה כולה יהיו אדירים.

סיפור המעשה הוא פשוט. איסוף הכספים בארצות-הברית מופקד בירי-אירגונים השייכים לסוכנות, אבל לא להסתדרות הציונית. האמריקאים מת-רים את איסוף הכספים, ואת תיעולם לישראל, ואף מעניקים לתורמים הק-לות ניכרות במיסים.

יודר דולצ'ין מנהיגי חירות —

ראשי-מחלקה אהרון — החליטו לצפף —

שר-קליטה צור — על האמריקאים!

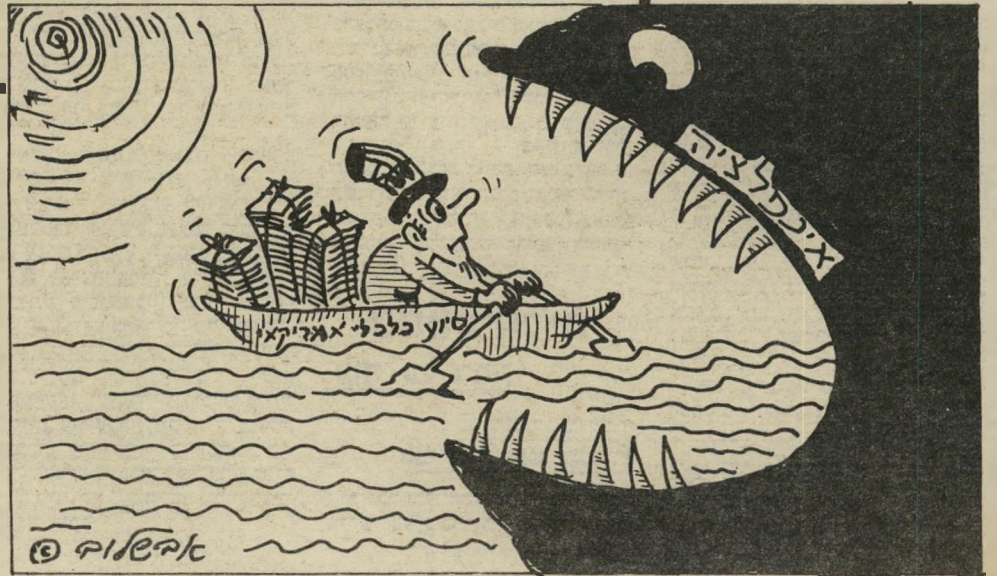
השבוע התבררה אמת המרה לעיני כל: לא זה בלבד שההתנחלויות אינן תורמות דבר לביטחון המדינה, ולא זה בלבד שהן מהוות עתה מיכשול לשלום הדרוש לכלכלת המדינה, אלא שיש צורך בהוצאות עצומות כדי להגן על ההתנחלויות עצמן.

בשעות הגורליות הראשונות של מילחמת יום-הכיפורים היה צה"ל עסוק בהצלתם ובפנינייהם של המתנחלים ברמת-הגולן. בצורה פחות דרמטית הוכח השבוע שוב, שההתנחלות מחריפה את בעיות הביטחון, תחת לפותן, כטענתה.

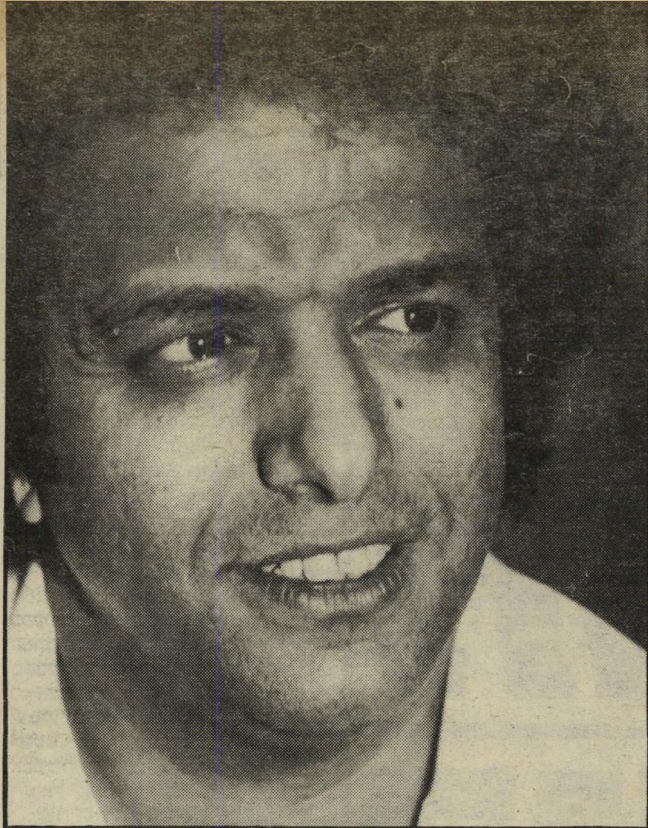
טירוף המערבות. בכנישי הגדה היו מיקרים של יודיאבנים, השלכת בקבוקי-תבערה (שגרמה למות קבלר-פועלים יהודי) ואף מיקרה של (המשד בעמוד 8)

הנימוק הביטחוני עמד בראש טענותיהם, ואיפשר להם לשכנע גם אנשים שלא הלכו שולל אחרי חלומות-סרק משיחיים וקנאות דתית-לאומנית.

איש אינו יודע מה חלקה של ההתנחלות בהתמוטטות הכלכלית של מדינת-ישראל. המדינה בנתה מעבר לקו הירוק תשתית של מדינה שניה — אוטוטרואות מפוארות, ישובים שנשארנו כמעט ריקים, מוסדות-ציבורי רבים. חלק גדול של המתנחלים חי על חשבון המדינה, בהסוואה זו או אחרת. אחרים זכו בויליות מפוארות על חשבון משלם-המיסים, ומשתמשים בהן ללינת-לילה בלבד, וכאכסניה למיש-פחותיהם המפונקות, כשהילדים לומדים כתיבות של תריסר ילדים ופחות.

איככלציה ©

זמר דנוך
לא ברמלה, כן בפאריס

המזרחי של רשות השידור, ששודר ברמלה. אבל אחד הבולטים בהיעדר רותו. שנה אחרי שנה, וכמו כן גם הפעם. היה הזמר רמי דנוך, מנהיג להקת העוד.

באותה שעה הוא הופיע בפאריס בישיבת כיסא-רחמים בהופעת צדקה.

לפני כמה חודשים היה בטוח דנוך (33) שהפעם הוא יופיע, לראשונה בחייו, מעל המסך הקטן, אבל תיקווחו נכזבה.

דנוך, קרוב-רחוק של מישפחת דנוך המפורסמת מכרם-היתמנים בתל-אביב, נשוי בשנית לסימה ואב לארבעה — שניים מכל נישואין — התפרסם באמצע שנות ה-70. דנוך, המתגורר בדירה מרווחת בחולון, זימר עוד בילדותו בכתיבת-כנסת, ובצבא הקים את צוות-העוד תובלה. אחרי השיחור הקים את להקת העוד, שלא השתנתה מאז הוציא חבכיה, והחל להופיע ברחבי-הארץ באופן מיסחרי. להיטו, חנה'לה התבלבלה, הפך לשלאגר.

איכות אלף-אלף. רק אחרי-כן החל דנוך להופיע גם בחאפלות. הוא מבוקש מאוד להופעות. בקיץ הוא מופיע 20 ערבים בכל חודש, ובחורף רק עשרה. המחיר הממוצע שהוא גובה להופעה כיום: 900 דולר.

אחרי תנהלה הוא הפתיע בעיבוד לשיר האוניה, והפך למקובל גם בחוגים שדחו את מוסיקת הקאסטות. מאז הוציא שמונה תקליטים אריכי-נגן, 14 קאסטות, ואפילו שתי קאסטות-יורדא. תמיד הקפדתי על איכות אלף-אלף של ההקלטות שלי. נגנים של הפילהרמונית ליוו אותי בהקלטות. הוא מדגיש. אבל הוא טרם זכה בכיסי הטלוויזיוני. "פגנתי כמה פעמים לטלוויזיה וביקשתי שיצלמו אותי. בכל פעם נדחתה. מנהל התוכניות המזרחיות, יוסף ביישראל, תירץ זאת בטענה שאני שמן ומכוער." בין המנהל והזמר שוררת מתיחות עתיקת-יומן. לדנוך אין הסבר למקורה, אבל באחרונה היא הגיעה אפילו לבית-המשפט העליון.

מעטפה קרועה. דנוך שלח שני שירים לפסטיבל דרוז. שני השירים שובי-אלוי והעלם הועברו בדרך המקובלת, עלי-גבי קאסטה. היא נמסרה אישית לעוזרה-הפקה אריה צוברי, במשרדי רשות השידור בקריה בתל-אביב.

אחרי ישיבת ועדת-המיון של הפסטיבל, הודיע צוברי לדנוך ששני שיריו נפסלו. "זה הפתיע אותי, מספר דנוך, כי לפני שנתיים הוועדה לא פסלה את השירים, רק שא לא שודר

(המשך מעמוד 12)

במדינה

(המשך מעמוד 7)

יריה. ברמאללה נרצח זקיף. אף שלדיברי מוסדות-הביטחון לא היה בכך ריבוי משמעותי, עברה ההתייחסות של המתנחלים על גדותיה. יצחק שמיר, חסיד שוטה של ההתנחלות, הגדיר גם הוא את מצבנו רוחם כהיסטריה.

המתנחלים תבעו להפעיל את צה"ל, לנקוט אמצעים קיצוניים, להגביר את המאמץ הביטחוני. פירושו של דבר, במושגים מעשיים: גיוס רחב יותר של אורחים משלמי-מיסים לשרות-מי-לואים; הקצאת כספים רבים יותר מתקציב הביטחון, ההורס את המדינה ממילא.

מי שהעז להתנגד לכך, הוקע כעורכי-ישראל, כוגר ושמאלן. אל הסחיטה הדתית, הצטרפה הסחיטה של המתנחלים. ממשלת-ישראל פושטת הרגל לא העזה להתנגד, אף שסיקרי דעת-קהל הוכיחו השבוע כי בפעם הראשונה מתנגד רוב מוחלט של אזרחי-ישראל היהודיים להתנחלויות. טירוף-המערכות חגג.

השוואה

השלב הנמוך ביותר

יום-השואה

אינו חייב להיות

תאריך טפל בלוח

פעם בשנה, עלי-פי חוק, נסגרים כל בתי-הקולנוע, המיסעדות והמועדונים, הדרו משמיע מוסיקה קלאסית בלבד והטלוויזיה מוציאה מן הגינותים תוכניות משעממות במיוחד. כך נהוג לציין את יום-השואה בארץ.

האמצעים הממלכתיים אכן מצליחים להשרות אווירה מדוכדכת, אולם את מטרתם העיקרית — הודרות עם קורבנות הנאצים — אין הם משיגים. כי אין דבר מרגיז יותר מאשר הוראה מגובה להרגיש עצב. אין פלא שחל-מידי בתי-הספר נוהגים לכנות יום זה, בציניות, "חגי-השואה".

שני רבי-סרנים. בשבועיים האחרונים, בגלל צירוף התרחשויות במקומות שונים בעולם, צף ועלה זכר התקופה הנאצית, על זוועותיה ואימיה. בהתרחשויות אלה לקחו חלק כמה מניצולי התקופה וכמה מן הפושעים הבולטים שלה. היתה זו תזכורת, ששום תאריך קבוע מראש בלוח-השנה אינו יכול לעורר אותה:

● לפני שבוע מלאו 40 שנה לשיחור מחנה-השמדה אושוויץ בידי הצבא האדום. באת-ההמוות שבפולין נערך טקס. בהשתתפות ניצגו הניצולים, שהתקבצו מרחבי תבל. לדיווח הסרטי-היחוד על הטקס הוסיפה הטלוויזיה הישראלית מיסוך מדהים, שהיה גנוז עד היום: סרטי-עודה קצר, שצולם באושוויץ בידי צוות של הצבא הסובייטי, בינואר 1945, ימים ספורים אחרי השהייה. בין הניצולים שהופיעו בסרט בלטה קבוצת ילדים, לובשי המדים המפוספסים, אשר צערו בין גדרות-התיל והגווינות, והציגו לפני המצלמה את סיפורת-הקרקע שעל זרועותיהם, היו, אלה תאומי מנגלה שניצלו בנס מן המישרפות, כאשר רופא-המחנה בחר לערוך להם ניסויים מהירים.

אותם תאומי-מנגלה שעודם בחיים — היום בני 50-45 — שהתארגנו לפני כמה חודשים כדי לתעד את הפשעים שנעשו בהם, וזהו את עצמם ללא קושי בסרט הסובייטי. ● בארצות-הברית שוחרר לפירי סוס תיק מיסמכי-ביון, המעיד כי יוהן מנגלה, הרופא הסאריסט של אושוויץ, שנשא דרגות רביסון כס"ס, נעצר אחרי תום המלחמה בידי הצבא האמריקאי ושוחרר בנסיבות בלתי ברורות. עוד עלה מתיק זה, כי מנגלה, המסתתר עדיין אי-שם בדרום-אמריקה, ביקר בארצות-הברית לפני חמש שנים כשם בדוי. לא נעשה שום ניסיון רציני לעצור אותו.

הפעם השנייה

הרצליה* רח. סוקולוב* פינת שד' חן

שיינע ארטע זאכן

רמת אביב* רח. בארט 2* ליד האוניברסיטה

התנויות הטובות ביותר לבגדים יד שנייה, מצאות, ופריטי לבוש מדליקים.

מחירים משגעים, את חייבת לראות.

ואם יש לך בגדים עם אופי שאינך צריכה -

אנו נמכור לך אותם! הרימי טלפון 052-554488

ליהודית, או 052-552574 לז'אן, או

052-70850 רחל או טל' 03-417455 אהובה דורון.

אנו נבוא לביתך בזמן הנוח לך. להתראות.

בגדים עם אופי נראים עליך יופי

למכירה

סובארו 71 סטיישן

ססט באפריל

טלפון: 03-358161

בית-ספר "אורלי"

ת.א. רחוב המלך גורג' 89
טל. 03) 284919, 295318

מודיע

נפתחים קורסים לספרות, פדיקור ומניקור גברים ונשים לחודש ימים

מחירי הזדמנות ללקוחות:

צבע	3.000 ש'	* סלסול	3.000 ש'
* תסרוקת	500 ש'	* פסים	3.000 ש'
* תספורת	500 ש'	* החלקה	3.000 ש'

* מן 500 ש'

— המחירים לפי אורך השיער —

תן טרמפ

לחייל

שולה

השתלת ציפורניים מלאכותיות בשיטה אמריקאית — בידיים וגם ברגליים וכן השתלת ריסים.

תל-אביב, המלך גורג' 89
טל. 284919 — 295318

נשק הטרור - האם הוא מותר? מתי? באילו נסיבות?

ענייני טרוריסמים

כולנו כאן טרוריסטים לשעבר? קבע המארח הבסקי שלנו, שפרש לא מכבר מן המחתרת והיה לפעיל פוליטי. שעה קלה לפניכן גיליתי לו, לתדהמתו הרבה, שגם אני הייתי בעבר הרחוק חבר במחתרת אצ"ל, בשעה שאירגון זה ביצע פעולות-טרור מובהקות, כגון הנחת פצצות בשוקים ערביים. בשיחה נכחו נציגי המוג'אהדין מאיראן, העוסקים גם כיום בפעולות-מחתרת אלימות נגד המישטר של האיית-אללה חומייני בארצם.

והיה גם איש-אשף, שעומו התוכחתי כלהט על, המאבק המזוין של אירגונו.

כך היתה לי ההזדמנות לדרן מחדש, עם עצמי ועם אחרים, בבקעה הזאת ששמה טרור (או, פעולה צבאית או, מאבק-שיחרור מזוין).

לא-לוחמים ניספים עם הלוחמים, ולרוב גם לפניהם, מפני שהלוחמים יודעים להתחפר. הטרור הוא נישקם של החלשים. מי שיוכל להקים צבא וללחום מילחמה סדירה, אינו נזקק לו בדרך-כלל. הטרור משמש עמים מדוכאים, מיעוטים או קבוצות פוליטיות, שכוחן דל.

הטרור הוא מכשיר פוליטי מובהק. אם אכן כל מילחמה היא המשך המדיניות באמצעים אחרים, כרכויו של קארל פון קלאוזוויץ, מעצב ההלכה הצבאית הפרוסית, הרי מערכת-הטרור צמודה למטרה הפוליטית עוד יותר.

האם מותר להשתמש בה? באילו נסיבות? מתי? ועד מתי?

פאציסיפט אמיתי יתנגד לכל טרור, כשם שהוא מתנגד לכל מילחמה ככלל. מי שמקבל במלואה את תורתו של גאנדי יטען כי ההתנגדות הפאסיבית עדיפה תמיד על השימוש

הרקע הבסקי התאים לכך מאוד, כי באותה ארץ מתנהל ויכוח הריף ומעשי מאוד על הטרור. לא בין הבסקים והספרדים, אלא בין הבסקים לבין עצמם.

ארץ הבסקים זכתה באוטונומיה — לא הקאריקטורה שהציע מנחם בגין ל"ערביי ארץ-ישראל", אלא זו שהציע אנוואר אל-סאדאת לפלסטינים. זה פחות מעצמאות מלאה, שבה רוצים סקטים רבים בסתר-ליבם, אבל זה הרבה יותר מאשר הדיכוי הלאומי והאישי, שנמנו סבלו בעבר הלא-רחוק.

אוטונומיה זו הושגה תודות למילחמת-הטרור של המחתרת הבסקית, אט"א.

זו ביצעה בימי הירודנות של פראנקו פעולות נועזות. אחת מהן היתה הריגתו של אדמיראל ספרדי, איש בכיר במישטר הפאשיסטי, בלב מרריד.

אין ויכוח על הקשר הישיר שבין הטרור וההישג המדיני. לולא הטרור, לא היו השילטונות הספרדיים ודעת-הקהל הספרדית מסכימים לרעיון האוטונומיה. העולם שם לב לקיומם ולזכויותיהם של הבסקים רק בגלל מעשיהם האלימים. מרבית הבסקים הצדיקו אותם.

הויכוח התחיל עם השגת האוטונומיה.

האקסטרוריסט מס' 1 בישראל, יצחק שמיר-זריצקי, חבר מרכז לח"י, הביא פעם את דוגמת הטרור הפלסטיני להצדקת הטרור של המחתרת העברית. בשיחתו עם ההיסטוריון הבריטי, לורד בטל, אמר שמיר שלולא אחוז הפלסטינים בנשק הטרור, לא היה איש בעולם שם לב אליהם.

הנמשל: גם לתביעות הישוב היהודי לא היה איש שם לב, בשעתו, לולא הטרור של אצ"ל ולח"י.

כיום מצדיקה דעת-הקהל היהודית בישראל כמעט פהאחד, נדיעבר, את פעולות האירגונים האלה, אך אין כל ספק שפעולות כמו רצח הלורד מוין, פיצוץ מלון המלך דויד, הנחת פצצות בשעריפו ובשוקים הערביים היו מעשי-טרור מובהקים, אף שבתקופות מסוימות השתדלו האירגונים שלא להרוג נשים וילדים בריטיים (להבדיל מערביים).

אך מבצעי הפעולות האלה מופיעים כיום על בולים ישראליים, וזוכרים מועלה על נס כגיבורים לאומיים.

לפני כמה ימים נערך בירושלים טקס ממלכתי לזכר עולייהגדרום במצריים. אלה השתייכו לרשת יהודית, שביצעה נפקודת ישראל פעולות-טרור מובהקות, כגון הטמנת פצצות תבערה בבת-יקולנוע מצריים, כספריות ובמוסדות אמריקאים שם. המטרה היתה לעורר את הרושם שאלה הם מעשים של טרוריסטים מצריים, וכך לסכסך בין מצריים וארצות-הברית.

בענייני הציבור הישראלי, האנשים האלה והבריחים הירפו את נפשם למען מטרה נעלה, וראויים לכל הכבוד והיקר.

חסידי אמריקה בעולם מצדיקים את מעשי-הטרור האכזריים של כנופיות שכירות, הקרויות "קונטראס", נגד הממשלה החוקית של ניקראגוואה. מתנגדיהם מצדיקים כלב שלם פעולות רומות של המחתרת השמאלית כאלסלוואדור.

מכאן שרק מעטים מגנים את הטרור בכל מקום ובכל הנסיבות. רוב האנושות מוכן להצדיק טרור במקומות מסוימים ובנסיבות מסוימות, בעודו מואם בטרור במקומות אחרים ובנסיבות אחרות.

הכלל הפשוט והמקובל ביותר הוא: אני מהלל את הטרור של ידידי, שהם לוחמי-חופש, ואני מגנה את הטרור של אויביי, שהם טרוריסטים בוויים.

אך זה בכל זאת פשוט מדי. אדם אינטליגנטי, בעל תחושה מוסרית, צריך לנסות להגדיר כלל, אשר יתאים בכל מקום ולכל מאבק, לפי הפיתגם היהודי העתיק האומר שאל לך לעשות לזולתך מה ששנוא עליך.

אם אנחנו מגנים את הטרור במקומות רבים, אך איננו מגנים אותו בכל המקומות — היכן עובר הגבול?

כרזה של המוג'אהדין נגד חומייני

בנשק, וכי לעולם אין להרוג אדם — גם אם המחיר הוא שיעבוד, דיכוי ועינויים.

שומרי-החוק מובהקים יתנגדו לכל פעולות-טרור, מפני שלדעתם מסורה וכותה-מילחמה רק בידי הממשלה של מדינה מוכרת, המסוגלת להפעיל צבא לובש-מדים.

אך לאמיתו של דבר, מעטים מאוד מתנגדים לכל טרור, בכל הנסיבות.

כולנו הצדקנו, וממשיכים להצדיק, את כל המחתרות שפעלו נגד הכובש הנאצי, מצרפת ועד רוסיה, אנהנו מעריצים את אנשי המאקי בצרפת, את הפרטיזנים בברית-המועצות וביוגוסלאוויה, וחבריהם בתריסר ארצות אחרות, וביניהם הפרטיזנים היהודיים.

כל אלה הפעילו את נשק הטרור נגד כובש אכזרי, הרגו גרמנים בעורף, מבלי לרקד להפעיל צבא לובש-מדים, גילם ומינם.

אילו הצליח מישהו לרצוח את אדולף היטלר בשלב מוקדם, היה מציל חיי מיליונים.

בשיתות על הטרור כביבלאו הצדקנו כולנו את הטרור של המוג'אהדין באיראן. על פי פקודות חומייני הוצאו שם להורג 40 אלף איראנים. 120 אלף אסירים פוליטיים נמקים בכלא האיראני. במילחמה בעיראק נהרגו, עד כה, כחצי מיליון איש.

אם ניתן להסל מישטר כזה באמצעות מעשי-טרור (או, התנגדות מזויינת, בלשון עדינה יותר) הרי זה בוודאי מוצדק.

רבים מאנשי המחתרת, ששפכו את הדם, פנו נגד הטרור מאותו הרגע.

"הטרור", כך אמרו, "מוצדק כאשר אי-אפשר להיאבק על מטרות פוליטיות בשיטות דמוקרטיות. אך כאשר אפשר להיאבק בדרך של הסכרה ושיבונוע, הפגנות ובחירות — הטרור הופך שיטה מסולה".

רבים מאנשי המחתרת עלו מתוכה, אחרים, ששהו בגלות בצרפת הסמוכה (שגם בה יש מחוז בסקי), חזרו במסיגרת חנינה. הם נכנסו לפעולה המדינית במיפלה שהיה לי הכבוד להיות אורח כוועידתה.

אחרים נשארו במחתרת. האוטונומיה היא תרמית, אמרו. עד שנישג עצמאות מלאה, נמשך במאבק המזוין. כל מה שהישגנו עד כה הושג בכוח הנשק, וכך יהיה גם להבא.

פלג זה נתמך על-ידי מיפלה פוליטית, שהשתתפה בבחירות וזכתה בהישג לא-מבוטל. למחרת הבחירות סירבה לתפוס את המושבים המיועדים לה כפרלמנט הבסקי, ומחרימה אותו.

פעולות המחתרת לובשות ציביון מכוער יותר ויותר. מאז הענקת האוטונומיה גדל מיספר הפגיעות כמעט פי עשרה, לעומת הפעולות בימי פראנקו. גם אופיים השתנה. כך הרגו אנשי-המחתרת ספר כאחת העיירות הבסקיות, מפני שחשדו בו שניהל סחר בסמים. המחתרת טוענת כי סחרי-הסמים הוא מזימה ספרדית, שמטרתה היא להשחית את הנוער הבסקי ולפתות אותו לנוח את מאבקו הלאומי. (בדיעבד הוכח, שהספר היה חף מכל פשע.)

חלק גדול של הציבור מאס בטרור זה. בהפגנה שהזכירה את שלום עכשווי אחרי טבח צברה ושאת-לא, התקבצו 200 אלף בסקים (כמעט עשירית של העם כולו) כדי למחות נגרו.

כל זה מהווה רקע מתאים למחשבות על הטרור. האם הוא מוצדק אי-פעם? אם כן, מתי?

הטרור הוא נשק מכוער. אין מטרתו לכבוש או לגנון, אלא להטיל אימה (טרור) בלאטניות פירושו "להפחיד"). הטרור פוגע לעיתים קרובות בחפים-משוע, ולא-פעם זוהי גם מטרתו היחידה, כדי להטיל אימה על הציבור ולהביאו לכך שילחץ על הממשלה להסיר את רדישות הטרוריסטים.

בפעולות-טרור כמעט שאי-אפשר להבחין בין לוחמים ללא-לוחמים, בין גברים לנשים וילדים. (להצדקת הטרוריסטים אפשר לטעון שגם במילחמה הסדירה הולכת ונעלמת הבחנה זו. מי שמפציץ עיר או מחנה-פליטים, אינו מבדיל בין אדם לאדם.

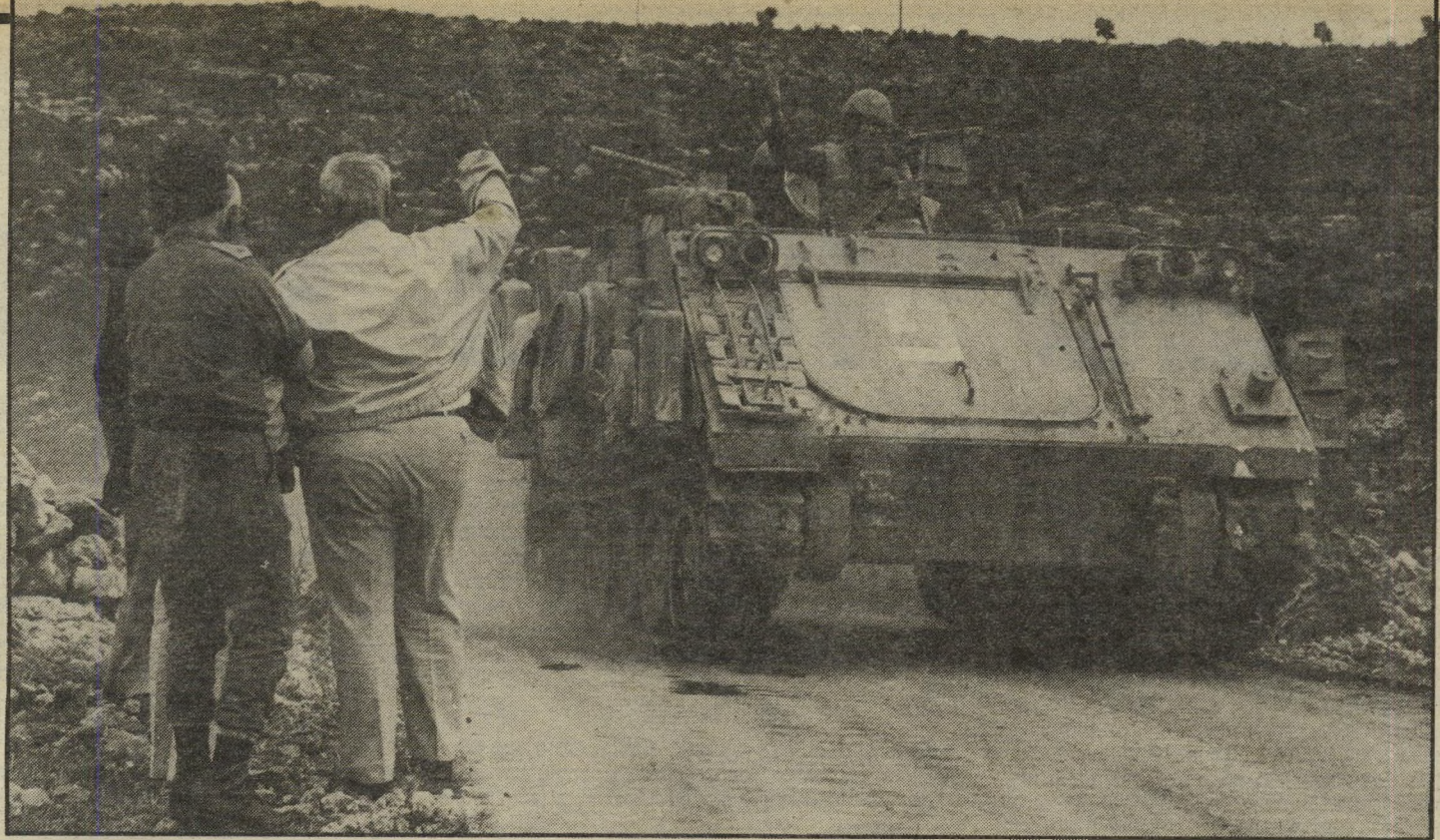
הני מוכן לקבל את הכלל שביטאו ידידי הבסקיים: אטרור הוא מוצדק, כאשר הוא מוסנה נגד דיקטטורה, שאינה משאירה כל דרך לפעולה פוליטית לגיטימית. במלים אחרות: כאשר כלו כל הקיצין.

הטרור הבסקי נגד מישטרו של פראנקו היה מוצדק. הטרור הבסקי כיום, אחרי השגת האוטונומיה, אינו מוצדק, מפני שיש עתה אפשרות רחבה לפעולה פוליטית מכל הסוגים, לשינוי פני הדברים בדרך דמוקרטית.

הטרור השמאלית-כביכול של כנופיית בארמייה-הנוף ודומיהם באירופה הוא נתעב, לא רק מפני שאין לו מטרת פוליטית ברורות הניתנות-להשגה, אלא גם מפני שבארצות האלה יש אפשרות בלתי-מוגבלת לפעולה פוליטית, להסכרה, לשיבונוע ולהליכה לבחירות.

(המשך בעמוד 14)

מובן שקשה מאוד לחוות דיעה אובייקטיבית על נושא זה. הלוחם, שהוא טרוריסט בעיני פלוני, הוא לוחם-שיחרור מפואר בעיני אלמוני. כל שילטון קורא למתנגדיו המזויינים

כך זה התחיל, בשיכרון של התלהבות, כשאריאל שרון נופף לעיני המצלמות לחיילים שיצאו לדרך. עכשיו הם יוצאים. השיכרון חלף

נסיגה בנעל

הכניסו לנו

חמה פירסם העולם הזה את המטרות של המילחמה שעמדה לפרוץ. לא היה זה ניחוש: הרברים נמסרו להעולם הזה עלידי אישיות בכירה, שהיתה מעורבת מאוד בתיכנון המילחמה. הפירסום לא היה בגדר מעילה-באמון, אלא להיפך: אותה אישיות עצמה היתה מעוניינת בפירסום הדברים, מתוך תיקווה שזה יביא לתמיכת הציבור במילחמה.

ואלה היו היעדים:
● תריסת, תשתית המחבר לים בלבנון.
 הכוונה היתה גם לתשתית הצבאית, אך לא היה ספק כי הכוונה העיקרית היתה, דווקא, לתשתית המדינית. שררה בירושלים ההרגשה כי אש"ף מתחזק כגורם מדיני, תחת הנהגה מתונה, העומדת להודיע על נכונותה

משאירה את ישראל כשהיא במצב גרוע יותר מכפי שהיתה לפני שנפתחה.
 רבין התייחס בנאומו רק לשניים מן היעדים של מילחמת-הלבנון. אך היו לה, כמוכן, יעדים נוספים — וגם לגביהן הושג ההיפך.
 שמונה חודשים לפני פרוץ המיל-

אחר של הממשלה, עזר וייצמן, הוא הכריז שהוא מוכן להיפגש עם יאסר ערפאת בתנאים מסויימים («אם הוא יכיר בישראל») ותוסיף: ממשלת-הליכוד עשתה בשעתו הסכם בלתי-ישיר עם אש"ף להפסקת-אש, וכתוצאה מכך לא נפלה אף פצצה אחת על הגליל כמשך שנה שלמה, עד למילחמה.

כך קבעו שני השרים שתי עובדות-יסוד:
● וייצמן: המילחמה לא היתה נחוצה כדי לשמור על שלום-הגליל.
● רבין: המילחמה לא הביטיחה את שלום-הגליל, והסיימה בבישולין מוחלם.

ב עזר ימים מעטים תתבצע ה- נסיגה מאזור צידון בלבנון. אין זו הנסיגה הראשונה של צה"ל בלבנון. קדמה לה הנסיגה מביירות המערבית, ואחר-כך מאזור השוף. אך זוהי הנסיגה הראשונה המתבצעת בגלוי תחת לחץ צבאי, ותוך הרגשה חריפה של בישולין.

כיטא זאת שרי-הביטחון, יצחק רבין, בעצמו. בנאום לפני פעילים יהודיים בארצות-הברית הורה השבוע פה מלא שמילחמת-הלבנון מסתיימת בתוסה. אין ספק, אמר, כי כתוצאה מ- מילחמה זו ידה של סוריה על העליונה, והיא חולשת עתה על ממשלת-לבנון יותר מאשר אי-פעם. חוץ מזה, אמר רבין, הפכה המילחמה את השיעים לכוח, ועכשיו קיים טרור שיעי נגר

יעדי המילחמה:

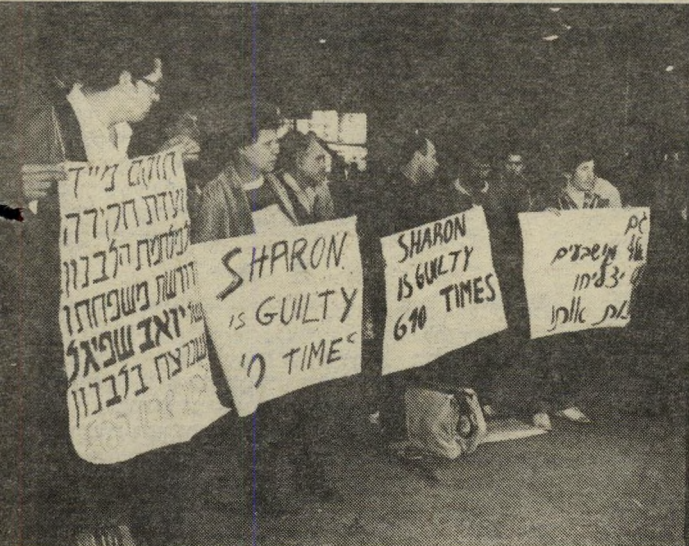
התוכנית

ה היערכות החדשה בלבנון (התלוצץ השבוע קצין בכיר לשעבר: «גם נסיגת נפוליון ממוסקבה היתה היערכות חדשה!») אינה מבוצעת כדי להשיג שום יעד חיובי, מדיני או צבאי. היא מהווה פשוט מסקנה מן העובדה שישראל הפסידה במילחמה, שבה הקריבה 611 קורבנות. נוסף על אלפי הקורבנות האחרים.

המילחמה, שרויששה את ישראל גם מבחינה כלכלית.

חיילי צה"ל במיסדר, השבוע ראשי המיליציות בורחים בגלוי

מישפחה שכולה בהפגנה נגד שרון, השבוע הצודקים נשאר מנודים גם עכשיו

הכיר בישראל בתנאים מסויימים. ראשי הליכוד והנערך חששו שאם אכן יבצע יאסר ערפאת מהלך כזה, ייווצר לחץ בינלאומי חזק על ישראל לוותר על הגדה המערבית ורצועת-עזה. גירוש אש"ף מלבנון (ואולי הריגת ערפאת ועוזריו הנכירים או לכידתם) היו אמורים להביא להעברת המנהיגות בעם הפלסטיני לידי הקבוצות הקיי ציוניות, הקשורות בסוריה. ממשלת ישראל ראתה בכך ברכה, מכיוון שאיש לא היה דורש מישראל לנהל משא ומתן עם אש"ף קיצוני, הוומה להשמיד את ישראל ברוב האומה הפלסטינית.

● גירוש הסורים מלבנון

זה מילא תפקיד מרכזי במחשבתו של אריאל שרון. הכוונה הייתה להחליט לסוריה תכוסה צבאית מוחצת, ולגרשה אל מעבר לגבולה. אצל כמה ממתכנני הפעולה הייתה גם תיקווה כמוסה שסוריה תיגרר למילחמה כוללת בישראל.

ישראל ולהפוך עליידי כך את לבנון למדינת-הסוהו ישראלית.

● גירוש הפלסטינים מלבנון
מנהיגי ישראל ידעו, כמוכח, כי אחת הכוונות העיקריות של בשיר אל-ג'מאל הייתה לגרש את חצי מיליון הפלסטינים מלבנון, לעבר סוריה. רעיון זה השתלב עם תוכניתו של שרון לגרש את "המחבלים" מלבנון לסוריה, מתוך תיקווה כי הסורים יגרשו אותם הלאה, מסוריה לירדן. לפי תוכניתו של שרון היה עליהם להקים בירדן מדינה משלהם, שעיקמה יכלה ישראל לחיות בשלום, אחרי סיפוח הגדה והרצועה לישראל.

בעוד שבשיר דיבר בגלוי על גירוש כל הפלסטינים, לא נאמרו הדברים בבירור בישראל. כאן דובר על "המחבלים" — מילה גמישה מאוד, שכיחה לכלול את כל הפלסטינים או חלק מהם.

ברורים וגלויים, ושכולם הופרכו ביצורה כה ברורה וחזתה.

הנה המאזן:
● אש"ף המדיני לא נשבר.
היפך, בעוד שאש"ף כפוף היה במידה רבה לסוריה, ונאלץ לרקוד על פי חלילה, נהנית הנהגת אש"ף כיום במידה הרבה יותר גדולה מעצמות (בסלנג הפלסטיני: "חופש ההחלטה הפלסטינית").

היכולת של אש"ף להעלות את בעיית הגדה והרצועה על סדר-היום הבינלאומי לא פחתה, אלא גדלה. יש בירושלים החוששים ששם המשך ההתקרבות האמריקאית-סובייטית אכן תעלה הבעיה רישמית על סדר-היום, ותיכנס ועידה בינלאומית בהשתתפות שתי העצמות ואש"ף. על כך יכולות להיות הערכות שונות, אך אין ספק שאש"ף הפוליטי קיים כיום כמו לפני המלחמה, ואולי יותר. סילוקם של האירגונים הפרו-סוריים מאש"ף היה, בוודאי, בכחינת ברכה לאירגון.

● אש"ף הצבאי קיים בש"טחים הכבושים, והוחלף בגבול עליידי השיעים.

דווקא בימים האחרונים נראה כי הפיגועים בגדה לא פחתו, אלא גדלו. למרות המאבקים הפנימיים, מאוחדת כמעט כל האוכלוסיה בשטחים ה"כבושים" מאחורי יאסר ערפאת. הפיגועים השונים — ירודי אבנים, השלכת בקבוקי-בערה ואף יריות — נועדו, כנראה, להפגין זאת. היה די בהם כדי להכניס את המתנחלים היהודיים למצב של "היסטריה", כריכרי יצחק שמיר. גרוע מזה: כפי שאמר רבין, קם עתה טרור שיעי, שהוא מסוכן הרבה יותר.

מעבר לגבול שוכנת עתה מדינה אויבת

מאשר הפיגועים שביצע אש"ף משטח לבנון, השיעים, שהיו בעבר ידיים של ישראל, או שהיו לפחות ניטרליים כלפיה, אחוזים עתה באיבה קנאית לישראל, ומוכנים לבצע פעולות התאבדות נגדה, מן הסוג שלא בוצע עליידי אנשי אש"ף — כריכרי רבין. אלוף פיקוד-הצפון הביע השבוע את החשש שהטרור הזה, "ירדוף" אחרי ישראל גם אחרי שצה"ל יגיע לגבול הכינלאומי. רבין הביע חשש רומה.

● הסורים שולטים עתה בלבנון.

מעולם לא הייתה סוריה כה חזקה בלבנון כפי שהיא עתה. אין זו רק תוצאה של מציאות צבאית. המילחמה ריסקה את לבנון עוד יותר. כל ערדה שולטת עתה על שטח משלה, אך יותר מאשר לפני המלחמה, במצב כזה מהווים הסורים את הגורם המייצב היחיד, היכול להבטיח מינימום של ביטחון. הלבנונים אינם רואים כיום בסורים כובשים, אלא גוף שהכל פונים אליו כדי להיעזר בו להבטחת הקיום העצמי. כל מנהיגי לבנון עולים לרגל לדמשק, ושם יושבים הסורים כבוררים, ה"קובעים" מה לעשות בלבנון. ממשלת-לבנון — הן הנשיא הגנור, הן ראש-הממשלה המוסלמי — מקבלים בגלוי את מרות הסורים, ופועלים על פי הנחיותיהם.

● לבנון הסכה מדינה עויינת לישראל.

החלום של לבנון כמדינת-חסות ישראלית, וכמדינה הערבית השניה הוותמת על חוזה-שלום עם ישראל, נראה עתה ככדיעה עגומה, כמו הצנינה עם מנחם בגין וסעד חדאד במרום הבופור, והאימרה, ותשקוט הארץ 40 שנה.

לבנון היא מדינת-חסות, הפועלת על פי הנחיות סוריה, המדינה הערבית שהיא — לפחות להלכה — האנטי-ישראלית ביותר בעולם הערבי, מלבד תולדות האנושות שיעדיה היו כה

עדיין גלגלי-ישראל. משתפי-הפעולה הפלסטיניים והלבנוניים של ישראל נורחים בבהלה ובגלוי, אנשי צד"ל נפגעים כאין מפריע, וגם הם יסוגו יחד עם כוחות צה"ל. לא יהיה להם קיום בשום מקום שאין צה"ל שולט בו. בשטח שיינטש עליידי צה"ל עלול להשתרר תהוירוכוהו, כשיד כל בכל, והתוצאות יורגשו גם בצד הישראלי של הגבול.

● האשמים חוגגים

קשה להעלות על הדעת רשימה עגומה יותר של כישלונות ומפ"לות. לא זה בלבד שהמלחמה, שעלתה כמחיר כה עצום בקורבנות-אדם ובהרס כלכלי, לא הביאה כל שינוי לטובה, אלא שהיא גרמה למצב חמור הרבה יותר מכפי שהיה קיים לפני שהחלה. כאשר חצו כוחות צה"ל את הגבול, היה בישראל רק קומץ קטן שהבין כי

שרון עם רבין בבירורת
איזור אחרי 32 חודשים

המלחמה תגרום לאסון, ושאמר זאת כפה מלא. כראש המחנה הזה עמד העולם הזה. קומץ של חברי-כנסת (רק"ח) הצביע נגד המלחמה, קומץ (מפ"ם, ר"ץ וחצי שינוי) לא השתתף בהצבעה. כמה הוגיי ריעות, פרשנים ואנשי-ציבור הזהירו והתריעו.

עבשיו ברור שכל מילה שיי נאמרה אז עליידי אנשים אלה הייתה בבחינת דיברי נבואה חיים. יתר על כן: גם האזהרות השחורות ביותר לא מרצו את מלוא התוצאות.

אולם מי שאמרו אז את האמת הבתלי-פופולארית, באווירת השיכרון של המלחמה, נשאר מנודים גם עתה. האיש האחראי יותר מכל למפולת, אריאל שרון, נשאר גיבור לאומי בעיני חסידים-שוטים רבים. מיפלגת-העובר דה, שהצביעה בעד המלחמה, ביודעה היטב את יעדיה הכמוסים והכמוסיים למחצה, מנהלת את המדינה יחד עם הליכוד, שגרם למלחמה.

יצחק רבין, המאשר באיחור של 32 חודשים את אמיתות הנבואות השחורות שהושמעו אז, היה בין 106 חברי-הכנסת שהצביעו אז בעד המלחמה.

שרון עם בגין בבופור
ותשקוט הארץ 40 שנה

ראל — כך שצה"ל יוכל לפלוש לסוריה ולהשמיד את העוצמה הצבאית הסורית, ובכלל זה הטילים הסוריים שהיו ממוקמים על ארמת סוריה עצמה. טילים אלה נראו, למתכנני הפעולה, חשובים לאידעוד יותר מאשר ה"טילים הסוריים שמוקמו בלבנון, ושי אכן הושמדו במלחמה.

הכוונה לפתוח במלחמה בסוריה הוסתרה היטב, הן מעיני הסורים, הן מעינייה של ממשלת-ישראל. ההוגאה הצליחה בשני הכיוונים. הסורים לא חששו כלל להתקפת צה"ל עליהם, ואף ראו בעין טובה את התקפת צה"ל על אש"ף של יאסר ערפאת. הם נכנסו למלחמה, באירצון בולט, רק אחרי שכוחותיהם בלבנון הותקפו באופן מוחץ.

● הפיכת לבנון למדינת-חסות ישראלית.

שרון ואנשיו התכוונו להפוך את בשיר אל-ג'מאל למעין סעד חדאד במהירות-על. הכוונה הייתה לכבוש את רבוב-לבנון עד כיריות, להתחבר עם הפלאנגות שצפנו לכביש כיריות רמשק ולהקים בכל לבנון דיקטטורה של הפלאנגות. כנהגת בשיר, בשיר היה אמור לחתום על חוזה-שלום עם

● יעדי המלחמה:

התוצאה
3 סבטואר 1985, כאשר נוטש צה"ל את צידון, כבר הייתה ה"תמונה ברורה לגמרי: **לגבי כל היעדים האלה הושג ההיפך.** יתכן שלא הייתה מעולם מלחמה בתולדות האנושות שיעדיה היו כה

שמח!

במדינה

(המשך מעמוד 8)

הפסטיבל בגלל שבתות נגנים. כנישוראלי הבטיח לי שישדר שיר בכיצוע שלי לפני שנה, אבל גם או על התקיים פסטיבל, כי אחד הזמרים איים מה פיתאום פסלו אותם לשיר... רנוך יצא עם פרקליטו לירושלים. כשבדקו את הפרוטוקול של הוועדה התברר, ששירי אפילו לא הובאו לפנייה. הוא פנה לבג"צ, שם התברר שהמעטפה נקראה עוד לפני שהוגשה לוועדה, בטענה שהטפסים לא נרשמו כראוי. זה היה שקר. אני מילאתי את הוראות ההרשמה במרדכי. אמר דנוך בכיתה המיטשה, והשופטים אפשרו לו, באופן יוצא מן הכלל, להגיש לוועדה את שני השירים. סמוך למועדה-השיר. לפני כמה ימים קיבל דנוך תשובה סופית. שני השירים לא התקבלו לפסטיבל.

שוק מוצץ. דנוך אינו מקנא באותם שכן הופיעו בטלוויזיה, אך הוא מבכה את הידרה ברמת המוסיקה המיוחדת כיום: השוק מוצץ. כל אחד שיש לו קול יפה מקליט, אבל זוהי לא המוסיקה המיוחדת שרצינו לשמוע. לדעת דנוך מקנאים בו, משום שהוא ותיק שלא נעלם. אחרי שהיו לי בעיות עם מס'הכנסה, בא אליי הזמר חיים משה ואמר לי: הגיע הזמן שתשלם מס'אמת! אמרתי לו: בנפול אויבך אל תשמה: כסופו של דבר אני יצאתי לשוק לפני עשר שנים ביחד עם להקת צלילי הכרם. מי נשאר מאז?

דיעות

כהא ותלמיד ז'בוטינסקי

נצר המישפחה הלוחמת לוחם בגזענות

מיכאל (מייק) לוי, 42, עובד בכיר במינהל-הבטיחות של משרד-התח" בורה, הוא נצר מובהק של המישפחה הלוחמת, הביתרית. אביו המנוח, נחום לוי, בוגר המחזור הראשון של הטכניון בחיפה. היה חבר-כנסת מטעם תנועת החרות.

מייק עצמו קיבל חינוך לאומי וביתרי, ותמך במשך שנים ארוכות בתנועת החרות. הוא גדל במחיצת חברים כמו דן מרידור ואהוד אולמרט, צעד במדי ביתר בתהלוכות חגיגיות, התנדב לגולני, חרף היותו כריחיד.

המיפנה אצלו חל לפני 13 שנים. מייק נשלח לדרום-אפריקה (שבה ייסדו הרווי את התנועה הרוויד גיוסנית) על-ידי ההסתדרות הציונית. הוא חזר משם כליברל-דילוק המתעב את הגזענות בכל ליבו. בשנים האחרונות הצביע בקביעות עבור רשימות שלום, חתם על עצמות, השתתף בהפגנות לפני חודשים נשלח לכלא צבאי, אחרי שסירב לשרת בלבנון.

בשבועות האחרונים החל מייק לפעול בסניף הירושלמי של אזרחים נגד גזענות, ובועדה הפועלת נגד גילוי-גזענות, ובעיקר נגד פעילותו של ח"כ מאיר כהנא. חבריו מתלוצצים, שרק בנושא אחד הוא נשאר נאמן לחלוטין לכור-מחצתו: מייק עדיין אוהר שרוף של כל קבוצות ביתר בכדורגל, ובמיוחד של קבוצת ביתר-ירושלים.

אע"פ שגם הנטיה הריגשית הזאת הועמדה בשבועות האחרונים במבחן לא-יכל. לפני כמה שבועות התמודדה ביתר-ירושלים עם הפועל באר-שבע, במיגרש בלומפילד שבפועל המזוי. הציפורים של ממשפך הציפוע כמוצאי שבת ניהמו לראות כרוה ענקית, שות' נוססה מעל קבוצה גדולה של אוהרי ביתר. המצלמה של הטלוויזיה הת' מקרה, משום מה, על הכרוה הזאת, ותוכנה נשאר חקוק ביכרו רוב הצופים: לעולם לא תצעד לכדך, כהנא — מבית-ירושלים.

כאן בשם אזרחים נגד גזענות, וכן מייק לוי לוי'ר תגיד ביתר-ירושלים, ניסים אבולוף, את המיכתב

בשבוע הבא צפיה פגישה בין סיעת הליכוד לשרהביטחון יצחק רבין. נושא הפגישה — עירעור הביטחון ביהודה ושומרון? נמטר לי בתקיפות מהליכוד. כמובן, יזעלו גם בנשאים כאובים אחרים כגון: הנסיגה בלבנון, שאינה מקובלת כמיוחד בקרב חברי-הליכוד. בקיצור, יהיה שמח.

בלי שריר!

נשיכתה של נשיאות הליברלים בערכה סוף-סוף, אחרי רחיות חוד'רות ונשנות, בצעהרי היום החמישי, נבחרו בתוך דקות ספורות יצחק מודעי ומשה ניסים לייצג את הליברלים במשאומתן המתמשך עם חרות על ליכוד-הליכוד.

מה פשר אחרות-הרעים בליכוד-ליס? "קודם כל, תיקן אותי נעלבון אחד הנשיאים, לא היתה אחרות" דעים. היו כאלה שרצו בשלושה ארבעה נציגים. מה זאת אומרת מרוע? כולם רוצים לייצג את המפלגה... חוץ מזה — זנו תוספת שלי — מודעי מקפיד לכנס את נשיאיו בכל הזדמנות כשיירבו המושבע, אברהם (אברהם) שריר, אינו נמצא בארץ. והודמניות כאלה לא חסרות לו.

מגן דויד

תכתבי, תכתבי, האיכו בני חברי כנסת מהליכוד, איך ניצחנו את ה'מערך' איך? רוב חברי-הכנסת שתרמו דם בשבוע שעבר שייכים לליכוד! התי' גאו.

מה היו יסורי-הכוחות? ביררת. 4:3 לטובתנו! השוויצו הליכוד-ניקים, ארבעה חברי-כנסת מהליכוד תרמו דם, לעומת שלושה בלבד מה'מערך'! פירשו לנוכח הבעתי המופ'תעת. שיבעה חברי-כנסת מתוך 120: ליה באמת קוראים ניצחון מוחץ והתנודות סוחפת.

כמהלך אותה התנודות היסטורית בתחנת מגן-דויד-אדום הגיע לתרום דם כוכב השבוע שעבר, המישפחה המלפטר ליושב-ראש ועדת-החקר והביטחון — דויד מגן. "שימך" ררשה האחות בחוסר עניין. "מגן דויד, השיב הח"כ. "שימך" הרימה האחות את קולה. "מגן דויד" "בסדר, אבל מה שימך? איכרה ה' אחות את סכלנותה, וקיבלה את אותה התשובה בדיוק: "מגן דויד"

רפנה ברק

ניוירוק! ניוירוק!

בניוירוק לארכונו כמה מכירי מנהיגינו (דויד לוי, אריאל שרון, אברהם שריר, אלי קולס ונפילים אחרים) בנסיבות מנסבות שונות: מהגנה תוקפנית על שמו הטוב של העם היהודי ועד הפוגה מהרצאות מפרכות בתחום המישפט.

מנהיגינו לא נזחו, חסודחילה, את בעיות האומה, אלא המשיכו לעסוק בה, בשל-דחוק, רוצים רוגמות? בבקשה: ● כגישת-מיסגה נוערו המלך (המוכס? המנצח?) אריאל שרון (מס' 3 בחרות) ואלי קולס (מקום 13 בליברלים). מזה תמריח את השניים, תאמינו או לא, כשילגי ניוירוק: ליכוד-הליכוד! ● הבנייה במיפעל אלקטרוניקה, מושך-שיפוט של עיירת-פיתוח, הופסקה, הסיבה — חוסר תקציב. מישרר-האוצר הקפיא את ההזרמה, וכתוצאה מכך נעצרה בנייתה של מחלקת-הפיתוח של המיפעל (כיום מתפקדת בו רק מחלקת-ייצור). מה עשו מנהליו וראש-המועצה שבתחומה שוכן המיפעל? פנו לכל גורם אפשרי: לשר-האוצר יצחק מודעי לא ניתן להגיע, נקודה, הגיעו לסגנו עדי אמוראי, לשר-הכלכלה-הזהיכנון גר יעקובי, לשר יוגאל הרביץ, ולמי לא. יעקובי, אמוראי, הרביץ ואחרים עשו כל מה שביכולתם, אך בקונסטליציה הקיימת היא — יכולתם — מוגבלת. ואז הבינו: אריק, רק אריק יכול להושיענו! אמר לי ראש-המועצה, איש-חרות.

אורי בריאון, עוזרו של שר-התעשייה-המיסחר בתואר (בפועל שימש משה ניסים), ביקר באיזור. סוכס שיצלצל בדחיות אל אריק, לניוירוק, אריק יצלצל מניוירוק למודעי. מודעי יטפל בעניין. את תשובתו יעבירו טלפנית לניוירוק...

מנכ"ל מישרד ראש-הממשלה אינו אחד האדם: זאת הוכיח בשערוריה שהקים ב' מישכונה-הכנסת, סביב הנפקת אישור הכניסה שלו

שרון וקולס אישית ועידת-פיסגה בניוירוק. במה דנו? בליכוד-הליכוד!

שר-החקלאות יצטרף לשר-העבודה והרווחה ב"יום העבודה" שלו - בקרוב!

שאלת השבוע בליכוד: איך יכול "בנק-ה' פועלים" להרשות לעצמו שלא לגבות חובות בסדר-גודל מדהים מקופת-חולים, "ארקיע ועוד?

שיבעת חברי-כנסת בלבד התנדבו לתרום דם. הליכוד מנפנף בניצחון דחוק: 3:4!

בשבוע הבא - עימות בין רבין לליכוד!

שמקפצים לפתע פיתאום לתפקידים בכירים, חושבים לעיתים שתפשו את אלוהים ב... וקון? אצל חוגי טמיר נוצר הרושם, שהמשמעות נפוצה מחוגיו של בנימין גור-אריה, היועץ לענייני ערבים, שהורח לאחרונה על-ידי השר עזר וייצמן, פטרונו של טמיר. לא פחות: הסיבה — קינאה. ואולי-אולי, אילו מילא טמיר טפסים והצטלם בשקט כאחד האדם, היו נחסכות אייאלה ספקולציות פרועות.

במהלך אותה התנודות היסטורית בתחנת מגן-דויד-אדום הגיע לתרום דם כוכב השבוע שעבר, המישפחה המלפטר ליושב-ראש ועדת-החקר והביטחון — דויד מגן. "שימך" ררשה האחות בחוסר עניין. "מגן דויד, השיב הח"כ. "שימך" הרימה האחות את קולה. "מגן דויד" "בסדר, אבל מה שימך? איכרה ה' אחות את סכלנותה, וקיבלה את אותה התשובה בדיוק: "מגן דויד"

טמיר אחד. יחיד ומיוחד

מהומה שהריה נשמעים כנסת עד עצם היום הזה. "נו טוב" הסביר לי בסלחנות גורם כמנגנון-הכנסת, הוא היה שנים רבות מפקד בצבא, והורגל לכך שהכל יישק לפי פקודתו, ומייד! ועוד הוסיף אותו גורם: איני מתרגש מכך. אני כבר רגיל לכך שאנשים

שאלת השבוע

במקביל לכינוסים הסיעתיים הר מרובים של מיפלגת-העבודה, החל גם הליכוד לנסות את רסיסו. חיים קופמן, יושב-ראש הסיעה, מכנס אחת לשבוע את הסיעה ואחת לשבוע את הנלתה. כנינוס הליכוד בשבוע שעבר, שדלף בפרוטרוט ובצבע לעיתונות, התלונן שרה-אוצר יצחק מודעי, אורה הכינוס, על הרגשת ברירותו בצורת. בעיקר התלונן על אי-תמיכה בקרב חברי-המערך. במהלך תיאור סצנה, שבה ניסו לשכנעו למחוק את חובה של קופת-חולים לממשלה, הסתבר לשומעים שקופת-חולים אף חיבת 100 מיליון דולר לבנק-המועלים. גורמים בליכוד תמהים: איך יכול בנק-המועלים להרשות לעצמו שלא לגבות חובות בסדר-גודל כזה? 80 מיליון דולר מחברת ארקיע ועכשיו — 100 מיליון דולר מקופת-הרו-ליס... באמת איך?

בקרוב!

העולם הזה תרם את חלקו למסע הפירסום יזם-הציבור סביב יום-העבודה הרו-תלת-החודשי של שר-העבודה והרווחה משה קצב (וד'רות).

הפירסום הוליר, מטבע הפוליטי קאים, תגובות קינאה. אך גם תגובות מעשיות יותר:

שר-החקלאות אריה (אריק) נחמקין (מערך), למשל, הודיע ל-קצב שיש נרצונו להצטרף אליו ליום-עבודה. כך סיפר לי קצב בנימת-ניצ' חון, להראותי שהגימה הציונית שלי מיוחדת.

נחמקין אכן אישר כאונוי את יוד מתו וסיפר: יום אחד, כשאיחלתי לו יום-עבודה נעים, שאל אותי קצב מרוע שלא אצטרף, ונעניתי בשימחה: מדובר לארדוקא עבודה הקלאית, אלא בעבודה תעשייתית! הדיגיש. "נו?" תמהתי לפשר העיכוב שחל כמיבע.

בכל פעם, צחק נחמקין. כשהוא יוצא לעבודה, הוא מודיע לי על כך יומיים מראש, וכמובן שאיני מצליח להתארגן... השניים הבטיחו לי, למרות כל הקשיים, יום-עבודה משותף, "בקי רוב"

איך נכ...?

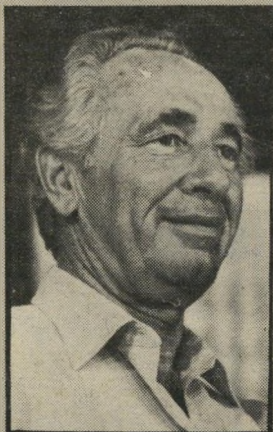
מנכ"ל מישרד ראש-הממשלה יש רק אחרי יחיד ומיוחד!

עונדה: אברהם (אברהם) שריר, המנכ"ל החדש של מישרד ראש-הממשלה, נצרך לאישור-כניסה קבוע למישכן הכנסת. תהליך הנפקת התעודה הוא שיגרת ביתר, וכולל מילוי טפסים, צילום וכן הלאה. בכנסת חוגגות מזה חודש ימים שמועות (מוגזמות!) טוען פקיד בכיר במנגנון-הכנסת) בדבר תהליך-הנ' פקה של התעודה של טמיר. טמיר, גורסות השמועות, סבר שלא ניתן לו הכחד המתאים — אף לא פקיד אחד ממנגנון-הכנסת קפץ דום לפקודתו! הוא הועיק את קציף-הכנסת, יצחק בריגל, ועורר

אנו וגמור עם אנשי פרס שלא להניח לשמיד להגיע לכס ראש-הממשלה אך הם לא יפוצצו את הממשלה אלא אחרי הבחירות בהסתדרות

הרוטציה לא תתבצע!

נגד הרוטציה

שימון פרס

אריאל שרון

בעד הרוטציה

יצחק שמיר

יצחק רבין

פי ריבוי כהן לא נבעה רק מסיבות ענייניות. אין כל ספק, שתקריט דומה בעוד חצי שנה היתה זוכה לניפוח עצום מספסלי-המערכת. עתה היתה ההתנהגות שונה לחלוטין. סיעת המערך נצרה את אשה, הטיפול במגן היה סופר-מנון, וי"ר סיעת המערך בכנסת, ח"כ רפי אדרי, עשה מאמצים כבירים להגיע לניסוח מתאימה בהנהלת הקואליציה, שתבטיח פשרה ותרכך את העימות הציפוי בוועדת-החוקי-הביטחון.

להפגין

את קיסר

ה מערך מקווה להעביר את חמ"ש החודשים הבאים בשקט. כי"ת תיים מנסה מוכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, להסוות, ככל יכולתו, את המכ"ר רה הכללית של השכירים, שעשה ב"עיסקת-החכילה ב". ניתוח של פרשן על המשמר צבי טימור, שטען השבוע כי בעיסקה ב"ל, לא תרמו המעסיקים דבר. הודת מרכיב השכר ב"67 אחר זים תפצה אותם בגין ההתייקרות של יתר מרכיבי המוצר... הם זכו לפיצוי כפול, ויהיה נחמד שתנה את ידה לפית"רן בעיית הכלכלה על חשבון השכ"ר רים כלכר", גרר אחריו תגובה נועזת ביותר של קיסר, הד"ר רובי נתנון, מהמכון למחקר כלכלי-חברתי של ההסתדרות, אף גוייס לכתוב למערכת על המשמר, כדי להוכיח שהשכירים ייפגעו רק בשלושה אחוזים.

במצב דברים זה יהיה פירוק השות"פות עם הליכוד בבחינת אסון למיפ" לגת-העבודה. אין כל ספק שאנשים כמו דויד לוי, משה קצב, מאיר שיט"רית, דויד מגן ואף אריאל שרון יוכלו להפגין את קיסר במיטב התחמושת הדמוגית. אין הם יכולים לעשות זאת באותה היעילות, כשהם יושבים בממ"שלה.

מתקיים כאן, איפוא, מישק-הונאה כפול, ששמו, "איך תפרק השותפות, כשמירב הנזק ייגרם לצד השני". מישק זה מסתבך עוד יותר, בשל האינטרסים של "קבלני-המישנה" בכל גוש.

במיפגת-העבודה מעוניין אך ורק יצחק רבין, נקיים הרוטציה. אבל גם מוטה גור, המתעב בכל ליבו את הליכוד, הוא בעל אינטרס אובייקטיבי נכד שפרס לא יתמודד על ראשות ה"רשימה לכנסת ה-12 כראש הממשלה. בליכוד מעוניינים בקיום הרוטציה, יה, מלבד יצחק שמיר ואנשיו בחרות, גם הליברלים, שהם שותפים טיבעיים של קבוצתו השמרנית של שמיר נגד "הפופליסטים".

לעומת זאת אין ספק שאריאל שרון ירצה בפיצוץ השותפות עוד לפני קיום הרוטציה, ובכך יהיה, בעל ברית

העבודה כלפי יוזמת מגן בוועדת-ה"חוקי-הביטחון. ח"כ רן כהן סיפק להם תחמושת מסויימת נגד מגן, כשהעלה פרשה נשכחת מלפני 15 שנים. כהן טען שמגן לא הסתער על האוייב כי מיקרה מסויים, ואף נגזף בשל כך, קשה לברר היום את נסיבות הסיפור הזה. מכל מקום, פקודים רבים של מגן העיר דו שהוא היה לוחם טוב, ועבר חודשים ארוכים בגיהנום של קו בר-לב, בעת מילחמת-ההתשה.

הארישות של מיפגת-העבודה כל-

דרך אחרת, אמר העולם הזה אהד מבכירי יועציו של פרס, "המצב שלנו מזכיר לי את דויד שוויצר, מאמן בית"ר ירושלים. אם הוא יזכה באלי"פות, תהיה כל התהילה שלו. המקום השני פירושו כישלון חרוץ".

העולם הזה יכול לקבוע, על סמך מידע, התרשמות והער"רות מוסמכות, שמחויץ ליצחק רבין, אין לשום אדם מרכזי במפלגת-העבודה כל כוונה לקיים את הסכם-הרוטציה עם יצחק שמיר. החיסך הוא הנכ"ן. קיים תיכנון מסורט לפיצוץ הממשלה, על נושא עקרוני, ביטחוני או חברתי, אבל לא דתי, בשלהי הקיץ של 1985.

מגן

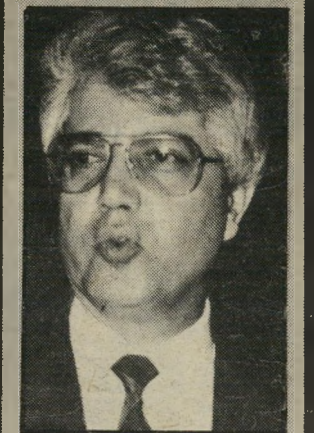
הוא נכס"

ה מועד שנבחר אינו מיקרי. לי מיפגת-העבודה היתה אפשרות ליצור משבר חמור כבר השבוע, בעי"תוי נוח מאוד מבחינתה. כשבועות האחרונים חל משבר ביח"סי הדתיים עם הליכוד, בשל הצבעת כמה ליברלים על הנושא "מיהו יהודי". מצד שני מנועים הדתיים מלהעלות נושא זה כחצי השנה הקרובה. לכן יכלה מיפגת-העבודה להסתמך על תמיכת האופוזיציה היונית, מבלי להסי"תכן בהצבעה בלתי-נוחה עבודה.

גם התנהגות אנשי-הליכוד בוועדת-החוקי-הביטחון סיפקה עילה מצויינת למשבר. ח"כ דויד מגן, בשליחותו של אריאל שרון, אבל גם מתוך שיכנוע עצמי עמוק, חותר להצבעה נגד עמדת הממשלה בוועדה. הציבור, התומך ב"רובו בהחלטת הרוב בממשלה (שעבורה הצביע גם דויד לוי) היה מבין ומקבל משבר בממשלה על רקע נסיון הליכוד לחבל בכינוע החלטות הממשלה. "מגן הוא נכס לאומי עבור מיפגת-ה"עבודה", אמר השבוע לעולם הזה ח"כ בכיר מסיעה זו, "די בפרובוקציה קטנה, כדי שהוא יספק לנו אמתלה מצויינת לפרק את ממשלת-האחדות, במועד נוח עבורנו".

אלא שחורף 1985 איננו מהווה מועד כזה. בל צמרת מיפגת-העבודה מאוחדת ל"חות בנושא אחד: אסור, בשום פנים ואופן, לפרק את השות"פות הממשלתית עם הליכוד לפני הבחירות לוועידת-ההס"תדרות.

זאת היא הסיבה היחידה להתנהגות הסופר-מתונה של מנהיגי מיפגת-

דויד לוי

מוטה גור

אובייקטיבי" של אנשי-המערך, אבל רק אחרי הבחירות להסתדרות. ומה באשר לדויד לוי? כאן הי ענין מסובך עוד יותר. לוי אינו רוצה, כמובן, ברוטציה, אבל בשלב זה הוא מעוניין עוד פ"חות לשחק לדויד של שרון. ל"דויד לוי יש אינטרס, אולי במ"צינן לפני הבחירות להסתדרות. אחר-כך יחול פחות מסויים ב"ערכו של "הקלף החברתי".

הנושא המדיני-ביטחוני עלול, כמי עט בוודאות, להביא לבחירה של שרון, שפירושה פיתרון קבוע (לא זמני, כמו זה של שמיר) למנהיגות חרות, והרחקת תו של לוי מראשות-הממשלה, אולי ל"עולם.

אם יצליח המערך להחזיק את ממשלת-האחדות עד הב"חירות להסתדרות, הוא ינקוט לאחר מכן סידרה של סרוברי קציות, כדי לפרק את הממשלה לפני ששמיר ייבנם ליישבת פרס. גם אם המערך ייבשל ב"כך, עשוי לעשות זאת שרון, ב"עצמו או באמצעות אנשים כמו ח"כ דויד מגן.

כך או כך — יש להניח כמי עט בוודאות שיצחק שמיר לא יישב עוד על כיסא ראשי-ממי שלת-ישראל. חיים ברעם ■

פגישה של שימון פרס עם יועציו הצעירים, הביע השבוע דווקא ראשי-הממשלה ריעה מסויינת" משהו על הסקרים האחרונים, שבהם הוא זוכה בתמיכה גדולה, לעומת ריביו.

פרס הסביר שאין לו ספק, לאור הנסיון שהצטבר מאז שגולדה החליפה את לוי אשכול, שעצם הכהונה כראש ממשלה מוסיפה אחוזים רבים מאוד לשיעור הפופולאריות בסקרים. גם מ"כירי-הממשלה, יוסי ביילין, הטיל ספ"קות במשמעות הסקרים, "אפילו אם הממצאים נכונים".

ביילין, שהוא בעל תואר שלישי (ר"ר) במדעי-המדינה, הביא כדוגמה את העליה הגדולה של התמיכה ביצחק שמיר כשרי-החוק, שמיר כמעט, השיג" את אבא אבן, ש"הוביל" בבחירה-הציבור לתפקיד זה בהפרש גדול במשך חר"דשים ארוכים. עתה הדביק אותו מנהיג הליכוד, חרף היעדרן הכולט של הצ"לחות כלשהן בתפקידו.

לא התקיים דיון ארוך בסקרים, אבל אנשי-פרס הבינו היטב את הלקח. מי שליוו את ראשי-הממשלה בשנים האר"רות במיכ"ר האופוזיציוני היטיבו לה"בין את הלקח מאחרים.

מי שיתייבב בבחירות לכנסת ה-12 כראש-ממשלה ייהנה מיתרונות עצ"רים, שאין אפשרות לזכות בהם בכל

מרידור, אהוד אולמרט ויהושוע מצא — וכן ליו"ר ההתאחדות לכדורגל, חיים הרפולד. עד כה טרם נתקבלה תשובה כלשהי.

שמנסים לזהות את הקבוצה עם כהנא. מייק לויין שיגר העתקים ממיכתבו לשלושה ח"כים מסיעת הליכוד, הקשורים עם בית-ירושלים — רן

בפרט, ואף נתן לכך ביטוי בכתביו. הרשה לי להוסיף, במאמר מוסגר, שכאוהד בית-ירושלים כמשך עשרות שנים, אני רואה כזה עלבון אישי

של כהנא. זאב ז'בוטינסקי, מקימה של תנועת ביתר, התנגד מכל וכל לתופעות הגיוענות בכלל ונגד ערכים

הבאי: תמונת האוהדים נושאי-הכרזה, שהוקרנה בטלוויזיה, השאירה את הרושם למאות אלפי הצופים, שהאגודה תומכת בתנועתו הגיוענית

הטרור מוצדק כלפי כונש זה. המוציא להורג או כולא במחנות-ריכוז כל מי שמרים ראש וקול נגדו. כזה היה הכונש הנאצי באירופה. הכונש הצר פתי באלג'יריה, הכונש הסובייטי בי אפגניסטאן, וכו' וכו'.

הוא מוצדק גם נגד מי שטר רודני, המפעיל ביות-רצח והי מטביע בדם כל פעולה פוליטית לגיטימית, כמו מי שטרם רבים בדרום-אפריקה, המושטר הי גיועני בדרום-אפריקה, המושטר טר באיראן ועוד ועוד (לצערנו).

על רקע זה היו לי ויכוחים נוקבים עם אנשי אש"ף, שבאו לבילבאו, ניסיתי לשכנע אותם שעל אש"ף להפסיק את. המאבק זה מזויין.

טענתי היתה שאף כי אין אש"ף נתון במצב הרומה לזה של הבסקים, הוא זכה בהכרה בינלאומית רבה, ויש

רותי ברדיין (מימין) נכנסה לחדר הלידה. היה נראה שהכל בסדר גמור. פיתאום התמוטטה וכאשר הגיעו הרופאים זה היה מאוחר מדי

צירים, שניזולו אליהם גם כאבים. כ-05.00 בבוקר היתה שם רופאה, שאחרי בדיקה הויעה על סימנים ראשוניים של התחלת-לידה. כאשר יש פתיחה של שתי אצבעות בצוואר הרחם של אשה, עדיין לא מקובל בארץ לאשפו"ר הרופאה ביקשה מבני-הזוג לחזור כעבור שעה וחצי. רק פתיחה של חמש אצבעות גורמת לסגל הרפואי לקבל את היולדת.

ניסים ברדיין הוא בנו של יוסף (יוסי) ברדיין, יוצא עיראק ומוותיקי פתחתיקווה. הבעל הצעיר שציפה להפוך לאבא צעיר, ישב באותו בוקר בחדר-המתנה, כולו דרוך ומתוח. כל פתיחה של הרלת הקפיצה אותו מכיסאו, בתיקווה לשמוע חדשות על מצב אשתו.

שאלתי מה קורה, אמרו לי שהיא בתהליך של סניטציה. סיפר השבוע, כשהוא מוזעזע מגודל האסון. את הרלת המובילה מחדר-הלידה אל מחלקת-הנשים גילה ניסים רק מאוחר יותר, אחרי ההודעה הטראגית, שנחתה עליו באותו בוקר. סביב רלת זו התרחשה באותן הרקות תכונה והמולת מבוהלת, המעידה תמיד על מיקרה יוצא-דופן המתרחש בחדר הלידה.

כשכירו הטפסים, הוא חזר לחדר הלידה, צילצל בפעמון הרלת, הנעולה הרמטית.

רק שתי אצבעות

תאריך-הלידה המסוער של תרותי, פקידה במסדהכנסה בתל-אביב, נקבע ל-25 בחדש ינואר השנה. הרופא כטיפת-חלב, שאצלו נברקה במשך כל תישעת חודשי הריונה, ברק אותה יום קודם לתאריך זה. הוא מסר לה מפורשות, שאם תוך יומיים לא תרגיש בצירים, עליה לגשת מיוזמתה למחלקת-היולדות לבריקה נוספת. אלה הן ההוראות השיגרתיות לכל יולדת בארץ.

גם כעבור יומיים לא הצביעו הבריקות שעברה על סימנים מוקדמים של תהליך הלידה. בריקת לחץ-הדם, המוניטור (פעילות העובר בבטן) ורמת החלבון בשתן הראו עדין על רמה תקינה, מה שהצביע שהלידה הצפויה טרם החלה.

רק יומיים אחרי אותה בריקה יסודית, הזעיק הבעל את אשתו לבית-החולים. רותי התחילה להרגיש

"הרופאים פיסטו ואשתו מתה!"

ואשתו מתה!

אחר-כך ראיתי שברלת הזו הכניסו איוה מכשיר, חשבתני שזה נועד לבריקה שיגרתית.

רק בסביבות השעה עשר יצא לפתע רופא, שאל את הנוכחים: מי זה ברדיין? הוא ביקש מניסים להתלות אליו.

נכנסתי כנראה לחדר-רופאים. ישבו שם עוד שניים, אחד מהם היה דוקטור גפן, הרופא שקרא לי הצביע על כורסת-מנהלים שהיתה לידו וביקש ממני לשבת. התישכתי.

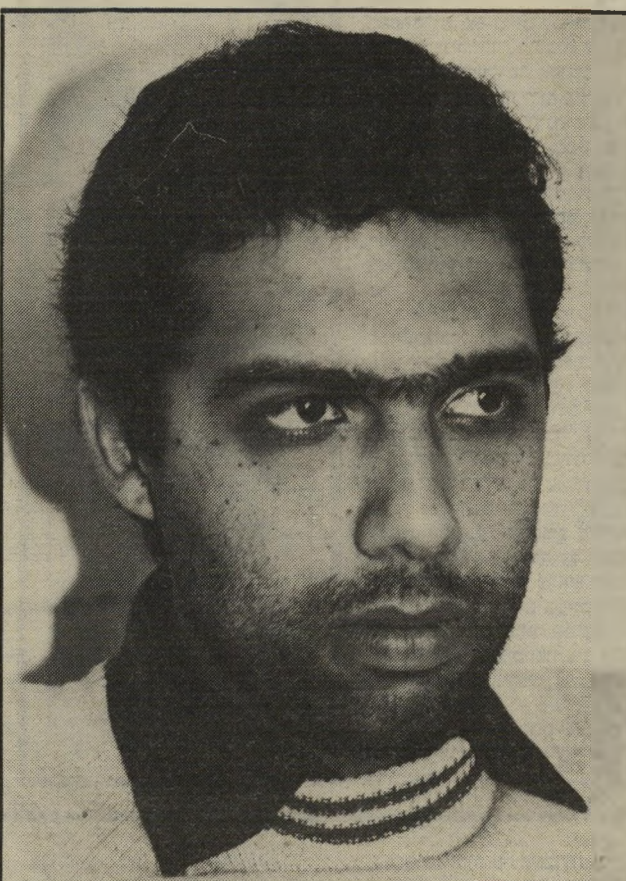
הכל התרחש במהירות. היה לי איוה חשש, אבל לא ידעתי מה קורה. נזכר ניסים. אני מצטער, להודיע לה, אשתך נפטרה. נפלו עליו המילים כרעם.

ניסים לא איכר את עשתונותיו, ושאל מייד לשלום העובר. אז נודע לו שגם הוא איננו.

הם דיברו עוד כעשר דקות, אבל אני לא קלטתי מאומה. מה שהבנתי מהם, שרצו ממני אישור לנתח את הגופה. שאלתי איך זה קרה, והם אמרו לי שהם לא יודעים, ושזה לא מוכר להם. כי זה היה מיקרה חריג, ורק תוצאות הבריקה יוכלו להצביע במדוייק ממה מתה.

הסברים סותרים

רופאים של מחלקת-היולדות הציעו לבעל המוכה מההלם את שירות הטלפון של בית-החולים. ניסים (המשך בעמוד 50)

בעל ניסים ברדיין ירידה פיתאומית בלחץ-הדם

היה היה פיסטוס. זה לא יכול להיות שבהחר לירה לא יסתובב רופא? קוננה בככי כרמלה, שאחותה רותי נפטרה בשבוע שעבר בחדר-הלידה שבבית-החולים השרון בפתחתיקווה.

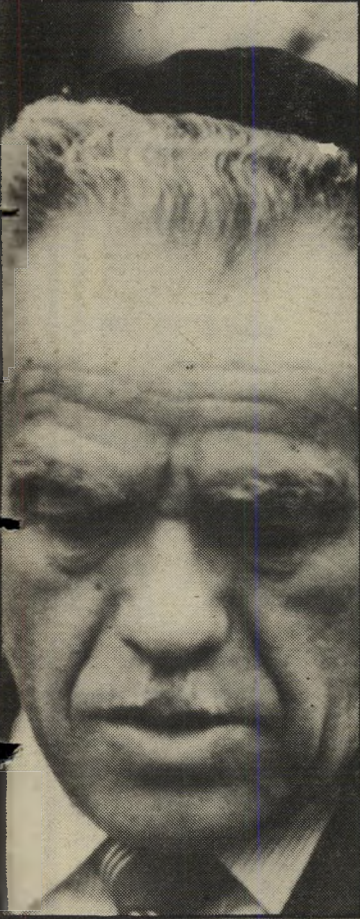
מותה הפיתאומי של הצעירה, שנישאה לפני 13 חודשים בלבד, הותיר את בני-המשפחה המומים. רק הכאב והרבה סימני-שאלה לגבי סיבת-המוות נותרו תלויים בחלל. גם הרופאים, שהזעקו לסייע ליולדת שהיתה על סף לידת תינוקה, לא מצאו כל מענה לשאלות.

רותי ברדיין, בת ה-27, היא יולדת נוספת ברשימה הארוכה של נשים שנפטרו בחדר-הלידה שבבית-החולים בארץ. אף פעם לא היתה חולה. מעידה עליה אמה, התיק הרפואי שלה היה נקי במשך כל חייה.

בבוקר יום השלישי בשבוע שעבר הגיעו ניסים (28) ורעייתו, רותי, לחדר-היולדות של בית-החולים הסמוך לביתם. הישאר בחוץ? פקדה העוברת הסניטרית על הבעל הנרגש. כעבור עשר דקות יצאה אותה עוברת ומסרה לידו שקית-ניילון; קח את הבגדים של אשתך ורד לקבלה, לרשות שאשתך התקבלה ללידה.

סוף-סוף נשם הבעל לרווחה. הטיטוריים שעבר ביחד עם רעייתו ההרה, לקראת הלידה, הסתיימו, כך חשב, ואץ למעלית כששקית-הניילון בידו.

המוכירה בחדר-הקבלה מיהרה להכניס למחשב את פרטיה האישיים של היולדת החדשה, שנתקבלה זה עתה. היא מסרה בידו טפסים ריקים, וביקשה ממנו להביא אותם למעלה.

אישלחיי שמיר בלי טרור אין תשומת-לב

לו כוח מדיני ניכר. במצב כזה, פעולות אלימות אינן משרתות את מטרותיו, אלא להיפך. הן רוחות את דעת-הקהל הישראלי, שאותה יש לשכנע כדי להגיע לפיתרון צורק, על כן מוטב לאש"ף להתרכז בפעולה המדינית.

אי-ש"ש"ף טען, לעומת זאת, שזה השוואה אינה תופסת. ספרד הכירה בבסקים, העניקה להם מימשל-עצמי ומאפשרת התפתחות כורכים לגיטימיים. ואילו ישראל וארצות-הברית אינן מכירות בזכות הפלסטינים לי הגדרה עצמית ובנציגות הפלסטינית המוסמכת. אין הן מוכנות לנהל משא ומתן, כלשהו, בכל דרך שהיא, לא פנים-אל-פנים ולא במסגרת של ועד-דה בינלאומית. אין כל אפשרות של פעולה פוליטית בשטחים הכבושים. לכן אין מנוס ממאבק מזויין.

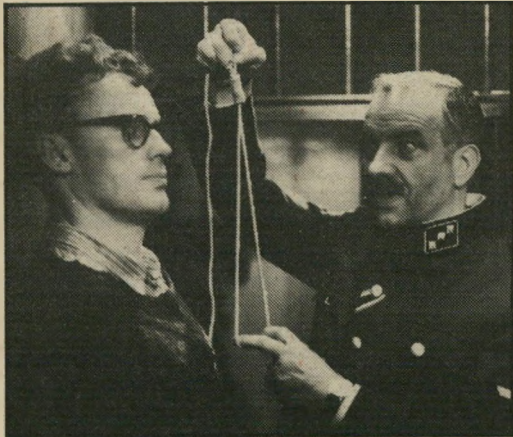
תהיה העמדה המוכרת כלפי שאלה זו כאשר תהיה — מבחינה מעשית ברור שאין כל אפשרות לשים קץ לטרור, אלא עליידי יצירת מצב המאפשר פיתרון בדרך של משא-ומתן. העולם הזה 2475

אהבה ישוראלית

סיפור פשוט:

גרמניה בימי מלחמת העולם. עיירה קטנה בדרום. פאולינה קרופ. בעלת חנות קטנה לירקות. שבעלה גויס ועומד להישלח לחזית, מתאבדת בשבוי-מלחמה פולני. זהו אחד ממאות אלפי הפולנים ששוחררו ממחנות השבויים ושנסמרו, כעובדי-כפיה,

באמצעות ספרד? שאל אותי חבר בסקי. אם ארץ-הבסקים תהיה עצמאית, נוכל להצטרף לשוק-האירופי כיחידה נפרדת, ליהנות מזכויות דומות ולחיות באותו הזמן גם תחת דיגלנו? כך מגיעה זכות-ההגדרה העצמית של העמים בימינו לפריחה מחודשת. אנחנו, הרוחים בשתי ידינו את הרעיון לחיות עם

פרץ הסיס * ואסיר פולני בסרט

הפלסטינים ב"מדינה דמוקרטית חילונית, שבה יחיו ביחד יהודים, מוסלמים ונוצרים", בוודאי יכולים להבין את הבסקים. ואולי גם את הפלסטינים, המתעקשים משום-מה לחיות גם הם במדינה קטנה משלהם, תחת דיגלם הלאומי.

בעזרת השם

עמדנו במסדרון, כבניין האוניברסיטה של בילבאו, כאחת ההפסקות של הוועידה.

איש מוג'אהדין-חאלק, המחתרת המתקדמת באיראן, דיבר על הוועדות המבוצעות בארצו בשם הדת. המוג'אהדין אינם כופרים. אבל הם דוגלים בהפרדת הדת מן המדינה.

סיפרתי על הלאומנות הדתית של מאיר כהנא וגוש-אמונים, ועל השיגעון של "החוזרים בתשובה". הזכרתי גם את התחיה הדתית-קנאית בחוגים מסוימים בקרב הנוער הערבי בישראל וכשטחים הכבושים.

איש-אש"ף דיבר על המחתרות הדתיות הקנאיות המאיימות על תריסר מיטטרים בעולם הערבי.

מישהו דיבר על התנועה הדתית הימנית-קיצונית בארצות-הברית.

אין ספק: במקומות רבים בעולם מתחזקות התנועות הדתיות-מוסלמיות, נוצריות, יהודיות, ושלל של כיתות משוגעות אחרות. "אין מה לעשות", נאנח ידידי האיטלקי, איש השמאל המת-קדם. "היה נרמה שגמרנו עם הצרה הזאת, והנה היא מופיעה שוב. איני רואה כוח המסוגל לחסל את הדת!"

רק אלוהים מסוגל לכך, סיכמתי.

לידתה

של תנועת שיחרור

ישננו בטרקלין של מלון בבילבאו — נציגים של תנועות שלום ותנועות-שיחרור מכה ארצות. נחנו אחרי יום ארוך של דיונים. הייתי עייף מאוד, כי היה עליי להתרכז במיוחד כדי לעקוב, איכשהו, אחרי הדיבור הספרדי.

אינתו יושבה צעירה כושית יפהפיה, ידידתו האישית של אחד הנוכחים. שערותיה היו קלועות בעשרות צמות רקיקות. פעם בחודש היא משקיעה — כפי שסיפרה לי — ארבע שעות בסידורן. היא חיה בפאריס, אך מוצאה ממדינת קאמרון. הארץ האפריקאית שהיתה פעם מושבה גרמנית, ואחרי-כך חולקה בין צרפת ובריטניה, עכשיו זוהי מדינה-צ'ריקאית טיפוסית — עצמאית, תחת שילטונה של מיפלגה יחידה, הווכה ב-99% של הקולות. אבל הצעירה לא היתה מעוניינת בפוליטיקה.

דיברנו על הא ועל דא, כשניגש אלינו נציג האופוזיציה של קולומביה, גבר קשיש שהקדיש את כל חייו למאבק בשילטון הדיכוי הריאקציוני השולט במדינה דרום-אמריקאית זו. כמה שעות לפני כן הלהיב האיש את הציבור הבסקי, בוועידה שבה השתתפנו, בנאומו הוויבילהבות למען החרות. בשיא דבריו שלח את אגרופו אל על, וכל הנוכחים הריעו לו בקימה.

הוא בירך את כולנו ולחץ את ידינו. כך הגיע אל הכושית.

נכנסה בי רוחישטות. נא להכיר את הנציגה של חזית-השיח-רוח של קאמרון? אמרתי.

האיש מקולומביה הזרק בלמו קומתו הקצרה, הושיט את ידו בחגיגות ולחץ את ידי האפריקאית היפה. אני מאחל לכם הצלחה במאבקכם הצודק! הכריזו באנגלית.

הצעירה שניגה מבינה אנגלית, לא תפסה כמה המדובר. היא שלחה לעברו חיוך מתוק.

וכך נולד המאבק ההיסטורי לשיחרור קאמרון.

* ארמן מילר-שטאל

מן החזית לחופשה, והמבקש את אשתו שלא להלשין על זוגיה-האבהים. אני לא רוצה שנרוויח מרצח! הוא אומר לאשתו החמדנית, תוך כרי התעללות, ובהזדמנות אחרת: לא צריכים לשמור על כל ההוראות בדיוק!

אבל כל האנשים האלה, שיכלו להיות אזרחים טובים והגונים במישטר אחר, הם שותפים לפשע. הם רואים ומשלימים, מי באדישות, מי בנקיפת-מצפון, מי תוך השמעת רמו שברמו של הסתייגות. זהו גבול ההעזה בדיקטטורה, שבה צפוי עונש-מוות למי שמאזין בטעות לקריין הגרמני של הרדיו הבריטי.

כאשר מישוה מתרגל על ריבוי "הפולנים המלוכלכים" בעיירה, מעיר הקצין ברוחב-לב: אבל הרי מישוה מוכרח לעשות כאן את העבודה המלוכלכת שלנו, בשעה שאנחנו מגינים על תיפארת הרייך! מוכיר משהו?

שום דבר אכזרי כמוהו אינו קורה בסרט. ודווקא זהו הרבר הנורא. בימי הזוועה, כאשר נרצחו מיליונים, כאשר גם מיטב הנוער הגרמני נקטל בחזית, התנהלו החיים בעיירה גרמנית כסדרם. האזרחים שמרו על החוק, המישטר היה מטורף, החוק היה פושעני, אך זה היה "נורמלי". ואילו אהבה רגילה בין גבר ואשה היתה בלתי-נורמלית.

כזאת היתה האהבה בגרמניה. כזאת עלולה להיות מחר האהבה בישראל.

עם תחת גפנו

ספרד היא ארץ יסתיכונית. מן המטוס נראה הנוף הספרדי כמו הנופים של ארץ-ישראל, מארוקו, תוניסיה ויוון. הצבע השולט הוא חום. כעונה זו של השנה זהו הצבע הכלערי.

כשטסים ממרדף צפונה, מופיע לפתע מחסום גבוה של הרים מושלגים. מעבר לו מתחיל נוף שונה לגמרי, נוף של גבעות ירוקות, נוף אירופי מובהק. זהו ארץ הבסקים.

ארץ קטנה, משהו כמו ארץ-ישראל, בין ההרים והאוקיינוס האטלנטי (הנקרא כאן "מיפרץ ביסקאיה" על שם אחד משלושת המחוזות הבסקיים) בגלל שפע הגשם והמרחק הקטן בין ההרים והים, הנהרות של ארץ-הבסקים קצרים ועשירים. לא מכר סבלה כילבאו משיטפון, שמוטט בתים והטביע עשרות בני-אדם.

לפני מאות בשנים היו המחוזות הבסקיים עצמאיים. זה היה בערך בתקופה שבה שלטו הצלבנים בארצנו. מאז סופחו לספרד.

ונהנו ממירה משתנה של אוטונומיה, שחוסלה כליל בימי פראנקו. עתה הם רוצים בעצמאות, או לפחות באוטונומיה מלאה.

וכמו הבסקים, שורה ארוכה של עמים אחרים. הקאטאלאנים באיוון הספרד בספרד, הברטונים בצרפת, הקורסיקאים והסארדינים נים באיים שלהם, הוולשים והסקוטים בבריטניה, ועוד ועוד.

למראית-עין זה נראה מוזר. כאשר יש גושים עולמיים, מערכת-ההגנה מרחביות ויחידות כלכליות כללי-בשתיות, מדוע שואף עם קטן של שניים-שלושה מיליון לעצמאות? מדוע הוא דבק ברגל משלו?

לכאורה, יש כאן סתירה בין ההתפתחות ההיסטורית והתודעה של העמים. אך נרמה לי שזה רק למראית-עין.

מדינות מאוחדות וריכוזיות כמו ספרד, צרפת ובריטניה היו חיוניות כמשך מאות בשנים, כאשר המדינה הלאומית היתה מיסגרת להגנה משותפת ולבניין כלכלה אחידה. חבלים קטנים שלא השכילו להקים בעוד מועד מדינה לאומית כזאת — כמו גרמניה ואיטליה — סבלו קשות מפלישות השכנים, ופיגרו בהתפתחותן.

המטלות האלה של המדינה הלאומית נעלמות עתה. היחידה ההגנתית שוב אינה לאומית, אלא רבי-לאומית, כמו ברית-נאט"ו וברית-זרשה. צורכי הכלכלה בעידן הטכנולוגיה מחייבים יחידות היבנה יותר גדולות, כמו השוק-האירופי-המשותף והגוש הסובי-ייטי.

במצאות זו מאבדת המדינה החד-לאומית הכפויה, המדכאת את הלאומיות הנפרדת של חבלים שונים, את זכות-הקיום שלה. מדוע אנחנו צריכים להיות חברים בשוק-האירופי-המשותף

פאולינה (שיגולה) בסרט*

לאיכרים גרמניים. אסור להם לנגוע באשה גרמניה. מגע כזה מהווה "חילול-הגזע", פשע שדינו מוות.

האשה והשבוי הצעיר אחוזים בטריוף של אהבה גופנית. הם מתעלמים מן הסכנה, שכנה חמרנית, החושקת בחנות של פאולינה, מלשינה עליהם.

את הסיפור מספר בנה של פאולינה, הנראה כראשית הסרט כילד המוצץ סוכריה בעלת צלב-יקוס. סרט גרמני, על פי סיפורו של הסופר הגרמני רולף (ממלא המקום) הוכהוט, מבויים בירי הבימאי הפולני הגדול אנדריי (איש השיש) ויידה, כשאת התפקיד הראשי ממלאה השחקנית הגרמניה הנודעת תנה שיגולה.

מי שרוצה יכול לראות בכך עוד סיפור-אהבה. מי שרוצה יראה בכך תיאור נוסף, מדוייק להפליא, של המציאות היומיומית בגרמניה הנאצית.

בעיניי זהו סרט-אוהרה, שכל ישראלי חייב לראות אותו. הסרט קרוי אהבה בגרמניה, ואפשר היה להוסיף לו כותרת-מישנה: "זהירות! זה יכול לקרות כאן!"

אחת הסצנות המשעשעות בסרט מראה את קציין-הס"ס ועוזרו כשהם מנסים להפוך את השבוי הפולני לבן הגזע הארי, כדי להציל את האשה מאישום של חילול-הגזע. תקנות מיוחדות של היינריך הימלר קבעו נוהל מיוחד לכך. ניתן היה לקבוע כי אדם זר הוא בעצם ארי טהור, בתנאי שיש לו סימנים גופניים מתאימים, כגון שיער בלונדי, עיניים כחולות, צבע-עור בהיר, מיבנה-גוף חסון וכו' וכו'. צריכים היו למלא על כך טופס מדויק.

הצופה הישראלי צוחק בכל לב לשמע הוויכוח המגוחך סביב השאלה "מיהו ארי", ואינו מרגיש שאין שאלה זו יותר או פחות מטומטמת מאשר השאלה "מיהו יהודי". מי גוייר כהלכה ומי מגוייר לחומרה, מי הוטבל, למי הוקר רם, מי נימול כך או אחרת? אם ישללט במדינה מיישר נוסח מאיר כהנא או אורי זוהר, יהיו חיייהם וזכויותיהם של בני-אדם תלויים בקישקושים אלה. כמו שהיה שם.

תורת-הגזע השטותית היתה תורת-המדינה ברייך השלישי, ועל פיה התנהלו החיים. הוקמו מכוני-חקר חשובים, ובהם פרופסורים מלומדים, כדי לקבוע את הכללים למימושה. הסרט מראה כיצד נתקפים גרמנים פשוטים בבחילה אמיתית בראותם אשה גרמניה המנשקת פולני. בעיניהם היה זה טיבעי שפולני כזה ייתלה, ושגרמניה כזאת תישלח למחנה-ריכוז.

כיום קובעים סיקרי דעת-הקהל כי 4% של הציבור הישראלי מוכנים להצביע בעד אדם התובע להטיל חמש שנות-אסור על אשה יהודיה המקיימת יחסים עם ערבי, ויש להניח כי האחוזים אמיתיים גבוהים יותר. אנשיו של כהנא מתכננים פעולות-טרור נגד ערבים המקיימים יחסים עם יהודיות.

גם אצל יהודים טובים, ליברליים ומתקדמים, מעוררות המילים "גישואי תערובת" הלחלה אמיתית. הרעיון שענייני-האישיות, האהבה והנשואין כופים לאמונת-מירה של רת או גזע אינו זר לישראלים. הוא מעוגן בחוק הישראלי.

ישראלי אופטימי, המאמין כי עם נורמלי כמונו אינו יכול להירבק כטריוף הפאשיסטי, יהיה מהורהר מאוד בצאתו מסרט זה. הסופר הגרמני והבימאי הפולני אינם אוהבים את הגרמנים. הטיפוס של הגרמני המצוי, "האיש הקטן" בעיירה, מתואר באור שלילי, כמעט אכזרי. אך אין זו תמונה רדודה. כלל וכלל לא.

קציין-הס"ס, למשל, מופיע באור כמעט סימפאטי. הוא מנסה להציל את האשה ואת הפולני, מבלי לסכן את עצמו. כשאינו מצליח בכך, הוא מרגיש את פקודתו של הימלר, שעל פיה יש לתלות את האשמים, אך אסור להעליל בהם.

רופאי-העיירה מנסה גם הוא לנהוג בהגינות, אך מבלי לסכן את עצמו. גבול ההעזה שלו מתבטא באמירה, כחצי-פה, שאולי הפולני אינו מכיר בכך שהגרמנים הם גזע-אדוניים.

הבעל הנבגד מנסה להציל את אשתו. כשהוא ממרר בככי, הוא מתחנן לפני אישה-ס"ס להשתדל למענה.

רמותו של הגרמני המצוי, "הטוב" מגולמת על-ידי חייל החוור נושאת שלט-הקועה. פילגש של פולני.

* נושאת שלט-הקועה. פילגש של פולני.

מי העתונאי האוהב את שמן-הזית של רפול, מה זו ביצת-רבין ומתי הכינו עמודי תליה בלב נהריה

עורכדין גרמניים תושבי העיר, שינהלו משאומתן עם מנהיגי המדינה שברוך על הסדר, וכך זמנית יכינו נוסח-חוקה לקראת הקמתה של מדינה ייקית עצי מאית בעיר. אחת ההצעות שהר עלתה היתה לשמור על סדר במדינה החדשה ואף להוציא להורג בתליה כביכר-העירייה עבריינים פליליים קשים.

■ אחרי דובר הרב הראשי של העיר יוסף קלר, שפתח את דבריו בעברית ועבר מייד לגרמי ניה. הוא הסביר, שכבואו לארץ הוא לא מצא בין הייקים דוברי עברית רבים. לכן אחרי מילות ברכה מקובלות, הוא היה עובר לשפת אמו, וכך הוא נוהג עד היום.

■ בתום הכינוס לא נותרה עבודה רבה למארחים. כל הכיסאות נותרו במקומם וכל המפיות שניתנו לאורחים, כשהגוש הכרי בוד, היו מקופלות. מה שמעיד כי אין סתירה בין עמודי-תליה במרכז העיר ובין נימוסי-שולחן מפותחים.

■ נשיאות ויצ"ו באה למי שכן הכנסת למיפגש לרגל פתיחת מגבית ויצ"ו השנתית. ראש ויצ"ו ישראל, רות תקוץ, סיפרה לנוכחים, כיניהם שר האוצר יצחק מודעי, שלה ולחברותיה יש אוצר, הכוונה היתה למיזבל אשתו של מודעי, שהיא מראשי האירגון. ענה מודעי, באותה הרוח, כשהוא מתכוון לאשתו: האוצר שלכם הוא מלא, ואילו האוצר שלי הוא ריק לחלוטין.

■ אורי פורת, מנכ"ל רשות-השדור, קיווה לבלות שבת חורפית סוערת בביתו, אך הוא לא יכול היה להפר הבטחה שנתן לרנלי, בנו בן ה-13 והצי. ההבטחה היתה, שהוא ילך איתו למישח חק הררבי התל-אביבי. כך בילה פורת את השבת באיצטדיון בלומפילד ביפו, ושבת הביתה רטוב לגמרי.

למולדת. על מי שקל הסרט הכיריני שובו של הגידי, הוא מכנה את חזרת שרון כשם "שובו של הגרע".

■ בנהריה שקלו לחוקק ער נש-מוות לעבריינים. הריון על כך נערך בשנת 1947, אך רק השבוע הוא נודע ברבים. במלון קרלטון בעיר התכנסו 300 מורי תיקי העיר, שהתיישבו בה לפני שנת 1935. הם היו כולם יוצאי גרמניה. סיבת המסיבה היתה ציון 50 שנה לקיומה של העיר הצפון-נית. כאותו מעמד גילה גרשון טין, ראש-העירייה הראשון, כי כאשר שורטטו גבולות החלוקה ונהריה נותרה מחוץ למדינת ישראל, הוא מינה שלושה

נגד להוציא הפגנה של אם ובנה, אפרת ואהוד שסיגל. יואב, אחיו של אהוד, נפל כלבנון, ומאז דורשת המישפחה שהממשלה תמנה ועדת-חקירה ממלכתית לחקר כל אירועי המלחמה. כאשר ראו אנשי הביטחון את השלטים המקופלים של בני-המשפחה שפיגל בכניסה לנמל-התעופה בן-גוריון, הם ביקשו להחרים אותם. במקום נוצרה התקהלות ומהומה קטנה, בני-המשפחה נעצרו ושוחררו כעבור זמן קצר, אחרי ששרון וליילי כבר היו בדרכם לחווה.

■ הפירסומאי חד הלשון יורם ברנע כבר מצא ביטוי חדש לתאר את שובו של שרון

גרבוז, שהוא מבקר הטלוויזיה של היומון דבר. החליט לצאת השבוע למישכן הכנסת, כדי לראות מקרוב את הגיבורים המככבים ערבי-ערב במסך הקטן. הוא התאכזב מרה. יצאתי לשתח וראיתי שאין שטח. עובתי פיק ציה אחת רק כדי לחזות בפיק ציה שניה. לפני שהגיע למיון הכנסת הוא ישב עם אשתו נורית כיציע האורחים. אולם המליאה היה משמים. ברגעים אלה יכולנו רעייתי ואני להפיל את הממשלה, זאת משום שהיינו רוב בבית".

■ השר אריאל שרון לא התקבל בהפגנות אהרה בשובו מניו-יורק, אך גם לא בהפגנות

מה מתרחש בד' אמותיו של ראש-הממשלה לשעבר מנ"חם בגין? מעטים יודעים שאיש כמעט אינו בא לבקר, ואין לו אפילו ממי לבקש עזרה בתיקון מכשירים חשמליים שונים המתקלקלים בביתו, כמו מכשיר הטלוויזיה והרדיו. כתוצאה מכך יש ימים שלמים שבגין מנותק לחלוטין מהנעשה מחוץ לביתו, וכאשר מתמזל מזלו ומישוה מט"לפן אליו, הוא שואב ממנו מידע על המתרחש בחוץ.

■ ח"כ הליברלים ספח (פי"י) גרוסר הצליח להרגיז השבוע את חבריו. הוא הסתובב במיון הכנסת ונפגי ברשימה הקטנה מאוד של תישעה תורמי-רם מקרב הח"כים. אריאל ויינשטיין, חברו לסיעה, העיר את תשומת ליבם של הכתבים: זוהי התרומה היחידה של פייסי לכנסת ה-11. ויינשטיין, אגב, לא נכלל ברשימת התורמים.

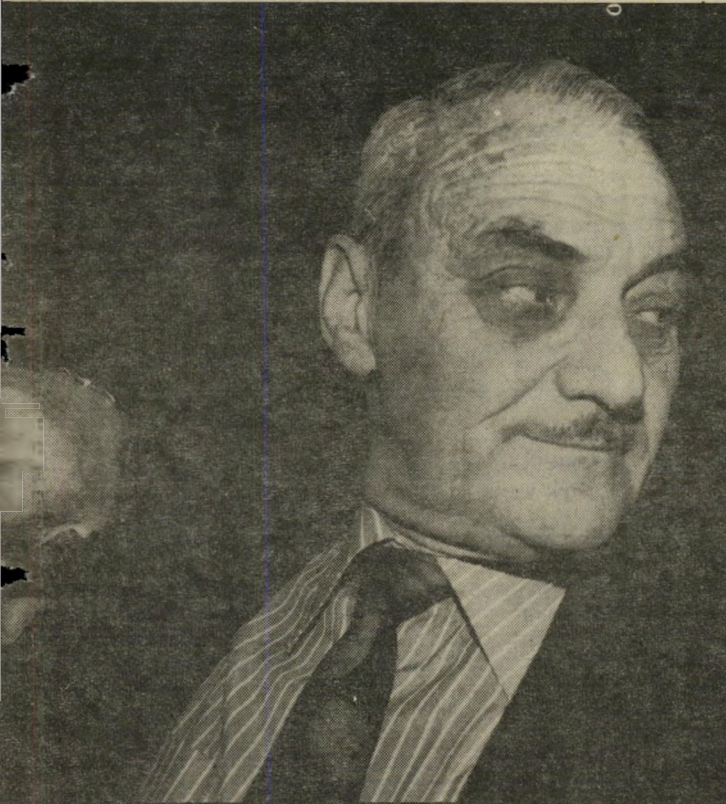
■ סיפרו של הכלכלן יעקב קוב מאור, מה הבנקים עושים מאחורי גבך, זכה השיבוע להגיע עד לאולם המליאה של הכנסת. הספר, שבו גילויים רבים על הדרך שבה מסדרים הבנקים את לקוחותיהם, סיפק מקור לשש שאלות של מאיר שיטרית, ראש המועצה המקומית יבנה. להפתעת הגור כחים, קבע סגן שרי-האוצר עדי אמוראי, שהשיב על השאלות, שכל הטענות המועלות כספר הן צורקות.

■ לתמיכה בלתי-צפויה במי ליאת הכנסת זכה השבוע הרב מנשה לוינגר. ח"כ המפרל החדש אבנר חי שאקי רחה את בקשת האופוזיציה לגנות את מנהיג גוש-אמונים, בגלל שהותו במחנה הפליטים ארדהישה. לגנות אותו? על מה? על כך שהוא טוען שהוא לא יזוו עד שלא יפסיקו ליירות אבנים? אתם פשוט אינכם הגיוניים!

■ הצייר יאיר (יור פולני)

לונה אליאב כבר נרגע מאז הובס. על חודם של אלפי קולות בודדים. בבחירות האחרונות לכנסת, ואחרי ששב כהרגלו ללמד עולים חדשים, הפעם בדרום הארץ. הוא אף הופיע השבוע במסיבה בתל-אביב, ואירגן שירה בציבור (כשהוא שולט היטב בטקס). השירים ידועים לו מזה שנות דור, אבל גם בזמן מסע הבחירות שלו זימזמו הוא ואנשיו את אותם השירים במטה שלו.

החברים מכסית, אך גם אנשי ימין כמו קלצ'ניסקי, שהיה מאוד לא מרוצה אחרי שהתברר לו כי צולם. בעלי המקום לא נכחו במסיבה. הראשון היה במקום אחר בעיר, והשני בטיול בהונגריה. באותו הזמן היה המשורר, הסופר והמתרגם אהרון אמיר (משמאל) במסיבת הילולת מזון אחרת שנערכה בעיר. הוא העדיף להישאר מחוץ למיזלה ולעשן מיקטרת.

אורי לינשיץ הצייר, רוקד ומוצח בשירה. בפה פעור לרווחה. כשלצידו הצייר חבר מרכז חרות אנדרי קלצ'ניסקי. השניים היו בין אורחי המיסעדה תק"ם 1. שערכה מסיבת סיום למקום. שנסגר זמן קצר אחרי הפתיחה. משום שלא היו לו רישיונות עירוניים כנדרש. למיסעדה של גזי חקק ועזרא מרמלשטיין באו

שימונה הולנדר הדוגמנית באה השבוע בלוויית אמה לפתיחת מיספרה בתל-אביב. הולנדר משכה את תשומת-ליבו של מפיק תצוגות-אופנה, שהציע לה להופיע על המסלול ללא שכר. ההצעה הרתיחה את שימונה היפה, שפניה המושלמות התכווצו ברוגז.

● **ח"כ חרות הדרוזי אמל אל נאצר אל-דין:** "כאשר הקימו את לישכת היועץ לענייני ערכים במשרד ראש-הממשלה, הכוונה היתה לתת שיוויון מלא לערכים במדינה."
 ● **תת-ניצב בנימין זיי גל, מפקד היחידה-הארי צית לחקירות הונאה בי מטה-הארגון:** "לפעמים אני שים התמוטטו לפני שנעצרו, משום שידעו שחוקרים ועדיין לא עוצרים אותם... יש כאלה שהתאכזרו לפני שחקרנו אותם. יש שאושפזו בבת-יחולים לחור-ליינפש, בגלל התמוטטות-עצ-בים, מפני שידעו שהם צפויים לחקירה."

מורעני, בישיבת סיעת הליכוד בכנסת: "במצב זה, כאשר אני לבר, איני יודע איך לא מאבדים את השפיות."
 ● **הנ"ל:** "בתפקידי, איש לא יחזיק מעמד יותר משבוע. צריך להיות מאבן."
 ● **מנהיג מפ"ם יעקב חזן,** על השקעת כספי הקיבוץ הארצי בכורסה: "שמירת ערך הכסף והרכוש אינה עבירה על עשרת הדיברות שלנו."
 ● **השר לתסקירים מיר-הדים עזר וייצמן:** "אם עם ישראל החזיר למצריים הכל, מה איכפת לו להחזיר ארבע מאות וחמישים רונם של טאבה?"

ג'ר'אנו מר כוכב הקולנוע הישראלי הופיע השבוע במסיבה לרגל סיום צילומי סרט ישראלי חדש, שבו הוא מככב. התלוותה אליו חברתו הצמודה, מאיה, שאינה משה ממנו ולא מאפשרת לאחרות להתקרב אליו. במהלך ההסרה נעלם מר פעמיים מבימת הצילומים, ועורר חרדה רבה בקרב המפיקים. מר הוא בנם היהודי, אחד משלושה, של פעילת רק"ח לשעבר מחיפה, האנארכיסטית ארנה מר, ובעלה לשעבר, סליבה חמיס. שהוא אחד ממנהיגי המיפלגה הקומוניסטית בעיר נצרת.

של חבר מיפלגה למישרדיו של זמר. זייגר טילפן לאחד מעוזרי היועץ וביקש להתערב לטובת עמיתו. עוד באותו היום קיבל האיש תשובה שלילית על בקשתו, שהמתינה לתשובה זמן רב.

● **ח"כים תושבי תל-אביב** הוזמנו על-ידי העירייה לסיור בעיר ביום החמישי האחרון. הסיור בוטל, אחרי שראש-העירייה שלמה ("ציץ") להט חלה בשפעת, דווקא בשבוע שבו גילתה סידרת כתבות בהארץ מה היקף החריגות התקציביות שלו.

● **פנינה רוזנבלום** עוד כת את תל-אביב לטובת... ראשון לציון, השבוע היא רכשה פנטהאון בסיגנון ספרדי בעיר, במחיר של 105 אלף דולר. בנייתה של הדירה המרווחת עדיין לא הושלמה.

● **במסיבה שנערכה בבית השגריר הגרמני, הר"ר האנס נילסן,** לכבוד הקאנצלר הגרמני לשעבר וילי בראנט, סיפר אחד מעוזרי-האורה כי במסקוזה מקרנים בימים אלה סרט פורנוגרפי: תורים ארוכים של רוסים ממתנים בקוך העז

בתו הבכורה של פורת, נמלץ, שהשתחררה לא מכבר מצה"ל, עשויה להתפנות לעבר רת ורגמנות. בשבוע שעבר היא הופיעה כריילת-מכירה של חב-רת-המשקאות שטוק, בשבוע המזון הישראלי שנערך בתל-אביב. הופעתה יצרה תורים ליד הרוכז, אגב, אשת-יחסי-הציבור הפעילה של שטוק, שלי שבדרון, היא בת-זודתו של פורת.

● **הסופר והעיתונאי יורם קניוק** אינו מבחין בין ימין ושמאל כשהמדובר באוכל. קני יוק הוא חובב מושבע של שמך היות מבית-הבר של הרמטכ"ל לשעבר רסאל (רפול) איתן. פעם בשבועיים הוא רוכש בקי בוק שמן המגיע ישירות מתל-ערשים לחנות למוצרי מזון צימ-חוניים בכיכר מלכיים-ישראל. אפילו השמועה כי רפול מוהל את תכולת הבקבוקים בשמן זר, מתוצרת אחרת, אינה מרתיעה את קניוק.

● **שמו של רפול נקשר** באחרונה גם במזון מסוג אחר. חיילי-מילואים החוזרים מלבנון מספרים, כי מצאו כינוי חדש לחביתה משתי ביצים, המטוגנת על פרוסת נקניק: "ביציר-רפול".

טובה חסון מנהלת חנות לאופנת-נשים בתל-אביב (מימין) וברכה מיוחס, מנהלת מישרד לנסיעות, קשורות שתיהן קשר עמוק בענייני תעופה: חסון היא אשתו של מי שהיה שותף בחברת ארקיע, ואילו מיוחס היא גרושתו של בני, מבעלי חברת קונקורד חמש חמש, שיש לה סיכסוך מישפטי ממושך עם ארקיע. התחרות המיקצועית לא פגעה בידידותן, והן מבלות ביחד, במיוחד במסיבות.

של הביקני. אך כאשר צלמי עיתונות, שהוזמנו אף הם, החלו לכוון את מצלמותיהם, מיהרו כמה מהמתערטלות להתלבש, כיניהן הדוגמניות הני סרי, ג'אניין, ומאריקה.

● **כערב שכת נהנו המוזמנים** באילת ממסיבה בסיגנון ברזילי. לפניהם הופיעה ברמלה, אשתו של יוכי איזנר, מנכ"ל המועד-רון. כרמלה ויוכי הם יוצאי צוות-הווי גייסות-השיריון, שם גם הכירו זה את זה.

פסוקי השבוע

● **שגריר ישראל בי-אום בנימין נתניהו:** "נסי-גת ישראל מהגדה המערבית פירושה התאבדות... אם נצא מאזור זה — נמות!"
 ● **שרי-האוצר יצחק**

לראות על המסך את ולדימיר איליין? לנין בלי כובע לראשו.

● **המיבנה הלשוני של כת-בוח העולם הזה בשנת 1947** זכה לטיפול אקרמי באוניבר-סיטת חיפה. בקורס ללימודי מאסטר, שלמלך הפרופסור חיים שוהם, הביאה אחת התלמידות, בשיעור לרוגמה, כתבת-שער של השבועון בנילגולו הקודם, ערב קום המדינה. הנושא היה דווקא אקטואלי: הפגנות חרדים כפתח-תיקוה נגד השמעת מוסיקת-ג'אז בבית-הקפה הציפור הכחולה, שמרכז העיר.

● **כמה עשרות תל-אביבים** ניצלו בשבת האחרונה מרישמי-הועף, ובילו סוף שבוע חמים במערין קלאב-אין, שנפתח באילת. ברוח התקופה, העדיפו מרבית המוזמנות להשתוף בחוף של המועדון ללא החלק העליון

ביצה רכה, לעומת זאת, זכתה בפיהם לשם "ביצת רבין".

● **מי אמר שאין חברות** כפוליטיקה? עיתונאים רבים פנו לח"כ יצחק (יוגי) זייגר על וביקשו ממנו לדלות פרטים על הנסיעה המיסתורית לארצות-הברית של חברו למיפלגה הליברלית אלי קולס, אשר עשה שם עסקים לוטים בערפל דווקא בתקופה שבה התגבשו בכנסת שרולות סביב חוק, מיהו "הודי", קולס, כידוע, תומך נלהב בתיקון החוק כרוח אורתודוכי-סית. ענה זייגר: "ואילו ידעתי, הייתי מספר לכס?"

● **יחסיו של זייגר עם היועץ** המישפטי לממשלה יצחק זמיר הם מתוחים מאוד. לא אחת תקף זייגר בפומבי את הפרופסור, ואילו זה התייחס לריבוי הח"כ נגד ועדת השופט יצחק כהן כפגיעה בעיקרון הסוביורציה. בזכות יחסים אלה, הצליח השבוע זייגר לשבש פניה

פעיל מרכזי, שפרש מתנועת "כך", מגלה את הסודית להקמת "מישמרות לאומיים", שתפקידן הראשון להתעלל בערבים המתרועעים עם

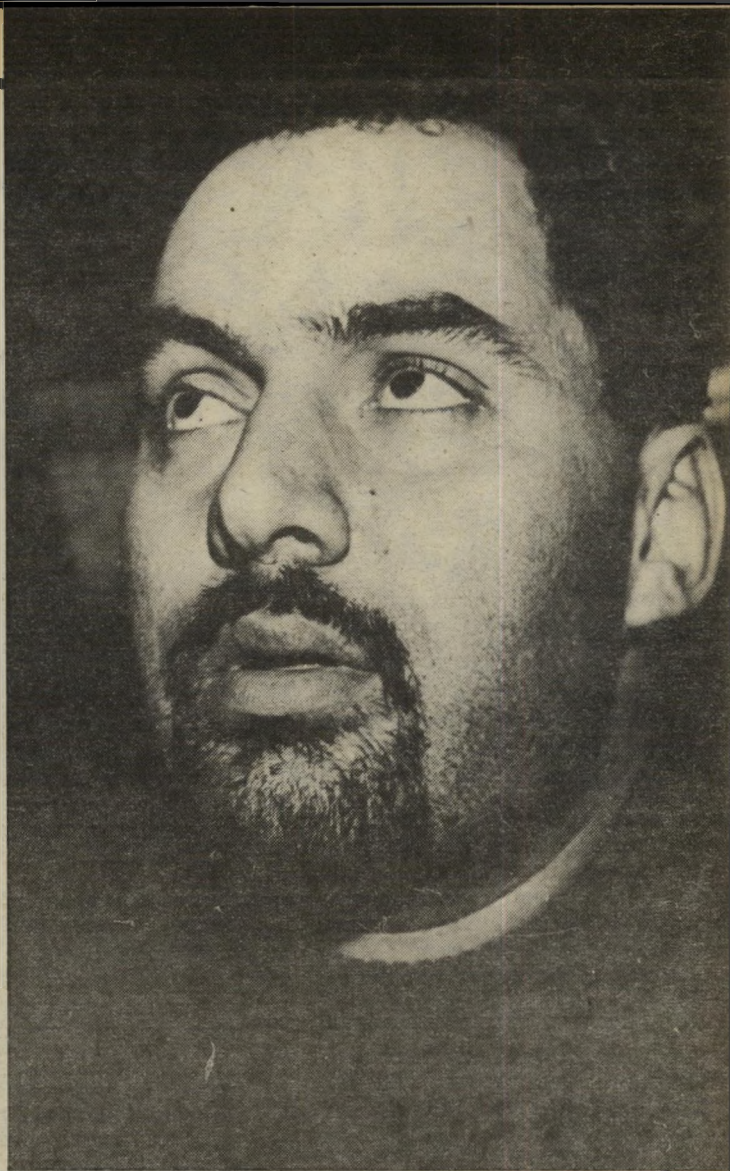
חומצה נגד ערבים

ביותר. חוליה היתה אמורה לתפוס רכבי ולשפוך לו חומצה על הפנים ועל איברי המין שלו.

בשלב שני כבר דובר על השחתת פניהם של ערבים, לא רק סרסורים, אלא מי ששוכבים או מתרועעים עם יהודיות.

ממש כאותו הזמן הודיע כהנא על הקמת המישמרות הלאומיים שתפקידם הוא להגן על נשים יהודיות מפני ערבים. הוא אולי לא התכוון לשימוש בחומצה, אבל מי שתומך בהפעלת אדלימות של ממש נגד ערבים הוא מנכ"ל כך. אלי אדיר. כאשר היה סטודנט באו

על "המישמרות הלאומיים" של כהנא סיפר דאנה: "זמן קצר אחרי שיכרוז הניצחון בכחירות הח"ל יטו כמה פעילים בתליאכבי לטפל

רכז-סניף לשעבר דאנה על הפנים ואיברי המין

ראשי-סניף מזל בהסגנה נגד הסרט "מאחורי הסורגים" כל הפעילים הפכו למובטלים

מחנה-אימונים של הליגה-להגנה-יהודית בארצות-הברית עריקים שיש להם נשק

שוטר בתחנת המיטרה הז' עירה ככיר אתרים שבתל-א-יב לא יכול היה להתעלם מהצרחות. הו היו מקפידות רם. הוא מיהר ונטל את נישקו. נטל פנס גדול ופנה אל מקור-הרעש ליד אחד מבתי-הקפה שבסביבה. כחשיכה היה קשה לראות בכירור מה מתרחש. הוא חיפש בעזרת הפנס והבחין, לא הרחק ממנו, בקבוצת צעירי רים הלבושים בשחור. ביניהם היה ש' רוע על הריצפה צעיר. הוא היה מעוות כולו. מיכנסיו היו מופשלים וחולצתו קרועה. "זה נראה כמו אונס קבוצתי", אמר השוטר לעצמו. אלא שריח חריף, לא מוכר, הפריע לו. אחד הצעירים שחש כאלומת-האור המכוונת אליו, הסתובב ופתר ללובש המדים את כל הקושיות. הצעיר לבש חולצה שחורה, ובמרכזה היה מוטבע סמל מוכר של תנועת כך — אגרוף קפוף על רקע צהוב. השוטר נזכר בתדרוך שקיבל במר"ח. אלה הם המישמרות הלאומיים של כהנא. חשב. ואיש לא התייחס אליהם ברצינות! הצעירים עמדו לרגע, שרו בקול רם

"החולצות השחורות"

ב ימים אלה שוקדת תנועת כך על הקמת "המישמרות הלאומיים על-שם הרב מאיר כהנא". רותיהן ודרכי-פעולתם של המישמרות חשף השבוע פעיל מרכזי בתנועת כך. אורן ראנה, שהחליט אחרי תישעה חודשי חברות בתנועתו של כהנא להי

אנשי כהנא ילבשו חולצות שחורות, כמו הבריונים המאויימים של מוסוליני, שנהגו להכריח את ידיביהם לשתות שמן-קיק

מלט כל עוד נפשו בו, ולהזהיר את הציבור מפני התנועה, ראשיה וחבריה. דאנה (26), צעיר בתימי בריא-גוף, רווק העובר עתה כמאבטח מטעם חב"רתי-שמירה, הצטרף לתנועת כך בחודש מרס 1984. הוא עוב באחרונה את התנועה אחרי מריבות קשות עם מוכ"ל, אלי אדיר, ואחרי שהגיע למסקנה חד-משמעית שהיעד הבא של התנועה הוא תקיפת יהודים ממחנה-השמאל.

את התיקווה ונמלטו. השוטר אף לא ניסה לעצור אותם. הוא ירע שהוא לא יוכל להם. הוא ניגש אל הצעיר השרוע. לפני ששאל לשמו כבר ירע שהוא ערבי, כי המישמרות הלאומיים הודיעו שהם יפעלו. בשלב הראשון נגד ערבים ה- מסתובבים או עובדים כרישיון בערים הגדולות. לפתע נמלטה צרחה מפיו של לר

התוכנית יהיה בשלב נשים יהודיות

שטח בשתי צורות. אחת: עלפי הור" עות אנונימיות, בטלפון מיוחד שאת מיספרו יפרסמו. כל מי שיהיה לו מידע על ערכים היוצאים עם יהודיות. ויכל לטלפן ולהשאיר כתובת. המישרות כבר יגיעו.

הדרך השניה היא סיורים מאורגנים, בקבוצות של חמישה ויותר, במקומות בילוי בערים הגדולות, שבהם עובדים ערכים, או שקיים חשד שהם נטפלים ליהודיות או יוצאים איתן. כתל-אביב

מנכ"ל-יכך אדיר (מימין) - חולצה שחורה ואגרופי צהובי

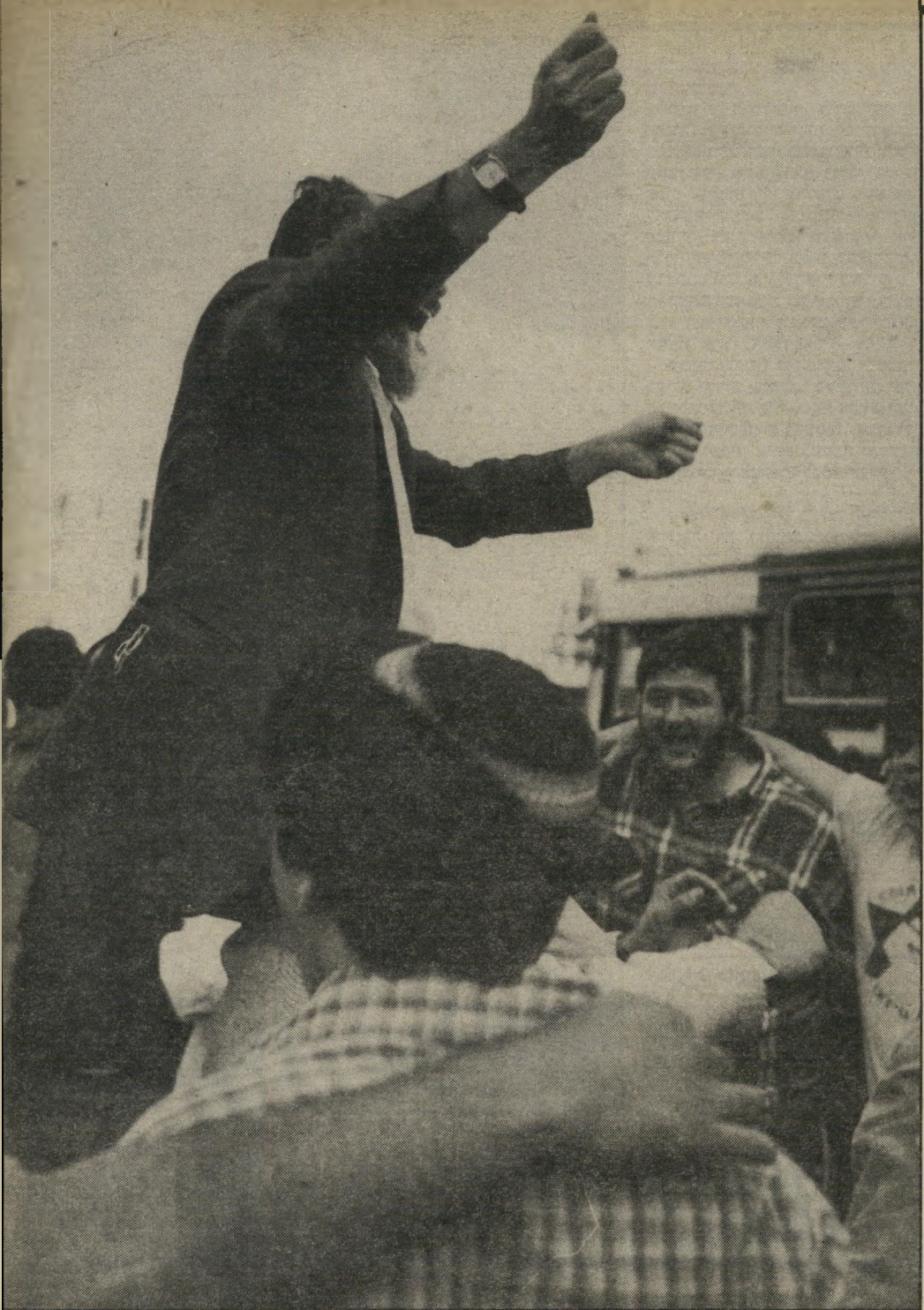
פעיל-לשעבר דאנה כולם חושדים בכולם

ניברסטי-חיפה נרקר עליידי ערבי, ומאו הוא שונא ערבים שינא-מוות. אדיר שונא באותה המידה גם את הש" מאל היהודי.

לחברי המישרות הלאומיים ים יהיה לבוש אחיד. חולצות שחורות, ועליהן אגרוף, הסמל של "בכ". כמה מהם כבר התני חילו להתאמן באיגרוף, כי הדרכתו של מאמן-איגרוף בי כיר, שהתנדב למשימה. אחרים מתאמנים בקראטה.

רוב החברים נמישרות הם מובטלים, חלקם עריקים מצה"ל, המחזיקים בנשק. המשותף להם הוא שינאה לערי בים.

המישרות הלאומיים יוצאו ל-

מאיר כהנא בהפגנה ליד טייבה לחיצת יד חמה

ולחטוף ילדים לאמהות יהודיות הנשור אות עם ערכים. לצורך זה עלה רעיון של בית-מחסה לילדים ונשים כאלה. בינתיים אין כהנא מקציב לכך כסף, ואני חושב שבשלב זה העסק לא יצא לפועל.

אבל מה שהכיי-מראיג אותי במיש- מרות הלאומיים של כהנא זה שכתוך זמן קצר היעדים שלהם ישתנו. היום בתנועת כך יש כבר ניצנים של הסתה גיועית. בכך כבר משימים את הגזע המיוזרה באשכנזי.

עד כאן רבריו של דאנה. הוא לא יכול היה לדעת שתואור זה מתאים בדיוק לשיטת-הפעולה של פלוגות-הסער הנאציות, לפני עלות היטלר לשילטון. הוא גם לא ידע כי פלוגות האגרוף הפאשיסטיות של בניטו מוסרי ליני לבשו חולצות שחורות, ושנהגו להכריח את יריביהם לשתות שמן-קיק.

כולם מובטלים

בתקופה שבה הוא שרץ יום ולילה במישרדי-התנועה, הוא לא שמע על תוכניות-חיסול בעזרת נשק קר או חם. אבל ידוע לו כי כמה מה פעילים מחזיקים בנשק אישי ברישיון. אחד מהם אף נתפס השבוע בשערי-הכנסת כשברשותו אקדה, ואז התברר שבין אנשיו של כהנא יש גם הנושאים נשק ללא רישיון. (המשך בעמוד 30)

כהנא ומזל בהפגנה היא אנאלפביתית!

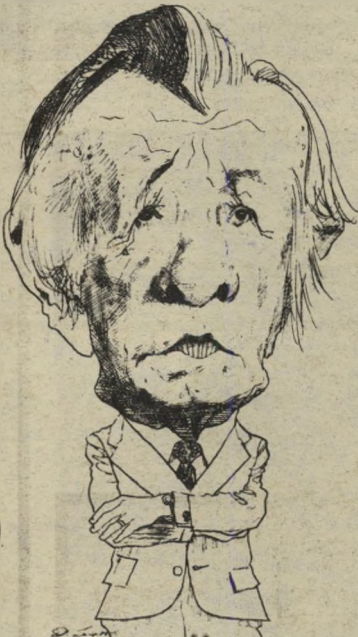
תמרורים

הממשלה, שלבד מתקופה קצרה — כאשר היה סגן יו"ר הכנסת הראשונה — שימש כשר כמעט בכל שנות המדינה (בין תפקידיו המיניסטראליים: שריהבריאות; שריהאוצר; שריהפנים; שריהמישטרה ועתה — שריהרות). בורג, ד"ר לפילוסופיה ומומסך לרכנות, הוא יליד דרוון שבגרמניה ובנו של סוחריינונות, הנשוי לילידת חכנו, אב לשלושה וסב לשיבעה. בראשית מלחמת העולם השנייה שימש כאיש מרכזההעפלה בז'נבה, ולאחריה, כאיש מרכזההצלה בפאריס. בין שני תפקידים אלה הורה, במשך חמש שנים, היסטוריה ותלמוד, בגימנסיה הרצליה בתלאיביב.

★ ★ ★

עם תנועת הצבע

נחוג ♦ יוסי הולדתה ה-50 של פחית הבירה, ההמצאה שגרמה למהפכה בחיינו של חובבי המשקה האלכוהולי. מייאז ניתן למלא בירה בפחית, בנוסף לבקבוק, שווקו 610

ראשימטה רגן

מחילהנחתים לבית הלבן

מיליארד פחיות, שצרכתן גדלה מיוחד אחרי שנת 1958, כאשר יוצרה פחית האלומיניום הראשונה (במקום פחית הפחם). אחרי שנת 1962, עת יוצר תפשיהמשיכה הראשון, שבעזרתו ניתן לפתוח את הפחית בתנועת הצבע.

★ ★ ★

עם נערה במיגרש

נפט ♦ בריו דה'זינויר, בגיל 65, לואיס דה'סילורה, מהגנרס רווק, שנחשב לאחד מעשירי ברזיל, אשר עשה את כספו (280 מיליון דולר) בכורה ובכספי דלאניירי. בצוואתו הוריש דה'סילורה את מחצית הוננו לקבוצת הליגה בנגו. הרחוקה אומנם מצמרת הכדורגל הברזילאי, אך במיגרשה פגשו, לפני שנים רבות, נערה שבה התאהב, ואשר נפטרה לפני שהספיקו להינשא.

★ ★ ★

עם רשיון בכיס

נחוג ♦ בגולדסבורג, יפון קרוי ליינה בארצות הברית, יוסי הולדתה ה-92 של פארנר סאלטר, הנחשב ל-טייס הפעיל הקשיש ביותר עלי אדמות. ביום הולדתו חודש רשיון הטייס שלו — שבו הוא מחזיק מוק 57 שנים — לשנתיים נוספות, ולמחרת ערך טיסתטיול להנאתו.

הקרובה לקיטי האוק. שבה ערכו ב-17 לדצמבר 1903 האחים וילבר ואורוול רייט את הטיסה הראשונה בהיסטוריה. העולם הזה 2475

מן היום הראשון

נתמנה ♦ כמפקד חיליהם, אלוף אברהם בן-שושן, יליד תורכיה ואיש חילהים מיוזם הראשון בצה"ל. בן-שושן, אב לשתי בנות, הספיק במשך 26 שנות שירותו לפקד על טרפרת, סטי"ל (ספינתטיילים), צוללת, שייטת, בסיס ובית-הספר לקצינים של החיל וגם לסיים את לימודיו באוניברסיטה (היסטוריה כללית).

★ ★ ★

עם 30 מיליון

נתמנה ♦ לתפקיד ראשימטה של הבית הלבן, דונאלד רגן, מי שהיה שריהאוצר של ארצות-הברית במשך תקופת כהונתו הראשונה של רונאלד רגן (לאיקרוב). רגן, בנו של פקידרכנות, הוא מיליונר שעשה את כספו (30 מיליון דולר) כיו"ר חברת הברוקרים הגדולה בארצות-הברית מריל-לינג' (43 אלף עובדים; רווחים שנתיים — 300 מיליון דולר), שהצטיין במילחמת העולם כסגןאלוף של חילהנחתים, ואשר בנה את ביתו בפברג של וושינגטון הבירה, על חלקת אדמה שהיתה פעם כעלותו של ג'ורג' וושינגטון, נשיאה הראשון של ארצות הברית.

★ ★ ★

גם שליח לאורוגואי

נחוג ♦ יוסי הולדתה ה-50 של יצחק ירון, ראש עיריית גבעתיים (52 אלף תושבים), ירון, מורה ומנהל בתי-ספר במיקצועו, הוא אב לשלושה, חניך בתי-ספר חקלאי (נהלוג), שהספיק לכיסאו אחרי פעילות במישמרת הצעירה של מפא"י.

★ ★ ★

גם זה וגם זה

נחוג ♦ בקליפורניה, יוסי הולדתה ה-60 של פאול ניזמן, שחקן הקולנוע שהיה לאחרונה לחובב מרוצימכוניות מושבע וגם משתתף בהם. במסגרת יוסי הולדתה הקפיד ניזמן להזכיר כי זאת מסיבה כפולה, גם ליוסי הולדתו וגם ליוסי נשואיו 27-לאשתו, שחקנית הקולנוע ג'ואן ווד-וורד.

★ ★ ★

גם קונסול בניו יורק

נחוג ♦ בבית אלפא, יום הולדתו ה-60 של נתן שחם, סופר ומחזאי (קרא לי סיומקה; הם יגיעו מחר), חבר קיבוץ. לשעבר סגן יו"ר רשות השידור, שהספיק להיות גם קונסול לתרבות בניו יורק, בסוף שנות ה-70.

★ ★ ★

גם רבימכר

נחוג ♦ יוסי הולדתו ה-70 של אבא אוריין שלמה אבן, כיום יו"ר ועדת החקירה של הכנסת, אבן, יליד דרום-אפריקה ובנו של סוחר ליטאי שהיגר לארץ זאת, התיישב בגיל צעיר, גדל בלונדון והיה מרצה לשפות מיוחדות (ערבית ופרסית) באוניברסיטתהיוקרה קמברידג', לפני שהחל את דרכו כארץ. אבן, גיסו של שאה המדינה חיים הרצוג, היה במשך השנים שגריר ישראל באו"ם; שגריר ישראל בארצות-הברית; שריהחינוך; סגן נהל הממשלה ושריהחורף. לאחר רונה ראה הצמחה רבה שפרו, מאשר תקציר פופולארי של תולדות עם ישראל, שאינו יורד מרשימת רבני המכר בארצות-הברית.

★ ★ ★

עם שיבנה נכדים

נחוג ♦ יוסי הולדתו ה-76 של הר"ר יוסף סלומון בורג, זקן שרי-

שהוא שפה בפני עצמה, בכליכך מעט שעות-לימוד.

לימדתי בבית-שאן, כשהשיעורים התנהלו לעיתים קרובות במיקלטים, כשרעש הקטיושות המתפוצצות והארד עקות קורע את העצבים. במשך שלוש שנים נלחמתי כדי להגמיש מעט את שיטתהלימודים הנוקשה. פתחתי ספרייה בבית-הספר, והקדשתי את חררי הפרטי ללימודי-עזר לתלמידים. עברתי, לעיתים, 53 שעות בשבוע. המתח והתיסכול שלחו אותי לעולם של שחור ואפור, ונדרשו עשר שנים וטיפול ארוך כדי לרפאני. עברתי ללמד בירושלים. לימדתי בעיקר ילדים שנחשבו בעייתיים ועל סף הפשיעה. פגשתי גם את איתים המ' בוגרים. מישפחות מרציאנו, אברגיל וביטון, ישבתי איתם בטעמון ובבית האומנים, והצטרפתי לפנתרים השחור רים.

עובתי אותם רק כאשר האלימות החלה את המאבק הפוליטי. אני חושב, כי מרבית האשם כמה שקרה במקומות כמו מוסררה מוטל על המורים. אני מעולם לא גנשתי תלמיד ממארוק או ארץ מיוחדת אחרת, שהוא בעל אינטליגנציה נמוכה מהמי מוצע. גנשתי רק מורים החושבים כי זהו המצב.

אני חושב כי בארץ משתמשים בכי חינוך בתור נשק. וכמו כל נשק, הן הורסות ולא בונות. אם לא תעבור את הבחינה, אומין את הוריד" או "אם לא ת" הם איומים רגילים, במקום לומר לתלמי: "אם לא תעבור את הבחינה, בוא נברר איך אפשר לעזור לך."

"לימדתי אותם ואהבתי אותם!"

אני מאמין כי תלמיד כתי י"ב הוא כבר אדם הראוי לידירות ושויוון. ביתי היה תמיד פתוח לפני התלמידים, והייתי קשוב לבעיותיהם. בעלמתי קשות ומסוכנות, כמו אלה שהיו לי בגילם.

קנתי סיפריילמוד לתלמידים, שיי-

„עשיתי פניות אימות!"

למתי עבור טיולי בית-ספר עבור תלמידיים אחרים, לימדתי אותם ואהבתי אותם. ביקרתי בבתיהם, הזמנתי ל"חתונותיהם ולטקסי ברית-המילה של בניהם. עשיתי כמה טעויות איומות, ואני מודה בהן, אבל פגשתי הרבההרבה ילדים מפגרים של עובדי נאט"ו כנאי

ונשלחתי כמורה לקניה. שם לימדתי חיילים לבחינות הבגרות. סימתי את לימודי באוניברסיטה כאשר התמחותי היתה הוראת-עיוורים. השתלמתי גם בבתי-ספר שונים לעיוור רים בארצות-אירופה, ואחר-כך לימדתי ילדים מפגרים של עובדי נאט"ו כנאי

אם רצו התלמידות לפתוח את המורה (העולם הזה 16.1), שי הווה אתגר לנשיותן המבלבלת, או האז היו תוצאה של שיטותיו החינוך כיות? בכתיב עגלגל וברור, באנגלית מדוייקת, כתב המורה אריה ניב להער-

במיכתב בלעדי מהכלא ל„העולם הזה", מספר אריה ניב, הנאשם בקיום יחסי-זין עם תלמידותיו, על חייו והשקפותיו, ומגלה מה גרם לו לפתח דעות חינוכיות מתקדמות

פול. תוך 18 חודש שינתי את שיטת הלימוד המשעממת, החלפתי את השיעורים כטיולים ארוכים כרחובות נאפולי, ואת כל הבחינות המיכתבים ערכתי בעלפה, במקום בכתיב. הלכתי עם תלמידי לקולנוע ולי תיארוך, נסעתי איתם לטיולים כי פארקים, ושטתי איתם באוניה. כאשר מישפחותיהם עזבו כי נאפולי וחזרו לארצות-הברית, נסעתי לבלוגריה ו-משם באתי לארץ.

למה זה את קורות חייו. להקטעים מתורגמים ל"עברתי: נולדתי באנגליה בשנת 1939. להרו רים יוצא-גרמניה. אבי ואמי נהרגו במלחמת-העולם השנייה. בגיל שש אר מצתי עליידי חברו הטוב כיות של אבי. למדתי בבית-ספר פרטי, עליסמך מילגה שקיבלתי בגלל ציוני הגבוהים. שם השפיע עליי מיוחד מורה כשם ארתור מילן, שעולם לא התרגו או התרגש. הוא הקריש לתלמידים את כל זמנו ומעולם לא ענד שעון.

בגיל 16 חצתי עברתי את בחינות הבגרות ולמדתי בתוכנית חינוכית קדם-אוניברסיטאית, שהובילה אותי לארצות שונות — צרפת, גרמניה, אי-טליה והולנד. בגיל 18 גויייתי לצבא

עולם של שחור ואפור

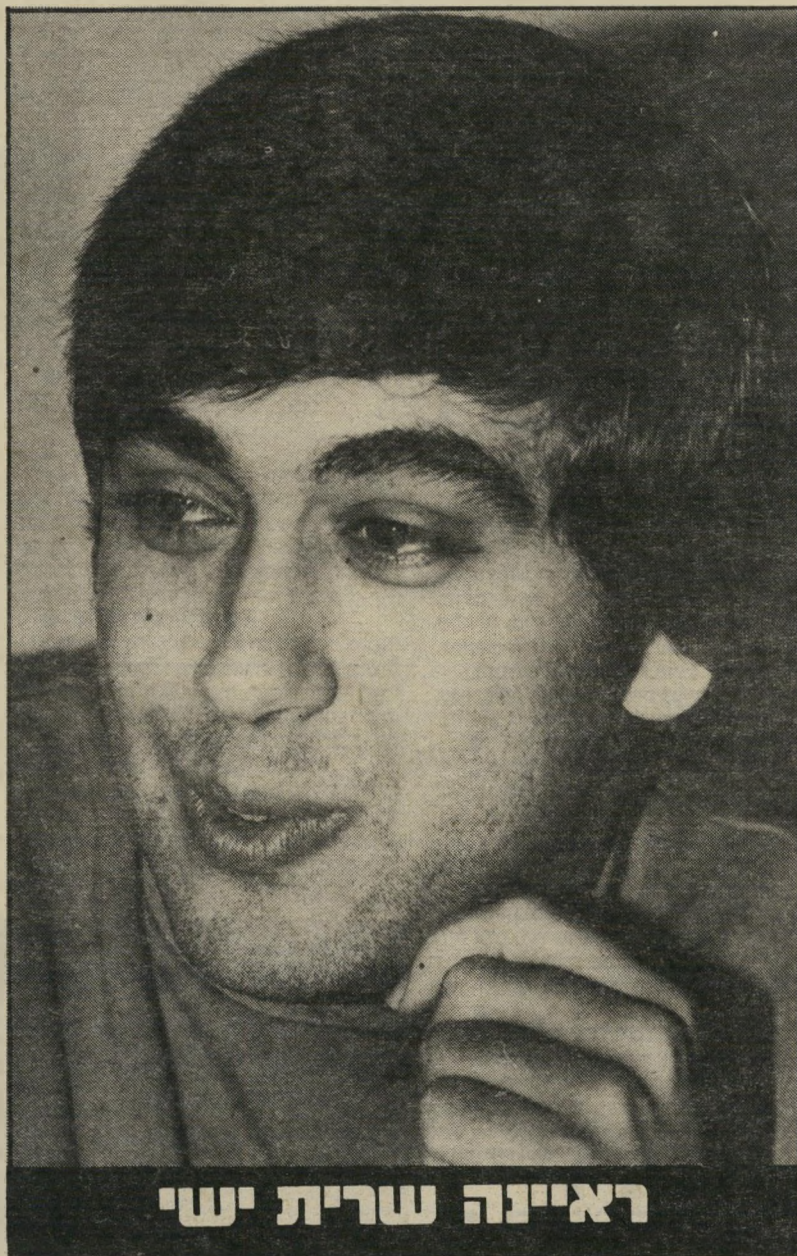
יש יתת החינוך בארץ נראתה לי מפגרת בשלושים שנה. הדבר שגרם לי הלם ממש, היתה העובדה כי לבחינות-הבגרות לימדו את שקספיר,

חמיס אבולעפיה, נכדו של מייסד המאפיה הנודעת ביפו, מספר על ילדות נטולת ג'יזענות ויחסי שכנים טובים, על התערותו בחברה היהודית עם כל הוויתורים הכרוכים בכך משני הצדדים גם יחד, ועל יחסו לג'יזענות העולה עתה ופורחת

„אני לא יכול להחכים לגודל שחרץ את דיני להיות ערבי, ומאידך גדלתי בבית אחד עם גידעון!”

„כשהייתי ילד, הייתי הולך לשכנה שלנו, דודה שרה, משחק עם בניה, אבי וגידעון, ואוכל איתם!”

„בגיל 5 קלטתי שהילדים, שאני משחק איתם, מדברים בשפה שבחוקה הדיא היחה ורה לי!”

ראיינה שרית ישי

„אם תבואי ליפו בפורים, תחשבי שזה חג של ערבים. כל הילדים מחופשים. עד גיל 12 התחכשתי!”

„אני נמצא בקונפליקט. מצד אחד יש לי אביגדור ליכטנשטיין, שהוא לצידי בכל צרה, ומצד שני אני ערבי!”

„הסקר הזה, שמלמד שילדי הכרמל פוחדים מערבים, הוא תולדה של מילחמה פסיכולוגית!”

להיות ערבי

בתקופת כהנא!

בימישפחה, והוא חרד גם להם. הייתם צריכים לראות את חמיס בתקופת היעלמה של הדס קדמי, ואחר כך בימים הנוראיים שבהם נמצאה גופתה. איך שהוא נקרע בין צער וכאב עמוקים לבין זעם וכעס על כי מאשימים במוות את הערבים. הדילמה הזאת, הקונפליקט הנוראי שאדם פשוט כליכך כמו חמיס חי בה, זרה לנו, הישראלים. אנחנו לא מבינים אותה. לפני שבוע פורסם סקר, שגילה כי ילדי הכרמל פוחדים מערבים. אורי אבנרי סיפר בהקשר לכך, כי כשהיה ילד בגרמניה נחד מצוענים. בכל דבר שקרה האשימו את הצוענים. ילד הלך לאיבוד – הצוענים חטפו

או הימין הקיצוני מאידך. הוא אדם פשוט. שכל מה שהוא רוצה זה שיעזבו אותו בשקט. שיתנו לו לחיות בכבוד ולגדל את ילדיו. הוא מרגיש את עצמו ישראלי לכל דבר. ולמה שלא ירגיש כך? מעולם לא גדל במדינה אחרת, הארץ היחידה שהוא מכיר היא ישראל. יחד עם זאת, הוא מרגיש ערבי גאה. איך חיים עם הדילמה הזאת! הייתם צריכים לפגוש בחמיס בימי מילחמת־הלבנון כדי להבין, האיש הסתובב מודאג עד אימה: מצד אחד, חברו הטוב שירת במילואים, הוא היה בקשר עם אשתו וילדיו, דאג להתעדכן אם הגיע מיכתב ואם שמעו ממנו; מצד שני, יש לו שם בני־דודים. קרו־

משתנים לנגד עיניו. למרות שהוא מעורה היטב בחברה התל־אביבית, ועם טובי ידי־דיו נמנים יהודים, אחדים מפורסמים יותר אחדים מפורסמים פחות, קשה לו לחמיס אבולעפיה להתעלם מגל האנטי־שמיות הפוקד את הארץ הזאת ומאיים לסחוף את כולה. חמיס, אמרו לי, הוא לא מועמד מתאים לראיון. ממנו לא תוציאי הצהרות בומבס־טיות. הוא לא ידבר איתך בנוסח של ברוח ובדם נגאל את האדמה. הוא ידבר איתך בסון מינורי, בלי לעשות גלים. חמיס, יש להניח, אינו נמנה עם אותו סוג של ערבים האהוב על השמאל הקיצוני מחד,

חמיס אבולעפיה נר במרחק של עשר דקות נסיעה מבית־ואני לא יודעת עליו שום דבר. חמיס אבולעפיה הוא ערבי יליד יפו. מישפחתו מתגוררת ביפו כבר 103 שנים. סבו יסד את מאפייט אבולעפיה הנודעת, שלמיתחה משחרים זוללי המיתות. הוא מתגורר בבית רחב־מידות ברחוב שיבטי ישראל. כשהיה ילד, גדל ברחוב שישים. יחד איתו הלכו לגן, הוא מספר, גידעון ואבי. בנו, טארק, יש להניח, ילך לגן עם חסן וסמי. בימינו כבר לא שולחים ילדים יהודיים לגני ילדים שמבקרים בהם ילדים ערביים. בן 25 בסך הכל, וכליכך הרבה דברים

(המשך מעמוד 21)

אותו; משהו נוצח - הצוענים רצחו אותו. לי, כשהייתי ילדה קטנה, היו מחדים מסוג אחר לגמרי. אני מחדתי מהאנשים האלה עם המניבקות ומהגבורת האלה עם הכובעים המזוהים, שבא ידעו לדבר עברית ולא היו מוכרים לי כבני-הארץ. אני מחדתי מהעולים החדשים שהגיעו מגרמניה, מפו-לניה. הייתי בטוחה שכל גבר בעל מניבקות הוא חייטי ילדים, וכל אישה כבובע היא מכשפה. למה מחדתי? מכיוון שהם היו זרים. מוזרים. לא מוכרים לי. לא הכרתי את מינה-גיהם, לא הבנתי את שפתם. והתנהגותם הייתה שונה מלא.

אתה מה המלך שולדי הכרמל פוחדים מערבים! הם חיים אתם באותה העיר, אבל הערבים זרים להם כמו שהם זרים לי, שגרה עשר דקות אבולעפיה מיפו.

את חמס אבולעפיה פגשתי לא אחת בניסיונות חברתיים. לו ולי יש חברים משו-תפים. אני קונה באופן קבוע במאפייה שידס היסבא שלו. אבל רק אחרי הראיון איתו גיליתי כמה מעט אני יודעת עליו.

חמס הוא סטודנט שנה שלישית ביח-סים בינלאומיים, ואיש-יחסי-הציבור של ה-מאפייה המישפחתית. הוא נשוי לענאית וגר בבית רחב מידות עם מיטבח מודרני - הלואי עליי - ברחוב שיבטי ישראל. בזמן שקיימנו את הראיון היה הבית מוצף במים. השטיחים הפרסיים מגולגלים, והרהיטים שנקנו בכסף רב אצל ז'אן תירוש הוצאו מתוכו. חמס חוג בבניית חדרה-מגורים הענק שלו, ועריית תל-אביב הרסה לו את הגג. הוא לא מרגיש שדפקו אותו מפני שהוא ערבי. הוא חושב שהוא עשה חריגה. שילם את המחיר, וכעת מחכה לרשיון, כמו ילד טוב.

אותו לא תראו בהפגנות של יום-האדמה. הוא בסך הכל רוצה לחיות בשלום עם שכניו ביפו כמו כל ישראלי טוב במדינה הזאת. ספק אם בתקופת כהנא תתאפשר לו ה-קשה הקטנה הזאת.

מה סירושו של השם אבולעפיה? אם תאגם מערבי לערבי, אם התרגום זה מילולי זה. אבא של הכריאת". עמיה בערבית זה

שלי כבר לא היה בני חיים. אבל לו הרבה בני דודים במצרים. אני חושב שהוא בא ממצרים. כמה שנים קיימת מאפיית אבוי לעסיה המפורסמת?

מ-1862. המישפחה שלנו התיישבה קודם ברחוב ישישים, אחר כך עברו לרחוב יפת, והבית השלישי של המישפחה נמצא כיום ברחוב שיבטי-ישראל.

אתה יליד 1959. נולדת ביפו, עיר מעורבת, ערבית-יהודית. מתי עמדת על כך שיש ברחוב שלך ילדים שהם ערבים וילדים שהם יהודים?

זה נכון שצמחנו כאיור מעורב. אבל האמת: היה ברור ביני לבין היהודים לא חשתי בקטנותי. אינו ביחסים טובים עם היהודים, התייחסו אליהם כמו אל בני-ארם והם התייחסו אלינו כמו אל בני-ארם. לא היה מחסום של לאומיות.

כשהיית ילד, היית הולך לשכנה שלנו, שקראתי לה יודה, שהייתה הולך משחק עם בניה, אבי וגידעון. כשהיא הייתה נותנת להם לאכול, הייתה שמה גם לי צלחת. ואותו הרבר כשאבי וגידעון באו אלינו - אמא שלי תמיד הייתה שמה להם צלחות. ככה למדנו להתייחס לבני-ארם לפי טיבעו, לא לפי לאומיותו.

מתי שמעת לראשונה את הביטוי "ערבי אחד"?

לא כתיבתי קטן.

מתי בן? יותר מאוחר, כשהייתי נער והלכתי למישחק כדורגל בין קבוצה יהודית לקבוצה ערבית. יש לנו פה קבוצת כדורגל איתוד צעירי יפו. שהיא קבוצה ערבית. אז התחלתי לשמוע לראשונה דיבריי-בלע, והכרימציחני זה שבקבוצה הערבית משחקים חמישה יהודים וחמישה ערבים.

איזה דיבריי-בלע?

בזמן האחרון, "לעולם לא תצער לבר, כהנא!" ערבים מגוללים" רבים כאלה. היום זה נחשול אדיר של גיוענות, לאומנות ושינאה כלפי הער-בים. עד לפני הופעת כהנא זה היה על אש קטנה. כשהיית ילד ביפו המעורבת אף פעם לא קראו לך "ערבי לגנאי" לא, לא, לא. לא הרגשתי אף פעם סבל בגלל זה שאני ערבי. המישפחה שלי תמיד הייתה ביחסים טובים עם היהודים, יחסים של כבוד. בפסח אנחנו סוגרים את המאפייה, מתוך כבוד ליהודים, והם מתוררים לנו כבוד.

אברהם. אברהם לקח את ישמעאל ועמד לעקוד אותו, ואו קבע קול מהשמיים: "איבראהם, עצור!"

אצלנו, לפי התנ"ך, זו היתה עקרי-דתי-צחק לא עקרי-ישמעאל.

כן, אבל לפי הקוראן הוא עקד את ישמעאל. הקרוש-ברודי-הוא לא נתן ילדים לשרה, ואז אברהם התחתן עם הגר, שבערבית קוראים לה "היג'ר" וכמו שיש הרבה ילדות יהודיות בשם הגר, יש הרבה ילדות ערביות עם השם הזה.

ומה הסבירו לכם על החגים הי-יהודיים?

הסבירו לנו למה חוגגים אותם. אם תבואי ליפו

"במילחמה הלבנון היו לי מצד אחד חברים במילואים, שנולחו שם, ודאגתי להם, ומצד שני היו לי שם הבנים של אחי-סבי"

כפורים, תחשבי שזה חג של ערבים. הילדים רוצים להתחפש והם מתחפשים. אני זוכר שהייתי כוכה עד גיל 12, שיקנו לי אקדה וכוכב של קאובוי כפורים, אמא שלי הייתה קונה ואני הייתי מתחפש.

הבעיה הייתה כשלמדת בבית-ספר והיה מגיע פורים - אני למדתי בטרה סנטה - ואז הייתי מתחלה כדי שלא ללכת לבית הספר, והייתי מתחפש לקאובוי או לאינדיאני.

וביחסים-פרטים אני לא חושב שאת יכולה לי עבור ביפו. הערבים חוסמים כבישים, כל החנויות סגורות. זה מה שנקרא להיסחף עם האווירה.

את החגים המוסלמיים או הנוצריים מרגישים ביפו?

מרגישים, אבל לא כמו שהיית מרגיש בסעודיה. זה לא. כשהייתי ילד, הגן ובתי-הספר היו סגורים בתגים, היה מיציע של שבת צופי-יפו, בנים ובנות מעורב. אחרי-כך הייתה דרשה של השייח' במיסגה, וכמעט כל המוסלמים היו יוצאים לבתי-הקברות, לבקר את יקירנו. ואם היה אדם כעל מרץ, היה קובע מסיבה עם רקרי-ניות-טובות והגרות כאלומות השימחה, כמו מוני-טין ואולמי נפטון בכתיים. היו מזמינים גם זמרים.

זמרים יהודיים?

ואללה אישי, למה לא? אני אישית אוהב את שמי תבורי, אבל אני יודע שמזמינים לשמחות שלנו גם את חיים משה. בחתונה שלי ובחתונה של אחי רקרה-רקרנית-הבטן בארי סימון, שאותה מזמינים הרבה לשמחות שלנו.

אתה מרגיש עצמך ערבי או ישי-ראלי?

אני רוצה להגיד לך דבר אחד: אני גאה בערביות ואני גאה גם בזה שאני ישראלי.

אין קונסליקט בין שתי הגאונות?

לפעמים יש, ואז אני מתייחס אל מה שאני מרגיש כאפיוורה חולפת, לא משאיר בלב.

תן לי דוגמה.

בעצם זה לא הקונפליקט הפרטי שלי. זה הקונפליקט של ערבי שחי ביפו. אתה מרגיש את זה כשאתה מתווכח בנושא מסויים, אתה מרגיש במבט שננעץ בך ואתה חושב: בטח לא מוצא חן בעיניו שאני ערבי.

אני לא יודע אם אני מסביר לך את זה טוב. תראי, בדרך-כלל אין לי בעיות בגלל זה שאני ערבי. למדתי במכילה לתקשורת המונים ב-גימנסיה הרצליוה, והייתי הערבי היחיד בקורס. התודעתי לאנשי בוהמה ואנשי-תיקשורת, והת-קבלתי אצלם כישראלי לכל דבר. לא הרגשתי שונה. כשהייתי מדבר עם ירדתי ג'ודי, לא הייתי מרגיש שהיא מתרחקת בגלל העובדה שאני ערבי. להיפך, הרגשתי שמתייחסים אליי יפה במיוחד, לאור זה שאני ערבי, או אולי מפני שאין לי רגישניחיות ואף פעם לא הרגשתי נחות בחברת יהודים.

אני מעורה מאוד בחברה הישראלית. רבים וטובים מדיידי, אנשי-תיקשורת ואנשים פשו-טים, הם יהודים שלא תמיד היית מסווגת אותם כצד השמאלי של המפה. אחד מטובי ירדתי, ויקטור, הגדיר את עצמו פעם כאיש-מרכז, ויש לי גם ידידים שהם אנשי ליבור, אבל אני לא בוחר ידידים בגלל הנטייה פוליטית שלהם. אלא בגלל העובדה שהם בני-ארם.

איך הרגשתי כילד, כאשר ישראל יצאה למלחמתו במדינות-ערבי?

אני לא יכול להיות צבוע, לא יכול להתכחש לגורל שחרץ את דיני להיות ערבי, וזמאיר לא

יכול להתעלם מהעובדה שגרלתי בבית אחר עם גידעון ואבי. זה רוחק אותי לדילמה כמות אחר קשה, והייתי מעדיף שלא לבחור. הרי ישנו אייבי נתן, שהוא חבר, או אביגדור ליכטנשטיין, שבכל צרה הוא לצירי. אני לא אשכח איך כשהעירייה הרסה לי את הבית, בא אביגדור עם דמעות בעיניים. היחס שלו ממש ריגש אותי. או חבל שבגלל פוליטיקה אנחנו משני עבריי-המיתרס. ומהצר השני, אני הרי אחיו או ברודו של איבראהים או יוסוף, שאביגדור ליכטנשטיין יוצא במילחמה להלחם בו. וזו דילמה קשה מאוד, קשה מאוד.

איך סותרים את הדילמה הזו?

תאמיני לי, כל פעם ששמעתי על חללים, זה גרם לי סבל. הרגשתי אשם שפני-ל-עושה מאהו, שרם לי כוח להגות את שמיכות-הרמים. כי אני מאמין שיש דבר יתר נעלה מערך האדמה - האדם.

ואיך חשתי במהלך מלחמת-הלי-בנון, הרי יש לך שם קרובים?

חבל שזה קרה. מה אני אגיד לך צר לי מאוד על הדרס בלבנון, וצר לי מאוד על האמהות האכולות. אין דבר גרוע יותר לאם מאשר לאבד ילד. שאלת את הילד, והופ! הוא הולך. איך הרגשתי במלחמה הזאת? שוב פעם, מצד אחד היו לי חברים במילואים שנלחמו שם, ודאגתי להם, ומצד שני היה לי שם אח של סבא, שבניתיים נפטר, ויש לה בנים.

ניסיתם ליצור קשר עם המישפחה בלבנון?

האמת? לא.

ויש לכם קרובים בגרה?

בשכם יש קרובים מצד אמא שלי, וגם בירד-שלים.

אתם בקשר?

כן. יש לנו גם קרובים בירדן - אחי סמי נשוי עם אשה מירדן.

באירועים מישפחתיים, כשאתם נפגשים עם הקרובים מהגרה, הם לא כושפים על כך שאתם נאמנים לשליטון הישראלי?

לא, בכלל לא. אבל יש בעיה, והבעיה היא שאנחנו נמצאים במצב מאוד מגוחך. בעיני הער-בים אנחנו נתפסים כישראלים לכל דבר. עובדה שלסוריה ולסעודיה יש מאפשרים לי להיכנס, מצד שני, אפשר להגיד שפה, בחברה היהודית, אני נתפס כערבי לכל דבר.

אבל במישפחה שלנו מהשטחים אף פעם לא מדברים על זה שאנחנו ישראלים ושוה לא בסדר. אני אומר לך את זה בכל לב.

אין בכלל שיחות פוליטיות במים-גשמים אלה?

הפגישות הן מישפחתיות יותר מאשר פוליטי-יות. איך מתקיימת שיחה פוליטית? עליידי צעד יום מצד המשתתפים. או אנחנו נמנעים מלגלוש לשיחות פוליטיות.

אני יכול, למשל, לשאול את הקרובים מה קרה בזמן האחרון בגרה, ואז השיחה תהפוך פוליטית. אבל אני לא טורח לשאול את השאלה הזאת, לא מכניס ראש בריא במיטה חולה.

כלומר, כל פעם שאתה נפגש עם הקרובים אתה נזהר בדברייך שלא להי-כוות באיש?

למי שמורגל בכך זה לא קשה. תרשי לי לצטט את שיעוץ פרס, שאמר שהפוליטיקה זה דבר מאוד אכזרי. כך אני מתייחס אליה.

אבא שלי, זיכרוננו לברכה, נפטר בעיצומו של ביקור סאדאת בירושלים. באותה תקופה ניהלתי ויכוחים לוהטים בעד הביקור של סאדאת. טענתי שהביקור חיובי, אולי יביא שלום, למה לא? היו כאלה שהתנגדו לביקור ודיברו נגדו בלהט. הדובר הובא לירדעת אבי, וחמישה ימים לפני מותו קרא לי אליו ואמר: "אל תעסוק בפוליטיקה!"

בראיון הזה, שאני נותן לך, אני חורג בפעם הראשונה מהטכסתי לאני שלא לעסוק או לדבר על פוליטיקה. זו לא הפעם הראשונה שאני מתראיין, אבל תמיד התחמקתי משאלות פולי-טיות. הפעם, אחרי שמונה שנים, אני חורג.

האם בין צעיריה הערבים של יפו אינך נחשב ליוצא-אדום בישראליות שלך?

אני לא עונה על הפיתגם. אין נבילי בעירי", אם לזה את מתכוונת. יש הרבה ביפו שחושבים כמוני, שצרי להתייחס בחברה הישראלית.

מדוע אם כך אינם מתערים?

יש מחסום פסיכולוגי, שתלוי בחינוך. גם מצד הערבים וגם מצד היהודים. קראתי בעיתון על מיפגש בין אמרת יהודיות וערביות בגילויים בתל-אביב. מהצד הערבי באו כל האמהות, מהצד היהודי אמהות ספורות. לידה אחת סיפרה לעיתו-נאיש שאמא שלה אמרה לה, שלערכים יש ידיים שחורות והם מטונפים, אז שלא תיפצו איתם מגע.

חבל שיש אנשים שמחנכים את ילדיהם על תיוה כליכך גיוענית. מצד שני אני לא אומר שאנחנו טלית שכולה כיתל. גם אצלנו יש הסתייגויות מהאפי היהודי, יש כאלה שמחנכים את ילדיהם שהיהודים הם השצנים וגאונותים.

אבולעפיה עם אשתו ענאית. היא חולמת ללדת ילדים ולגדל אותם.

אני לא צריך לספר לך שחג-המצות הפך אצל היהודים לחגי-גפיתות. היינו יכולים לעשות המון כסף דווקא בפסח, אבל אבא שלנו סגר את המאפייה בפסח מאז קום המדינה, ולפני מותו השביע אותנו להמשיך ולכבד את חגם של היהודים. וכן אנחנו עושים.

מתי הבנת לראשונה שיש הברל בינך לבין אבי או גידעון?

בגיל 5, כשקלטתי שהילדים שאני משחק איתם מדברים כשפה שבתקופה ההיא הייתה וזה לי. אחר כך, כשהלכתי לגן, למדתי עברית.

היית בגן מדיידי, אולי יהודי-ערבי?

כן. בגן היו ילדים יהודים וערבים. גם היום יש גנים כאלה ביפו.

איך חגגתם בגן את החגים?

בחג שלנו הגן היה סגור, ובחג של היהודים הגן היה סגור.

מה לימדו אתכם בגן על החגים?

אני זוכר שהייתי אולי בן 6, ואז לימדו אותי למה חוגגים את הקורבן. לא ילמדו אותי שהקורבן-ברודי-הוא רצה להעמי במיבחו אתי

חמים (באמצע) עם אחיו במאפיה
 "סבא יסד אותה לפני 103 שנים!"

● רק שהם שחצנים וגאווזנים?
 זה מה שאני יודע.
 ● אני שמעתי ביטויים כמו "איטבח אל יהודי" מאיפה זה בא אם לא מחינוך?
 המושג הזה של הכפריים זר לי. אני לא ינקתי מאמא שלי שינאה ליהודים. אבל אני לא רובר של כל האחרים.

● מה דעתך על הסקר שהתפרסם לאחרונה, שבו נודע כי ילדיהכרמל פוחדים מערבים?
 זו תולדה של מילחמה פסיכולוגית. למה אני מתכוון? לפני תקופה נרצחה הדס קדמי באכזריות רבה. אני בטוח שתחושי מדברי שאין בי שמץ של צביעות, אם אומר לך ששלוש פעמים כחיי חשתי צער רב, כאב, ובכי: כשסבני נפטר, כשאבא נפטר, וכשנרצחה הדס קדמי. רציתי להתמרק, לצעוק: למה הורגים בחורה חפה מפשע?

מצד שני, אני מתקומם מאוד נגד המישפט שליווה את הרצח כל הומן: על רקע לאומני. זה צורם, זה נתפס כאילו כל הערבים הם רוצחים. זה לא הוגן להאשים כמעשה הנואל הזה את כל הערבים, שהביעו את שאט נפשם מהמעשה הברכארי. לדעתי, אין הכרל בין רצח שבועה עליידי פסיכופט ערבי או רצח של פסיכופט יהודי. אין בליבי רחמנות על רוצחים, יהודים או ערבים. אבל אני לא מקבל את זה שיוצרים אווירת עליהם על אוכלוסייה שלמה, בגלל איזה פסיכופט אחד.

● וזה, לדעתך, מה שגורם לילדים לפחד מערבים?
 כן, למשל, שהתגלתה הגופה של הדס קדמי והביאו את הידיעה בטלוויזיה, אמרו שלא איתרו את הרוצחים. הייתי באיזה מקום, ואיזה אחד יהודי פלט — סליחה על הביטוי: "כוס" אומק, ערבים עשו את זה. צריך לשחוט אותם! זה כאב לי, כי אני לא חושב שהיה יהודי שהצטער יותר ממני על מותה של הדס קדמי.

● מה לדעתך צריך לעשות כדי לשנות את תדמיתם של הערבים בעיני הילדים?
 פה מוטל על הדור החדש תפקיד חשוב מאוד — לשכור את מחסום החשדנות. אני מדבר עם חברים יהודים שלי, שאומרים לי, שהיו רוצים לפתור את הבעיה הפלסטית, אבל הם פוחדים מקטיטושות בירושלים. זה נובע מחשדנות. לפני חודש עברתי במאפיה. מגיעות אלינו קבוצות ילדים לסיור. אחד המדריכים של הקבוצות היה איש תחיה. פיתחתי איתו שיחה, והוא

זה רף שנסגר בחיי. עכשיו אני כן אדם נשוי, ולא מכובד שנדבר על העבר.
 ● אני מכירה בחורים ערבים שי התערו בחברה הישראלית, הנשים שאיתן יצאו קודם היו יהודיות מת"קדמות, וקשה היה להם אחר כך לשאת אישה מתקדמת כחות מהם.
 את צריכה להבין כשהורים ערביים מתנגדים לנישואין עם יהודי, זה לא נובע בהכרח משינאה, אלא מהבדלי מנטליות. למשל, עם המנטליות שלך את יכולה לשבת בחברת גברים,

"בינו יש הרבה ערבים כמוי, שחושבים שצריך להתערות בחברה הישראלית"

ובעלך או כן צווגך לא יחשוב שזה רע. אשתי, בחיים שלה לא תשב עם גברים אחרים, למרות שאני מתקדם, וכמו שאת אומרת, מעורה בחברה המודרנית.

כשאשתי רוצה ללבוש בגדים, אנחנו נלך לשחות במקום ריק, שאין בו אנשים. אני לא יכול להתכחש לרגשות האלה שלי. כשייש אצלי אורחים, אחד הכללים זה שאשתי לא באה, אלא אם אני מזמין אותה. זה ההרגלים. איי אפשר לפרוך מוסכמות. למרות שאנחנו חיים בתרבות של חיקויים, אנחנו לא מחקים את המינהגים המודרניים שאנחנו רואים בחברה היהודית כשזה נוגע לביתנו.

● וכשאתה יוצא למסיבות עם יהודים, אשתך נשארת בבית?
 אני לוקח אותה למסיבות, מה, אני נראה לך כליכך אנוכי? הביני, שקיימים בינינו לכיניכס פער מנטליות, הבדלי השקפה ואורח-חיים שונה. תראי, אני כן אדם מודרני, ואם אשתי עובדת ברחוב ומישוה אומר לה שלום, אז אני לא נכנס לפאניקה ונותן לה מכות. אבל אני מעדיף שאשתי לא תסתובב ברחוב ותדבר עם גברים זרים.

● אתם הולכים לקולנוע?
 יש לנו וידאו, ולפעמים אנחנו יוצאים לקולנוע. אבל כל רצונה של אשתי הוא להביא ילדים ולגדל אותם, ולהיות עקרת-בית למופת.
 ● היא עצמה מודעת לעולם המודרני שמסביב?
 בוודאי. היא קוראת באופן קבוע לאשה. אני קורא באופן קבוע העולם הזה. יש טלוויזיה. בוודאי שהיא מודעת.

● אתם הולכים לתיאטרון עברי?
 ההצגה האחרונה שראיתי הייתה יסורי איוב נקאמרי. מאוד נהנית. רציתי אחר-כך ללכת לזונה הגדולה מבבל ולא יצא. אני מאוד אוהב את תנור לזון.
 אני אוהב קולנוע. ראיתי שלוש פעמים את גאנדי. הישפעתני מאוד מהסרט הזה.

● בוא נדבר על תופעת כהנא. ביצד אתה מתמודד איתה?
 אילו היית אומרת לי להחזיר את הגלגל אחר רה שנתיים, לא הייתי מאמין בחלום הכינורא שלי. שעם שסבל מריכוזי אכזרי מצד הנאציזם, ששכל שישה מיליון מבניו, יתן שתצמח בקירבו תופעה כזו של כהנאים.

● לגביי, הבעיה של כהנא היא בעיה יהודית יותר מבציה ערבית.
 ● למה?
 נגיד שעוד חמש שנים הוא יהיה שר-ביטחון — אני אומר את זה כדבר היפוטיטי, כי אני לא מאמין שהוא יצליח, אבל נניח שכן — אז מה? הוא יגרש את הערבים. נו, ומה הלאה? הוא יחסל את השרידים, את הנמשות מגיני-הערבים. נו, ומה הלאה? אחרי שיחסל את השרידים, ייצא למלחמת-חורמה בעיתונאים שהביאו להגבלת החופש שלו והתנגדו לו, ומה הלאה? הוא ינהל מלחמה רתית פנאטית נגד החילוניים.

● ומה הלאה?
 תהוו ובוהו. ולראיה, כל מי שטר פאשיסטי — ואני חלילה לא אומר שהמישטר בישראל הוא פאשיסטי, הוא בהחלט דמוקרטי — שעלה לי שילטון, חיסל את מתנגדיו ואחר כך זרע תהווה ובוהו.

● מדוע, לדעתך, נוהרים בני עדות-המזרח אחרי כהנא?
 סוציולוג אמריקאי נודע אמר פעם כי מצב כלכלי גרוע של קבוצה מסוימת מביא בהכרח לאלימות, למיליטנטיות, לקיצוניות. מדוע? מכיוון שאלה הגיעו ליאוש ואין להם מה להפסיד, והם נסחפים עליידי דיכוי-בלע, ואילו מצב כלכלי שפיר, אפשר להגיד, הוא יסוד המתינות.

● אולי לכן אתה אדם מתון, מכיוון שמצבך הכלכלי מצויין?
 כן, זה מה שאומרים עליי, שאם לא היה לי מה לאכול, הייתי יכול להיות קיצוני. אני לא יודע. מצבי, כרוזי-השם, טוב, ואני שמח שאני לא קיצוני. אבל איי אפשר להתעלם מהעובדה שמיספר רב של בני עדות-המזרח טובלים מצב כלכלי קשה. קחי לדוגמה את ירוחם, נתיבות, קריית-שמונה. שם כהנא מוצא אהדה.
 ● העובדה שאתה גר בבית מוואר ומולך יש שיכונים של שוטרים ושל אנשים הגרים בתנאים קשים — לא גורמת למותח בינך לבין שכניך היהודיים?
 אני לא יכול לבדוק כל אדם. אבל אני יכול להגיד לך, שהשכנים שלי מקדמים אותי בבוקר בבוקר טוב מר אבולעפיה, כאים אצלי הביתה, שותים קפה. למה זה נראה לך מוזר? למה את משתאה? ככלל, באופן אישי אני לא חש את תופעת הגיוענות, גם לא מצד השכנים שלי. להיפך.

● בתור בחור המעורה בחברה הישראלית, יצאת לפני נישואיך עם יהודיות?
 עיוני אותי מהשאלה הזאת.
 ● למה?
 אני לא מאמין בקיצוניות. מצטער, אצלי לא תצליחי להשיג כותרות בומבסטיות. אני אדם מתון, והמתונים לא מספקים בימינו כותרות.

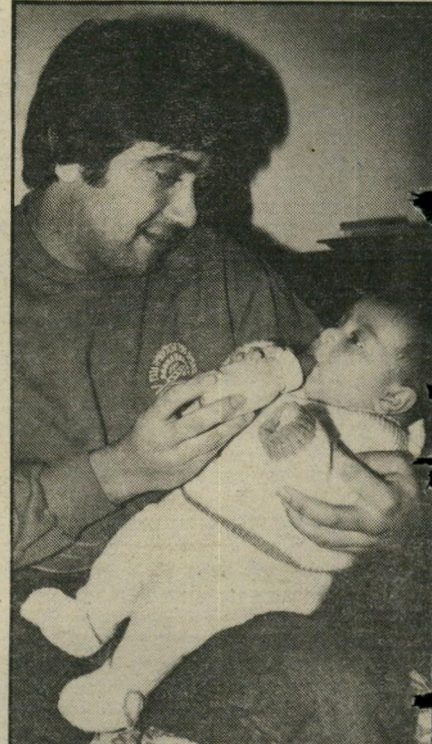
● אצלכם במאפיה יש פועלים יהודיים?
 בטח שיש פועלים יהודים. יש אצלנו יהודי אחד שעובד כבר יותר מ-15 שנה. יש לנו מני-הליח-שבנות, יועץ-מס, יועץ מישפטי וספקים, כולם יהודים. והיה אצלנו יהודי אחד, שסיים לעבוד לפני חודשיים, והיה בתפקיד מכירות. אין בכלל בעיות.

● ביצד תחנך את טארק, בנדך?
 על מספר יסודות: אהבת-הזולת, יהודי כערבי, להיות גאה בזה שהוא ערבי ולהיות גאה גם בזה שהוא ישראלי. אבקש ממנו כמו שאבני ביקש ממני: לא לעסוק בפוליטיקה.
 ● אינך סבור כי על הערבים לעסוק בפוליטיקה כדי להיטיב את תנאי חייהם?
 אני מכיר יותר מדי ערבים שעוסקים בפוליטיקה, אז מה זה עוזר לנו?
 ● אינך סבור כי התארגנות של צעירים ערבים תביא שיפור בתנאים? לא, בכלל לא. אמרתי לך: יותר מדי אנשים עוסקים בפוליטיקה, וזה לא עוזר.
 ● הנה היתה התארגנות בעניין מיסגד חסן בק, וזה עזר.
 את קוראת לזה התארגנות? לזה שאנשים

"אני מחקום נגד הרצח של הדס קדמי: על רקע לאומני. זה צורם. זה נתפס כאילו כל הערבים רוצחים"

רוצים להגן על מקום קדוש, לזה את קוראת התארגנות פוליטית? זה כמו עם בית הקברות היחיד שהיה לנו, ושרצינו לגרר אותו, אז הקמנו קול-צעקה כשלא רצו לגרר. אבל זה לא פוליטיקה, זה הטבת תנאים.

● בכל יום יש רק בית-קברות אחד? יש שניים. אחד מלא עד אפס מקום, והשני עומד להתמלא. אבל את יודעת, כשאת אומרת ערבי הכוונה היא גם מוסלמי, גם נוצרי וגם דרוזי. ולכל עדה יש בית-קברות משלה. למרות שה כלשנים הערביים אומרים, שאם נולדת לאם או אב ששפת-אמם ערבית — אתה ערבי.
 ● כמה מוסלמים וכמה נוצרים יש ביסר?
 6000 נוצרים ובערך 15,000 מוסלמים.
 ● אפשר להגדיר אותך כערבי מתון?
 אני לא מאמין בקיצוניות. מצטער, אצלי לא תצליחי להשיג כותרות בומבסטיות. אני אדם מתון, והמתונים לא מספקים בימינו כותרות.

חמים ובנו טארק
 "שלא יעסוק בפוליטיקה!"

אמר לי: "חמים, אתה לא כועס שאני המתחיה? אלה הן ההשקפות שלי." אמרתי לו: אני לא מפתח תיזה נגד אנשים כמוך, אישיאיש ורעתו. צריך לכבד האחד את השני, זה הפיתרון. אם אנחנו חיים כיהודי, בואו נכבד האחד את השני ונפסיק לחשוך.
 ● ביסו לא חושבים שאתה יותר מדי מודרן עם יהודים?
 אצלנו ביפו הרבה מיוודים עם יהודים, אפילו הקומניסטים מייחדים עם יהודיות. כך שאני בכלל לא יצאדודו.

הוא מתאים לרזות ולשמנות, לנשים בהריון ולכל שעות היום והלילה

ולאותן המוכנות לשלם כל מחיר עבור סרבול אופנתי, עיצבו גם סרבלים כחול, עשויים משי טהור.

חתיכים ואופנתיים. רוחלה כרוזן, בעלת אופנת ביבה, עיצבה אוי ברולים לכל דיכפין במחירים סבירים. והסיבה היא מאוד אישית: "אני מלכת האוברוליס" היא מעידה על עצמה, ומספרת שהיא חובבת סרבלים מוש" בעת, ולובשת אותם יום-יום לעבודה כסטודיו.

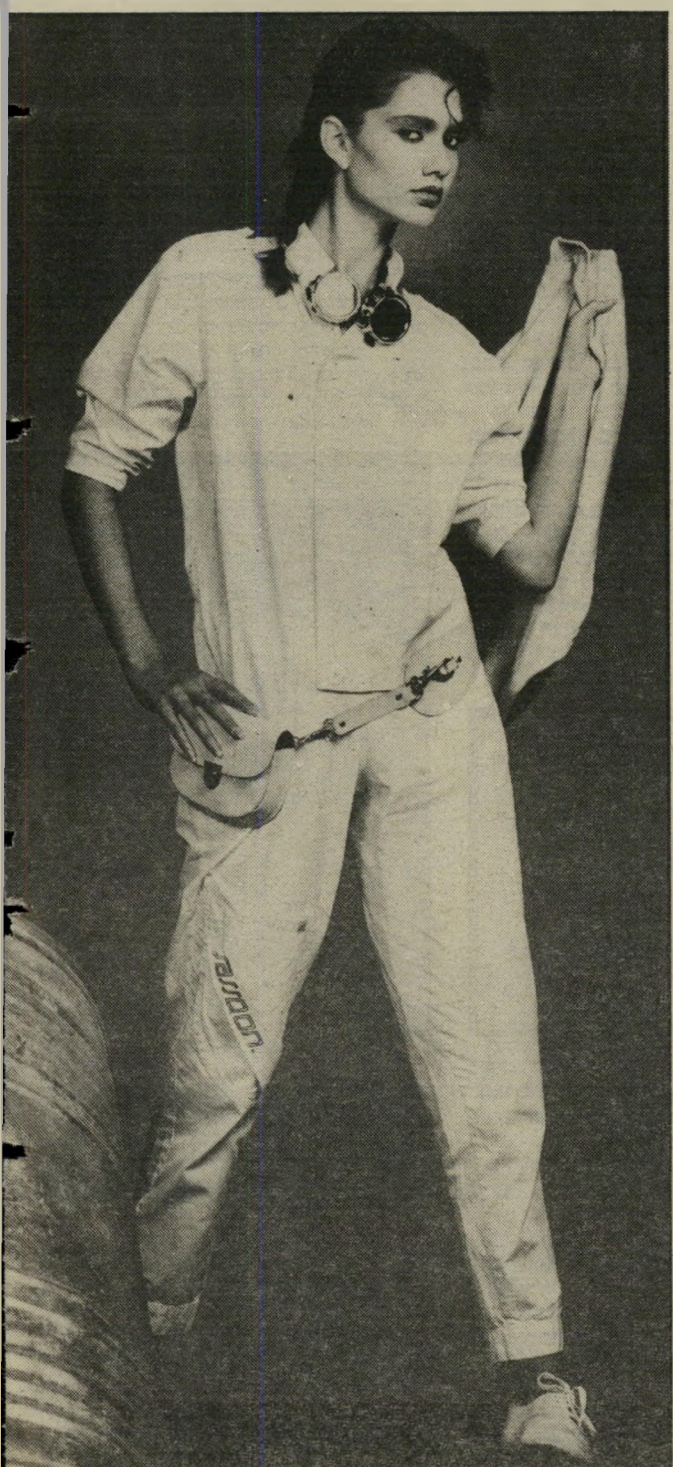
רוחלה עיצבה אוברול יפהפה ורחב מסריג בצבע בז', השרוולים רחבים ומתחברים למיכנסי הסרבול כפיסת-כר אחת. הרכישה היא בכפתורים.

מקומי סרבלי-ערב דמוי עין מקומט, של אופנת נ בה. פותר התאמת חולצה ומיכנסייני

מרוכז אחד ממראות החורף: סרבול מבד כפול, בתוכו חומר מרפד נמחמם. את האוברול הספורטיבי הזה עיצבו קטי זוזבסקי ואיציק ויטונסקי בחברת מיצי צווארון הגולף הגדול הופך, בשעת הצורך, לכובעי-קפישון מחמם ונוח. הכי תפיים מוגבהות והשרוולים רחבים. במראה הקימונו.

מרוכז אחד ממראות החורף: סרבול מבד כפול, בתוכו חומר מרפד נמחמם. את האוברול הספורטיבי הזה עיצבו קטי זוזבסקי ואיציק ויטונסקי בחברת מיצי צווארון הגולף הגדול הופך, בשעת הצורך, לכובעי-קפישון מחמם ונוח. הכי תפיים מוגבהות והשרוולים רחבים. במראה הקימונו.

האחרון, וכך לחסוך כאב-ראש של מה-נלבשה-היום.

בחברת מיצי עיצבה קטי זוזבסקי אוברול מפוסט מוגדר, שחלקו בצבע חלק ואחיד והוא משולב בפוסט מרופד ומחמם בציבעי לבן, תכלת, אפרסק וירקרק. כובעי-קפישון גדול הופך לצווארון-ענק, הנופל ברכות על הבגד. השרוול עטלפי ורחב. אורך הסרבול? והוא נרכס בכפתורים לאורכו.

גם בחברת ניבה נתנו את הדעת לסרבלים אופנתיים מבר-כותנה משר בה, כשהמראה הוא גברני-נשי. הצווארון פתוח, הרשים רחבים, וכשהצווארון סגור, הוא הופך לגולף מחמם. הרכישה היא ברוכסן העובר בחזית הבגד. זהו אוברול ספורטיבי, ההופך בעזרת אבזרים תואמים — כמו שרשרת, צמיד וחגורה — לבגד חגיגי.

מעצבי ניבה, שנתנו את הטון בעיר נה זו במיכנר עשיר של סרבלים, עיצבו אוברול, המשלב שלושה חומרים שונים — כותנה מגורדת, קורדרוי גס וגימורים דמויי-עור. הבגד נרכס בצידו, בעזרת ניטים מוסווים. זהו בגד המתאים לכל אשה, לכל שעות היום. אוברול כסיגנון דומה, אך שונה, הוא זה שהוסיפו לו גימורים דמויי פרווה, המשווים לו מראה חורפי יותר. מי שמאוד רוצה, יכולה להתאים לו כובע תואם, המשלים את המראה החם.

כתפיות מבד-כותנה. בגווי ז'אקט בקיץ. עם ז'אקט - בחורף.

ב עברית קוראים לו סרבול. אבל שמו הלועזי, אוברול, השתרש עוד לפניו. ולמה סרבול — האם מפני שהוא מסורבל? דווקא לא. נכון שרוב האוי ברולים הם רחבים, כי זאת היא מטרתם: לשמש בגד נוח לתנועה וללבישה. במקום חולצה ומיכנסיים עיצבו את השניים לבגד אחד, הנרכס ברוכסן, בכפתורים או בלחצניות-מתכת ציבעו-ניות.

פעם היה הסרבול נחלתם של עובדי העבודה השחורה, מכונאי-מטוסים ומי כונאי-רכב. האוברולים האלה היו כחרי לים או אפורים, והיו עשויים בד-כותנה. אך בשנים האחרונות היתה ערנה אופנתית לסרבול. מעצבי-האופנה עיצבו סרבלים מבדים טובים ואיכותיים, הוסיפו להם גופך אופנתי של כיסים, חגורות, ניטים, פאיטיים ושילבו בהם את כל הסממנים החדשניים.

ניטים מוסווים. כל חברת-אופנה, המכבדת את עצמה, מציגה לפחות שניים-שלושה אוברולים בתצור גה. הסרבלים הללו יפים ומתאימים לדקיקות ולשמננות כאחד. הרוזות יכולות להבליט את גיורתן בחגורות רחבות או דקות, והעגלגלות יכולות ללבוש את הסרבלים בצורה רפויה. גם נשים בהריון אימצו להן את מראה הסרבול הנוח, שאותו אפשר ללבוש מהחדש הראשון עד לחודש

יוניסקס לה ולו: סרבול מכותנה לבנה. במראה הרחב והנוח של רונלד ששון מזכיר את סרבלי-המכונאים בשדות-התעור-פה. אבזרים אפשריים: חגורה שמוטה, מישקפי-טייסיים, נעלי-טניס.

קורדרוי רחב, בציבעי ירוק-חאקי. עיצבו בחברת ניבה. המראה הכללי צר, ארוך, מרזה ומחניף. משמאל: אוברול משי.

למי שאוהבת כיסירראש, מתאימה רוחלה תרבוש מפיסת-סריג תואמת. אוברול-כתפיות, המתאים לכל עור נות'השנה, עיצבה ברזין מבר-כותנה מורפס, בגווני מסטיק-בו'. את אוברול-הכתפיות אפשר ללבוש בימים חמים.

אך בימים קרירים כראי להוסיף ז'אקט קצר ותואם. גם באופנת רונלד ששון יש סרכי לים. הם עשויים כותנה לבנה, בסיגנון סרבלי אנשי-התעופה. זהו אוברול ספורטיבי, לה וגם לו, במראה יוני-סכס. נעלי-התעמלות והגורה כלשהי ישליי-מו את המראה. אוברול יוני-סכס הוא אופנה עכשווית וערכנית — אותו הצבע ואותו הרגם לזוג תיכונים-ים, לזוג הצעיר, לחבורת זמר מעורבת, לאח ולאחות, לתאומים זהים וגם לבעל

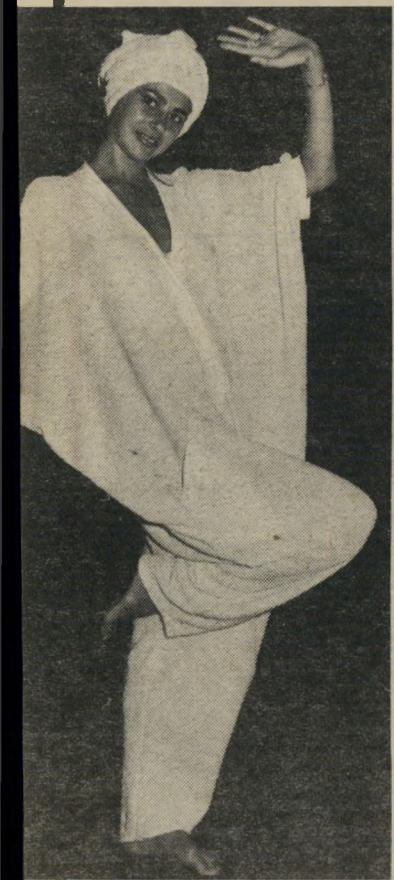

סינתטיה לא הדוגמנית, אלא את הסרב. הכובע - משאית-פרווה. הפרווה המעטרת

הסרב

אינו מסורבל

דש הבגד הכתמיים ואימרת-השרוולים עשויים עור, ו-הבד הוא מכותנה דמויית-זמש. ואשה בגיל העמידה, הרוצים להרגיש ספורטיביים, חתיכים ואופנתיים.

דמויית-עור היא החגורה הרחבה המקיפה את המתננים של הסרב האופנתי הזה, שצווארוננו משתנה. דש הבגד רחב וכאשר רוכסים אותו, הוא הופך לצווארון-גולף. בתצלום משמאל: סרב מסריג, בעיצובה של רחל ברזין, מאופנת ביבה. הדגם עשוי מפיסת-בד אחת. הרוצה לעשות רושם מיוחד בסרב הזה, תיטול מאותו בד הסריג ותכין ממנו תרבוש, לעטיפת הראש - וכל רואיה יחמיאו לה.

בתל-אביב כל סיבה טובה למסיבה: מיספרה שהחליפה כתובת, הפקת סרט שלא עמדה בלוח-הזמנים

לסרט עדיין לא ניקבע שם, אך בי שעה טובה כבר גמרו לצלם אותו. זהו סרטו של הבימאי עמוס גוטמן, שביים את נגוע.

אפילו בהוליווד אין כליכך הרבה רחיות וימים מתים של צילום: כי לשחקן הראשי כאב הראש, או שהיתה לו פריחה, או שסתם לא היה לו כסף לעבוד כאותו יום.

על כל זה כבר כתבו בכל העיתונים, ואנשי יחסי-הציבור של הסרט עבדו שעות נוספות כדי להסביר את התק-לות. אך את האמת על מה שקרה בדיוק על בימת-הצילומים שומרים אנשי-הפקה בסודי-סודות.

השבוע, כלילה גשום, חגגו כל ה-משתתפים את סיום הצילומים של ה-סרט בסרי-השם, בבית-מלון תל-אביב. והיתה להם סיבה לשמוח: הם לא התי-כוונו שזה יקח כליכך הרבה זמן — 49 ימים!

המפיק, רודי שפירא, הגיע הראשון לאולם המסיבה וראג שכולם יהיו מר-צים. השחקנית עירית שלג הופיעה בשימלת-קטיפה ורודה קיצית; סמור קלצ'ינסקי, שהיא אחותו של ג'וליאנו מר כסרט, באה למסיבה עם אביה, אנ-די רי קלצ'ינסקי, הגאה בכך ששתי בנ-ותיו הן דוגמניות ושחקניות-קולנוע.

כולם התפרקו ורקדו לצלילי מו-סיקה קיצבית. זללו מאכלי-בשר, איר-גנו להם הרבה יין, והמלצרים פינקו אותם בדבריי-מתיקה. כל השימחה התי-חוללה אחרי שמכבי תל-אביב ניצחה בארבע נקודות-הפרש את האיטלקים, לכן היתה זו שימחה כפולה.

הקודם היה נגוע. משמאל: המלחין אריק רודיך, שכתב את המוסיקה לסרט. בסרט יש סצינות של יחסים הומוסקסואליים, שטרם נראו. יוצרי הסרט מקווים מאוד שהצנזורה לסרטים לא תקצץ אותן.

עמוס גוטמן הוא בימאי הסרט שעדיין אין לו עוס. במרכז: עדנו מזיא, שכתבה את התסריט יחד עם גוטמן. זהו הסרט השני שבו שניהם משתפים פעולה — הסרט

יארה בללי היא חיילת ריבועים בצו התלתלים. לידה: חנה סתיו, שגם היא לטובת קרחת. השתיים היו דוגמניות

מיכל סנונית היא עוזרת בהווה להדים נלהבים של חבריה הבוגרים. השאר היא כתבה שיר על הבהמה

הסרט, דארי שי. השתיים באו בכובעים יוצאי-דופן. למטה: איש הסרטים מיכה שרפשטיין וחברתו, השחקנית עירית שלג, ששמה הולך לפנייה לא רק כשחקנית-קולנוע אלא, במיוחד, כשחקנית תיאטרון.

עדיה מאירצ'ק הדוגמנית, שהתלוננה כי העיתונאי דן בן-אמוץ עשה בה מעשים מנוגים בהיותה קטינה. באה למסיבה יחד עם הרקדנית והכוריאוגרפית של

ארבעים ותשעה יום הסתיימו בהשתוללות גדולה

דבורה גנני היא היום דוברת מישרד-התיירות, ובעבר הלא-משרדי האוצר והבריאות. גנני מרימה כוס להצלחת סנונית ולהצלחת ספרי-השירה שלה. היא באה למסיבה הישר מירושלים, בה כול הנוכחים באירוע, גם היא שרה שירי מולדת ואכלה חמין. שהגיש שיר

ראשים מרובעים

של ז'אקלין ליכטנשטיין. ז'אקלין עזבה את המיספרה שלה, שהיתה במקום מסויים בתל-אביב, ועברה לרחוב אחר. אף הוא בתל-אביב. וזו בלי ספק סיבה טובה למסיבה. לדברי ליכטנשטיין, היא מספרת את אשת הנשיא, אורה הרצוג. את בתו של מנחם בגין, חסיה, נערות זוהר רבות וגם תלמידות-תיכון.

הנידבה את ראשה למען תיספורת של האחד, אך בצד השני היא ויתרה על נידבה רק צד אחד של ראשה, הפעם בערב-הפתיחה של המיספרה החדשה

פיזת כהן היא נערת החן של שנת '84, המחכה לגיוסה לצבא. בתצלום, היא מקבלת ליטוף אחרון על שיער ראשה. מידיה הנאמנות של ז'אקלין ליכטנשטיין בעלת המיספרה החדשה. פיזת כהן היא גבוהה במיוחד, שיער ראשה קצר ומלא תלתלים שחורים.

דליה מזור קריינית הטלוויזיה הוותיקה, גם היא בין לקוחותיה המפורסמות של הספרית ז'אקלין ליכטנשטיין. את התוצאות של טיפוליה-שיער שהיא מקבלת אצלה, אפשר לראות כמעט מדי יום על המסך הקטן, בעת שמזור מופיעה ומקריינת.

סנונית ביום גשום

שני סיפרי-שירה שיצאו לאור בימים אלה בהוצאת מסדה, היו הסיבה לשימחה האמיתית של העיתונאית לשעבר מיכל סנונית בפאב בוונזה. שרו שם, לצליל אקורדיון, שירי מולדת, וגם מקומה של הבודהה הסיפורית לא נפקד. בשימחה, שנערכה לצלילי גשם זלעפות שהשתולל בחוץ, היתה חסרה אחתה של סנונית, העיתונאית לשעבר ניבה לגיר, שנסעה עם יצחק רבין לארצות-הברית. ניבה היא יועצת מדינית במשרד הביטחון, וברגע האחרון לפני הנסיעה, אחרי סקנרלים, הצליחה להיכנס לרשימת-הנוסעים.

כמובן במסיבה לכבוד ספריה. את הספרים שלה איירה נעמה גולומב. ליד מיכל: ד"ר חיים שוהם מבית-החולים קפלן, המצטיין בתיפוף על תוף קטן, הצמוד לידו, כמו גם במחקר רפואי - התחום שבו הוא עוסק במקום-עבודתו.

לשעבר ומשורשיה של זוכים ומה הפלא! בין אביבית, שנכחה

מיכאל בראון מנכ"ל וולה, החברה שבתכשירה משתמשת ז'אקלין וגם עושה להם פירסומת. הוא בא לערב-הפתיחה מירושלים, יחד עם בן-אחיו, דני, שניהם בדקו בשבע עיניים אם אכן המיספרה משתמשת רק בתכשיריהם, ויצאו שבעי-רצון.

זאב הלפרין המוכר יותר בכינויו - שמן, הוא בעל חברת אירגונית, המכונה תפאורות גדולות. שמן, שהיה בין מארגני השירה בציבור במסיבה, הוא חבר ותיק של המשוררת החדשה. הוא חסיד ידוע של ערבי שירה בציבור, וכשהוא שר אי-אפשר שלא לשיר יחד איתו. כי הוא מכיר את מילות כל השירים, והוא משמיע אותן בקול גדול.

דחוק היתה דיברת ריכה החדשה של היא מתגוררת. כמו הבעלים של בוונזה.

המוות חופשי

בירושלים הודיעו אנשי משרד התעשייה והמיסחר, כי עם תום עסקת-חבילה א' הוצאו ממיסגרת ה- פיקוח על המחירים, בין השאר, תע- רפים של מכונייפוי, תעריפים של שירותי-שליחויות, מחירים של שער- נים ומחירים של תכריכים.

★ ★ ★

לאור הנר

בשעריהנגב עלה יפה גידול צמחמרפא חדש, נר-הלילה, שה- שמן המופק מזרעיו יפה גם לריסון פעילותייתר של ילדים; גם לפיתרון בעיות טרומוסותיות של צעירות וגם למניעת התמכרות למשקאות אלכו- הוליים.

★ ★ ★

רפואה שמאלנית

ב-תלאביב גילה אדם, אחרי ש- עבר ניתוח, שבו ביקש שיסירו גוש שומני מאוזנו הימנית, כי הגוש לא הוסר, אך לעומת זאת הוסר חלק מאוזנו השמאלית.

★ ★ ★

ולכל רב"ט

זוג אופניים

בצה"ל הוחלט על החלפת מערך- המכוניות של הקצונה הבכירה, כשמכוניותיהם של אלופים יוחלפו ב- מכוניות פורד סיריה חדשות; מזר- ניותיהם של תת-אלופים במכוניות פז- 505; מכוניותיהם של אלופי-מישנה במכוניות פורד אסקורט ומכוני- ריהם של סגני-אלופים במכוניות פז- 205.

★ ★ ★

פעולת ריכוך

בירושלים ניאטו הרכנים הרא- שיים לקבל מישלחת, כדי שזאת תציג בפניהם את נושא מעמד האשה כהלכה, שמחו לראות כי המישלחת מורכבת על טהרת המין הגברי, שמחו פחות כאשר נאמר להם, כי לפגישה השניה תבוא מישלחת שתהיה מורכבת על טהרת המין הנשי, אם כי כולל- תהיינה נשים חרדיות.

★ ★ ★

חיבור בהמשכים

ברחובות נמצא נער בן עשרה, אשר כרה מביתו בחולון, אחרי שאמו ררשה ממנו, כעונש על שלא הכין שיעוריבית, לכתוב חיבור בן 500 מילה; הוא הוחזר לביתו ואז דרשו ממנו אמו ואביו, כעונש על שברח מן הבית, לכתוב חיבור בן אלף מילה.

★ ★ ★

לכל אחד

הבובה שלו

במבשרת-ציון הופיעה קבוצת תיירים אמריקאיים, כשבתיקהם 400 בובות שחורות מתנה לילדי העיר לים מאתיופיה במרכזהקליטה המקור- מי, אחרי שקראו בעיתון, כי לילדי העיר לים אינם מסתגלים לבובות הלבנות שחילקו להם קודם לכן, מאחר שאין מייצרים בארץ בובות שחורות.

★ ★ ★

מה שנכון, נכון

ב-רמת-השרון נטפל אדם לאנ- שים רחוב, הציג עצמו, בזה אחר זה, כאלוהים, כאלוהי הנביא, כשורר וכאנס, הודיע לשופט, שלפניו הובא, בסופו של דבר, "קצת השתגעתי".

לאלכסנדר חולמיאנסקי היה חלום: לפגוש את הבחורה ששלחה לו מכתבים משגעים מישראל. ופיתאום היא עמדה לפניו

מוציא-שבת כמוסקבה, דורית הופר, צעירה ישראלית בעלת צמה ארוכה המשתלשלת עד למותניה, לבושה בחצאית ובמעיל חם, צערה בתוך הסימטה הצרה שבה שוכן בית- הכנסת של מוסקבה, הרחוב סגור לתנועה בשעות אלה, ורק מכוניות מעטות של הקג"ב חולפות באיטיות על פני פתח בית-הכנסת. לעיתים נראים הבוקיי-מצלמות מבעד למכור- ניותיהם. היהודים כבר רגילים, ואינם מתרגשים.

דורית התקרבה לאט. אשה קשישה ניגשה אליה וסיפרה לה שמישהו בתוך בית-הכנסת קורא עכשיו מיכתב שקרי בל מהארץ. היא הסבירה לדורית שהי בחור מקבל מיכתבים באופן קבוע, וכי אלה מיכתבים פנטסטיים. "אנחנו ממש

פגישה במוסקבה

צאי לשילטונות מיסמכים והזמנות של קרובי-מישפחה מחו"ל. הוא חייב להמי- ציא מיסמכים המצהירים שאינו חייב כסף לאיש. הוא חייב להחתים את השכנים שייעידו שהוא שכן טוב, וכן תעודה מהצבא, שאין להם התנגדות ליציאתו. הסירוב הרישמי לבקשתו של אלכ- סנדר נומק בחוסר מישפחה ממשית בישראל, אך עצם הגשת הבקשה היא כבר סיכון, מכיוון שבברית-המועצות רצון להגר נחשב לבגידה. אלכסנדר נאלץ להתפטר מעבודתו. הוא עבר שם סידרת הטרדות, הורדה בדרגה והרעת תנאים, עד שעזב. הוא התחיל לעבוד כחצרן, היה מנקה את עלי השלכת בסתיו ואת ערימות השלג בחורף הקור. כל זה כדי לא להיות מובי- טל, מכיוון שאם אתה מובטל אתה פרי- זיט, וזה נחשב לפשע שהעונש עליו הוא שלוש שנות-מאסר.

שלו ליהדות היה רק דרך השפה ודרך מירע שהצליח לקלוט — אם דרך הרדיו ואם בדרכים אחרות — החליט שכרי לרעת יותר מה זאת יהדות, הוא צריך ללמוד תנ"ך. הוא התחיל ללמוד עם חברים רתיים, והתחיל לאט-לאט לקיים את המיצוות. הוא לא היה ארוק, אבל נעשה צימחוני, גם מטעמי כשי- רות, ואפילו ביקש מדורית שתשלח לו כיפה.

למרות זאת, לא הפגין את הדתיות שלו. דורית היתה כותבת לו מה קורה בארץ. על החיים הרגילים כאן וגם על נושאים שלא היו מודגשים בחדשות. ככל מיכתב היתה לוקחת נושא מסור יים. היתה קוראת נתונים וכותבת לו בהרחבה על הנושא. ואז, אחרי תקופה ארוכה של מיכתבים, התאפשר לה לדורית לנסוע לשם מטעם המכון הגיאולוגי בירושלים, שבו היא עובדת ככימאית.

"מורה של אלכסנדר לעברית, שבא לארץ ב'8'1978. סיפרה דורית, "אמר לי שהוא לא מבין אנשים המפחדים לנסוע

לו להגיש בקשת-יציאה במשך חמש שנים לפחות. הוא נרשם לאוניברסיטה אחרת, סיים לימודי מתימטיקה ומחשבים והתחיל לעבוד במכון ממשלתי כבי- נייט-מחשבים. הוריו של אלכסנדר חוננו בתקופת סטאלין, שבה נסגרו כל בתי-הכנסת והיה נסיון לטשטש ולמחוק את הדי- הויות הלאומיות והדתיות. לכן ירר- עותיהם בתחומי היהדות היו מעטות כי יותר.

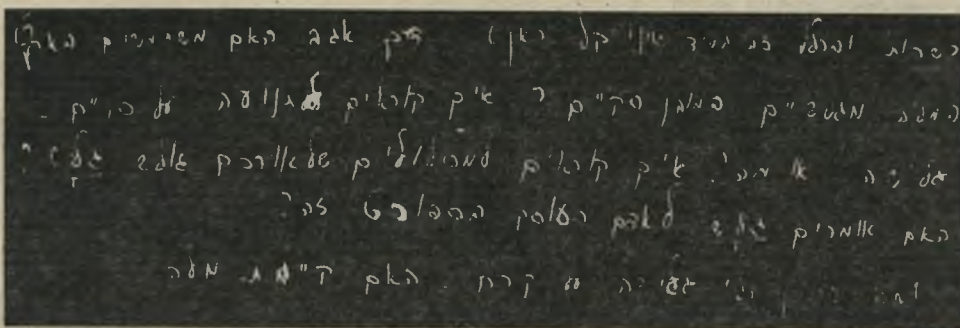
מילחמת-ששת-הימים עוררה את היהודים מחדש. הם התחילו למצוא האחד את השני, להתאסף בבתי-הכנסת שהממשלה שימרה. לאסוף מירע מתח- נות-רדיו ומתיירים. יהודים התחילו ללמוד עברית והתחילו לטפח את די- הותם ולארגן חוגים.

ב'70'1970 התעוררה דעת-הקהל במע- רב, בעיקבות כישלון חטיפת המטוס בלנינגרד. החוטפים עצמם, למרות שידעו שסיכוייהם להצליח קלושים ביותר, עשו את המעשה כמו מתוך ייאוש, כדי לעורר הדים.

לימודים וביריונות

ב-קשה ליציאה אפשר להגיש כל חצי שנה מחדש, ובכל פעם צריך לאסוף שוב את כל המיסמכים הדי- רושים. אלכסנדר המשיך להגיש בקשות ואלה המשיכו להידחות, עד שבא מעצרו. בקיץ נסע אלכסנדר לנופש, גם לימד עברית. אחת הבחורות שהיו שם שלחה מיכתב למישפחתה וסיפרה, בין השאר, על לימודי העברית. החבי- רים שהיו איתה חשבו שלא כדאי שהי מיכתב יעבור דרך הדואר, והם ניגשו לסניף וביקשו אותו בחזרה. השילי- טונות התעוררו ועצרו חלק מן החי- ברים. שניים שוחררו מיד, אלכסנדר נשאר במעצר והואשם בביריונות.

אחרי-כך נערך חיפוש אצל הצעירים והוחרמו ספרים ועיתונים. ניסו להחי- תים את האנשים, שכל הספרים שייכים לאלכסנדר, וזו לא היתה ספרות אסורה, אבל אלה היו ספרים שמותר להחזיק מהם רק עותק אחד. האנשים לא התמו, אבל הספרים הוחרמו. אז התחילו חיפושים יסודיים בבתי פעילים כמוסקבה, קייסיב, קייב ולי- נינגרד. הסבירו לכולם שמחפשים ראי- יות נגד אלכסנדר. אלכסנדר היה הראשון שנעצר כי- אותו גל מעצרים. אחריו נעצר באודסה יעקב לוי, כטענה שאינו מוכן להעיד נגד אלכסנדר. יולי אדלשטיין נעצר בתחילת ספי- (המשך בעמוד 36)

קטע מיכתב של אלכסנדר לדורית

מחליקים! מגלשיים! סקיים! אלכסנדר התחיל ללמוד עברית ב'1972. מי שידע עברית באותם הי- מים היו הזקנים, שזכרו את הדת אך פחדו. אלכסנדר שיכנע את סבו ולמד ממנו את הדברים הבסיסיים. ארבע שנים אחרי-כך התחיל ללמד בעצמו. הוריו ואחיו — המבוגר ממנו ב'10' שנים — התנגדו בהתחלה לפעילותו של אלכסנדר, אך אחרי תקופה מסר- יימת הלכו בעיקבותיו. היום משמש מיכאל, אחיו, כמורה לעברית. אלכסנדר המשיך לעבוד במיפעל הממשלתי והתגורר בבית הוראים, הוא לא היה דמות בולטת בין הפעילים, אבל היה מוכר, הוא פעל בשקט. מכיוון שחי הרחק מהארץ, והקשר

חומצה נגד ערבים

(המשך מעמוד 19)

דעת לכתוב בלי שגיאות. אין לה הכנה אלמנטרית ביחסי-אנוש. כל הזמן היא צורחת על פעילים ואנשים. בהפגנות היא לא מפסיקה לצרוח כהנא: כהנא! דאנה לקח חלק בהרבה פעילויות, שעל חלקן אין הוא מדבר. הוא חר לק כרוזים בקלקיליה, נכנס לעימותים עם נוער מתון ליד הבימרתף, השתתף בכינוסים של הרב ברחבי הארץ, ובגלל מיבנה גופו והופעתו החיצונית לא היה חסר הרבה שהוא יתמנה כראש המיש-מרות הלאומיים בתל-אביב.

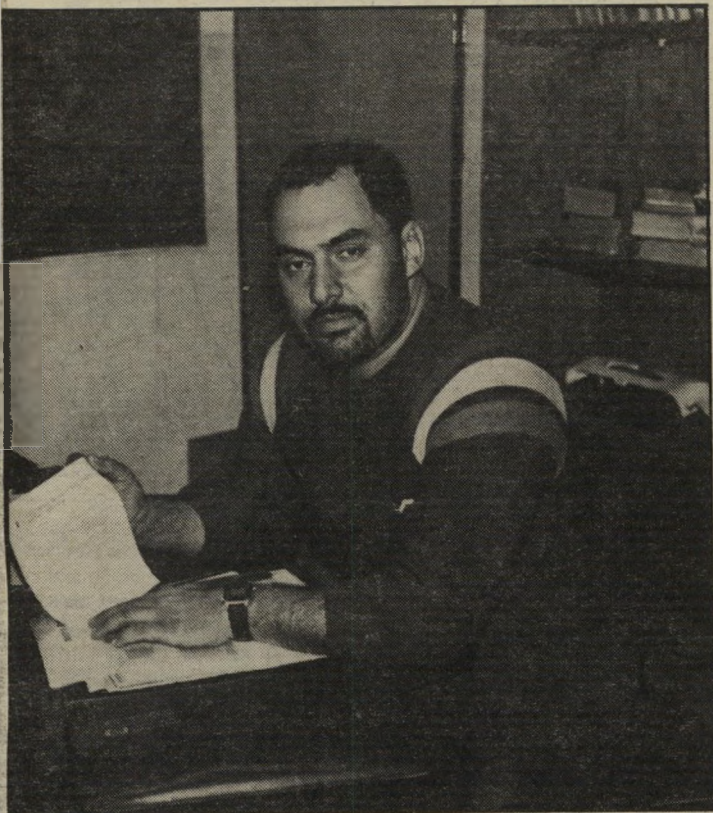
המזל שלנו הוא שהאירגון של כהנא לקוי. זהו גוף דיקטטורי ואנטי-דמוקרטי, שלא מדפקד כמו שצריך. המקום שורץ במלשינים ובמשטרסערך לה. כולם חוששים מכולם, מד סחדים לדבר איש עם רעהו. העסק די משותק, אבל יש כרי פעולה נרחב לחמומי-מוח, שזנא-ערבים וחולים של מד מוש. הבאים, מתגייסים ומתחיי-לים לעבוד בשם תנועת כ"ך. דאנה זכה גם לניסיונות על פרישתו מהתנועה. אחרי דיזדררים

דאנה הגיע לכך די במיקרה. הוא גדל באשדוד, ושם התקרב לתנועות פוליטיות מימין ומשמאל גם יחד. בגלל החינוך המסורתי שקיבלתי הייתי בבני עקיבא. וגם בצופים, ואי פילו בנוער העובד והלומד ובהשומר הצעיר.

בשנה שעברה עברתי כשומר בגלי יום אחר הסתובבתי בתחנה המרכזית וראיתי כרות-תעמולה של כהנא. קראתי אותה מהתחלה עד די סוף, והתברר לי שאני עומד ליד המיש-רדים שלו. החלטתי לנסות הרפתקה חדשה ובאתי למישר. למזלי, נכח שם כהנא. לחצתי לו את היד וכך התחיל הרומן שלי עם כ"ך.

דאנה הוא בן למישפחה ישראלית טיפוסית. האב שכיר, האם עקרת-בית. הוא סיים תיכון-מיקצועי וכל אחיו, ארבעה במספר, שירתו כמוהו בצה"ל שרות מלא. מאז השיחרור הוא מהפש את דרכו.

מאז שנכנסתי לכ"ך הפכתי למובטל. מספר דאנה, מכיוון שאנחנו כל היום בפעילות, אין

אורן דאנה
אחדות, איחוד לבבות ואחוה

חריף עם אדיר הוא יצא לשירות-מר לואים. כששב הביתה, הופתע לגלות על אחד הקירות בתחנה המרכזית כי תל-אביב סיסמה בצבע שחור. נאמר בה: מוות לאורן דאנה הבורז" עתה התחיל דאנה לעכל סוף-סוף עם מי יש לו עסק.

ההתפרצות נגרו באה מפני שאנשי כהנא חשדו בדאנה כאילו מסר לה-עולם הזה את טופס הצטרפותו של דויד כ"ך-שימול — המואשם בירי הטיל על האוטובוס הערבי בירושלים — לתנועת-כ"ך ערב המעשה. לחשד זה אין שום בסיס, מקיון שהטופס הגיע לידי העולם הזה בדרך שונה לחלד טין, שאין לגלותה לפי שעה. הוא החליט למתוח קו על קשריו עם כ"ך, והוא מודה לאל שיצא משם בזמן. בינתיים הוא מצא לו דרך חדשה. הוא הקים את אירגון בלה — בנים למען המולדת. שיעדיו הם אחדות לאומית, איחוד לבבות ואחוה. בתיק שהוא נושא עימו הוא מחזיק קישט-עיתונות על כהנא ופעולותיו, ובעיקר מאמרים מלומדים על הסכנה הנאצית של התנועה המתחזקת.

כהנא הוא דמוגוג גדול, והוא מושך רבים אליו בזכות לשונו החלקלקה. רבים שתומכים בו אינם מעזים לומר זאת בגלוי, אבל הם יאמרו זאת בכרא היום בקלפטי: כ"ך ציטטין

זמן לעבוד. לא רק אני. במעט כל מי שנמצא בכ"ך הופך לי-מובטל. פעיל זה אחד שמדביק מודעות, שהולך לעצרות-עם כפי שכהנא מבנה את ההפגנות שלו, או ששודרין כל הזמן בי מישרדיהתנועה.

ההפגנות שלו הן מיקריות, ושי-מעתי שעכשיו הם מחפשים את מישי-רדי הוועד נגד הגיונות בתל-אביב, כדי להפגין שם.

תוך זמן קצר התמנית כרכו גוש דן. אחרי סיכסוך עם רכו יום-הבחירות, אבנר אוון, הועברתי לתפקיד רכו של דיזדרום, מחולון ועד כפר-א"ר. את הפעילות ריכזתי מהרירה השכורה שלי בכתיים.

מכיוון שלא עברתי, לא היה לי כסף לשלם שכר-דירה. ביקשתי מאדיר שיעזרו לי. הוא חייד כלפי בכנו. עזבתי את הרירה, כי לא היה לי כסף לשלם. ישנתי אצל חברים, וביניהם אפילו אצל ערבי מאוס-אל-פחס, שהוא סטודנט למישפטים.

"מוות לבוגד!"

ב תל-אביב יש 500 פעילי כ"ך רשומים, אבל לאירועים באים אולי עשרה. כראש הסניף עומד דת מזל. היא אנאלפביתית, אינה יר

קורס דוגמניות ראשון בסוגו בארץ

בהדרת

שרונה מאראש

הקורס יכלול:

- ★ דוגמנות מסלול
- ★ יציבה נכונה
- ★ טיפוח החן והיופי
- ★ איפור
- ★ דוגמנות צילום
- ★ הליכות ונימוסין

המסיימות בהצלחה תוכלנה להשתלב בתצוגות וצילומי פרסום שעורך משרדנו

פרטים והרשמה רח' דינגון 75 ת"א, טל. 298256

איתן עמיחי הדברת מזיקים

בע"מ מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תודעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.

רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
ספירה על בריאותך ורכושך

זיה תלם

מזמינה אותך למכירה מיוחדת אוכח עור — קולקציית חורף 1985 ב-50% ובמחירים מוקפאים

אביזרי אופנה מעור יפהפיים אופנאים מציגים מעולים — שמלות וחליפות: רזאלה, רפי יעקובסון, תמרה יובל M/N

סוודרים עבודת-יד המכירה התחיל: ביום שישי 8.2.85 וביום שבת ה-9.2.85 בין השעות 10-14, 16-20 והפעם תמשך בכל ימות השבוע מה-10.2 - 15.2 כל יום באותן שעות

אל תחמיצו! עיצוב: רזאלה

נאור של נייר

צליין נוצרי במאה ה-19 מספר על מתקין מלכודת זאב

★ מדען מחשבים אנארכיסטי מחפש עולם חדש ★ בת בגראד

מוכנה להישבע שנולדה בגילגול קודם בלונדון ★ סיני פתר סותר למוסנון

ריקנות של מיקצועו ומתקשר עם חברות אנארכיסטים באירופה.

בתמונה הראשונה של הספר (איטרנה) מתוארת באופן אמין, אולי אמין מכדי להיות יצירת אמנות, מחלת הנפש של מספר הסיפור, כמוכן העממי של המושג מתבטאת באובדן הקשר בין נפשו לבין איברי גופו, ובאובדן העניין שלו בעבודתו, במכריו — ככל מה שיש בו גרעין של חוששים וחיוניות. העולם העוין אותו הוא כולו מלאכותי וחסר-נפש. אפילו החפצים סביבו אין בהם אמת — השטיח במישרו סתנטי ואינו מעניק רוח ושיכחה.

המספר, העובר בחברת מחשבים, שייך מעצם עיסוקו למצליחנים — לאנשי העתיד, כפי שמגיד ירידה ואת הודין (המנסה לפתות אותו להתעללות בפומבי). הוא, מכובד צ'יק ורוד, שישבנו הלכן בטח מכוסה בטונות של מיסמכים או טטרות-כסף ואישורים על חוכמתו הפורמאלית. עם זאת, הודין עצמה, הנשלחת לבית-חולים לחולי-רוח, מבחינה בניצוצות שהיו לו בהתחלה. אותם ניצוצות הם שמרליקים בו את המהאה נגד "הטכנולוגיה המחניקה את הרוח, השכיבה אותה על קרשים ואחר-כך צעקה לה: מה שלא רואים, לא קיים... בעוד כמה שנים הם יפתחו קתריס אלקטרוני ואולי אורגאומה של מים כבדים..."

התמונה השניה — פרדהילד — סוככת סביב הפגישה עם צעירה צ'כית בשם זה, באלצבורג האוסטרית, עירו של מוצארט. יש בחלק הזה שכירה, שגרמה שאינה לטובת הספר, של הצגת הרמות המרכזית כחולה, שמחלתו מתבטאת בדרישה לאמת מוחלטת. כאן, בחלק השני, מתבטא אובדן הדרך שלו יותר במבוכה בעלת אופי אינטלקטואלי, ולא כליכך בסתימת כושר-התיפקוד האנושי. בניגוד לרצונו, מייצג המספר איזו יציבות ערכית — בתוך עולמם של האנארכיסטים בכפר האוסטרי, הנותנים הסות לו ולפרדהילד (אחרי שזו רצחה, מתוך שינאת שיל-טון ומנגנון, שני גנראלים אמריקאים).

סקיופרינטיז. אמירה הס קוראת לאמירה בר-חיים... אנחנו שתיים גופות, איך ישבו. ומכאן רק פסיעה לאמונה, ששוכנות בה נשמות קדומות (אני בת בגראד ומוכנה להישבע/ ילדת לונדון אני).

סיפור

נבות ישראלית

מחול הרוח - מאת חיים אסא; 95

אמירה הם

בלשון כווייה ובעניינים משתאות

עמודים - מצליחן ישראלי צעיר מאבד עניין בשקרים החברתיים וב-

לי, לפעמים, אף אי-מוכנותם) מקנה להם עוצמה, שאצל אחרים כבר אכרה זמן: אז הומנטי לרבקה/ אמנו, אשתו של רבי מנחם מנדל/ ממרדו השיכול/ אשר אל דור המכונות/ והמי חשב — ... וזו דמותה: מכורה ערייתה/ לרבי מנחם מנדל/ גיבן וממושקף/ אדם נואש/ איך הוריע מבושיה... הושע נא/ את הנשמות המד דווגות/ בשנתן, ללא ידיעתן/ את הטהורים שלא ידעו/ כינה ומלאכת מחשבת/ את אלה שברמן/ כרמוזים נייד/ לקלוט השתקפות... לא חלמתי בהקיצ/ סכס לא ישוער.

אמירה הם (הנשואה לאשכנזי — איך הייתי

מסעות

רבי-ברית לקבר רחל

בעקבות השושן הצחור - מאת שלמה שבא; זמורה-בית; 110 עמודים - אלבום מסעות בדויים בארץ-ישראל של המאה ה-19.

שלמה שבא עוסק זה שנים בעיסוק מיוחד — מאין לו רמיון ריהצורך וכוח יצירה עצמית, הוא נזקק לחומר היסטורי, שאותו הוא משכתב ככל יכולתו, בתוספת אי-אלה כתימייצבע משלו. כך עשה כשכתב את הצייד, על יחוקאל חנקין, וכן ברומן שבט הנועזים — על אנשי השומר — שאפשר למצוא בו מידע רב על אנשי התקופה, כסיגנון וברמת-איפיון כאלה המצויים בספרים לנוער.

בסיגנון דומה — שוטף, רוויירע, אך רק עם מעט השראה ויצירתיות, הוא חוזר עכשיו באלבום-מסעות המחיה מסע בדוי של נוצרי (שאהר מאבותיו יהודי) בארץ-ישראל במחצית השנייה של המאה ה-19. כדי לעשות את הסיגנון והאווירה אותנטיים משתמש שלמה שבא בסיגנון כביכול-ארכאי, כאילו כתב את ספרה-מסעות הזה יהודי — כעברית — במאה ה-19.

הספר מתאר את המציאות הגיאוגרפית והחברתית בארץ-ישראל באותה תקופה, ובכלל זה, כמוכן, את המציאות היהודית ביישוב הישן ביפו, ירושלים, חברון וכו'. נקודת-הראות איננה בעצם נקודת ראות של תייר צרפתי המהמה הקודמת, אלא זו של ישראלי, חניך הציונות החילונית המודרנית, לכן מודגשות בסיפור קנאותם ובטלנותם של יהודי ירושלים (בפרק "עקשנותם של יהודים וחוכמת רב"), אם כי יש רצון לאזן את התמונה על-ידי גילויי חוכמתו של הרב שמואל סלאנט, הפותר חידות פשע, כאילו הוא ראש הבלשים של פריז, ותיאור תושבילי של אליהו זלמן חרש-הברזל, המתקין מלכודת לזאב ומפתח רבי-ברית לקבר רחל.

גם הרצון לצרף סיפורי-פולקלור רבים ולגרשו פרטיירע על התקופה, מאולץ לאיפועם (למשל, טור שמות הפריחים האי-יוסופי, הנפלט מפי הנויר, בפרק "הפריחים של הנויר הזקן"). עם זאת, הקריאה בספר, המלווה בתחריטים רבים ומעוצב היטב, עשויה בהחלט ליהנות.

שירים

ישועה לנשמות מזדווגות

יורח נוטף שיגעון - מאת אמירה הם; 50 עמודים - שירה פרועה וא-רוטית של יוצאת-עיראק, המחפשת שילוב בין מיוזרח ומערב.

מישהו תיאר את אמירה הם כאומללה ומי תוסכלת. המבקר אותה ברחוב הקוטג'ים שבשיר פולי בית-הכרם בירושלים לא יתרשם שהאשה העדינה והנאה, ששנות הארבעים שלה וההיגיו העיראקי המודגש, רק נותנים בה מיסטרורין שקט של רוחניות, היא אומללה. היא עצמה ממהרת להרגיש, שלא חייה האישיים הם שזועקים לתתיקון, אלא משהו כללי ועמוק יותר: ואני/ מה בחמולות נודדת מאחות לאחות/ מאח לאח מבקשת אהבה בעבור חוט/ הרגע נותק, מאח לאח בעבור שאין ללכת.

שירתה של אמירה הם פראית מאוד, פתוחה. אין בה כל נטיה לקומפאקטיות, והיא אינה מאפשרת לך רגיעה, כזו שמביאים הפיתרון, הסיי כום, העגילות של השירים הקצרים, שהמוסיקה שלהם מנווטת בכיוון צפוי. יש אצלם השפעה ברורה של יונה וולך, אך יש בה בהחלט גם מעבר לזה. בלשון כווייה ובעניינים משתאות שזו עתה ספגו עולמות מקוטבים ומנוגדים, היא טסה בתוך ים של מילים ומושגים, שראשוניותם לגביה וואר

חריקת קרשים

תעלת הימים המזוהמת

היה היה מעם בערבות הנגב - עבודה קבוצתית של תיאטרון נווה-צדק, על-פי בערבות הנגב של יגאל מוסנון; בימאי: סיני פתר - סטירת-לחי סאטירית לדור תש"ח.

פרס לאומי-לב מגיע לסיני פתר. נקודת המוצא שלו הייתה — אולי במכוון — המחזה הגרוע ביותר שניתן להעלות על הדעת, אפילו בתקופה שבה לא נכתב עדיין שום מחזה ישראלי ראוי להצגה. המחזה של יגאל מוסנון זועק כל ליקוי אפשרי: העמדה סטריאוטיפית, מעצבת ומעייפת של גיגוריס-כריעה, המולבשים על שניים מחברי קיבוץ נצור בתקופת מילחמת-העצמאות (ביקעת-יזאב כמחזה, נגבה במציאות ששימשה כסיס למחזה).

המתנגשים הם אברהם, מזכיר הקיבוץ, הגורס הישירות ככל מחיר ביישוב מתקף — ביטחוניסט, המוכן להקריב אנשים בצורות למען שמירה על נקודת התיישבות, מולו, איתמר, הדרוש נסיגה כדי לשמור על החיים.

סיני פתר הצעיר עורך, בכמה מישורים, עימות עם העבר. הוא מגיח להיסטוריה של 1948 להדהד בצניור של השנים שחלפו וכודק עז כמה הצינור הזה חלול, או באיזה אופן מפחיד הגשימו השנים שחלפו את מליצות 1948. בסוף המחזה מספיד אברהם, מזכיר הקיבוץ, את בנו, שעליו גור דרמות, כששלה אותו כטנדר להעביר פצועים מהקיבוץ. מפיו נפלטות פראוות כסיגנון הימים ההם: גורו לכם, פיראי הגילוס! והוא ממלמל משהו על התנחלות. אברהם הירואי של הימים ההם הוא מגוחך, אבל גם מפחיד. את המלל שלו לקחו ברצינות אנשים, שהוא לא רצה בהם כירשיו. בשביל מנחם בנן היה המלל הזה הצרקה לכל שפיכות דמים. מעשה עוולה וטיפוח סטריאוטיפ גיזעני.

העבודה הקבוצתית היה היה פעם בערבות הנגב מעמדת את המוסיקה והריקודים העכשוויים (בריידקאנס) עם פיזמוג' 48 והתקופה שלפניה (עגבניה עגבניה, הן אפשר, ליל יא באדר), מפרקת אותם חוזר

ופרק לצלילים הסריי-משמעות. לצד השחקנים, המגלמים את חברי הקיבוץ הלוהמים (אכל כעצם מתיים, משום שהם שליחים, עכרים למליצות), מוצבים שחקנים בפרוות של פסלים. אך אין אלה אנדרטות ניצחון, אלא גרוטסקות, המזכירות את המוות והאיבון המחשבת ששנאו איתם — כבשורה לעתיד — אנשי התקופה.

סיני פתר הצליח לפסוח על הרבה מחולשותיו המקוריות של המחזה.

בערבות הנגב בתיאטרון נווה-צדק, גרוטסקות, לא אנדרטות-נצחון

במישקע של החולשות — וגם בגיגום וחוסר-הטבעיות של חלק מהשחקנים (בייחוד פטר גדיש בתפקיד אברהם, ופיאנה מיוחס בתפקיד גליה והעיתונאית) — הוא השתמש כמנוף להרים הצגה המכה אותה בשאלות חשובות אמיתיות.

* פביאנה מיוחס ופטר גדיש.

- ★ היא גדלה עם צוענים בפולין.
- ★ היא באה עם עליית הנוער והתגיירה.
- ★ היא עבדה כלהטוטנית בירושלים המיזרחית.
- ★ היא התחתנה עם שוטר ערבי והתאסלמה.
- ★ היא התגרשה ומגדלת את ילדיה בירושלים המיזרחית.
- ★ היא שירתה את הח"כים שקראו לה:

"הנסיכה הערבית"

נדיה קבעה להיפגש איתי בבית הקפה של המשביר לצרכן בירושלים, כי זה המקום היחיד בעיר שאני מכירה. חוץ ממלון הילטון, כפי שאמרה. היא הסבירה שלא תהיה בעיה לזהות אותה, מכיוון שהיא לבושה שחור, יש לה שערות בלונדיניות ארוכות גולשות, ולראשה היא חובשת כובע שחור, רחב תיגורת. היא חיכתה בשעה היעודה. לבושה שחור, כמו שאמרה, לראשה כובע גדול. בחורה קטנה ורוזה, נראית כמו ילדה.

להטוטנית בירושלים אחרי שהתגרשה מבעלה היהודי. עברה נדיה לגור בירושלים ה"מיזרחית". למרנתה עבדה כלהטוטנית באחד ממורי עדונייהלילה בעיר. היא נהגה להופיע בלילות ולישון בימים. היא היתה תמימה ולא התחברה עם גברים.

אמא. כשהיו באים אנשים, הייתי מתחילה לככות, כדי למשוך תשומת-לב. וכשהיו מתקרבים, הייתי מנצלת את הרגשות של האנשים כדי שיתנו לי קצת כסף או אוכל. עד שאחי תפס אותי על חם, ואז היחסים שלנו התערערו. הוא מאוד פיקח ומצפוני. אני הייתי כמו

עיניים ענקיות הצילו מתחת לשולי הכובע, מאופרות בשחור. חיפשתי את נדיה, כי סיפרו לי על יהודיה ממוצא פולני, שהתחתנה עם ערבי, מתגוררת בירושלים המיזרחית ועובדת לפרנסתה כמלצרית במלון הילטון בירושלים, שם היא משרתת. בין השאר, את כל הכרייהכנסת, הי מבלים את ימי אמצע השבוע במלון. נדיה נולדה בגליציה שבפולין לאב יהודי, בן של רב, ולאם נוצרית, שהיתה אלוהיסטית ולא וטיפלה בשני ילדיה.

את ילדותה בילתה נדיה בין הצוענים שבשכונה: "היה לי משהו מהטבע של הצוענים. אהבתי להופיע. הייתי מופיעה על טרפו. הם מאוד ראו לי ולימדו אותי לקרוא בכפ"ד."

כשנולדה, הטבילו אותה הוריה כ"נוצרית והיא חייתה בסביבה נוצרית: "אהבתי ללכת לכנסייה, הייתי מבקשת מהחברות של אמא, אלה עם הוורדקה, שיתנו לי כסף כדי לתת בכנסייה. הכי אהבתי לנשק את הרגליים של ישוע. כל יום התפללתי. נורא האמנתי בפסל ישוע."

"יום אחד אבא שלי אמר שיקח אותי לבית-כנסת. האנשים שם הפחידו אותי. לובשים שחור כמו שדים. הסתכלתי מהצד, וכולם התנדרדו והיו ממלמלים דברים, ומישהו שר, כמו בכי כזה. לא רציתי ללכת לשם עוד. אחר-כך, בהל-וויה של אבי, ראיתי אותם שוב ותפסתי פחד. הם היו המונים, כי סבא שלי היה רב בעיר."

למרות זאת, נתקלה לא פעם בגי'ויים של אנטי-שמיות בשכונה, כשהיו יורקים עליה, וזורקים עליה אבנים ו"צועקים לה: "יהודיה!" כשהייתה בגיל 9 מתה אמא, ושלושה חודשים אחר-כך מת אביה. נדיה ואחיה נשלחו לשני בתי-יתומים שונים. "חוץ מאחי, לא היה לי אף אחד. היינו בורחים מבית-היתומים והיינו נפגשים בבית-הקברות ליד הקבר של

עולם הנצח

שני עמים לאב, דם אחים נדם בשם אלוהים התותח רעם בשם התורה. בשם הקוראן נרצחו גברים נשים וגם טף. הבשם אלוהים נהרסו הבתים? נלקחו אדמות להבעיר מילחמות! האומנם כתוב בתורה או קוראן כי על אדמה זו תשב רק הדת? היש אלוהים לכל מטרה? אלוהי הצבאות והמילחמה אלוהי השלום והרחמים המצית אש בין אחים ועמים אלוהים מעולם לא עשה מילחמות!!! אלוהים מעולם לא חילק אדמות אלוהים ברא רק שני אנשים את היתר עשו בדורות הבאים הקינאה, הדעת, ממשלה ודת ואם יש אלוהים, היכן השטן?

חיה, ידעתי שאם מנצלים אותי, אני אציל אותם."

רציתי ללכת מהעולם!"

מתוך סקרנות למדה נדיה קרווא וכתוב בכתיסתפר בפולין. אחריכך, כשהיתה בכיתה היתומים, היה לה רכוש — ספר האגדות של הנס כריסטיאן אנדרסן, שאותו למדה בעל-פה. לילה אחד באה אשה בשם מריה לביתה היתומים, ולקחה את נדיה ואת אריה לארץ-ישראל. "בשרההתעופה", נזכרת נדיה. "קניתי רומן שסיפר על כחור ערבי החוטף כחורה. אז נשבעתי שאני אתחתן עם אחד כזה." נדיה היתה אז בת 13. השנה היתה 1963.

כשבאו לארץ, נלקחו שני הילדים לקיבוץ המעפיל. הכל היה מוזר שם. אני הייתי לוקחת את האוכל ומחביאה אותו במגירות, עד שהיה מסריח. אחי היה מתבייש בי. אני הייתי מבוהלת ונהגתי ללכת אחרי אחי לכל מקום. מאמצת שלנו בקיבוץ העדיפה את אחי. "יום אחד שמעתי שאומרים שאני צריכה לעבור טיפול. נבהלתי וברחתי לכפר הרוא"ה. היתה שם מישפחה ער בית, אברעיסא. הם נראו כמו צוענים, אז ברחתי אליהם. בכיתי וניצלתי את הרגשות שלהם. הם קיבלו אותי נהדר, הלבישו לי שימלה כמו ערביה, שמו לי כחול בעיניים, הרגשתי נהדר, אך אחד לא נגע בי. "פיתאום הרגשתי שמישפחה זה

מדוע? מדוע? נדיה בחדר-המגורים בביתה בירושלים

על הקיר תלויות תמונות אנטי מיילחמתיות. מימין: תמונתו של הצלם רוברט קאפה ממילחמת האזרחים

לערבים מלוכלכים. פיתאום הרגשתי כאילו הכניסו לי סכין. הרי בפולניה היו קוראים לי יהודיה מלוכלכת. "אז הלכתי לנוחיות ובלעתי את כל הכדורים שהיו לי. זה השפיע אחרי כמה דקות ונרדמתי. התעוררתי בכיתה חוליים. שוטר שמר עליי. ביקשתי שישלחו אותי למוסד רתי. רציתי להיות קרובה לאלוהים, כדי שאשתנה, שתהיה לי אישיות יותר טובה. אבל גם במוסד הזה הרגשתי צביעות, אז ברחתי גם משם ומצאתי מישפחה תורכית בתליאני ועברתי לגור אצלם."

ומן קצר אחרי שבאה לארץ, ביקשו מנדיה להתגייר, מכיוון שאמה היתה נוצריה. אחיה עבר טקס ברית-מילה והיא היתה נוסעת במשך שנתיים, פעם בשבוע, לחיפה, ללימודים ולבחינות. היא נכשלה כמה פעמים, עד שלבסוף נמאס לה.

"שברתי כיסא וצעקתי שסכא שלי היה רב ואני הרגשתי מה זה להיות יהודיה. אני סבלתי בגלל זה, ואתם שולחים אותי? אם ככה, אז אני לא רוצה להיות יהודיה. אמרתי להם: ערבי ראי

الطفولة والحرب

בספרד, שבה נראה חייל ברגע שבו נפגע מכדור. מעל התצלום נכתב: מדוע? מעל ראשה של נדיה נראה פלקאט אחר. ובו נראה קן של ציפורים ומעליו טיל העומד ליפול לתוכו. במרכז התמונה כתוב: מדוע? מדוע? מדוע?

שהוא מנצל אותי — הוא היה לוקח את כל הכסף. "יום אחד הייתי חולה, והוא אמר שאני חייבת להופיע. הוא הכריח אותי. אז עזבתי אותו ובאתי לירושלים-המודרנית. גרתי במלון ובלילות הייתי מו"פיעה לבר. הכסף שהרווחתי הספיק לי למחייה."

"למדתי מן התורכים!"

בירושלים-המודרנית הכירה נדיה את בעלה השני, שהיה אז שוטר: "היה מישוה שהיה שולח לי פרחים בלי לכתוב את שמו. יום אחד מגיע מישוה גדול ומפחיד ואמר שהוא מהפרחים. הוא אמר שאבוא איתו. הוא רצה לקחת אותי בכוח. הרמתי כוס גדולה של בירה וורקתי לו על הראש. "בעל-הבית הוסיף מישטרה ובא עלי רביע, שהיה שוטר. היה בירור במקום ובסוף עלי אמר: מעכשיו את לא עובדת. הוא נלך לקולנוע. "הוא היה גבר שחלמתי עליו — (המשך בעמוד 38)

שוון שאני אפגוש אני אתחתן איתו!" דבריה אלה שברו את הרבנים, והם הסכימו לגייר אותה ולכתוב בתעודת-הזהות שלה: "יהודיה". נדיה התגוררה תקופה מסויימת אצל המישפחה התורכית כבת-בית. "כל מה שהיה לי בראש זה לחפש את האהבה הגדולה שלא נכבית אף פעם, ושכנראה גם לא נמצאת בשום מקום."

המישפחה התורכית מצאה לה כחור וחיתנה אותה איתו. היא היתה בת 18, תמימה. "הוא לא היה יפה כמו שח"ד למתי. לא היה מי שיוסיכיר לי מה זה מין, והוא רצה את הזכויות שלו." אחרי שנה התגרשה. אז שמעה על כחור בשם טומי דיאבולו, שהיה עורך מופעי קירקס. היא רצתה לחזור להו"פיע, והלכה אליו. "כששמעתי שהוא צועני, הוא היה אובייקט טוב. הייתי מקבלת ממנו מכות. הוא ידע לאלף חיות והוא בעצמו היה מין חיה כזאת. הייתי מופיעה איתו עם נחשים ואש. גרנו על שפת-הים. זה היה כליכך רומנטי. "עד שפתחתי את העיניים וראיתי

מונה מימין: נדיה ליד תצלום של יאסר ערפאת עם האפיפיו, שנתלה בחדר-השינה של הילדים, לפי בקשתם. בתמונה משמאל: נדיה עם שלושת ילדיה.

נישואין לשוטר מוסלמי

בירושלים והכיר את נדיה כשעבדה שם. לפני החתונה היא התאסלמה. רים. כשבאו, הם קיללו ואמרו שהער"בים לקחו אותי בגלל היחס של ה"מישפחה הזו, קיבלתי מודעות מישפחה תית. "השוטרים לקחו אותי לתחנה כי נתניה, וצעקו עליי איך אני הולכת דבר חשוב. ביקשתי מאחד האחים ה"ערביים שיקנה לי כדורי-שינה. הוא הביא לי כמות של כדורי פרודורמול. רציתי ללכת. לא רציתי להיות בעולם הזה. חשבתי שאני לא שווה כלום. "אחרי שבועיים מצאו אותי השוט"

בית במיזרח ירושלים

גם אחרי גירושיה בירושלים-המודרנית. בת-המשפחה נדיה להתגורר בירושלים-המודרנית.

מאחורי המירקע

מרד ב. כולבוטק

הכתבים והתחקירנים בכולבוטק ממורמרים על רפי גינת, מפיק ומגיש התוכנית. מאז הופסקה עבודתם של עובדי החוץ, מקבלת התוכנית הפופולרית, המחזיקה כבר ארבע שנים כשיא של צפייה, רק שני ימי צילום בחמישה שבועות. בזמנים כתיקונם קיבלו לתוכנית ארבעה ימי צילום בשבוע אחד.

הכתבים והתחקירנים כועסים על גינת, מכיוון שהוא ידוע בקשריו האישיים הטובים עם טוביה סער, מנהל הטלוויזיה, ועם אורי פורת, מנכ"ל הרשות. למרות זאת, הם אומרים, אינו מצליח להשיג צוותים נוספים.

הקש שהגביר את המרידות ושבר את גב הגמל היה ביטולם של שני ימי צילום, שניתנו סוף סוף השבוע.

התחקירנים חוקרים, הכתבים עובדים, אך הכל נעשה על ריק, ואין אפשרות לצלם את כל כתבות התחקיר האלה. קיומה של התוכנית בי סכנה.

סער למונטה-קרלו

טוביה סער, המנהל היוצא של הטלוויזיה, עומד לצאת בשבוע הבא למונטה-קרלו. בעיר זו, בירת מונאקו, נערכת מדי שנה בורסה של סירטי טלוויזיה וסדרות מכל העולם. סער נוסע כדי לראות את הסרטים כמו עיניו, וכדי להמליך בהנהלת הרשות אילו מהם לרכוש. הוא ידוע בקשריו הטובים עם גורמי החוץ.

הכוונה היא להקדים את הטלוויזיה הישראלית בכרישה, הנעשית בשיטת כליהקודס-זוכה.

מתחת למים

הטלוויזיה הישראלית רכשה להקרנה סרט מיוחד במינו, המספר על פולחנים המקובלים אצל כדורים כדורסטיני לחופי ים-סוף. צוות צילום ישראלי, המפיק רני פיטון והבמאי אליה סירס, הצטרפו אל מישלחת של מרענים וצוללנים מארצות הברית, שנסעה לחקר את העולם שמעל ומתחת לפני המים בדרום סיני.

חלק אינטגרלי מהסיפור הוא מינהגים ופולחנים של הכדורים, הקשורים ביסטיסוף. הם מאמנים באלהים כשם חז"רים, עקלת רמות של אשה עירומה, לבנת-עור וזהובת-שיער, שבכוחה להחליט אם הדייגים, היוצאים לים, ישובו כשי בידם שלל של דגה, או לא ישובו כלל. הסרט נקרא אוהיסטוריה חוריה. והוא מיועד להפצה ברשתות-טלוויזיה ברחבי העולם. הטל-וויזיה הישראלית רכשה את הגישה העברית של הסרט.

מאחורי המיקרופון

מהפך במערכת תל-אביב

שרה פרנקל, ראש מערכת קול ישראל בתל-אביב, החליטה לערוך מהפך במערכת. בי עצה אחת עם יגאל רום, מנהל מחלקת החדשות, היא החליטה לבטל את תפקיד עורכי

שרון יוצא לדרך

פעילים כתנועת-החרות רוצים להכניס את אריאל שרון לתמונה במריבות רשות השידור, בעיקר כדי לפשר בין אורי פורת, מנכ"ל הרשות, לבין ארבעת חברי הליכוד בוועדה המנהל.

כשבועות האחרונים הגיעו היחסים בין ניהם לשיא, בגלל חילוקי-דעות בנוגע למועדי מד למישרת מנהל-הטלוויזיה, ובגלל פרישתו החריגה של שרת מוועדת-המיכר ויום.

כל שאר שרי-הליכוד מעריפים שלא להביע את דעתם הנחרצת על הנושא, בעיקר בגלל החשש שמא ייבחר בסוף מנהל-טל-וויזיה אחר, והוא יתנכל להם וימנע מהם להופיע על המירקע.

שרון טוען בעבר לארבעים כי לדעתו הטל-

הלילה במערכת תל-אביב, שאותו מילאו עורכי ספיר ועמיקם רוטמן.

כתוקף תפקידם זה ישנו במערכת בשעות הלילה, והיו אחראים על הכתבים התל-אביביים של קול ישראל ועל הכתבות שהיו אמורות להיות מועברות בבוקר ליומן הבוקר הזה של קול ישראל.

פרנקל החליטה שהתפקיד מיותר, ורצתה לבטלו בגלל קיצוצים בתקציב. היא הודיעה שבמקום העורכים המיקצועיים יישבו במערכת מזכירות-הפקה, שיעשו תורנות-לילה, והן ישלחו את הכתבים והיו אחראיות לכתבות ליומן.

אמנון נרב, יו"ר הוועד, שמע על השינוי הצפוי הודיע. הוא הודיע לפרנקל שתוכנית עבודה חדשה, הגובלת בשינוי תנאי-העבודה של העובדים, חייבת באישור הוועד, והיא אינה יכולה לערוך שינויים הנוגדים את הסכמי-העבודה מבלי לקבל את הסכמת ועדה-העובדים.

פרנקל התרגזה והתקשרה ליגאל רום, כי ירושלים, כדי לדווח לו על הודעתו של נרב. ככעסה אמרה לו: "אם ככה, שאמנון נרב ינהל את מערכת תל-אביב!"

למרות זאת, יוקפאו השינויים החדשים עד לאישור ועדה-העובדים.

בתוככי הרשות

פרשת המנהל

על פני השטח לא התחוללו בשבוע שעבר כל פעילויות, אך התחוללו מגעים, פגישות ויוזמות שונות מתחת לפני השטח.

הראשונה נוגעת להרכב ועדת-ההמשה, האי מורה לדון על המיכרז למנהל-הטלוויזיה.

מיכה ינן, יו"ר הוועדה-המנהל, אמר לכובע

מדוע קוצר "מבט"?

קרפין ושרון אתה לא יכול להחליט!

ואלה הודיעו על סנקציה משולשת: מבט של רבע שעה בלבד, רק קריין אחד יגיש את המהדורה, ובסופה לא יהיו קרייטים ושמי תיהם של העושים במלאכה). הסנקציה הופיעה כולה באותו הערב.

למרבה הפלא, למרות השינוי במהדורה, לא טרח שום צופה להתקשר לטלוויזיה ולמחות. ברך כלל, כאשר נעשים שינויים בלוח-המישרים, יש זרם של תגובות וזעמות מן הצופים.

ביום השלישי השבוע קוצרה מהדורת מבט לרבע שעה, במקום חצי השעה הרגילה. הטיעון הרישמי לקיצוץ: מחסור בצוותים. אך האמת היא שרצו להשתלשלו כך: מאז שהופסקה עבודתם של עובדי-החוץ (המכונים עטקס), יש המישה צוות-צילום וארבעה עורכי-סרטים העומדים לרשות מבט לחדשות בכל יום.

ביום השני בשבוע שעבר נעדרה עורכת סרטים אחת. מיכאל קרפין, עורך מבט, כעס והודיע ליאיר שטרן שבמצב כזה אינו יכול לערוך את מבט. והוא ישר ידעי עות בלבד, ללא כתבות.

יאיר שטרן, מנהל מחלקת-החדשות בטל-וויזיה, אמר לו: "אתה תשרד מהדורה רגילה!" קרפין בשלו: "לא יהיה מבט!"

שטרן: "לא אתה תחליט אם יהיה מבט או לא אתה יכול רק להחליט שאתה לא תערוך אותה!"

קרפין נכנע, לבסוף, וביום השני שודרה מהדורת מבט רגילה של חצי שעה. ביום השלישי, בישיבת-הבוקר של מוד לקת-החדשות, הסית קרפין את הכתבים,

שר שרון לכפות!

וויזיה אשמה בכל, וייתכן שיוזעק כדי לכפות מועמד מוסכם על חברי הוועדה-המנהל ועל המנכ"ל.

מי יהיו חברי-הוועדה. בתחילה דובר על דויד ארמון, דויד מנע, הגי אשד ויוסף נבו. אך כששמעו חברי המערך בוועדה-המנהל שדויד ארמון, שהוא חברי-הוועד, ישתתף בוועדה, התקוממו ואמרו שאם כך, הם דורשים שמצידם יהיה עמית רב ניר בוועדה. לכן ייתכן מאוד שאיש מחברי הוועדה-המנהל לא יהיה חבר בוועדה, ובמקום ארמון יהיה בה אריה צימזק. בכל מיקרה, יישמר האיוון הערין ושויון-המישקל בין חברי הליכוד וחבריה-העדר.

עדיין לא ברור אם ועדה זו תתכנס השבוע, ועד לכינוסה מנסים למצוא פשרה מוצלחת בין כל הצדדים, ולארגן את מישרת מנהל-הטלוויזיה כך, שכל שלושת המועמדים בעלי הסיכויים (חיים יבין, דן שילון ויוסף צמח) יקבלו תפקיד מתאים, אם כשזוים אחר לשני, ואם כסגנים זה של זה. מי יהיה סגן של מי עדיין לא ברור, זה יהיה תלוי ביחסי-הכוחות של המקור רבים.

גם כשתשב הוועדה, מסתמנת מסקנות לגבי שינוי מן היסוד של שיטת-המיכרזים ברשות השידור. השיטה, כנראה, תבוטל, ובמקומה תונהג שיטת המינויים, כנהוג בכבי-ביגיס הבריטי, כך שהמנכ"ל יציע מועמד למישרה, והוועד המנהל יאשר או לא.

המיכרז הנוכחי למישרת מנהל-הטלוויזיה לא יבוטל, כנראה, אבל יופעל כך שחברי ועדת-המיכרזים יהיו שלושה חברי הוועדה-המנהל (ובי ניהם יו"ר הוועד), שלושה חברי-מליאה, מנכ"ל הרשות ושני נציגים של אגודת-העיתונאים. ואז יידרש רוב מוחלט של מישה איש, שיבחר במי נהל ובניהם יהיה חייב להיות קולו של המנכ"ל. כלומר: לא ייבחר מנהל שלא על דעת מנכ"ל-הרשות, בניגוד לנסיון שנעשה הפעם ושנכשל, בגלל סיורכו של פורת להשתתף בוועדת-המיכרזים.

לשנות את החוק

יצחק נבון, שרהיניך והשר הממונה על רשות-השידור, התחייב לבצע שינויים בחוק רשות-השידור. חוץ מגבון הודיעו גם חברי הכנסת אורה נמיר, רוני ליכאי ואלעזר גרנות. גרנות מכין הצעת-חוק פרטית, גם הפרופסור אבנר שאקל, שהוא מיישפטן וגם חבר הנהלת מליאת רשות-השידור, מתכוון לקדם את עניין שינוי החוק.

מדובר בעיקר על שינוי סעיף 19 בחוק, הנוגע לתפקידי הוועדה-המנהל. לפי החוק הקיים, תפקידי הוועד הם לדון ולהחליט בענייני הרשות, לקבל מהמנכ"ל רוחות על הפעולה השוטפת של הרשות, להכין את התקציב, לפקח על ביצוע התקציב, להגיש למליאה רידיחשכון שנתי על פעולותיו, להגיש לשר כל רידיחשכון שידרוש ולהיריע על כך למליאה.

מגמת הצעות-התיקון היא לצמצם את יכולתו של הוועדה-המנהל להתערב בכל דבר.

הוועד במיקלט

מאז ישיבת המליאה בשבוע שעבר נעלמו כל הנפשות הפועלות מן השטח.

ישיבת הוועדה-המנהל, המתקיימת ברך כלל ביום השני של השבוע, לא התקיימה בשבוע שעבר. גם ועדת-ההמשה, האמורה לדון ולהחליט על המיכרז למישרת מנהל-הטלוויזיה, לא

התכנסה עדיין, ויש חילוקי-דעות ביחס לדמויות שאישישו אותה.

אחרי הסערה הגדולה שהיתה בישיבת המליאה ביום הראשון שלפני שבוע, שככה תקפו רוב חברי-המליאה את דרכי עבודתם של חברי הוועד המנהל, נראה כאילו הכל לקחו פסק-זמן כדי להירגע.

בכיר בהנהלת רשות-השידור אמר השבוע: "הוועד המנהל ירד למיקלט". ואילו קריאל ("רוש") גרדינש, חבר הוועדה-המנהל, אמר: "אנחנו על הקרשים".

שתי מישרות

יתכן מאוד שאורי פורת, מנכ"ל רשות השידור, לא יאריך בתקופה נוספת את כהונתו של טוביה סער, המנהל היוצא של הטלוויזיה, עד שיתמנה מנהל חדש. פורת, כנראה, ימלא בעצמו את התפקיד, בינתיים.

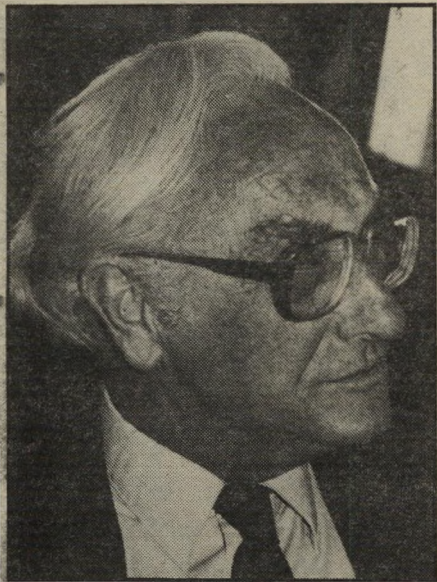
יש כבר חברים בוועדה-המנהל שהתחילו לכרוך את פורת יכול, חוקית, לבצע את המינוי לעצמו מבלי לקבל את אישורם.

בעניין הזה יש דווקא תקדים. כשזומי לפיד, המנכ"ל הקודם, פיטר את ארנון צוקרמן, שהיה אז מנהל הטלוויזיה, הוא מילא בעצמו את התפקיד. הוא אפילו היה במשך תקופה מסוימת גם מנהל התוכניות, כשזומי קירשנבאום נאלץ לעזוב, וגם מנהל המחלקה הרוקומנטרית, כשג'רדי לוי הורחקה מכיסאה.

מיכתב תשובה

לפני שלושה שבועות פורסמו במדור זה (העולם הזה 116.1) קטעים מרוח מבקר-המדינה, שנשלח לרשות-השידור, ובו מתריע מבקר על כמה חריגות שבוצעו בתקציב הרשות, שנגדו החלטות ברורות של הממשלה. חלק מן החריגות נגעו לקניית מכונות חדשות למנהלים ברשות, ולתשלומי אש"ל שלהם.

הנהלת הרשות טרחה ושלחה מיכתב-תשובה למבקר-המדינה, ובו היא מסבירה את חריגותיה. בין השאר: טוביה סער, מנהל הטלוויזיה, גר בתל-אביב ונוסע אלפי קילומטרים בחודש, לכן אישר המנכ"ל הקודם, זומי לפיד, שיש להחזיק לו את המכונות, שמצבה המכני היה גרוע. מכונותיו של יו"ר-הרשות: גם היו"ר החדש, מיכה ינן, מתגורר בתל-אביב, והוא יו"ר פעיל

חבר-וועד רוש על הקרשים!

הצריך להגיע לירושלים כמעט מדי יום. לכן אישרה ועדה מיוחדת, על פי בקשתו של היו"ר, רכישת מכונת חדשה עבורו.

על מכונותיו של המישה למנכ"ל, רון נחמן, נכתב במדור זה לפני שבועיים. היא פשוט נגמרה בתאונת-דרכים, שבה נפצע נחמן, ולא היתה בריאה אלא לרכוש מכונת חדשה.

מכונותיהם של מנהלי הרדיו והטלוויזיה בערבית שופצו, אלה מתגוררים בירושלים ויכולים, לכן, לנסוע במכונות ישנות משופצות. רוחי-המבקר התייחס לתשלום אש"ל גלובלי למנכ"ל-הרשות ולמנהל-הרדיו בעברית, תשלום הנוגד את ההוראות.

כתשובה נאמר שמנכ"ל הרשות מקבל שכר לפי תנאי העסקה של סגן-שר, והאש"ל הגלובלי הוא חלק מתנאי העסקה.

לגבי מנהל-הרדיו בעברית, גרדינש לברארי, כך נאמר במיכתב התשובה, הדבר יובא לברור, מכיוון שתשלום זה משולם למנהל-הרדיו מיום כניסתו לתפקיד לפני ששנים.

**נימפונת יפהפיה,
עסוקה ללאהפסק
ומתבגרת בגיל 34**

יותר מכל תפקיד אחר שמילאה, התפרסמה סוזאן ג'ורג' בזכות היותה נערתי-לשעבר של הנסיך צ'ארלס לבית וינדזור. אולי היו רלושות לכך סגולות מיוחדות, ובוודאי שאין זה גורם מכשיל בקאריירה המתפתחת של שחקנית קולנוע. אבל ספק רב אם הוא עושה צדק לבחורה מוכשרת ושפתנית כליכך כמו שחקנית זו.

הווקא היא — בין האנגליות בנות דורה של ג'ולי כריסטי — עשתה דרך ארוכה ומעניינת ביותר על הבר, עד שהגיעה לאיש התשבץ שבו אפשר לראותה היום בישראל. בסרט היא מגלמת את תפקידה של פני, בתו של איש השרות החשאי הבריטי שסרח, פיליפ קימברלי (מות שנתפרה במידותיו של מייקל קיין, על-פי דמויותיה המקוריות של קים פילבי, אנתוני ברג'ס, ג'ון מקלין ודומיהם), וחברתו של הסוכן הבריטי ג'יימס סריוור (בסרט — השחקן רוברט פאול). היא נולדה בלונדון, ב-26 ביולי 1950, ולמדה בבית-הספר לדראמה קורדובה. בגיל 12 כבר הופיעה בצורה מיקצועית לפני המצלמה. בלא פחות מ-11 תוכניות טלוויזיה, ובכמה סרטי-פירסומת למסך הקטן ולקולנוע.

חיצונית היא נחשבת לנימפונת-יפהפיה, חטובת-גוף וזוהבת שיער, שפניה בעלי תווים חושניים ביותר. ובכל זאת, התאימה גם להפקה המפוארת של צלילי המוסיקה. כאחת מילדות מישפחת טרפ, ואומנם, היא גם הופיעה על הבמה במחזמר בשם זה במשך 18 חודשים רצופים. אשתו של ראסטין הופמן, בגיל 17 היא כבר הופיעה בסרטים. תחילה בתפקידים זעירים,

סוזאן ג'ורג' ב"מורי המזוהמת" מנערותו של הנסיך —

ואחרי שנה בתפקיד ראשון בעל משמעות, לצד מייקל יורק, בסרט הפרשה המוזרה. מאז היתה עסוקה בקצב בלתי-פוסק. אחד הסרטים החשובים כיום שבו הופיעה הוצג בישראל ומוצג בהצגה חוזרת (לציון מותו של הבימאי סם פקינפה). זהו כלבי הקש, שבו היא אשתו של ראסטין הופמן, אינטלקטואל המסרב לנקוט באלמות, עד שהי אלימות פורצת לביתו ופוגעת בכל היקר לו. באיש התשבץ היא מראה סימנים בולטים של נגרות, גם משום שהגיעה לגיל 34, וגם משום שהתפתחה לשחקנית מעניינת ביותר, ואין ספק שלפניה שורה של אפשרויות חדשות במראה החדש.

השטינקר רוצה למות

המגיעה (סטודיו, תל-אביב, אנג' ליה) — סרט מפתיע זה יכול היה להיות מינה של ממש, אילו הצליח עד הסוף לשמור על גישתו יר-צאת-הדופן לנושא נדוש לכאורה, השליש האחרון אומנם עובר לפסים שיגרתיים, אבל גם כן הוא בהחלט תופעה ראויה לשבח.

מושע בריטי, שהלשין על חבריו והכניס אותם לכלא, נשלח על-ידי מישטרת הוד מלכותה לחופשה ארוכה בספרד, כדי להרחיקו מזעמם ונקמתם של שותפיו לשעבר. בספרד מבלה האיש עשר שנים שלווה, עם שומר ראש צמוד. עד אשר מגיע למקום רוצח מיקצועי, כדי להחזירו לידי קרבנותיו — אצלם מצפה לו העונש הראוי לכל שטינקר.

ההפתעה בסרט אינה כמה שקורה, אלא בדרך שזה קורה. הרוצח הוותיק והמנוסה, הנעזר בבירוקן צעיר ואלים, מצליח לשלוף את המלשין ממחבואו, אלא שזה מתנהג בצורה מזוהה: תחת להילחם או להתחנן על חייו, הוא מקבל את הדין בשאננות מוחלטת, במעין הקלה ושלווה, הרומזת על משו שידוע לו ואינו ידוע לחוטפיו, זה גורם להם מבוכה, אולי אפילו חרדה, שהולכת ומתגברת ככל שנמשך המסע צמונה. ממקום המיקלט בדום ספרד אל הגבול הצרפתי, בדרך מצטרפת למסע, בעל כורחה, נערה ספרדית היודעת יותר מדי. היא נאבדת כחתולת-פרא ומוכנה לעשות הכל כדי להשתחרר מן השלישיה המסתורית והכמייתית הזאת.

לאורה דל-סול וג'ון הרט: ספרדיה סוערת

הסרט מתאר את מערכת-היחסים ההולכת ומתחדדת בין ארבע הדמויות הללו, כאשר הוא משחק בתיחכום ובהבנה רבה באפשרויות ההתנהגות השונות של כל אחד מן הטיי-פוסים, ומנצל היטב את הפוטנציאל הקולנועי הצפון בכל אחד ואחד מארבעת השחקנים — טרנס סטאמפ, בדמות השטינקר הנחטף, ג'ון הרט, כרוצח השכיר שנשלח ללונדון, טים רות, פעוזרו בהיר-השיער של הרוצח ולאורה דל סול (אני אוהב אותך כרמן). כספרדיה הסוערת.

הגלידה של גרגורי

נחמות קטנות (גורדון, תל-אביב, אנג' ליה) — זוגתו של שדרן רדיו מופלארי, המשמיע תוכניות מדי בוקר לציבור המאזינים בעיר אדינבורו, עוזבת אותו לאנחות, לטובת גבר אחר. חוץ מזה יש לשדרן גם בעיות מיקצועיות, כי מנהל התחנה שבה הוא עובד אינו מאמין שהוא מסוגל לעשות משהו מתוחכם, כמו תכניות-תעודה למשל, ומדכא את סיונותיו להתפתח. הוא גם מסתבך בצרה נוספת, כאשר הוא מוצא את עצמו מתווך בין שתי נכונות הנאבקות ביניהן על השליטה בשוק-הגלידה בעיר. שתי הנכונות הן איטלקיות, ויש ביניהן אפילו קירבת-מישפחה, המדגישה עוד יותר את היריבות.

כל המרכיבים הללו יחד יוצרים סלט מוזר בקומדיה החדשה של הבימאי הסקוטי ביל מורסיית, שהתמחה במיצוי הצד ההומוריסטי שבתוך הפכים הקטנים, המרכיבים את חייהם של אנשים פשוטים, בסרטים כמו חברתו של גרגורי או גיבור מקומי. בעייתו של מורסיית, כנראה, שמיצה את כל מה שידע למצות מתוך הפכים הקטנים הללו, וכאשר מדובר בעניינים כבדים יותר, הוא כושל. זה כבר הסתמן בסירטו הקודם, כי החלק הפחות משכנע בגיבור מקומי היה זה שטיפל בהשתלטות חברה רב-לאומית אדירת-כוח על חיי כמר סקוטי שליו.

דבר דומה קורה כאן, כל עוד מתעסק מורסיית בבעיותיו האישיים של הגיבור — תדהמתו מול ההתנהגות של אשה אשר

סייפי גרוגן וביל פטרסון: משעשע ואנושי

האמין כי היא שלו לנצח, או סיונותיו להרחיב את כר הפעולה המיקצועי שלו — הסרט נשאר עדיין בגבול המשעשע והאנושי, גם אם אינו מחדש או מסעיר, יש בו עדיין אותה מידה של חן, שהיוותה את עיקר מעלתו של מורסיית בעבר. אולם מן הרגע שפרשות הגלידה נכנסות לתמונה, מתחיל הסיפור להסתבך בתוך עצמו, והצד המוסרי של כל הפרשה מתחיל להיות מפקפק מאוד (בריונות וחביבות אינם מושגים המתאימים זה לזה).

תדרוך

חובה לראות:

תל-אביב: שיער, היו זמנים באמריקה, מאחורי הסורגים, שלום לך בן, דני רוז האיש מברודווי, כארמן, ירושלים: העדר, חיפה: דני רוז האיש מברודווי.

תל-אביב

*** **זמנים באמריקה** (גת, ארצות-הברית): סרט לא מוסרי על 50 שנות חייהם הלא-מוסריים של גאנגסטרים יהודיים באמריקה. מתאים למי שמוכן להקריב כמעט ארבע שעות כדי לראות קולנוע עוצר נשימה ביופיו, אם כי לא שומר על עניין שווה בכל חלקיו, ולגלות שחקן מעולה שטרם כילה את עצמו ואת יכולתו — ג'יימס וודס. רוברט דה-נירו כבר בחוקת מובן מאליו.

*** **שלום לך בן** (צפון, הונגריה): איכר יהודי מתמרד נגד אלוהיו ונגד פסיקתו העליונה, שלא להשאיר לו יורש מקרב בניו שלו, בהתרגש השואה הנאצית. היהודי ואשתו מאמצים ילד נוצרי ומימים את תוכנית האלוהים. נוגע ללב, מקסים וחכם מאוד בתפיסת עולמו. הבימאי: אימרה קיוניגושי.

סוזאן ג'ורג' ב"איש התשבץ" — לנערותו של הסוכן החשאי

פגישה במוסקבה

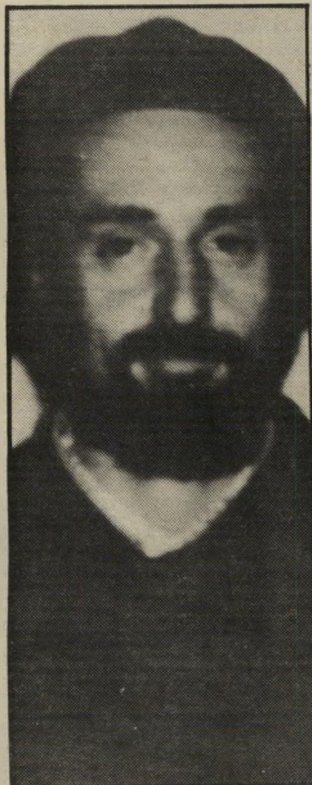
(המשך מעמוד 29)

טמבר 1984. דורית הגיעה לביתו למד רת החיפוש, ושמעה כי שישה אנשים נכנסו לדירה בליל שבת. נעלו את בנייהם שפחה במיטבה וערכו חיפוש בחדר. אחרי שש שעות, כך סיפרו לדורית, הם הראו לבנייהם שפחה שקית שבתוכה היה טבק, המחפשים אמרו למי שפחה שאלה הם סמים.

בלי עדים

ב בית הוריו של אלכסנדר נערכו שני חיפושים. בראשון הוחרמו ספרים, בשני מצאו, יש מאין, אקדח עם כדורים, וטענו שהוא שייך לאלכסנדר. עכשיו מואשם אלכסנדר בהחזקת נשק, שהיא עבירה חמורה. מאז מעצרו לא ראה אותו איש. כי 13 בספטמבר פתח אלכסנדר בשביתת רעב, ושילטונות בית הסוהר מאכילים אותו בכוח פעם ביומיים. האשמה שהועלתה נגדו היא פליי לית, ובתי הסוהר לפושעים פליליים נחשבים לקשים ביותר כבית-המועז צות. אלכסנדר הצליח להבריח מיכתב

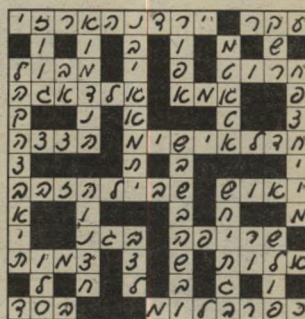
נידון הולמיאנסקי איש לא ראה אותו

אחד החוצה, כשעבר מכלא לכלא, ושם רמו כי מצבו הפיסי קשה מאוד. המיכתב האחרון שקיבלה דורית מאלכסנדר הוא מן ה-27 בפברואר 1984, לפני שנה.

"...זמן מה עברתי בעבודה זמנית". כותב אלכסנדר בעברית רוטה. "הח" לפתי כמה מקומות עבודה. זה יותר קל מהשנתיים שעברתי כחצרן. הרבר המצחיק ביותר לגבי זה שמייד לאחר שהפסקתי לעבוד כחצרן, הפסיקו לר"ת שלגים פה ואין שום סופות. הח" ברים שלי, שעובדים עכשיו בתפקיד נכבד זה, התעצלו לדעתי לאין גבול! "השנה החלטתי להרשות לעצמי נופש קטן באתר-נופש. במשך 10 ימים נהניתי מטיולים בסקיים כיצר בסי ביבות מוסקבה, משהו נפלא. מזג האוויר היה נהדר, פחות או יותר הסתי דרנו עם אוכל (היו בעיות כשרות, וכי לל זה תמיד אינו קל כאן). "רד אגב, האם משתמשים בארץ במילה מגלשיים במובן סקיים?" אלכסנדר בסכנה. גם הסניגור, ה- אמור להגן עליו במישפט לא יוכל לשי מוע את גירסתו אלא ביום-המישפט עצמו, וגם אז ספק אם יוכל להביא עדים לחייוקה. השבוע, הגיע יום המישפט. אלכי סנדר הולמיאנסקי נדון לשנה וחצי מאסר. ענת סרגוסטי

פתרון תשבצופן

2473

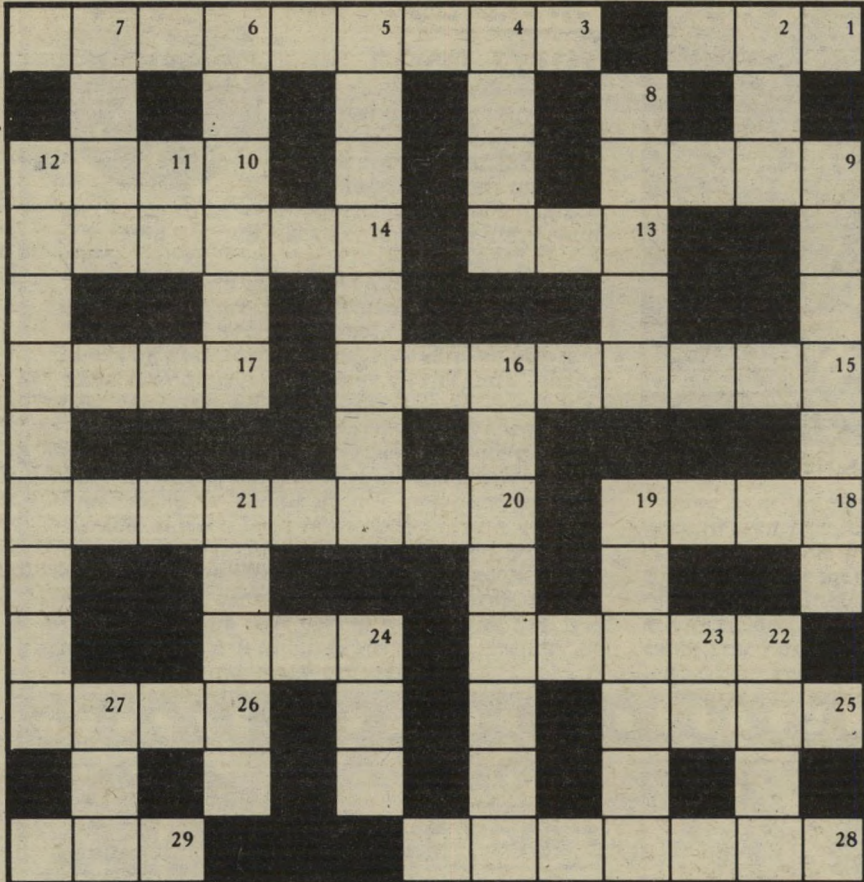
מאת

אביגיל

ינאי

מאוזן:

1. החמולה חוגגת בימים אלה (3)
3. שמחה, מה את עושה בטלוויזיה? (5,3) (מ)
9. ריה לצרה בשעתה? לא אם יש זאב! (4)
10. מגוי וגמור עמי להפוך כדבר, ולרעת מה מותח במקום הסגור (4)
13. כל המטען ההשמלי שקע במצולות (3)
14. מי נהנה מן המשפט: "טיים איז נוט מאני"? (6) (מ)
15. מוגלי, הנמר ושאר חיות הג'ונגל נתקפו בשגעון הגדלות? (8)
17. יתרו כלל לא התעקש (4)
18. הפעם הסולחה היא עניין סופי ומחלט (4)
20. עלית תפגר בפעולה בלתי צפויה (3, 5)
22. כל כך הרבה הרים (5)
24. אחר נפטר והכל נגמר (3)

16. נטיעות במשרד ממשלתי? (4,4)
19. טוסו אל הסב ותגיעו בדיוק אל ההפי אנד (3,3)
21. פעם כשרצו בריחה טובה פנו מיד לדרוויאנוב (5)
22. מסביב הכל רותח ולו זה לא מזוי בכלל (4)
23. פותח פה על כל מי שמסתכל עליו מלמעלה למטה (2)
24. זאת שהיתה לראש פנה (3)
27. מנעול לדלת שמתאים לכל קטין (3)
5. מה שאמרו בפולין לולנסה, כנראה מתוך סולידריות (6,2)
6. הוא חסר גוי, לכן אין אוהבים אותו יותר (4,2)
7. מה קרה למי השפכין ביום שני? (4)
8. נהגו מנהג הכנסת אורחים וקיסרו (5)
9. אוף איזה נשף! התמה נזקקה להחייאה (2,5)
11. תמיד למטה (2)
12. קבענו מרי ערב עת לנוסטגיה ולמה שיהיה (5,4)
25. עתונאי שנון אחר עטוף הילת מסתורין (2,2)
26. רוצה יותר מזרת וגם מזכרת (2,2)
28. מי שלא עשה בשכל (4,3)
29. אחת מכל השבט שיש לה מה להגיד (3)
2. כדאי לצפות ליום החדש בשקט נפשי, ולא להסתכל חלילה לאחור (3)
4. נובר לעצמו תאר כרי לשבת בבית הלורדים (4)

טלפן לתל-אביב ותפוש אילת
הזמנת מקומות
למלונות באילת ולטיסות "ארקיע"

TOURPHONE

38 38 38

03-383838

שרותי תיירות באמצעות הטלפון לבעלי כרטיסי אשראי

מודעות בטלפון
לכל העתונים
בכרטיסי אשראי במחירי המערכת

ישראלכרט דינרס קלוב ביזה

DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD.

שרות ת.ד. ללא תשלום - חניה חופשית במקום

פרסום אידואל
אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 - 20.00 רצוף

03-227117/8

הלב שלך שווה בדיקה!

בן 35+ הלחם בחשש המוקד, בוא עוד היום לאיבחון מוקדם השקט הנפשי שלך שווה את זה.

הבדיקה כוללת: בדיקת קרדיולוג, א.ק.ג., א.ק.ג. במאמץ (ארגומטריה), בדיקות מעבדה.

מכון לבריאות הלב
בית הרופאים, ריוס 18 פינת פרישמן תל-אביב
טלפונים: 03-221227, 03-244294

איתן עמיחי
הדברת מזיקים

בני-סומחים להדברת תיקנים (ניוקים), תולעי שי, חרקי ספרים ובגדים.

רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 03-790114-5-6 רשמיטו עסק 48175
שמירה על בריאותך ורכושך

חרים
בניחני

מזל החודש:

דלי

השפעת

אוראנוס על

ילידי המאה

ה'20

הכוכב הקשור או השולט במזל דלי הוא אוראנוס. כוכב זה נחשב המזור והמפתיע שבין כל כוכבי-הלכת. בהיסטוריה האנושית נהוג לייחס לו אירועים דראמטיים שוערים, פיתאומיים ואכזריים. הוא אף התגלה בתקופת המהפכה הצרפתית, מה שבא אולי להדגיש את אופיו המהפכני ואת הדרך שבה הוא מועל.

הוא מורץ מיסגרות בצורה פיתאומית. מנ-תץ והורס כל מה שהיה קודם ומביא צורת חיים חדשה. המהפכה הקומוניסטית בב-רית-המועצות שייכת אף היא לתחומי של כוכב אוראנוס.

אוראנוס מסמל את מדעי המאה העש-רים: תחבורה אווירית, חקר-החלל, טלוויז-יה, חשמל, הקולנוע, חידושי המחיר וביאו בעיקבותיהם גילוי של מקורות אנרגיה חד-

עדיין מורגשים קשיים בתחום העבודה והכספים. צריך להיזהר השבוע מכל צעד העלול לסכן אתכם ב-שני תחומים אלה. הי-מנעו מלבקש הלוואה לילידיים או כל צורה של עזרה כספית. זה ע-לול להכניס אתכם ל-תיסביכות שממנה תצאו ריק בקושי. בצד הרר-י מנטי מצלם שבוע מאוד מרגש, השקוקות המי-ניות מתגברות וכן ה-יומה שאתם מגלים. תיכנון של הגישה החדשה שאתם מאמצים לכם יוכיח עצמו.

בשטח המיקצועי תצטרכו להיות עירניים וזהירים מאוד. יש מי שאורב לכם ומנסה לעכב את התקדמותכם. יידידים קרובים ראוים לבדיקה נוספת, יתכן שהם יהיו מקור לצרות בתקופה הקרובה. עניי-נים כספיים כדאי לסדר בעיקר ב-14 וב-15 בחר-ש. ה-17 וה-18 יהיו קשים במיוחד, עדיף לקחת חופשה בת י-מים - זה אולי ימנע את הסיכוכים והבעיות הצפויים לכם. בשטח הרומנטי חשוב לשמור על סדירות.

תוכניות שתכננתם, ביחוד אם הן קשורות בניסיעה - עלולות להתעכב. אל תאבדו ממ-צב-הרוח - זה לא יתב-טל. אפילו אם יש רושם כזה, תוכלו לבצע הכל קצת יותר מאוחר. ידי-דיות ישנות ומובנות מאליהן מקבלות תפ-נית. תיתכן התמתחות מעניינת, מקרית ופית-אומית, מנחסים שהיו מושרים ולא מלהיבים. ה-16 בחודש מנטיח הפתעות, אך אל תזלזלו בענייני עבודה. התנהגות לא מבוקרת תגרום לכם לבעיות.

שים. ואכן, לאוראנוס קשר לאוראנוס. לר-דיום ולארגיה גרעניות. את כוח היצירה והחרס של אוראנוס אפשר לראות מן השי-מוש שאפשר לעשות בכוח אטומי: הוא יכול להציל עולם או להרוס אותו.

בחורוסקופ אישי השפעתו של אוראנוס חזקה וחשובה. אדם שאצלו במפה ניכרת השפעה חזקה של אוראנוס יהיה מקורי, בעל חשיבה עצמאית וניצוץ של גאונות. הוא יתעניין בדברים שהם מעל ומעבר למקובל וישאף לאיחוד המין האנושי. כאשר אור-אנוס יופיע בצורה שלילית במפה, זה יביא למיסגרת חיים מעוררת, לחוסר-מנוחה, ולחוסר איוון נפשי. שינויים בלתי צפויים לרעה - ניתוקים, גירושין, אבידות בנפש וחוסר-יכולת ליצור קשר יציב. אישיות כזו תראה על אדם אגרסיבי, נוטה לאכזריות, חסר-מישע, עקשן, רוצה להיות מקורי ומיוחד בכל מחיר, ויעשה הכל כדי שרצונו האישי יקום ויהיה. לעיתים קרונה שלילית תביא לאי-סדריות מינית (פריצות מיס-גרות), הומו-סכסואליות וסטיית.

אוראנוס נמצא בכל מזל בערך שבע שנים. כך שבתקופה כל-כך ממושכת הוא משפיע למעשה על מחזורים שלמים, מייחד אותם ומדגיש תכונות מסיימות, הבולטות אצל בני אותם מחזורים. למעשה, עוברות 84

השפעתו מהפכנית: יש לו כוח יצירה עצום וגם כוח-הרס אדיר

משך כמו לאנרגיה האטומית

שנה עד שהוא עובר את כל לגולגל-המזלות. מהי השפעתו על כל מזל ומזל, וכן באיזה שנים הוא נמצא במזלות אלה!

דלי

במזל זה הוא היה מ-1912 עד אפריל 1919. כאן הוא היה במזל שלו. האנשים שנולדו בתקופה זו מצטיינים בתודעה חזקה בעיות כספים יטרידו אתכם קשות השבוע. זה בחלט לא זמן לחתום על עסקאות חוזים ועל כל דבר שחייב את-כם. דחו כל התחייבות כזו בשבוע, שאז המצב יראה לכם את התמונה הנכונה. בשורות לא טר-בות בעניינים מישפח-תיים עלולות להגיע ב-17 או ב-18 בחודש. כדאי שתפנו יותר זמן לטיפול באנשים הקר-בים אליכם. בשטח ה-רומנטי, תוכלו ליהנות במיוחד ב-15 וב-16 בחודש. במקום העבודה, יש לקחת יוזמה.

השבוע מצפים לכם קשיים כמעט בכל שטח ותחום. גם אם תשמעו הודעות משמחות, תוך זמן קצר יבוא מש-

הוא אחר ויגררו לכם ל-דיכאון ולרוגז. אל מה שכדאי, זה לזכור שבש-בוע הבא, יהיה לכם יותר קל. לספורטאים כדאי להיזהר מפציעות ב-14 בחודש. ב-15 בחודש תרגישו שוב במ-חלה ישנה. כאבי-גב או בעיות באיזור-הבטן. ה-17 וה-18 מאוד לא נוחים, היזהרו בדר-כים והימנעו מלהסתכן בכל צורה שהיא.

בתקופה זו מוטלת עליכם כלי-כך הרבה אחריות. שאתם בקושי מסתדרים עם זה. מצב-הבריאות שלכם אינו טוב יותר, עדיין לא הספקתם להתאושש מהמחלות שפדו את-כם, וכבר אתם דואגים לאחרים, הזקוקים לעז-רה. יהיה עליכם להת-חלק עם עוד מישהו. אתם עצמכם נוטים לה-יות שוב חולים. אורחים עלולים להגיע ללא הר-דה ממוקדמת, וזה יקשה עליכם ויסיף עצבנות. במקום-העבודה אין לשנות דבר.

השבוע אתם נוטים לקבל החלטות בצורה נמהרת. דווקא אתם, שכל-כך קשה לכם להחליט בדבר-ככלל, תתפתו השבוע לבצע כמה טעויות. עניינים כספיים הולכים ברגל שמאל. כל תוכנית רוע-יון חדש צפויים ברגע זה לכישלון. אל תתנו לעצמכם להיות מושפ-עים מאנשים המב-טיחים עולם ומלואו. בשטח הרומנטי, המצב כעת הרבה יותר מבטיח - התאהבויות פיתאומיות וכן פגישות מיקריות נובטיות.

שבוע מאוד לא נוח. כשהכוכבים משפיעים בצורה חזקה ומדכאת. אתם צפויים להונאה ומירמה. תצטרכו לגייס את כל המשאבים של-כם, כדי לעבור את ה-שבוע מבלי להעיר ול-הסתכסך עם הסביבה הקרובה. במקום-העבו-דה דבריים רבים מרגי-זים אתכם, אולם כדאי להתאפק. לפני שאתם מחליטים על שיחה עם הממונים, זו לא תקופה להתחלות חדשות. מצב הבריאות אינו טוב. אתם נוטים להצטננות, ועלולים לסבול.

השבוע לא מתאים לנסיעות. אתם עלולים להתאכזב והמטרות לא יושגו. בנסיעות עצמן קיימת סכנה מת-אונות או תקלות בכמו-נית. בתקשורת עם ה-סביבה הקרובה אתם נוטים לסבך את עצ-מכם על-ידי דיבורים מיותרים. תכננו היטב מה כדאי לכם לומר ומה עלול לגרום להת-ערעות קשרים חשובים. בכל מיקרה, אם תחשבתם על שיחה חשובה, או על אפשרות להתחלה של משהו חדש - דחו זאת בשבוע.

של עזרה לזולת. הומאניטאריות ורצון למעול בשיתוף. יחד עם זאת, הם מרדנים, אינדיבידואליסטים ונוטים לכמות את רצונם על אחרים. האידיאליזם שלהם בולט, וכן העקשנות, המקוריות וכוח-הסבל הרב. קשה לנחש את תגובותיהם, דיבוריהם והתנ-הגותם.

במזל זה הוא מ-1912 עד אפריל 1927. גם כאן בולט הרצון לעזור לכלל, למיסכנים ול-סובלים. אנשים שנולדו בשנים אלה רגישים מאוד, אינסואיטיבים ומתעניינים בנסתר, גם אם לא יודו בכך באופן גלוי. בהקרה רעה אוראנוס יכול להשמיע עלי-הם להיות חסרי-יושר, בעלי התנהגות היס-טרית, כשחוסר יציבות מאפיין את דרך-חייהם. כן קיימת בריחה מהמציאות, הת-פסות לאשליות והתנהגות מזוהה, שאינה מובנת לסביבה.

מאפריל 1927 עד יוני 1934. אחד הדב-רים הבולטים אצל ילידי שנים אלה - עקשנות וחוסר ויתור על רצון אישי. הם

חייבים להשליט את רעיונותיהם ומוכנים להילחם על דרכם ללא ויתור. ההצעה לעו-למו של הזולת קשה להם. גם אם יפעלו למען מטרות נשגבות - ירצו לשפר את פני החברה, המדינה או המקום שבו הם עובדים - הם יעשו זאת כדי לקדם את שמש. אינם חוששים ממאבקים, הם מלאי-מרץ, אימפולסיביים ומרדנים. תמיד

השבוע אתם נוטים לקבל החלטות בצורה נמהרת. דווקא אתם, שכל-כך קשה לכם להחליט בדבר-ככלל, תתפתו השבוע לבצע כמה טעויות. עניינים כספיים הולכים ברגל שמאל. כל תוכנית רוע-יון חדש צפויים ברגע זה לכישלון. אל תתנו לעצמכם להיות מושפ-עים מאנשים המב-טיחים עולם ומלואו. בשטח הרומנטי, המצב כעת הרבה יותר מבטיח - התאהבויות פיתאומיות וכן פגישות מיקריות נובטיות.

שבוע מאוד לא נוח. כשהכוכבים משפיעים בצורה חזקה ומדכאת. אתם צפויים להונאה ומירמה. תצטרכו לגייס את כל המשאבים של-כם, כדי לעבור את ה-שבוע מבלי להעיר ול-הסתכסך עם הסביבה הקרובה. במקום-העבו-דה דבריים רבים מרגי-זים אתכם, אולם כדאי להתאפק. לפני שאתם מחליטים על שיחה עם הממונים, זו לא תקופה להתחלות חדשות. מצב הבריאות אינו טוב. אתם נוטים להצטננות, ועלולים לסבול.

השבוע לא מתאים לנסיעות. אתם עלולים להתאכזב והמטרות לא יושגו. בנסיעות עצמן קיימת סכנה מת-אונות או תקלות בכמו-נית. בתקשורת עם ה-סביבה הקרובה אתם נוטים לסבך את עצ-מכם על-ידי דיבורים מיותרים. תכננו היטב מה כדאי לכם לומר ומה עלול לגרום להת-ערעות קשרים חשובים. בכל מיקרה, אם תחשבתם על שיחה חשובה, או על אפשרות להתחלה של משהו חדש - דחו זאת בשבוע.

השבוע לא מתאים לנסיעות. אתם עלולים להתאכזב והמטרות לא יושגו. בנסיעות עצמן קיימת סכנה מת-אונות או תקלות בכמו-נית. בתקשורת עם ה-סביבה הקרובה אתם נוטים לסבך את עצ-מכם על-ידי דיבורים מיותרים. תכננו היטב מה כדאי לכם לומר ומה עלול לגרום להת-ערעות קשרים חשובים. בכל מיקרה, אם תחשבתם על שיחה חשובה, או על אפשרות להתחלה של משהו חדש - דחו זאת בשבוע.

השבוע לא מתאים לנסיעות. אתם עלולים להתאכזב והמטרות לא יושגו. בנסיעות עצמן קיימת סכנה מת-אונות או תקלות בכמו-נית. בתקשורת עם ה-סביבה הקרובה אתם נוטים לסבך את עצ-מכם על-ידי דיבורים מיותרים. תכננו היטב מה כדאי לכם לומר ומה עלול לגרום להת-ערעות קשרים חשובים. בכל מיקרה, אם תחשבתם על שיחה חשובה, או על אפשרות להתחלה של משהו חדש - דחו זאת בשבוע.

יימצאו במרכז משימה חדשה, שתסיף ות-גוון להם את החיים.

מיוני 1934 עד מאי 1942. מיקומו של אוראנוס בשור הוא די מוזר - כל מה שמש-מל הכוכב, נוגד את אופיו של השור. זה הופך את ילידי אותה תקופה לעקשנים במיוחד, שואפים בכל מחיר להשיג יציבות. חייהם גדושי הפתעות ואירועים בלתי-צפויים. הם אינם מתכוונים מראש לשינויים, וקשה להם להיות עם הידיעה שחייהם עלולים להש-תנות.

תכונה זו, של התעלמות ממצאות מתק-רבת, הופכת את חייהם לקשים במיוחד, אולם תמיד יימצא להם פיתרון וישובו ליציבות הנכספת, שתמשך רק כמה שנים.

תאומים
ממאי 1942 עד ספטמבר 1948. ילידי (המשך בעמוד 49)

בעיות כספיות עלולות להציק לכם השבוע, תצטרכו לשמור היטב על המכונת, הדירה או כל דבר אחר בעל ערך. השבוע אתם על-לים לסבול מפריצות, גניבות או אבידות. ה-15 וה-16 - מתאימים לביטחון אנשים שאתם מעוניינים בקירבתם. ה-סיכוי לקדם עניינים חשובים בתחום הרר-י מנטי יהיה טוב יותר בבית מאשר בכל מקום אחר. ה-17 וה-18 מועדים לאי-הבנות וסיכוכים עם הסביבה.

מוקד הקשיים יהיה השבוע במקום שבו אתם עובדים. למרות שאתם מתפקדים כהלכה, ואנשים מרו-צים מדרך עבודתכם, קשים אובייקטיביים לא יניחו לכם לבצע היטב את העבודה. ה-14 בחודש יהיה נ-עים, מגישות עם ידי-דים מן העבודה יסיפו מצב-רוח טוב ויתנו רע-יונות חדשים. נסיעות שתבצעו, יגנישו אתכם עם מכרים חדשים, ומוזו עשוי להתפתח רומן חדש. ב-15 וב-16 תרגישו עייפות.

הפתעות בשטח הכספי יגרמו להקלה ולשימחה. תוכלו להרשות לעצמכם לרכוש בדרים חדשים שלא הרשיתם לעצמכם עד עכשיו. בתחום המיק-צועי, ה-14 בחודש מב-טיח בשורה משמחת, אל תחססו להיענות להצעות חדשות, ובכל זאת חשוב לשמור על סודיות - כל תוכנית חדשה כדאי לתכנן בחשק. ה-15 וה-16 בוקש יהיו מפתיעים בתחום הרומנטי. ב-17 וב-18 יתכן שתצטרכו לבלות במיטה ולנוח.

השבוע לא מתאים לנסיעות. אתם עלולים להתאכזב והמטרות לא יושגו. בנסיעות עצמן קיימת סכנה מת-אונות או תקלות בכמו-נית. בתקשורת עם ה-סביבה הקרובה אתם נוטים לסבך את עצ-מכם על-ידי דיבורים מיותרים. תכננו היטב מה כדאי לכם לומר ומה עלול לגרום להת-ערעות קשרים חשובים. בכל מיקרה, אם תחשבתם על שיחה חשובה, או על אפשרות להתחלה של משהו חדש - דחו זאת בשבוע.

לרותי

לא דיסקוטקים

היא בת 28, עובדת כפקידה בכנס, רזה ובהחלט נאה, כפי שהיא מעדידה על עצמה. אוהבת לטייל, לבלות, לראות סרטים והצגות. על דרישותיה יענה רווק נחמד, בסביבות ה-30, טיפוס רציני, שכמוה לא סובל דיסקוטקים. היא בת 46316, חיפה.

★ ★ ★

אוקיינוס הנפש

מה עושה איש שהרגש שלו שרוי בגלות, והוא רוצה להחזיר אותו הבית? תהי' שואל. ברוב פאתוס (1005/85), איך צייר בוחר מודל לצירוף? ולמה משורר לא יבחר אף הוא מודל לשיי ריו? ולמה אני לא אהפך את המודל לריגשתי?

על כן אני פונה אלייך — את, הנאה, כגיל עד 34. רצוי מאוורר פתח תיקוה, אוהבת סיפורת ואמנות, יודעת להרגיש ולהתרגש, יודעת לקבל ולהעניק, אם הרומנטיקה עדיין לא פרחת לה ררך סידקי הומיוס שלך, אם הטבע, על שקיעותיו ורויחותיו, הוא לגביך אמן יוצר — מה פלא

אופי סונו

גם בורים מוסקוביץ' לא כלייך הסתדר עם שמו יוצא הדופן כשהיה קטן, אבל כיום, בגיל 23, הוא רווקא מכוסט ממנו. זהו שם בעל צילצול גברי, חזק, ובהחלט מתאים לו.

כורים הוא כמעט צבר, אישמכירות במישרד פירסום, חתיך אמיתי, 1.90 מטר גובה, עיניים ירוקות, הוא משחק כדורסל, כתהביב. איך אפשר

בורים מוסקוביץ'
לא אחת שנדלקים עליה

שלא, עם הגובה הזה? בעור חמש שנים, פלוס מינוס, הוא רואה עצמו נשוי, מקים מישהו. זו שתעמוד לצידו מתחת לחופה תהיה — הוא מאמין — חמודה, גבוהה, חטובה, יפה, אבל לא בעלת יופי בוכתי, אחת שנדלקים עליה ממבט ראשון. אבל הכי חשוב, הוא אומר, שהיא תהיה סובלנית ומבינה, כדי שתוכל להתמודד עם האופי הסוער וההפכפך שלו.

הרגש הגולה שלי הביתה, אל עצמי? אני בטוח שאת קיימת, לכן אני מנסה למצוא אותך, כדי להבין ביחד, כדי להשתתף ביחד, כדי לחדש ולהתחדש. שיהיה בי האומץ לספר לך גם את שתיקתי וגם לצחוק איתך מבעד לחומות הרצינות. אני אוהב את עצמי, אבל לפני כן אני רוצה לאהוב אותך.

לא מוכרת יופי

יש לה שם מקורי ומיוחד במינו — אושרי, האושר שלי. זה היה הרעיון של אבא שלה. אחיה התאום, שהוא החבר הכי טוב שלה, נאלץ להסתפק בשם רגיל לגמרי, יוסי, עלישם הסבא. כשהייתי קטנה לא כלכך הסתדרתי עם השם הזה, היא מספרת. אבל ככל שנדלתי, אהבתי אותו יותר ויותר. אני חושבת שזה שם נהדר, מתאים לי מכל הבחינות. אני טיפוס שמח ומאושר.

אושרי ברדה היא ציירת תל-אביבית בת 21, יפה, שחרחרות, עדינה ודקת-גו. השבוע יש לה חגיגה אמיתית: תערוכה ראשונה. היא יכלה, אולי, לחכות כמה שנים — אבל חשוב לה שיכירו אותה. ובהקדם. נכון, זה עסק יקר לארגן תערוכה, אבל היא

כדי שאוכל לאהוב את עצמי — דרכך.

★ ★ ★

לידידה שלי יש הסבר מדוע היא אינה מרכיבה מישקפיים כשהיא יוצאת עם החבר שלה: אני נראית לו יותר טוב בלי מישקפיים. וגם הוא —

★ ★ ★

לגמור עם זה

בת 32, נאה, רווקה, היא כותבת, חושבת שהגיע הזמן לגמור עם זה, עם הרווקות, כמובן. וזה קשה. איפה אתה, איש חכם, גבוה, נאה, איכותי ושמה, שיקח על עצמו אתגר, לעזור לי ביישום מטלה זאת? אתה חייב להיות רגיש, חם ופתוח, כי אחרת — זה עובר עלייך ולא מגיע. יש כזה דבר או שאני חולמת?... אם נדמה לך שאתה החלום שלה, או בסביבה, כתוב לה לת"ד 45527, חיפה.

★ ★ ★

למצוא כתף

היא בלונדית, דקת-גירור, מטופחת, נאה, עצמאית, בת 37, גרושה, עובדת כמנהלת יחידת-סוכי נים בחברת-ביטוח. אוהבת לצייר, לטייל בחיק הטבע ולבשל. היה לי ניסיון מאוד לא מוצלח בסביבת הראשון, מספרת (1006/85), זה נמשך תשע שנים, ואלה היו שמונה וחצי שנים יותר מדי. ההצלחה היחידה כסיפור הלא-נעים הזה הם שני ילדים מקסימים, בת 14 וכן 11, שמרגנים לאמא שלהם אהבה חרשה.

יש לי רצון חזק למצוא כתף, להקים מיסגרת חמה. מוכנה להיות אמן גם לילדים שלך. רצוי שתהיה אקדמאי, בעל עיסוק מעניין.

★ ★ ★

בעלי הראשון רוצה להתחתן איתי שוב. הוא מעוניין רק בכסף, שבגללו התחתנתי איתו.

★ ★ ★

הרבה דגים בים

תרשו לי מסר פרטי קצר, לשמעון ח' מרמת-גן: הבחורה הנאה, שתמונתה ותכונותיה האחרות מצארחן בעיניך, תפוסה כרגע ברומן רציני. מצטערת לאכות אותך; אבל אתה יכול לכתוב

אליי שנית. יש הרבה דגים כים, אתה יודע.

★ ★ ★

מקום לראש

(1007/85) מנרב על עצמו את האינפורמציה הבאה: בן 25, שיער

הסיגנון שלה — נאטוראליסטי, צבעים חזקים, בהירים ושמיים. בעיקר היא אוהבת לצייר אנשים בתנועה, דמויות נאיביות. לפעמים היא יושבת בשוק הכרמל, מצוירת את הרוכלים ואת הנשים שקונות. מוזר לאנשים לראות אותה, אבל מקבלים אותה יפה. מדי פעם ניגש מישהו ומבקש שהיא תצייר אותו. אושרי מסרבת תמיד בנימוס, שהוא לא יוכל לקבל ציור: היא לא ציירת פורטרטים. המורה שלה הוא הצייר משה רוזנטל. כאשר החליטה על תערוכה, היא תכננה לעבוד בגלריה לגלריה עם יצירותיה, ולנסות את מזלה. הגלריה הראשונה אליה נכנסה הייתה זו של שי דנון. הוא חסך לה כיתות-גולנים כאשר הסכים מייד להציג את ציוריה.

אושרי ברדה
לא יוכל לקבל ציור

אושרי מקווה להתפרנס מציור. אם לא, היא תעסוק בגרפיקה. כבר הציעו לה לא פעם להיות דוגמנית, אבל זה לא נראה לה. אני לא מוכרת יופי, היא אומרת, אני מוכרת ציורים.

שחור, 1.80 מטר גובה, מכוער, גוף ספורטיבי, עיסוק בתחום התיקשורת, אוהב רומנטיקה ומוסיקה, לא נפרד מג'ינס ומגנעלי-התעמלות. הוא מעוניין בך, אם את יפה, חטובת גוף ולא טיפשה. בכלל לא מפריע לו אם את יותר מבוגרת ממנו. הוא מסיים ב.יש לי כתפיים החכות. אפשר להניח כלי הראש ולבכות, אם רוצים.

★ ★ ★

אשה אמיתית

פעם, מזמן, כשהייתי חיילת ושיי רתי בצוות-הרוי, היה לנו בצוות ויכוח לוהט אם המיכתבים-לרותי הם מפוב-רקים או אותנטיים. ואם הם אוי תנטיים, איזה מין טיפוסים כותבים למרור הזה? היא כותבת, בסופי של הוויכוח התערבתי עם חברותי ל-צוות, כי המיכתב שאותו אני אכתוב, יתפרסם ללא שינוי מילה או פסיק, ולא רק זאת — אלא שבציקכות פירסומי אקבל לפחות 30 מיכתבים, ומבין הכותבים יהיו לפחות שלושה טיפוסים מעניינים ומרתקים, שאיתם יהיה לי איזשהו קשר. זכיתי בהתי-ערבות ההיא, מכל הבחינות.

עכשיו אני כותבת שוב, ואני כבר מזמן לא ילדה קטנה. להוציא את עצמי — אין איש בעולם היודע שאני בכלל במצב הזה, שהושיב אותי לכי טוב למרור הזה. אני לא מתכוונת למצב פיסט גרוב (אני נראית מצויינת, ובעצמי לא מבינה איך אפשר להיראות צעירה כלייך בגילי). אני גם לא מתכוונת למצב נפשי, שאין לי מה להתלונן עליו. גם לא לבקיה כלכלית (אמנם איני עשירה, אך יש לי מה שחוזק, כולל מכוננית).

הצרה היא שעריון לא פגשתי את הגבר שאינו יכולת לבנות חברות א-מיתית לשארית חיי.

הוא צריך להיות יפה-נפש, נעים צורה, אינרטיים, פנוי, אוהב: קולנועי, תיאטרון, מוסיקה, סיפורת ואמנות, כלבים וחתולים וכמובן — בני-אדם. מישהו המשתוקק לבנות חברות אמיתיות עם תאומת-נפש.

גבר עם שתי רגליים על הקרקע, בעל מיקצוע חופשי או אקדמי. בקי צור, כלי-השלמות, עד כמה שגבר בן 40 פילוס יכול להיות כזה...

היא מסיימת בכל מה שכתבתי עד כאן אינו בדיחה, ומסתרת מאחורי זה אשה אמיתית, ומבקשת שתכתוב לה, רצוי בצירוף מיספר-טלפון, לת"ד 6351, תל-אביב.

הנסיכה הערבית

(המשך מעמוד 33)
כזה יפה ורומה לצועני. התחתנו אחרי שבוע. נדיה התאסלמה, כדי שלילדים שלי תהיה רת, החתונה נערכה בבית-הריון השרעי ביפו. המילים הראשונות שלמדה לומר בערבית היו: "אני נשואה." כי בעלה לא רצה שתדבר עם גברים אחרים. אחרי שנישאה, התחילה להתלבש כמו ערביה מסורתית — שימלה ארוכה לגופה ומיטפחת לראשה. כשהיו באים גברים הביתה, אני הייתי יוצאת מהחדר. כל היום הייתי בבית. לא עברתי. המישפחה שלו התייחסה אליי כ-צביעות. כמו אל יהודיה. הם לא ידעו שהייתי נשואה קודם, או אחרי ליל הר-כלולות הם כאו לחפש את הדם. אני ידעתי, אז התכתי את עצמי וליכלכתי את הסדין בדם. את זה למדתי מהמיש-פחה התורכית. אמא של עלי ראתה את הדם והיתה מבסוטיית. באותה תקופה גם החליפה את שמה לנדיה — בערבית: נדי אללה — קורא לאלוהים.

סמל ורגשי-אשם

מאז עברו על נדיה כמה שנים מקשות. היא ילדה שלוש ילדים: אסי (אסליה — רובשנית), בת 9 וחצי, הקרויה על שם אמו של עלי, מריה בת 7, הקרויה על שם אמה של נדיה, ואחמור, בן 5 וחצי, הקרוי על שם אביו של עלי.

היחסים עם בעלה הלכו והידרדרו. לפני שנה התגרשו, עלי עזב את הארץ וגר בארצות-הברית עם אשה אחרת. נדיה נשארה לגור בבית בירושלים-המזרחית. הילדים לומדים בבית-הספר הפלסטיני, הסמוך לבית.

היום, היא אומרת בכאב, לא היי תי מציעה לבחורה יהודיה להתחתן עם ערבי. הם לא יוכלו להסתדר. כמה שיהיה משכיל, תמיד יהיו לו ריגשי-נחיתות כלפי יהודיה. כשפרצה מיל-חמה, היו אומרים לי: עכשיו נגמור אתכם.

תמיד היו יורדים עלי. אני הייתי סמל בשבילם. עלי הרגיש את עצמו אשם שהוא משרת את ממשלת-ישראל ולא עושה שום דבר למען הפלסטינים. הוא רצה להיות משוה בתור פלסטיני. רצה לבנות בית-יתומים פלסטיני.

ערפאת עם פולני ידוע

אחרי שעזב עלי את הארץ, נדיה נשארה: רציית, להישאר בירושלים. זו פעם ראשונה בחיים שלי שאני לא מרגישה צורך לנדוד. שאני מרגישה שזה הבית שלי. בתל-אביב אני בחור, בירושלים אני מרי-גישה שזה שלי.

לפרנסתה עברה נדיה כמלצרית ב-מלון הילטון בירושלים. בהילטון היו קוראים לי הנסיכה הערבית. בבית, בירושלים המזרחית, מתייח-סים אליה השכנים כאל יהודיה, וקרה לא פעם בשל כך שהתנכלו לה וליל-דיה.

דירתה נראית פלסטינית. על הקיר בחדר-השינה יש תצלום גדול של יאסר ערפאת בחברת פולני מפורסם — זה אפיפיור. זהו התצלום היחיד של ער-פאת הנמכר באופן חופשי בירושלים-המזרחית. את התמונה ביקשו הילדים, הלומדים בבית-ספר פלסטיני, שהתל-בימלה לא מוכנים לירוקים, חולצה עליונה אדומה ונעליים שחורות — כציבעי הרגל הפלסטיני.

נדיה אינה רוצה שילדיה יהיו קיצור-ניים לשום צד. הם מודעים לזהות-ה-כפולה שלהם ומדברים גם עברית וגם ערבית. היא עצמה עדיין לא אידבה תיקוה: היום אני מחפשת גבר שיהיה בן-אדם עם רגישות. אני כבר לא מחפשת גבר יפה. אולי אני סנטימנטלית. בינתיים היא כותבת שאי-רית, נגד מילחמות ושינאה.

ענת סרגוסטי

העולם הזה 2475

כך כותבים עלינו:

רווח של 40% לרוכשי דירות ב"מגדל המלכים"

ואפשר להניח שהגותרות ימכרו תוך זמן קצר. בינואר מכרה החברה, על פי דיווחיה, 12 דיירות. הפרוייקט נבנה על ידי חברת עפר ופלע, חברה ציבורית שהשליטה בה בידי הקב"לנים בן-ציון הרפז וישראל מגלי וחברת מגרית.

הדירות נרשמו בטאבו על שם הרוכשים ועומדות לרשותם כרימות השנה. רוב המשקיעים ישתמשו בהן חודש עד חודשיים בשנה. יתר הזמן יושכרו הדירות על ידי חברת אחזקות וניהול, ואפשר להניח שדמי השכירות יכסו את הוצאות האחזקה השוטפת וחלק מן ההשקעה.

חדרים ב-30,000 דולר (לקומה א'). היום עולה דירה כזו בקומה א' 42,000 דולר, והמחיר לדיירות בקומות גבוהות יותר מגיע עד 44,000 דולר. בפרוייקט שני מגדלים, 100 דירות בכל מגדל. עד היום נמכרו 185 דירות,

אלו שרכשו את הדירות הראשונות בפרוייקט מגדלי המלכים של חברת קלרין דירות בטבריה, זכו לרווח של 40% בדולרים תוך ששה חודשים. כאשר החלה המכירה, לפני כחצי שנה, נמכרה דירה בת 2

8 דולר למ"ר משק בית אביב

מ"ר
140 דולר
מ"ר
ש
אך

גלובס, 4.2.85

ציפי שחרור:

„צעקה גדולה נגד שלטון הגברים בסיפורות!“

בשבוע הבא יראה אור בהוצאת סתות הספר אשה אוהבת. זו היא אנתולוגיה של שירי אהבה. פרי עטן של 25 משוררות בנות זמננו. החיות בארץ. נפגשתי עם עורכת האנתולוגיה, המשוררת ציפי שחרור. ושאלתי אותה: מדוע רק משוררות?

לפני שנתיים הרגשנו — כמה משוררות, ואני בתוכן — שלא נותנים לנו מספיק מקום כתיבית. העיתונות הסיפורתית ובכימות הסיפורתיות. חשבנו אז להוציא לאור כתביעת נשי. אבל הרעיון נפל, כי חשבנו שזה יתפרש כאקט פמיניסטי.

● והאנתולוגיה של המשוררות לא תתפרש כך? אני חושבת שזו יותר צעקה נגד שילטון הגברים בסיפורות. מאשר שרפת-חיות בעד שילטון הנשים.

● האם לדעתך יש הבדל מהותי בין שיר טוב של משוררת לבין שיר טוב של משורר?

אני חושבת שיש. שירי משוררות הם הרבה יותר ליריים. לגשים יש פתיחות רבה יותר לדברים הקטנים של החיים, ולמעשה גם פתיחות ורגישות גדולה יותר לאהבה ולשירי-אהבה.

● האם היו משוררות שסירבו להשתתף באנטי-אנתולוגיה?

כן, משוררת אחת מאד טובה וידועה סירבה, כי לפי דעתה זוהי כיתתיות.

● הליה רביקוביץ?

כן, וזה הכל מאוד.

● הספר מוקדש למשוררות ישראליות. האם יש ביניהן גם משוררות ערביות?

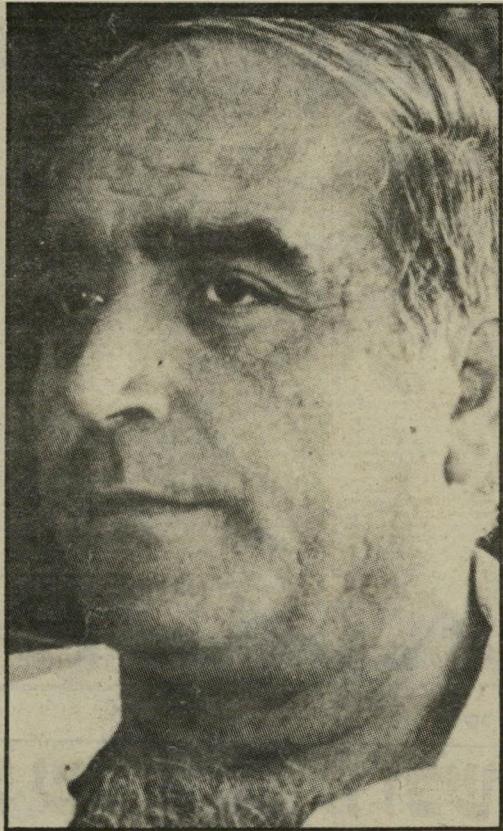
כן, בספר משתתפת משוררת אחת מנצרת. אחרות פשוט לא פנו. או שלא ידענו עליהן. היו כמה הצעות לשתף משוררות ערביות כתוב על אהבה, על מין או על פמיניזם. וקצת קורות-חיים ותמונה. יש לנו הרגשה, שהתוספת הזאת תביא את האנתולוגיה גם לכתיבה של קוראים שנרדד-ככל לא שרופים על שירה.

● ידוע ששירה היא לא בסטימולר, ובזוראי לא שירה של נשים בלבד. לא היה קשה לשכנע מו"ל שיוציא ספר כזה?

מו"ל מיכאל פריאנטה נאמת נבהל ברגע הראשון. אבל אז עלה בדעתו רעיון נפלא. שמלבד השירים תיתן כל משוררת מוגולוג כתוב על אהבה, על מין או על פמיניזם. וקצת קורות-חיים ותמונה. יש לנו הרגשה, שהתוספת הזאת תביא את האנתולוגיה גם לכתיבה של קוראים שנרדד-ככל לא שרופים על שירה.

● את בעצמך משוררת, ובשבוע שעבר יצא לאור סיפורך החמישי. איך זה להיות פיתאום בצד של העורכים?

עברתי כשנה על עריכת הספר. ומלבד הקושי הנוראי לטוב לשרים ולהחזיר אותם, זו עבודה מרתקת ומהנה.

יעקב שמאי:

„קיסר ינציח את שינכת הניהול האשכנזית!“

השבוע התכנסה מועצת-ההסתדרות כדי לקבוע מועד לבחירות הקרובות. בצל החשש מגידול ניכר בכוחו של הליכוד בהסתדרות. שזכה בבחירות האחרונות ב-27.12 אחוז. מכיוון הליכוד נשמעו קולות שונים ביחס למועמד שלהם לבחירות. פניתי לראש סיעת תכלת לבן בהסתדרות, יעקב שמאי. איש מושב גיבעתי-עדה שבצפון. וביקשתי לדעת ממה חושש המערך וגם מי ירוץ בראשות הליכוד. השיב שמאי, בהירות רבה: כסיעת תכלת לבן יש מוסדות נבחרים, וסמוך למועד הבחירות הם יבחרו את המועמד שלנו.

● ומהם סיבויך באותה הצבעה?

אילו הבחירות היו נערכות היום, אני מאמין שהייתי נבחר.

● ובכל זאת, מוזכרים שמות שונים. כמו של השרים דויד לוי ומשה קצב.

אלה הן ספקולציות. המוסדות הנבחרים שלנו עדיין לא התכנסו ולא קבעו מי יעמוד בראש.

● האם אתה אופטימי לגבי תוצאות הבחירות?

אנו בסימן עליה. הבוחרים הם אינטליגנטיים. והם יודעים שאנו תומכים בחלוקת-הנטל, ומייצגים את העובדים ללא הבדל דת. גזע ומין. המערך מנסה עתה להוריד את האינפלציה באופן מלאכותי. עד לבחירות, אבל גם זה לא יעזור לו.

● אתם בעליה, עם הליברלים, שהם בעלייה-ההון?

אנחנו תנועה רבי-מעמדית.

● האם הבחירות הקרובות לא יהיו בסימן ערתי מובהק?

המערך מנסה לשבור את הדימוי שיש לו, שכל המנהלים בשיכבה הבכירה הם אשכנזים, ולכן הם הכשירו לתפקיד המזכ"ל את ישראל קיסר. אבל זה לא משנה שזהו שילטון חריצתי. קיסר אינו נותן תשובות ברורות. כשהוא אומר שהמנהלים ייבחרו היום לשש שנים, פירוש הדבר שהוא מנציח את שיכבת-הניהול האשכנזית. אצלנו אין רבר כזה.

● אתה מוצב במקום ה-42 ברשימת הליכוד ל-כנסת. אירטו ואתה בסנים. היות מוותר על התפקיד בהסתדרות?

אין כאן שום כפלי-תפקידים. אבל נניח שהיה — הייתי מעדיף להישאר בהסתדרות, ליד הפועלים.

יהודה פרח:

„החוק הנורווגי בכנסת יחסוך כספי-ציבור!“

במיוזון הכנסת מסתובבות המון שדולות. אבל השדולה הכי אומללה שראיתי שם היא זו של אותם הממתינים לקבלת החוק הנורווגי, שיאפשר את חזרתם למישכן. החוק, שעתה דנים בו במערך ובליכוד בפעם המי יודע כמה. מציע למעשה את התפטרותם מהכנסת של כל השרים. מלבד ראש-הממשלה וממלא-מקומו. תוך הבטחה חוקית, שכאשר הם יתפטרו מתפקידם הממשלתי הם ישונו לבית-המחוקקים. אחד המצעים בכיליון-עיניים לחוק הוא הד"ר יהודה פרח, ח"כ הליברלים לשעבר מנתניה. המוצב במקום ה-48 ברשימת הליכוד לכנסת. שאלתי אותו אם עדיין לא אבדה תיקויות. חצי שנה אחרי הבחירות.

על מה אתה מרבה? רווקא היום סיכויי קבלת החוק טובים כפי שלא היו מעולם.

● על סמך מה אתה מבסס את הנחתך?

ראה, הנורווגים של המערך נמצאים איתי בקשר מתמיד. יהודה שאי ומיכאל כריזוהר סיפרו לי, שפרס תומך חרי-משמעות בחוק. מי שמעבד אצלנו, וסיבותיו עימו, הוא משה ניסים. אומרים שהוא מתנגד לחוק, כי בין מי שייכנסו לכנסת אין אף איש אחד מהמחנה שלו. בינתיים הוא הציע להקים ועדת-מומחים.

● מה רע בכך?

הוועדה תקבור את החוק.

● אולי זה עדיף? הרי הפעלתו תגרום ביוזון כספי-ציבור.

להיפך, חכיבי החוק הנורווגי יחסוך כספי-ציבור. כל מי שצריך להיכנס לכנסת כבר היה בה, והוא מקבל פנסיה שמנה, או במקום שיקבלו פנסיה ויישבו בבית, כראי שישונו לכנסת ויעשו משהו לטובת הציבור.

● מה אתה עושה כיום?

אני ממתין. אינני עובד, ולא הסכמתי לקבל שום תפקיד ממלכתי שהיה גורם להתפטרותי מהרשימה. כי לך תרע? יום אחרי שאתפטר, הם יקבלו את החוק ואני אשאר בחוק.

● ואולי מקומך אינו בכנסת?

מה, אני כלי-כך גרוע, יותר גרוע מהחכ"ם הנוכחיים? לא דאגתי לחיילים משוחררים, לטעוני-טיפוח ולנפגעי תאונות-דרכים? אולי היום אני בחוק מפני שלא דאגתי לפעילי-מיפלגה, כי חשבתי באופן ממלכתי?

ליאת נישרי:

„חנות בשינקין ולא בדיזנגוף – זוהי חלוציות!“

הרחוב הזה מצליח להפתיע אותי בכל פעם מחדש. מאז שהוא קם לתחיה. הפך רחוב שינקין ל„אין“ של תל-אביב. ומי שלא עובר בו לפחות פעם בשבוע הוא פשוט מרובע. יורם, ובעיקר – לא תל-אביבי. בסיוור האחרון שלי שם, דווקא בענייני ספרים, צדה את עיניי חנות אופנה. ברגע הראשון לא התעניינתי. משום שהיה נדמה לי שזוהי חנות-אופנה לנשים. במבט שני הבנתי שמוכרים שם גם ביגדי גברים. בהצצה פנימה הופתעתי לגלות שבעלות החנות – מעצבת-הבגדים ליאת נישרי וחברתה, אורסולה גרוס – מעצבות ותופרות בידיהן גם עבור גברים. והכל מהדימויו הפרוע של השתיים. שאלתי מייד אם יש לקוחות. ליאת השיבה:

גברים קונים. הם מציצים בחלון-הראווה, משתכנעים, נכנסים, בוחרים וקונים.

● בגלל המחיר או בגלל העיצוב?

המחיר לפעמים הוא גבוה יותר מאשר לכיבוד רגיל. אבל כאן מדובר במשהו יוצא-דופן, בגד אחר אינו רומה לשני, ועל זה גם גברים מוכנים לשלם.

● מדובר בסוג ביגוד מסויים?

לא, אנו עושות בעצמנו חלוצות, מיכנסים, מיקטרונים וגם עניבות.

● והמחירים?

חלוצות הן בין 30 ל-35 אלף שקל, וכך גם מיכנסיים, מיקטרונים – מחירים כפול.

● זה אינו זול.

גם שכר-הדירה של החנות וגם החומרים הם יקרים. הכל יקר.

● ויש ביקוש, בימי מצוקה כלכלית?

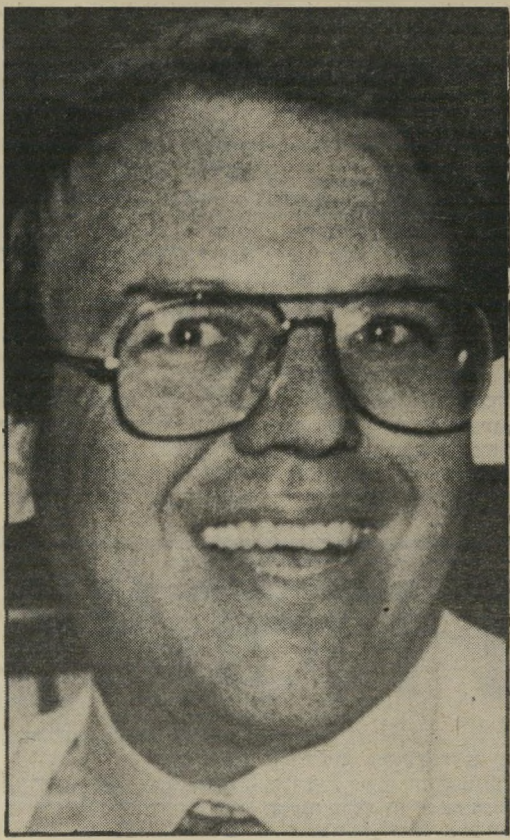
בעבר עבדנו בשביל קהל שיש לו כסף. נדמה שהיום קונים אצלנו גם כאלה שאין להם כל כך הרבה כסף, אם הם רוצים איכות.

● זה מיקרה שהחנות ממוקמת כאן ולא בדיזנגוף, למשל?

לא במיקרה. אנו שונאות את רחוב דיזנגוף, והגענו למסקנה שהעיתיד שלנו ברחוב שינקין. לחנות כאן יש מידה של חלוציות.

● את רואה את עצמך מעצבת בגדים רק לגברים?

אולי. אבל תשאל אם הם קונים נוחים. אענה לך שמאוד-מאוד!

שלמה ברק:

„אנו, המנתחים, משנים את פני-הדור!“

בין ידיעה לידיעה על המשבר הקריטי בבתי-החולים בארץ. סיפר לי ידיד על הלהיט החדש בעולם הרפואה הישראלית. הלהיט הוא ניתוחי פה ולסת. התופסים בהדרגה את מקומם של הניתוחים הפלסטיים באף.

פניתי לד"ר שלמה ברק, רופא-שיניים ומומחה לכירורג-גיית פה ולסת בבית-החולים שיבא בתל-השומר, וביקשתי לדעת על מה, בעצם, מדובר.

המדובר בניתוחים שנעשים למי שיש להם סנטר שקוע או בולט, ועיוותים-מלידה אחרים בפנים. למעשה, מזויים או שוברים, לפי הצורך, את עצם הלסת, העליונה או התחתונה, שוב על פי הצורך הספציפי של החולה, ומשנים את כל הפרצוף. בחלק מהמיקרים גם משתילים סיליקון.

● נשמע שזה תענוג כואב.

מדובר בניתוח שנמשך חצי שעה. אחר-כך מתאשפזים למשך כמה ימים, וכמובן שיש תפרים בפה. אבל בעיקרו של דבר, זהו ניתוח שדומה מאוד לניתוח אף.

● זהו צורך אסתטי בלבד או גם צורך רפואי?

לעיתים רק אסתטי, לעיתים שניהם גם יחד. לא פעם מגיעים אלינו אנשים שרק ניתוח מסוג זה יכול לאפשר להם לעיסה תקינה של מזון.

● ומי עוד?

כמובן, כאלה שהמראה החיצוני שלהם חשוב להם – נשים שבעבר לא עשו להם טיפול של יישור-שיניים, ויש להן שיניים בולטות. לרוב, טיפולתי בבחורה מנתניה שפניה היו מעוותות. אחרי הניתוח שוננו פניה לחלוטין, והיא עברה דירה לחיפה, כדי לפתוח בחיים חדשים.

● כמה עולה התענוג?

עד שלא יעלו על זה, הטיפול הוא בחינם. מדובר בתור רגיל לבית-החולים. אבל אנחנו מטפלים רק במי שעבר את גיל 17, שהוא סוף גיל-הצמיחה.

● אתם משנים את פני הדור?

לא צריך להיות חרמש-מעיי, אבל נכון שבפעולה זו אנו, המנתחים, משנים את פני-הדור. אבל למי שזקוק לכך, אסתטית או פונקציונלית.

חיים שטנגר:

„בוררות – ולא תביעה בשלום או במחוזי!“

מי שנזקק בעבר לעזרתו של בית-המשפט בדיון אזרחי, בוודאי זוכר את בית-המשפט בבאר-שבע. מהצפון ומה-מרכז באו להתדיין בבירת הנגב. כי שם היה מתברר תיק במחות זמן מאשר בערים הגדולות. השבוע נודע שבת-ה-המשפט בבאר-שבע עמוסים לעייפה, אולי דווקא מפני שהיו בעבר מוקד לעליה לרגל. עד כדי כך הם עמוסים, שמישהו הציע למנות לבית-המשפט כונס-נכסים, שיעשה סדר.

פניתי למישפטן חיים שטנגר, כדי לקבל מידע באיזה בית-המשפט כדאי להתדיין במרק זמן סביר.

צר לי לאכזב אותך, אך כללית, המצב הזה בכל בתי-המשפט בארץ. כעבר היה נהוג שתובעים היו פונים לבתי-המשפט אחרים, מחוץ לאזור תל-אביב, שהיה גם אז עמוס מאוד. ואכן, הפופר-לאריים ביותר היו בבאר-שבע ונצרת. היום כבר לא:

● מדוע?

ראשית, כל בתי-המשפט מפוקקים. אבל יש גם סיבה נוספת, והיא פסיקה של בית-המשפט העליון. כשורה של פסקי-דין סגרו השופטים בבית-המשפט העליון את האפשרות לפנות בצורה גורפת לכל בית-משפט שהוא, אלא אם כן יוכח הקשר בין הנושא הנדון בתובענה לבין אותו בית-משפט – דבר שיקנה לו סמכות מקומית לרון בתביעה.

● אז מה עושים?

הו, עוד לא נסגרו כל האופציות. ראשית, עדיף שהתובע ישתדל להגביל את תביעתו עד עשרה מיליון שקל, ואז הוא מגיע למחוזי בשלום, ולא למחוזי. וזאת לרעת: תיק בשלום לא יגיע לעיון של שנה-שנתיים, ובמחוזי בומן בדיוק.

מה שתדלים לקבוע סעיף כוררות, מה שיהיה לבית-המשפט. שני הצדדים פונים לכורך, ועבודתו בכמה ישיבות, אם לא נאחת.

● אינו מנחם.

שלא. אבל הפיקוק הולך וגובר. עד לפני זמן לא רב היו צדדים בגוש-דין לתבוע בבתי-המשפט השלום בבתי-ה-בליה ובברמת-גן, שיש להם סמכות שיפוט מקומית מקבילה לזו של תל-אביב. אבל גם שם הכל סתום, ואם לא די בזה, הרי שמאז שבית-המשפט השלום ברמת-גן עלה באש, עברו השופטים והתיקים לתל-אביב והגדילו את הלחץ.

מהר, גבוה ורחוק
נצחון בבוץ, הפסד לחתוך

מטור של סירות
ומטור של זילעפות

התפוזים, הקלמנטנות ושאר הירקות, שזרקו אהדי בנקו רומא למיטטה, במישקההפסד למכבי תל-אביב, רק הסיפו למימד השיג הכביר של אלופת-ישראל, שניצחה לראשונה על אדמת איטליה.

הדרך סלולה. מטרהפירות כרומא נמשך במטריזלעפות בארץ, שהפך את סוף שבוע הכדורגל לעיסת-בוץ, אבל עם שני מישחקים

גדולים. האחד, משחקהעונה בחיפה, בין מכבי חיפה וביתר ירושלים, שנערך בגשם שוטף והותיר את האלופה עם 3 נקודות, 100 אלף דולר הכנסה ודרך סלולה לאליפות.

המשחק השני היה הרבי התל-אביבי, לעיני פחות מרבנות צופים, שהותיר נקודות חלוקות כוזבו בוויכוחים עם השופט יצחק כריצחק.

השער של אלון נתן, ברקה ה-95, הותיר לפחות את מכבי עם הראש למעלה לעונה הנוכחית.

וכאילו לשם קנינו בא לביקור קצר בארץ כוכב הכדורגל הארגנטיני דייגו מרדונה, המשחק בנאפולי האיטלקית.

זה היה גם השבוע של הטניסאי שחר פרקיס, שהעפיל עד לרבע-הגמר בטורניר ממפיס, כאלופת ארצות-הברית כאלומות, כשהוא זרק לזכותו ארבעה נצחונות, ביניהם על ביל סקלון, ומפסיד לצרפתי השחור והחתולי, יאניק נואה.

כדורגל
המאזין האפריקאי

השבתון למאמן
את המוח מרענן

מאמן הכדורגל אמציה לבקוביץ שב השבוע לבופוטוצואנה, מדינת-הבנות הדרום-אפריקאית, אחרי חופשה קצרה בארץ. לבקוביץ, שלקח שנת-שבתון, מקיים כבופוטוצואנה קורסים למאמנים, במיסגרת הקמת איצטריון כדורגל מקומי על-ידי יומים ישראלים.

לדעת לבקוביץ, רמת הכדורגל במקום היא כמו בכל ארץ מתפתחת, אם כי הרמה האישית של הכדורגלנים היא גבוהה.

הוא מנצל את העובדה שהוא עוסק רק בהרכבה כדי להגות ברעיונות חדשים, רבר שלא התאפשר לו כאשר היה מצוי במיררף בלתי-פוסק לצבירת נקודות-ליגה בארץ: "השקט נתון לי לחשוב ולפתח את עצמי."

מאמן לבקוביץ

בלי מיררף אחרי נקודות-ליגה

לבקוביץ מצפה שההתרענות תאפשר לו לשוב עם מרץ רב לכדורגל הישראלי, עליו לא יותר, אם כי ייתכן שישאר שנה נוספת באפריקה.

אבל בינתיים איננו חדל, כמונו, לעקוב אחרי הכדורגל הישראלי. מדי שבת הוא מאזין בשידור ישיר לשירים ושמערים אצל ישראלי עתיר-נכסים החי כבופוטוצואנה ושהוא אהוד כדורגל מושבע.

טניס

רוטציה בכל מחיר?

המאבק בין המזכ"ל
לי"ר, שהוכיח עצמו

היחסים בין מזכ"ל הפועל, יצחק אופק וי"ר איגוד הטניס, רייד הרניק, אינם מזהירים לאחרונה. אופק נחל כישלון חרוץ כנסיונו למנוע את קבלת מרכזי-הטניס כחברים באיגוד הטניס, מתוך חשש שהפועל תאכר מכוחה, שעה שהרניק ראה את טובת הטניס לנגד עיניו ולחם כדי שאלה כן יתקבלו — וכך היה.

אך היחסים בין השניים עלולים להתרופף עוד יותר כאשר תעמוד, בחודש הבא, שאלת מינויו של י"ר לאיגוד הטניס לקדנציה הבאה. אופק לוחץ על כך שלתפקיד יתמנה אדם חדש, בטענה שחייבת להיות רוטציה.

רייד הרניק, חבר הוועדה המנהלת של חברת-העובדים, המשמש כיו"ר האיגוד כשתי הקדנציות האחרונות (ארבע שנים) רוצה להמשיך בתפקידו. הוא מאמין שכאשר יתברר לאופק שאין לו מעמד טוב יותר, הוא יסוג מהרשימה להחליפו. שואל הרניק: "מה קרה? אופק כן יכול להיות תשע שנים בתפקידו, ללא רוטציה?" גם אם אופק לא ישתכנע, עשוי הרניק לעמוד על שלו, להעמיד עצמו לבחירה כמועמד עצמאי. כיום יחסיהכוחות באיגוד הם כאלה: הפועל — 30 אחוז; מכבי — 25 אחוז; המועדונים העצמאיים (הכרמל, ימק"א וכו') — 25 אחוז; ומרכזי הטניס — 20 אחוז.

חלוקה זו, שבה אין הפועל רוב מוחלט, עשויה לאפשר להרניק להיבחר, גם אם לא יהיה נציג של מרכז הפועל.

סקווש

אורחים מצריים בהרצליה

שמש, דולארים

ושחקנים מוולס וממונקן

אליפות ישראל הפתחה לסקווש, שתפתח באמצע החודש במרכז הסקווש בהרצליה, תקבל הפעם, אולי, מימד חדש, עם השתתפותם האפשרית של שני שחקני מוולס וסקווש, מיקצוענים החיים בלונדון, שהשתתפו בטורניר השתתף בלונדון גם אלוף העולם המרוגג כמס השמש החור מאות הדולר כן גם שווייץ, המקומית נביל כרייס — גם

המשלם כסף ואחרי זה אומר לשחקנים אתם עשירים ונוהגים בבה-אסיה. אני יודע ששחקן כרמתי מרוויח הרבה יותר באיזור תל-אביב, אבל לפחות אנתנו מקבלים את הכסף בזמן".

ההכנסה הגבוהה מהמישחק נגד ביתר ירושלים — 100 אלף דולר — מעורדת את ממן. הוא יודע שצפויים מישחקים טובים נוספים שיכניסו לקופת הקבוצה דולרים רבים: בשנה הבאה לא תהיה להם ברירה. הם יצטרכו לשלם. הפרה מתחילה לתת את החלב. השחקן איננו מוטרד. השער שהבקיע

ממן: לאסטרו בוץ

שחיפה התפתחה והפכה לאחד ממרכזי הכדורגל במדינה. הפרה נותנת חלב. ממן, שער, השנה שעברה נחשב הכוכב מס' 1 של מכבי חיפה, נקלע כאחרונה לכמה עימותים עם הנהלת הקבוצה. הוויכוח העיקרי נסוב בנושא הכספי. ממן רדש את המגיע לשחקן-כוכב כמותו, המככב כשורות הקבוצה שנים רבות. בחיפה לא מיהרו לשלם לו. למרות זאת, הוא מחמיא לנהלת קבוצתו: "הנהלה מכלכלת את צעדיו בתבונה. הי"ר, צבי וייצנר, לפחות איננו מתנהג כמו י"ר ביתר ירושלים. משה רדש,

ממן (באמצע) בין איזוניר ומיקי כהן
גול יבש במיגרש רטוב

המשלם כסף ואחרי זה אומר לשחקנים אתם עשירים ונוהגים בבה-אסיה. אני יודע ששחקן כרמתי מרוויח הרבה יותר באיזור תל-אביב, אבל לפחות אנתנו מקבלים את הכסף בזמן".

ההכנסה הגבוהה מהמישחק נגד ביתר ירושלים — 100 אלף דולר — מעורדת את ממן. הוא יודע שצפויים מישחקים טובים נוספים שיכניסו לקופת הקבוצה דולרים רבים: בשנה הבאה לא תהיה להם ברירה. הם יצטרכו לשלם. הפרה מתחילה לתת את החלב. השחקן איננו מוטרד. השער שהבקיע

ארמלי, משה סלקטר ורוני רוזנטל. יש לנו התקפה הטובה בארץ, הוא אומר, אבל אסור לשכוח ששליש מהשערים אני בישלתי. הם כי כותרת? שיהיה להם לבריאות, העיקר שהקבוצה רצה והאוהדים מרוצים".

ברוך ממן התלהב מקהיל-האוהדים שמילא את האיצטריון בקריית-חיים עד אפס מקום. יותר מ-22 אלף הצופים עמדו שעות לפני המישחק, תחת גשם שוטף, והיו שותפים לחוויה האדירה. "זה מוכיח שיש לנו קהל גדול, הקונה כרטיסים כיום השלישי. מבלי לחשוב כלל על מוגז-האוהד, על גורמים חיצוניים. זה גם נתון אינדיקציה

מה הוא אומר „אני שמה שראלף טעה!”

הבעיה של שרף היא לא שרף. אין ויכוח על יכולתו. מאמץ במכבי זה אחד היודע לעמוד בלחץ. בניחול מישחק, ואת זה שרף עדיין לא הוכיח. אם לא יקבל סיוע יותר חזק ויותר נכון מהנהלה, מכבי תהיה בצרה.”

דברים אלה אמר ראלף קליין לפני כמעט שנתיים. בראיון להעולם הזה (13.4.83), ערב נסיעתו לגרמניה, שם הוא מאמן אחרי שעזב את מכבי תל-אביב, את סאטורן קלן ואת נבחרת מערב-גרמניה.

ראלף לא הסתפק במילים האלה, הוסיף: **אם לא תהיה גישה אחרת, זה יתפוצץ אחת ושתיים עם צביקה שרף. מישמעת זה בולשיט. הכי קל למאמן להנהיג מישמעת צבאית. השאלה אם יתנו לו גיבוי.** עברה שנה וחצי ומאמן מכבי תל-אביב, צבי שרף, שתק, השבוע, אחרי הנצחון ההיסטורי באיטליה על בנקו רומא, 90:90. הנצחון הראשון במישחק רישמי של מכבי על אדמת איטליה, מרשה לעצמו שרף לענות.

צביקה שרף, אז אתה כן עומד בלחץ? אינני אוהב לדבר על עצמי. נכון שמאמן במכבי עומד בלחץ יותר מכל מאמן אחר. אומרים

שרף, אשתו וילדיה
אשה אחרת היתה מתגרשת!

שהכייל לאמן את מכבי, אבל זה לא נכון. ראלף הרגיש זאת על בשרו. אני חושב שהמישחק ברומא, בשבוע שעבר, הוכיח את מידת העמידה שלי בלחצים. בשנה שעברה, עם חומר השחקנים שעמד לרשותי, ובמצב העריץ שאליו נקלע המועדון, התיפקוד היה טוב. אני לא יודע אם בגמר הפלייאוף אשתקד, נגד הפועל רמת-גן, לא הופעל עליי לחץ רב יותר, אני לא יודע גם אם המישחק בסלובניק, בשנה שעברה, היה פחות חשוב או המישחק שהיה השנה, נגד אוסטנר הבלגית, אחרי שהפסדנו ב-10 הפרש. או אפילו במישחק השני נגד צסק"א מוסקבה, כשהיינו עם

מאמן שרף
אני לא מלקק להנהלה!

באותה רמה. כל נשכה שקווין מגי חסר לנו, אבל גם כשיחזור, אשמח אם הקבוצה תציג יכולת כמו במישחק נגד רומא, בשבוע שעבר.

מה אתה מייחס לעצמך, ביכולת הזו?

חל שינוי מסויים. הקבוצה משחקת יותר קבוצתי. נכון שמכניסים כדורים למגי ולג'ונסון אבל גם מנסים להפעיל את קלעי החוץ. כל שחקן של מכבי הוא כוכב בפני עצמו, והמגמה לנצל כל אחד מהכוכבים הללו. קשה לשנות הרבה בתקופה קצרה, ולפני שנתיים החומר היה גם שונה.

אחרי שנה וחצי שלך במכבי, אחרי עונה חלשה ובאמצע עונה מבוטחה, האם הקבוצה של היום טובה יותר מהתקופה הקודמת של השנים 1980-1982, שבה העפילה שלוש שנים ברציפות לגמר גביע-אירופה, בעידן של ארל ויליאמס?

לראלף קליין היו הישגים בקבוצה והוא עצמו אמר שהקבוצה היתה לפני צביקה שרף ותהיה גם אחרי. אני לא יכול לבטל את מה שעשתה הקבוצה הזו. אני לא מסכים לקרוא לזה עידן ארל ויליאמס, כי בשנתיים הראשונות הוא שיתף פעולה ובשנתיים האחרונות עניין אותו רק שכל המישחק יהיה סביבו, שהמישחק יהיה הצגה פרטית שלו.

עם כל הסיכון שלקחת, הוא עוב. הבעיות שהיו לנו בשנה שעברה נבעו מעויבתו ומשחקני-החיוק הלא-מתאימים השנה, עם כוואם של לי ג'ונסון וקווין מגי, מיותר להזכיר כבר את ארל ויליאמס.

ויתרת על ויליאמס מפני שלא רצית להת-מודד עם אופיו הסוער. או שרצית להוכיח שאפשר להצליח בלעדיו?

אני מוכן להתמודד עם כל שחקן. מאז שארל ויליאמס עזב, הוא לא סיים שום עונה. באיטליה זרקו אותו מבלוניה, זרקו אותו מברנדז'ו. כל מה שמעניין אותו זה הוא עצמו. כל ההצטרות שלו, על המדינה ועל מכבי, היו בלוח. באיטליה נכתב עליו שהרביץ לשחקנים, שדרש מקום לכלכל שלו באוטובוס של הקבוצה ועוד סיפורים. קווין מגי, פרנק בריקובסקי ולו סילבר הם שחך קנים סוערים גם כן. אבל עם ויליאמס אי אפשר ליצור יחסי-אימוץ.

עבודה קשה ועצמאות

לסני כמה שבועות נשמעו ביקורות נוקבות. המאמן אריה מליניאק אמר: מכבי תל-אביב תפרו חליפות מוקדם מדי. אחרי שניצחו שתי קבוצות מצחיקות מהאני-ביאי. מה אתה אומר על כך? כשיש ביקורות, השאלה היא מי המבקר. אם זה (המשך בעמוד 50)

צימרמן, שחקן-החיוק, על חשבון מיקי ברקוביץ ומוטי ארואסטי. הוא טען שהם גמרו את הקאריירה. אני לא הסכמתי. טענתי שמיקי ומוטי יכולים להמשיך, למרות שאני מעריך מאוד את ג'ק.

אני שמח שראלף טעה. מיקי נתן בעונה שעברה עונה גדולה. אני לא רוצה לומר שהוא הביא את האליפות למכבי, כי היו עוד שחקנים. גם מוטי היה טוב מאוד והיום קל יותר לומר שהוא היה צריך להמשיך, לאור היכולת שהוא מפגין העונה.

במה אתה כן מסכים עם ראלף קליין? למדתי ממנו הרבה. הסכמתי איתו שארל ויליאמס צריך לעזוב ומישחקי-ההגנה של הקבוצה הוא לא טוב. לרדעתי, זה היה קשור האחד בשני. היה ברור שצריך להיות שינוי. יש שלב של עייפות-השחקנים, ועייפות השחקנים ממאמן. אבל גם היה ברור לי שהתחלופה צריכה לבוא קודם בשחקנים המתבגרים.

האם מכבי מיצתה כבר את הפוטנציאל שטמון בה? אני חושב שבסך-הכל עשינו פאשלה וחצי. שיחקנו רע מאד בזאגרב, נגד ציבונה, ובהמשך לא שיחקנו טוב נגד צסק"א, במישחק הראשון. אבל טוב, אנשים נהנים לטעות.

מכבי של הליגה אינה מכבי של גביע אירופה. לי ג'ונסון לא משחק בליגה. זה מוריד 30 אחוז מיכולת הקבוצה בליגה 20 אחוז מיכולתה בגביע-אירופה, לוא היה משחק בליגה. בכל אחד מן המישחקים מיצינו בכמה דקות את היכולת שלנו. אי אפשר לשחק כל השנה 40 דקות

הגב אל הקיר, אחרי שלושה הפסדים בשבוע אחד.

אם כך, ראלף קליין לא צדק. העובדה שאני מאמן של מכבי ושלא היו פיצוצים, זה אומר שהוא לא צדק. קיבלתי שיתוף-פעולה מהשחקנים, כי דרשתי מהם דברים שהם לטובת הקבוצה. ראלף טען שמישמעת זה לא הכל, והשאלה אם אקבל גיבוי. הנהלת מכבי נתנה לי גיבוי מצויין. אני לא מנהיג מישמעת של רס"ד בצבא. נכון שאני דורש מישמעת, ואני מודה שלא הגעתי לרמת המישמעת שרציתי להגיע אליה — אבל רמת-העבודה באימונים, צורת ההתייצבות של השחקנים, הביצוע של ההוראות, והיחס למאמנים, כל אלה השתפרו ללא-הכר לעומת מה שהיה. השיפור שלנו בהגנה הוא חלק מעניין המישמעת.

אני לא מסכים עם ראלף קליין בעניין ההגנה, ואינני מנסה ללקק. מי שלא עושה, לא עושה שגיאות. זהו כלל. הידע, הנסיון והרצון של הנהלת מכבי הם מעבר ליכולת של תאור. לכל הנהלות יש הרבה מה ללמוד ממכבי, ואל נשכח שגם הנהלה בלחץ. ראלף טען שהם צריכים ללכת. הלוואי שאפשר יהיה לסדר שיישאר עור 30 שנה!

בסך-הכל: פאשלה וחצי

אלף אומר לי דברים, שהוכחו כלא נכונים. הוא אומר שהיה משאיר את ג'ק

שרף עם ראלף קליין במסובת-האליפות (1983)
מישמעת זה בולשיט

בחזרה לכיכר המדינה

זוכרים את גילי גמליאלי, ספריה הצמרת של נשות הצמרת, בעל מיספרת הצמרת בכיכר המדינה בתל אביב, ספריה הצמרת שהיה לו גם בוטיק צמרת ליד המיספרה? או אז גילי גמליאלי הנ"ל היה נשוי לבחורה יפת תואר בשם רונית. כל מי שמכיר את רונית

גילי גמליאלי ומי בריט ממש'הכנסה -

רונית גמליאלי - לעיסקי עפר

אינו מפסיק להתפעל מיופיה המהמם, ומזוג עייניה הירוקות הגדולות, ומעורה השחום ומשערה הארוך והשופע. רונית זו היא בתו של טייס, העובד לפרנסתו כטייס סירוסוס. כשהתאהבה רונית בגילי גמליאלי לא ראו הוריה חתת מהשירוק, ותאמינו לי שזו לשוניה מעטה. אבל רונית היתה בשלה.

חבשיל של יידישע מאמע

למישפחתו 70 אלף שקל בחודש דמי-מוזנות, כי הוא. כך הצהיר, מרוויח רק 300 דולר לחודש, וזה

מירי לחוביץ - כלה נטושה

אתם יודעים שאני לא אוהבת להתערב בעניינים פרטיים שבתוך מישפחות טובות, אבל יש פעמים כשהדברים מגיעים לשיא ואני פשוט לא יכולה לעמוד בצד ולשתוק. הסיפור מתחיל בגברת יונה לחוביץ, אשת-חברה ידועה וזוהרת, המתחככת רק באנשים ידועים וזוהרים. יונה הנ"ל באה מבית אשכנזי טוב (היא אפילו בלונדית כעצמה, כך שההוכחה על הראש), היא גרושה טוב מעל עתיר-נכסים, גרה בוילה יפה כשכונה לבנה ומכובדת. הרצליה-הפיתוח.

ליונה זו יש בן אחר ושמו גלי, שהוא בן 26. גלי זה הוא נכתי-עניה של יונה הזוהרת. כשהיה גלי בן 22 התאהב בבחורה בשם מירי, שהיא - אביו - כחת עור ושיער, ובאה ממשפחה ספרדית מיפו. אמא לחוביץ לא כלייך אהבה את השירוק הזה וניסתה למנוע אותו, אבל גלי בשלו. הוא אהב את מירי, למרות מוצאה, ואפילו התחתן איתה. מנישואין אלה נולדה ילדה יפהיפה, יסמין שמה, כהת-עור כאמה, ובעלת תווים-נעים כשל אביה. יסמין הקטנה היא כיום בת 3 וחצי שנים. למרות הנישואין ולמרות הנכרה, לא השלימה אמא לחוביץ עם הנישואין שנערכו שלא לרוחה והמשיכה, בדרכה, להשפיע על בנה. בבת-עניה ומתמל-נפשה, לעזוב את אשתו ובתו. היא אפילו אסרה על יסמין הקטנה לקרוא לה סבתא. בקיצור, מאמציה נשאו פרי, וגלי עזב את הבית. הוא הירבה ללכת למועדון בתל-אביב ביחד עם אמו, והתחיל לעבוד עם אביו, נחמיה, ובסוף נסע לאמריקה. מירי ויסמין נשארו גרות ברירה שכורה. מירי עובדת כמזכירה בידועות אחרונות. גלי משלם

יונה לחוביץ - לחמות גרושה

מה שהוא יכול להרשות לעצמו כמוזנות לבתו. יונה, אולי, שמחה שהצליחה במשימתה. מירי נאלצת לנסוע בכל שבת להוריה ביפו, כדי לאכול אוכל של אמא.

יזהר כהן מכה שנית

לפני כמה שבועות פורסמה רשימת הזמרים, שיופיעו בתחרות קדם-האירוויזיון השנה. אני מסתכלת לתומי ברשימה, ופיתאום נדהמת. לא יכול להיות, אמרתי לעצמי והבטתי שוב ושוב, אך האותיות היו שחור על גבי לבן: הזמר יזהר כהן מופיע שם ביחד עם האחרים. לפני שנה, נזכרתי, ראיתי את יזהר כהן, ושם

יזהר כהן - מה עם ייעוץ?

סיפר לי דברים קורע-לב, שקרו לו אחרי שזכה בתחרות האירוויזיון לפני ארבע שנים. שלוש שנים הייתי בגיהנום, אמר אז בעצב, בהן לקיתי בהתמוטטות-עצבים. כשעמרתני על הבית מה, הרגשתי כמו לפני כיתת-יורים. פחדתי לצאת לרחוב. לקיתי בקלאסטרופוביה איומה, והיו צריכים להוביל אותי לשירותים. איבדתי עניין בחיים.

גמרתי להעלות זיכרונות מהראיון של אז, ורצתי למכשיר-הטלפון. דרינג דרינג. את יזהר כהן, בבקשה. "מרב", יזהר שלום, זו המרחלת. ראיתי שאתה עומד להופיע בתחרות האירוויזיון. אתה הולך לזה, למרות ואחרי כל מה שעבר עליך הפעם הקודמת? "תראי, יש לי שיר טוב. האירוויזיון בשבילי מייצג הפעם דברים אחרים. אז הייתי נאיבי, אז

הפוליטיקאי הישראלי עם אשת יהלומן

מאנטורפן, הכימיה בין השתיים עבדה שעות נוספות, וגברת-יהלומים החליטה שהיא מוכרחה לטפח את גברת-פוליטיקה, שבנוסף על כל מעי לותיה היא גם יפת-תואר. החופשה נגמרה, והזוגות נפרדו, וזוג-זוג לארצו ולעיסוקיו. אך גברת-יהלומים הנכבדה לא שכחה את חברתה הישראלית, והתחילה לאסוף עבודה את בגדיה הישנים. כראי שתניני, אמרה לי הציפור באמרו מוסגר, בגדים ישנים של אשת-יהלומן אינם בריוק סמרטוטים קרועים של שוקי הפישפשים. ובכל כמה חודשים מגיעה לארץ חבילה גרר לה, מלאה בגדים משומשים, וגברת-פוליטיקה ממשיכה להיראות זוהרת, למרות המצב הכלכלי הקשה. או אם זו לא עיסקת-החבילה הטובה ביותר שנחתמה בחותמת-דואר בינלאומית, אז מה כן?

עיסקת חבילה

בעיצומם של ימי עיסקת-החבילה המפורסמת נוחתת אצלי על החלון ציפור קטנה, שבאה בתעופה ישירה מן העיר אנטורפן שבבלגיה. כנפיה היו עמוסות יהלומים, ובמקורה סיפור משעשע. לפני כמה שנים, לחשה לי הציפור הקטנה בצרפתית שוטפת, נסע ווג - הוא פוליטיקאי ידוע וגם היא אינה יושבת-בית - לטיול-סקי באירופה הקרה. באתר-הנופש נפגשה אשת

לאהבה אין גיל

רובין, אינו מאמין למראה עיניו. האשה, שחגגה לא מזמן 74 שנים, פשוט פורחת. עיניה הכחולות זורחות, ועל פניה שפוך חיוך תמידי.

מה, את לא יודעת? - תמוה חברי כששאלתי מה השימחה. היא פשוט מאוהבת!

החבר החרש של אסתר רובין הוא פרופסור לפסיכיאטריה בשם יונג צלמאיר, הצעיר ממנה בשנתיים.

הפרופסור התאלמן לפני קצת פחות משנה. אשתו, אגב, היתה חברתה הטובה ביותר של אסתר רובין.

מאז התחיל הרומן ביניהם, מבליים השניים את כל זמנם ביחד. השכנים במיגדל-לודויד בתל-אביב, לשם עבר צלמאיר, אומרים שאפשר לרדת את ימי-השבוע לפי נסיעותיהם של בני-הזוג.

בחלק מימי-החול הם מתגוררים במיגדלים. בריתה המרווחת של אסתר, פעמיים בשבוע, רק בימי חול, הם נוסעים ביחד לירושלים, לביתו של הפרופסור, המטפל עדיין בחולים. את סופי-השבוע מבלה הזוג הטרי בוילה המפוארת של אסתר בקיסריה.

ובעוד הזוג מבלה זה בחברת זה, ממתנינם החברים לראות, אם הם גם ינשאו בתום שנת-האבל.

מי שפוגש בימים אלה את אסתר רובין, אלמנתו המפורסמת של הצייר המפורסם ראובן

הזוג נישא, והאמת היא שלפחות מבחינה חיצונית הם מאוד התאימו. בקיצור, הנישואין נראו טוב ויפה, עד שהתחילו הצרות. כך זה תמיד, לא גילי התחיל לפזול החוצה, והתחיל להיראות בחברתן של נערות-זוהר ונערות-צמרת למיניהן. השיא היה כשהביא הביתה בחורה כושית בשם מרליין מדיסון, ואפילו את סמדר קלצנינסקי היפה. רונית המיסכנה סכלה, ואפילו ניסתה פעם להתאבד.

לבסוף, באין מוצא אחר, החליטו בני-הזוג להתגרש. בדרך לרבנות, לקבוע מועד לגירושין, הספיקה רונית לרווח, לכל מי שרק רצה לשמוע, בכמה בריוק מסתכמים רווחיו של בעל-הצמרת שלה. ברור שבמס'ההכנסה חגגו.

בינתיים התאהב לו גמליאלי בדוגמנית יפה פיה, תוצרת-חוץ, בשם מיי בריט, ונסע איתה לפני שבועיים לכבוש את ניו-יורק הבינלאומית. רונית נשארה בארץ ועכשיו, כך נראה, מת' חילה לשקם את עצמה. היא מנהלת רומן חדש עם בחור בשם אילן אלעזרוב, שכל החברים שלו קוראים לו "זואינג" (אני לא צריכה לומר לכם על גשם מים). הוא נוהג במרצדס. והוא בעל חברה גדולה לעבודות עפר ותיווך. מיישרי החברה שוכנים, ניחשתם: בכיכר המדינה בתל-אביב.

רחל מרחלת על כל העולם

מחזה בשלוש מערכות

מצויה אכזבה אחת חכמה מאוד, עבודת-צוות וצ'כוב אינם אפשריים יחד מבחינה תיאטרלית, היא כותבת. גיבוריו הם סולנים, המפריעים אחד לשני במגוולוגים שלהם, אין הם שומעים מה שאומרים האחרים על הכמה... מאיפה אתם חושבים הגיעה אכזבה זו לגברת בושש? היא העתיקה אותה מילה במילה מביקורת שקנץ טייגן כתב על אותה הצגה בלונדון, בשנת 1958. וזה לא הפלגיאיט היחיד ברשימת המתורגמת, אבל לא אייגע אתכם כציטוטים נוספים...

מערכה שלישית:

דרינג דרינג.
את יגאל תומרקין, בבקשה.
"מרבית".

יש לך אולי מיספרה-טלפון של הרה בושש? "בטח!" וכאן הוא מוסר לי את המיספר.
קראת את מה שכתבו עליה אמנון דנקנר ודן בן-אמוץ?

"בטח קראתי! לדעתי דנקנר נתן להדה את מה שמגיע לה. היא זרקה יותר מדי חרא על אנשים בזמן האחרון, ומי שזורק חרא כמותה, יש סכנה שזה גם יעוף לו על הפרצוף. ואשר לדן, הוא תמיד מתנהג כמו צבוע, שתופס את הכיבשה החלשה בעדר ומבצע בה גם מעשה-סדרום. הוא אוהב

יגאל תומרקין
להתיז חרא

לטפל בגוססים, ועושה להם את המוות יותר מעניין."

מערכה רביעית:

דרינג דרינג.
את הרה בושש, בבקשה.
"מרבית".

שלוש, זו המרחלת. מה דעתך על ההתקפה הנערכת עליך מעל דפי העיתונות?

"אני חושבת שהם פחדנים. האחר פסיכופט, והשני עושה מעשים מגונים בקטניות. אני משי אירה לקוראים שלך לנחש מי זה מי. שניהם מלמדים אותי איך לכתוב, כשהם לוקחים אומץ האחר מהשני? אחד מהם לא יכול גם לשכוח לי את מה שכתבתי על ספריו!"

את יודעת, כשביקשתי מיגאל תומרקין את מיספרה-טלפון שלך, הוא המשיל אותך לכיבשה. "אני לא חושבת שאני כיבשה חלשה."
תודה הרה.

"יש לי רק בקשה אחת. אני מצטלמת מאוד לא טוב, ותמיד שמים תמונה איומה שלי, שלי-עומתה אפילו דנקנר נראה יותר טוב ממני, ואו אומרים: תראה את האשה שכותבת ביקורות, וכולם מאמינים: הם האשימו אותי בכל, רק ברצח ארלווורוד עוד לא. כשיאשימו אותי גם בזה, אתן ראיון לעיתונות."
פסיכופט! מעשים מגונים!

"...רוקא היא ניחנה ברגישות קיצונית, ילדותית-נרקסיסטית, לכל מילה של ביקורת נגדה..."

"...קוראיה, כמובן, אינם יודעים שמה שהם קוראים רחוק מאוד ממה שגברת קישקעס כותבת באמת. לאחר הטיפול נראה החומר שלה כמו סיוט של גרפולוג, עשרות מחיקות, תיקונים והשלמות..."

מערכה שניה: דן בן אמוץ, (מוסף שבועי של חדשות, 2 בפברואר 1985):

"ממור גדול האמנון דנקנר הזה... ראיתם את השטונה שהכניס שם להדה בושש? נהדר! נהייתי מכל מילה רעה שהממור הזה הוציא לי

דן בן-אמוץ
להתעלל בגוססים

מהפה... עד הקישקעס הוא הכניס לעדה קישקעס... אני לא יכול להוסיף הרבה על קטילתו של דנקנר, חוץ מאשר אולי הערה קטנה על השגיה בתחום הפלגיאיט.

"בתיק שפתחתי לה לפני שנים רבות שמורה ביקורת' שכתבה ב-28.9.1966 בהארץ, על הצגת גרה-דובדבנים בהקאמרי, וברשימה המפוטטת הזו של סקרלט אריחא מנס'ציונה"

הרה בושש

מערכה ראשונה: המסך עולה. אמנון (אין לי אחות) דנקנר עולה על הבימה (מוסף שבועי של דבר, 18 בינואר 1985):

"...עדה קישקעס גאה במוצאה, כאילו היתה מצאצאי ה'מייפלאואר'. שורשיה המטוקסקים בעיירה נס'ציונה, כצאצאית ישירה של ה'כיל'ויים, בת-אצולה כפרית הנלחמת עד היום את מלחמות העליה הראשונה, נאבקת בחריף על

אמנון דנקנר
להוציא את הקישקעס

מקומם הראוי של אכותיה בהיסטוריה, ומרבה לספר על ילדותה ונעוריה הרחוקים והקסומים כמו סקרלט א'הארה מנס'ציונה... האם כבר אז חלמה עדה הקטנה להיות סופרת אנגליה חוריינית ומהורהרת, פיוטית עד אימה, משהו כמו וירג'יניה וולף?

"אולם — אהה! נסיונותיה הראשונים של בת-הכפר הקטנה, הלוהטת באמביציה ספרותית, לא עלו יפה כל-כך... קשה-קשה היה לה, אך בסופו של דבר הצליחה להכניס כמה סיפורים קצרים לריבעון ספרותי שטיפח כישרונות צעירים... סיפוריה של עדה קישקעס לא הותרו רישום וצללו כאבן במים אדירים. אפילו הגועל-נפש שטרחה לגרוש בו את סיפוריה לא עשה רעש. היה שם הרבה זרע, ניגר על פנים, חודר לנחיריים, מציף את הגשמה ונשאר דבוק לגוף ולנפש של הגיבורה צמאת-האהבה, המשוטטת ברחובות ומרמה שעציה-האורן מדיפים אליה ריח של זירמה גברית מיוחמת... היא הציעה בביקורים מערכת של עיתון נפוץ, השתחלה, התחנפה, התמאיה, הפגינה חברות וברק, עד שנתקבלה באנחה ככתבת-ידידור.

"...לרבים מקוראיה ומקרבנותיה היא נראית כפוסקת הסרת-המים, שאינה יודעת משואי פנים, ושהרם הנשפך מבין טוריה אינו נוגע לה כהוא זה..."

"...עדה קישקעס האיומה אינה אלא אשה חסרת-ביטחון, הנתונה להשפעה ולמניפולציה ביותר מדרך אחת. כמו הרבה כותבים המזים לכאורה קצף משפתיים, אין היא אלא משוועת ככל נימי נפשה להכרה, לחיבוב ולמקובלות. דיעותיה הנחרצות כל-כך לכאורה, אינן נחרצות כלל, והרבה פעמים אף אינן דיעות. אנשים רבים גילו שהיא ניתנת לשיכנוע קל, ושורכה הם יכולים להביע את דיעותיהם ולנהל את מילח' מותיהם..."

"...לא היה צריך לעבור הרבה זמן עד שיגלו גם בטלוויזיה עצמה מיהי באמת עדה קישקעס... במשך השנים הנפכה דירת-הרוקוקו הקטנה שלה בתל-אביב למוקד עליה-לרגל של רבים ממבר קריה, המשוחחים איתה על עבודתם..."

כסף מבית טוב

השבוע שלחתי את השפיון החרוץ שלי לירושלים, עיר-הקודש. הוא נורא התרגש מן הנוף הנפלא, ובעיקר מהכמות האדירה של האנשים החשובים שפגש בעיר-הקודש. כל-כך חשובים, שהוא החליט לבחור בחשוב מכל, ומי הוא אם לא נשיא-המדינה שלנו?

ירושלים. הוא חזר משם נסער, וסיפר לי את הסיפור הבא:

בית-הנשיא בירושלים נהג לעבוד באופן קבוע עם חברת-המוניות גילטון בעיר-הבירה. מאז ה'ו בפברואר הפסיקה חברת גילטון את ההתקשרות המכובדת עם בית-הנשיא.

למה? אתם שואלים. גם אני שאלתי. לפני ארבעה חודשים שלח נשיאנו חיים הרצוג מונית מיוחדת לחיפה, ובה חבילה גדולה של ספרים. ארבעה חודשים זה המון זמן, זה אפילו עוד לפני עידן עיסקת-החבילה הראשונה. מאז, כך בירר השפיון, לא שולם חשבון המונית לרוץ אחרי הכסף, שממילא כבר לא שווה את ערכו.

לא האמנתי, וצילצלתי למוניות גילטון בירר שלי. דרינג דרינג.
"גילטון, שלום!"
שלום, זו המרחלת. שמעתי שהפסקתם לעבוד עם בית-הנשיא.

חיים הרצוג
לפי הנסיעות

"זה נכון, מה'ו בפברואר. האמת היא שאני לא יודע למה, כי אני חדש כאן, אני רק יודע שהפסיקו."

לא הסתפקתי באישור הוה, וערכתי למענכם בדיקה נוספת:

דרינג דרינג.
"בית-הנשיא, שלום."
שלום, מדברת המרחלת. הגיע אלי סיפור מזור על תשלום לחברת-המוניות, שלא שולם מזה ארבעה חודשים, ושלקן הפסיקה לעבוד איתכם." דוברת בית-הנשיא בודקת את הסיפור, ותוזרת אלי:

"בדקתי את העניין, והתברר שבאמת נסעה מונית עם ספרים לחיפה ב'2 בדצמבר. חברת-המוניות קיבלה את התשלום ב'23 בינואר. הם כתבו לנו מיכתב שהם מפסיקים לעבוד איתנו, מכיוון שלא מוכנים לעבוד בתנאי-אשראי כאלה. ניסינו להסביר להם שכל מישרר-הממשלה עובדים היום בתנאים כאלה, אבל זה לא סיפק אותם, והם הפסיקו את ההתקשרות איתנו." "תודה רבה לך."

"רגע, לפני שאת סוגרת, אני רוצה להעיר משהו על הסיפור שהופיע אצלך בשבוע שעבר בעניין הכיסא של מישפחת נכון. אישיה-משק שלנו ניסה לבדוק את הסיפור והתברר שאיש לא שמע עליו קודם. קראנו עליו לראשונה אצלך בהעולם הזה."

או איפה הכיסא?

ראיתי בתחרות את פיסגת ההצלחות, והיום זה רק אירוע חשוב בחיי.
התייעצת עם פסיכולוג, לפני שהחלטת לגשת שוב לתחרות?
"לא התייעצתי עם פסיכולוג."
אני, בכל אופן, מאחלת ליהודר כהן הצלחה בשיר החדש שלו. "עולה עולה!"

אנא פתח ה' בפע"ך

האנס - או האנסים - עדיין חופשיים. כל הנשים בצפון תל-אביב חרדות - "העולם הזה" הלך בעיקבות 12 המיקרים שהיו עד כה

אני נרא פוחדת. שמעתי על כל מיקרי האונס שאירעו בשי-כונתנו. אני לא גרה לבד, אני גרה עם שותף לדירה, אבל כל זאת אני פוחדת. המיקרים היו כל-כך קרובים למקום שבו אני מתגוררת, ובהחלט הוא היה יכול להגיע גם אליי."

ורדה וינטראוב (24), קיבוציניקית המתגוררת ברחוב סוקולוב בתל-אביב, למדת צילום, מודאגת מאוד מהמצב החדש שהשתרר במקום מגוריה. היא אינה מוכנה להצטלם. מחשש שהח" שיפה תסכן אותה. "להגיד שלא מפחדים שקר וכזב, אני מפחדת!"

האיזור בצפון תל-אביב, שסביב הרחובות כול, אוסישקין, זנגוויל ודיזנגוף, הפך למוקד שאותו פוקדים ביום ובלילה בלשי מישטרת מחוז תל-אביב. אך לא רק הם. יש עוד מישוה שמסתובב במקום בקביעות: 11 מיקרי-אונס ונסיגות לאונס אירעו באיזור בחודשיים האחרונים, ואלה מיקרו את הזורקים לרחובות השלווים הללו.

מפקד מחוז תל-אביב, ניצב דויד קראוס, שלשלחנו הגיעו הרים לתבהלה שאחזה בתושבי השכונה, הקים צוות חקירה מיוחד (צח"מ) לטיפול בעניין. הצוות שנבחר לנסות ולאתר את האנס המשתולל הורכב מחוקרי היחידה המרכזית בתל-אביב.

כל מעשי האונס והנסיגות לאונס

אירעו בשעות-החשיכה, אך אין שעה מסוימת שבה ביצע האנס את זממו. החשיכה היא הסימן הראשון המצביע על שיטתו של האנס.

הסימן השני, והבולט ביותר: שטח הפעולה של האנס היה אחיד כ-11 מיקרים (מלבד במיקרה האונס האחרון, כמו דיזנגוף וארלו" שאירע בשכונת נווהאביבים). הרחוב

בות שבהם הוא בחר לבצע את מעשיו הם צדדיים, ונמצאים כמה מטרים מרחובות ראשיים, כמו דיזנגוף וארלו" זורוב. הרחובות ברובם שקטים, והתאור

רה בהם מינימאלית. אלה רחובות צרים, וכשעת-החשיכה ניתן למצוא בהם כל-ירכב, החונים משני צידי הדרך.

עובדות אלה, כמו הבתים באיזור, כני שלוש או ארבע קומות, הבנויים בצפיפות גדולה, יצרו תנאים אידוי-אליים לאנס. הוא יכול למצוא מיסתור בקלות, אם מישוה יפתיע אותו בהיכנסו או בצאתו מדירה.

הבתים בסביבה הם ישנים, וברובם יש רירות בקומות-הקרקע, שברד" כלל מושכרות לצעירות וצעירים. אופייני למצוא סביב כל בית גינה ושיחים, שגם הם מהווים מקור מיסתור והגנה.

בסיור שנערך השבוע ברחובות הללו, ניתן היה להבחין כי במרבית הבתים אין דלת ראשית, כך שהכניסה חופשית וקלה, ממש עד לדלת של כל דירה.

מעצרי-

סרק

האנס האלים הפועל בסביבה הזאת בוחר היטב את קורבנותיו. המתלוננות הן ברובן צעירות, המתגוררות בגפן או עם שותפות, בעיקר בקומות-הקרקע.

מכאן ברור, שהאנס עוקב קודם (המשך בעמוד 48)

קטע מעצות של נאנסת

אחת מ-12 הנאנסות בצפון תל-אביב מס' רה את העדות הבאה על החווייה הטראומטית שעברה עליה.

ההרגשה היא קשה. המחשבות שלי ותוונות כל העת למיקרה שקרה לי. חזרתי מהאוניברסיטה. אני חושבת שזה היה בסביבות השעה 11 בלילה. בחדר-המדורגות הבחנתי באדם שעומד בחושך. לא יכולתי להבחין מי האיש, חשבתי שזה מישוה מהשכנים. כשנכנסתי, הוא לפת את צווארי בידיו, ונדמה לי שהוא הצמיד לגבי סכין. או משהו חד אחר. הוא עשה לי סימן בידו שאפתח את הדלת. הוא לא הסכים שאני אדליק אור בדירה. רציתי לצעוק לעזרה, אבל הקול כאילו לא יצא לי. בחשיכה הבחנתי בגבר גבוה, בעל גוף אתלטי. הוא החזיק אותי בידו, וביחד איתי הוא חיפש את חדר-השינה. במשך כל הזמן הזה הוא לא דיבר איתי. בחדר-השינה הוא זרק אותי למיטה והפשיל את מיכנסיו. לא יכולתי לזוז. ראיתי מה עומד לקרות. ביקשתי ממנו שירחם עליי. הבחור התעצבן וקרע מעליי את החולצה. הבנתי

ששום דבר לא יעזור לי. עצמתי את עיניי והיכיתי לראות מה יקרה. הבחור הפשיט אותי ואנס אותי. הוא סיים זאת במהירות. רכס את מיכנסיו והסתלק במהירות מהדירה. הוא יצא דרך הדלת המרכזית. התדהמה שאחזה בי המשיכה עוד דקות רבות. אני לא זוכרת כמה זמן שכבתי במיטה. אך לפתע, כשהבנתי מה קרה, התלבשתי והתקשרתי למיש"טרה. התורנית במקוד שאלה אותי פרטים על המיקרה. אמרתי לה כל מה שזכרתי. והיא הבטיחה לי שחוקר יגיע למקום. בינתיים עליתי לשכנה בקומה השלישית וסיפרתי לה את הסיפור המוזעזע. היא ניסתה לנחם אותי. ביקשתי מהשכנה שתתקשר למישטרה ותודיע שאני נמצאת אצלה, וכך היא עשתה. חוקרת בלוויית קצין הגיעה לדירה. סיפרתי להם את כל מה שהיה זכור לי. ניסיתי לתאר להם את האנס. החוקרת ביקשה מהשכנה שלי, שאשאר ללון בביתה בלילה. ביקשו ממני לנסות לזהות את האנס באלבום-העבריינים. לא מצאתי אחד שדומה לו. כשתיארתי אותו, ניסה אחד החוקרים להרכיב קלסתרין.

ספורטאית שוש אלוני
לי זה לא יקרה!"

האחרון. אני לא יודעת מה לעשות. משתדלת לשמור על הבת שלי וללוות אותה לכל מקום. יש לי בת נוספת, כגיל 16, שלה כבר הצעתי לקנות גאו מדמי.

בבית שבו אנו גרות אין דלת כניסה עם אינטרקום לחדריהם. זו ממש בעיה. לאור המיקרים האחרונים, אני אשקול לשלל את האמצעים להגנה שעומדים לרשותנו.

● **אורנה בן-דוד (20), ספי רית, תושבת תל-אביב:**

אילו היו מחלקים נשק הייתי מצטיידת. אני מתגוררת לבר עם אחותי ברירה בתל-אביב, ואחרי ששמעתי מה שקרה, זה בכלל לא נעים.

אני לא רוצה לחשוב מה יקרה אם יבוא האנס. זאת בעיה שאני בכלל לא רוצה לחשוב עליה. אני לא מאמינה שיהיה לי אומץ להשתמש נגרו בכוח.

● **יעל, מאיה ואוולין, תלמידי דות בתיכון עירוני ה', תושבות תל-אביב:**

בגלל מיקריהאונס האחרונים אנחנו לא מסתובבות לבר. אנחנו גרות בסביבה הזאת, ולכן מאז שפירסמו על המיקרים, ההורים שלנו לוקחים אותנו ממקום למקום ומחזירים אותנו.

אנחנו נורא פוחדות כשאנחנו יוצאות למסיבות. כל בני הכיתה חוזרים בקבוצות. בימי חול אנחנו משתדלות לא להסתובב בשעות החשיכה. המחשבה על האנס מפחידה אותנו נורא, ומקוות שהוא ייתפס במהרה.

● **שוש אלוני, אחותה של הזמרת מירי אלוני, מנהלת ומדריכה במועדון בריאות, תר שבת תל-אביב:**

אני חושבת שאני מפחדת. אני חוששת שאם אעמוד מול אנס, יפעלו אצלי רק האינסטינקטים, ואיני בטוחה אם תהיה משמעות לכל מה שלמתי לפני כן בחינוך גופני.

אינני נמשכת לקורסים להגנה עצמית ואני גם לא מלמדת דברים מסוג זה. אבל נשים שמתאמנות אצלי מצפות, ובצדק, שתהיה להן הרגשה פיזית חזקה יותר, ואז יהיה להן ביטחון לגנון על עצמן מפני תוקף מיני.

אני לא משתמשת באמצעי הגנה, אבל אני מאוד עירנית בשעה שבה אני שבה הביתה ובמקומות שבהם אני מסתובבת. כשאני נכנסת לחדר המדרגות בבניין שבו אני גרה, אני בורקת היטב לפני שאני מגיעה לדירה בקומה השלישית.

אני מתנחמת בכך, שעד היום הוא פרץ לדירות כמרתפים או בקומות הראשונות. אני מאלה שאומרות: אונס? לי זה לא יקרה!"

מורה גבי גרונן
"מיקרי האונס מפחידים!"

תלמידות-תיכון יעל, מאיה ואוולין
"לא מסתובבות לבר. ההורים לוקחים אותנו!"

מישאל בצפון תל-אביב:

אם אתקל בו — אתעלף מפחד!

עקרת-בית מרתה הררי ובתה שרון
אלווה את בתי לכל מקום!"

ספרית אביבה מעורה
"אני לא אתן לו את התענוג!"

● **גבי גרונן, מורה רווקה, תושבת צפון תל-אביב:**

אני גרה בדירה מוגנת שיש בה דלת-כניסה לחדריהם. עם איני טרקום. אני לא מתגוררת לבר. יש לי שותף.

מיקריהאונס האחרונים ממש מפחידים. אני חושבת שזה נורא מה שקורה בתקופה האחרונה בתל-אביב.

● **אביבה מעורה (23) לומדת ספרות, רווקה, תושבת תל-אביב:**

אני לא יודעת מה אעשה אם אני אתקל באנס. מה להגיד? אם ינסו לאנוס אותי, אני אנסה להילחם. אני לא אתן לו את התענוג בקלות. קשה לי עכשיו לחוות במה אש-תמש, אבל בכל מיקרה יהיה לו קשה איתי.

● **לאה רשל, עובדת בחנות בגדים, תושבת תל-אביב:**

אם אתקל באנס, אני אכנס לפאניקה. אני חושבת שאתעלף. במחשבה שניה, אני מאמינה שאקח ליד מה שיוזמן לי, כדי לפגוע בו. או שאני אצעק בקול רם, כדי שמישהו יבוא להציל אותי.

● **מרתה הררי ובתה, שרון (14):**

אני נורא מפחדת ממה שקורה בזמן

זבנית לאה רשל
"אני אצעק בקול רם!"

המעשה אחרי הקורבנות. הוא מכיר היטב את הסכיבה, וזאת ניתן ללמוד מההתחמקות המהירות שלו. בטרם הגיעו ניידות המישטרה או השכנים שנקראו לעזרה.

המישטרה מתקשה בחקירת הקורבנות. הנחקרות מנסות להרחיק את התקיפה המזעזעת שעברה עליהן ולמחוק אותה מהזיכרון. ההלם הראשון שאליהם נקלעו הנאנסות משכיח מהן פרטים רבים הקשורים לאנס. קשה מאוד לקבל מהנאנסות את תיאורו. התקיפות היו בחשיכה, כאשר האנס השתרל לא לדבר עם הקורבן, כדי שלא יוכלו לזהות את קולו בעתיד. גם את לבושו התאים האנס לסכיבה. הוא הקפיד בלבוש כהה, כשלאשו כובע או מיגבעת, שהסתירו עד כמה שאפשר כל פרט מזהה.

חוקרי המישטרה סבורים, שמלבד התלונות שדווחו למישטרה, יש עוד צעירות שלא דיווחו כלל על מעשי האונס. בגלל פחד, או חוסר־רצון להיחשף.

הקושי לדלות מהקורבנות פרטים מזהים על האנס העמיד את חוקרי המישטרה במצב של התגוננות. הם טוענים, שבמדינה שהאוכלוסייה בה היא יותר מארבעה מיליון תושבים, מחציתם גברים, עשרה מעשי־אונס אינם כהכרח מגיפה. אך כשהם קורים בתקופה כה קצרה ובסכיבה מאוד

הנה אחדים מן האמצעים שאפשר לנקוט אותם כדי להתגונן מפני הסכנה האורבת

1) דלת־כניסה לבניין עם אינטרקום

אמצעי יקר אך יעיל. דלת הכניסה לבניין משותפת לכל הדיירים, ומפחית במידה רבה את הסיכוי שלך להיות מופתעת. אורח בלתי־מזוהה או בלתי־רצוי יהיה חייב להזהות במניין, כדי שיוכל להיכנס לחדר המדרגות.

אמצעי מיגון זה, שנמצא בבתי משותפים רבים, אינו יעיל אם לא נוחגים בו בעיקביות. חשוב להקפיד על סגירת דלת־הכניסה בכל שעות היממה, וביחוד בשעות־הלילה.

2) התקנת עינית ושרשרת־ביטחון

העינית המותקנת במרכז דלת־הכניסה לדירה היא יעילה ומאפשרת להבחין באיש העומד מעבר לדלת. ישנם כמה סוגי עיניות, אולם היעילות שבהן הן אותן אשר בהצצה דרכן ניתן לצפות גם לצדי הדרגות המדרגות. זר בלתי־רצוי לא יוכל להפתיע אותך, והסיכון להיפגע פוחת.

שרשרת־הביטחון, המותקנת מעל ידית דלת־הכניסה, היא אמצעי נוסף להגנה על דלת־הכניסה. כשהזר המי־דפק על דלתך טוען שהוא מחנות־הפרחים או מהמישטרה, או שליח בית־מישפט המביא צו כלשהו, אל תפתחי את הדלת לרווחה. פתחי את הדלת כשהיא תלויה על שרשרת־הביטחון.

מצב פתיחה מינימלי יאפשר לך לשוחח עם הזר בחופשיות ולא להסתכן בפתיחה מלאה. אומנם עדיין קיים החשש שמבעד לדלת יוכנס חפץ שלא יאפשר לך את סגירת הדלת, אך הסיכוי לכניסה נשאר קלוש. במצב כזה את עדיין יכולה להזניק את המישטרה. את השכנים או החברים.

3) סורגים במרפסות ובחלונות

אמצעי יקר. הדורש הוצאה חדי־פעמים. הוא הוכיח את עצמו במיקרים רבים. מיקרי האונס האחרונים הזכירו את הצורך בהתקנתם. הסיכוי שאנס ינסה להיכנס לבית המוגן בסורגים הוא קלוש, ולוא רק בשל העובדה שעליו יהיה לבזבז הרבה מזמנו.

איהתקנת סורגים, בעיקר בקומות התחתונות, מקילה על האנס. כעשילי להתגבר רק על שלבי התמיסים. למי שעדיין אין, מומלץ להתקין יש לדאוג להתקנת סורגים גם בשל אפשרויות התדירה של תוקפים על רקע מיני וגם כנגד התפרצויות.

4) מערכת אזעקה ביחית

אמצעי יקר. כיום ניתן למצוא אותו ביותר ויותר בתים פרטיים. המערכות הן בדרך־כלל אמיינות, ומעניקות אווירת ביטחון לרוכשיהם. רוב האזעקות מחוברות למוקדים

מה הפעולה שעל הנאנסת לנקוט? לדווח למישטרה? האם להודיע להורים או לקרובים? מה יקרה כשיוודע הדבר לחברים ולחברות?

ונראה כי זו הדרך הקלה להפגין הצלחות מדומות. גם הכותרות שהופיעו בעתונים, על ערבי שנעצר בחשד אונס, לא הוסיפו כבוד ואמון למישטרה, במיוחד שלמחרת הובא האשם לבית־המישפט בתל־אביב, ושחרר על־ידי השופט בערבות נמוכה מאוד.

טראומה שנייה

ה טראומה הגדולה שאותה עורכת הנאנסת אינה מסתיימת בתום המעשה והסתלקותו של האנס. היא נמצאת ברילמוע עצומה: מה הפעולה הבאה שעליה לנקוט? האם לדווח למישטרה? האם להודיע להורים או לקרובים? מה יקרה כשיוודע הדבר לחברים ולחברות?

צילצול־הטלפון במוקד המישטרה וסיפור המיקרה מזניק בדרך־כלל ניידת למקום־הפשע. שוטרי הסיוע מבקשים לשמוע פרטים מירביים, כדי להתחיל לפעול ולדווח. כאן מתחילה החשיפה האינטימית הראשונה של הקורבן.

אבל בכך החשיפה עדיין אל מסתיימת. הנאנסת מובאת למטה המישטרה, ליחידת החקירות, ושם לפני השוטרים והקצינים מבקשים לשמוע את סיפורה בשנית. הצורך לספר על המעשה המזעזע שוב ושוב, מפריע לשיתוף־הפעולה של הקורבן בעתיד.

פיקוד־המישטרה הבין את הבעיה (המשך בעמוד 50)

מיותרת. עדיף לאפשר לו לבצע את זממו ולהסתלק.

קצין בכיר במישטרת מחוז תל־אביב, כי, שטיפל בעבר במיקרי אונס, מכיר היטב את התופעה: "זוהי תופעה שעולה ויורדת מדי כמה שנים. האנסים בדרך־כלל הם אנשים מאוד אלימים. כאשר הקורבן כבר בידם, הם אינם מוותרים בקלות. התתנונים והכבי של הקורבן רק מדרבנים את האנס לבצע את זממו.

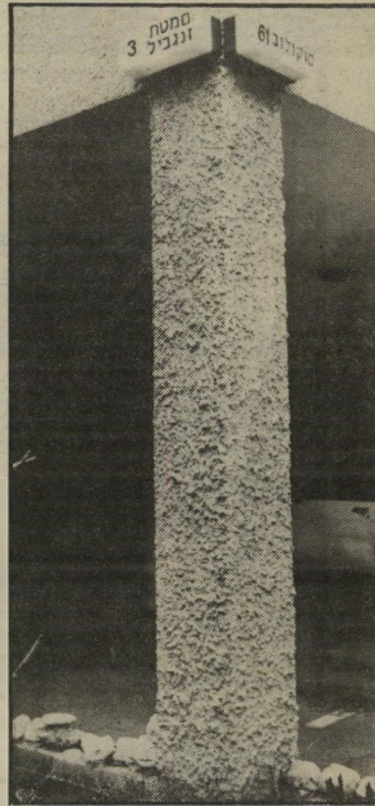
האנסים מבקשים לבצע את זממם ללא אלימות, וכאשר הרבר מתאפשר להם, הם עושים זאת ועלמים במהירות. אך כאשר ישנה התנגדות, הם נעשים אלימים ומאיימים, מכים ונהנים לבצע את זממם בכוח."

קצין המישטרה שדיבר עם העולם הזה התלבט אם להמשיך: "האמת היא, שקשה לי ליעץ. אך לאשה שנתקלת באנס כדאי לנסות ולשכנע בדרך הגיונית, וכשוה לא הולך — לא להשתמש בכוח. האנס יכול להיות מסוכן, והיצר יכול להביא לידי מעשים מסוכנים. אז ינסה האנס בכל כוחו להשיג את רצונו, כך שההתנגדות היא

המישטרה ביקשה להשקיט את התסיסה בשכונה, וכיצעה מעצרים ללא צורך.

המעצר הראשון היה של חמדן האשם (30), ערבי תושב טול־כרם, שעבר כסכיבה בעבודות גנות. הוא נעצר כחשוד במעשים. אך כאילו כדי ללעוג לחוקרים, ביצע האנס האלמוני עוד תקיפה, כדיוק כיום שבו היה האשם עצור.

מעצר של ערבים כחשודים בניצוח עבירות־מיני נפוץ לאחרונה יותר ויותר.

צומת הסכנה האנסים הם אלימים

ספציפית, לתושבים המקומיים יש בעיה. להם קשה להסביר שאין זו תופעה.

בלחץ דעת־הקהל, המישטרה היתה חייבת להפגין פעולה כמלוא העוצמה. לכן החוקרים הממונים על החקירה נקטו לעיתים פעולות־סרק.

הנאנסת ה־12 ברמת־אביב

האונס האחרון שאירע בתל־אביב קרה בשכונה מרוחקת מעט מהאיזור שבו התרחשו התקיפות בחודשיים האחרונים. ביום הראשון האחרון, בערך בשעה תשע וחצי בערב, חצתה תושבת שכונת נווה־אביבים - כבת 40 נשואה ואם לילדים - את השביל המוביל מרחוב טאנור לכיוון בית־הספר ארזים.

השביל היה מואר. היא ירדה לביקור שכנים. בלכתה בשביל, התנמל עליה בחור צעיר, גבוה, חסם את פיה, החזיק אותה מאחור כדי שלא תוכל לזהותו, וגרר אותה לחלק החשוך של החורשה. שם ביצע בה את זממו. כשסיים, גרר אותה החוצה ושיחרר אותה. האשה ברחה מהמקום בריצה. הגיעה לביתה והזעיקה את המישטרה.

בשכונה חשלווה השתררה אווירת פחד וחרדה. השמועה התפשטה במהירות. מאז מקפידים הורים להחזיר את ילדיהם מחוגי־ערב הנערכים בבתי־הספר.

אמיצעי המלאון

פרטיים המצויידים בניידות-סיוור, המגיעות בתוך דקות לדירה. מערכת-האזעקה הביתית ניתנת להפעלה גם כשהדיירים נמצאים בדירה. זימזום או צילצול של המערכת ירתיעו אנס ויבריחו אותו. המערכת קלה להפעלה, וניתן ללמד את כל בני-הבית בהפעלתה.

(5) הצטיידות בנשק חם

אמצעי בטוח, המחייב מיומנות ואומץ. אשה המעוניינת להצטייד ב־אקדח חייבת ברישיון מטעם משרד-הפנים. האקדח יעיל להגנה עצמית. יש בעיה בהחזקת הנשק ובשימוש בו: הוא נועד להגנה עצמית, וכל שימוש אחר בו יגרום הסתבכות ממשפטית.

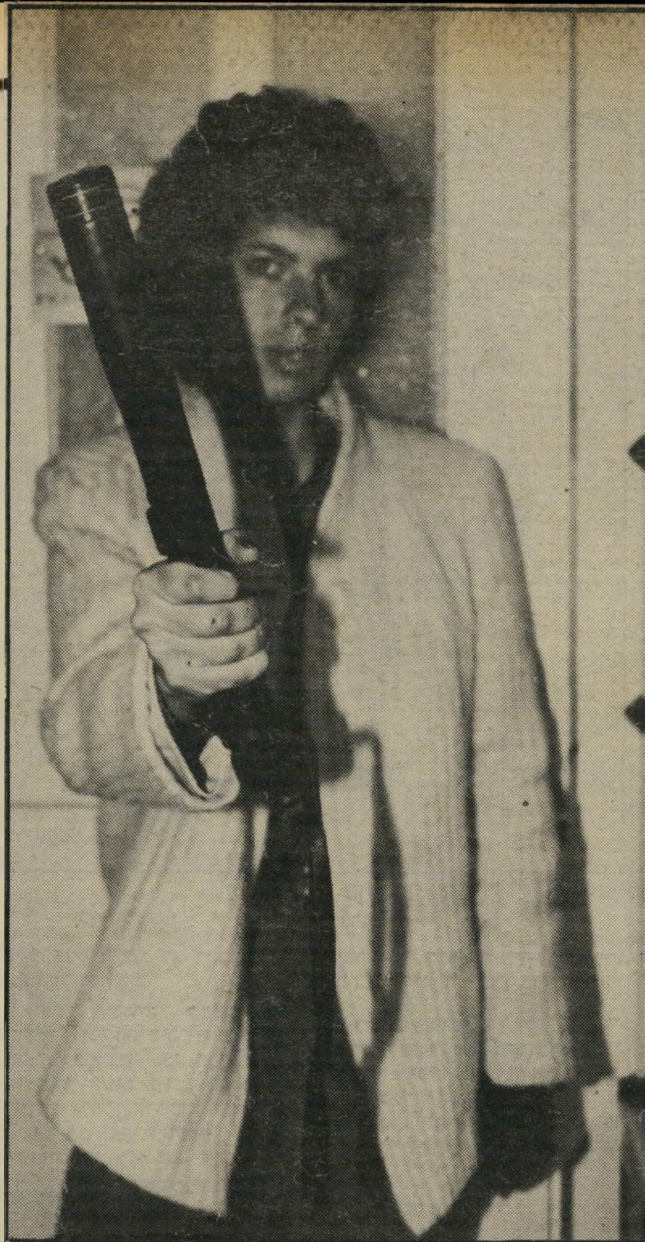
(6) הצטיידות בנשק קר

מקובל כיום לרכוש מיכל גזא קטן. כדאי לך לנסות ולהשיג רישיון מתאים מטעם משרד-הפנים ולרכוש

(7) הצטיידות באמצעים מתוחכמים

האמצעים המקובלים הם אותם המפיקים זרם חשמלי בעוצמה רבה. הם אינם נפוצים עדיין בארץ. אך ניתן למצוא אותם בצורות שונות. במיוחד הם מקובלים כמקלות חבטה.

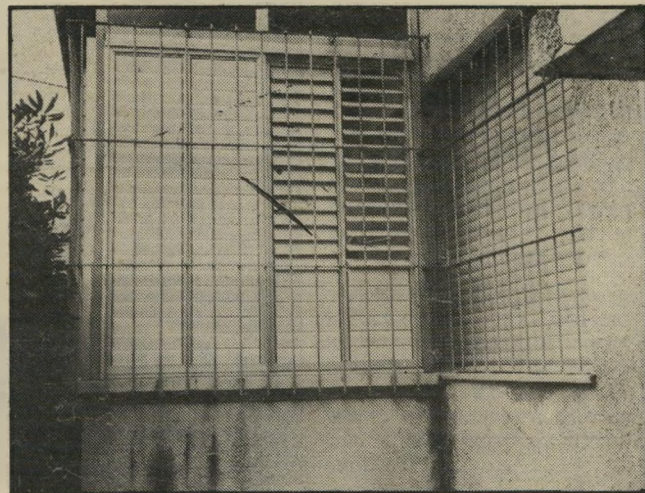
השימוש באמצעים הללו פשוט. האפקט הוא יעיל, אך לזמן קצר בלבד. הפעולה נעשית באמצעות סוללה עם מתג-הפעלה. זהו אמצעי יקר, מסורבל לנשיאה וגלוי לעין.

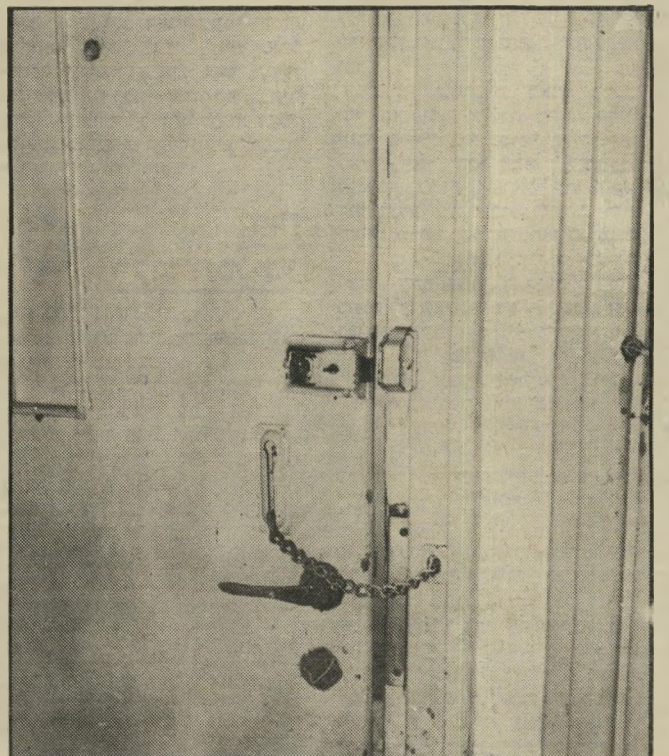
מקל חשמלי אפקט יעיל לזמן קצר

מיכל גז מדמויע מרתיע והשפעתו מיידית

סורגים לחלונות גם נגד סוטי-מיין, גם נגד התפרצויות

עינית-הצצה ושרשרת-ביטחון לא לפתוח את הדלת לרווחה

מערכת אינטרקום אמצעי יקר, אך יעיל

הורסקופ

(המשך מעמוד 37)

אותן שנים הם עירוניים, חרימים ושנונים. האינטואיציה שלהם ממו-תחת מאוד. הם בעלי תושיה ויכולת טובה לצאת מכל מצב מסובך. תפיסתם מהירה והתעני-ינותם מתפרסת על קשת רחבה של נושאים, תחומים ומקצועות.

★ ★ ★

סרטן

מספטמבר 1948 עד ה-25 באוגוסט 1956. המקום הפחות מתאים לאוראנוס הוא מזל סרטן. ובאמת, בשנים אלה נולדו האנ-שים שחיהם מסוכנים ומבול-בלים. אישיותם יותר מוזרה מזו של האחרים. כדאי להזכיר, שאר-ראנוס בסרטן השפיע על חייהם של הדור הזה. חיי המין שלהם אינם שיגרתיים, תופעת ההומור-סכסואליות בולטת, ובמיוחד כש-אוראנוס והירח בקשרים חזקים.

★ ★ ★

אריה

מיוני 1956 עד נובמבר 1961. השוני שבין המחזור הקודם (אר-ראנוס בסרטן) למחזור זה (אורא-נוס באריה) בולט מאוד. אוראנוס באריה מדגיש את הצורך בביטוי אישי, ילידי שנים אלה לא יסכימו להיטמע ולהיות בלתי-מורגשים בחברה. במשפחה ובכל מיסגרת אחרת.

★ ★ ★

בתולה

מנובמבר 1961 עד אוקטובר 1968. בשנים אלה נוצר מצב מיו-חד, ש"צר" טיפוסים חדשים. מ-1963 ועד קיץ 69 כוכב אוראנוס היה צמוד לכוכב פלוטו בבתולה (צמידות שמתרחשת אחת ל-115 שנה). צירוף זה הביא לעולם אנשים חדשים. צמידות זו מס-פרת על אנשים שההגיון, השכל הישר וכשר-הניתוח שולט בהם. כמו כן הביקורתיות, הצניעות והספקנות.

★ ★ ★

מאזניים

עדינות, התחשבות, קסם אישי ונועם מבטאים את ילידי אוראנוס במאזניים. זה קרה בין ה-29 בספטמבר 1968 עד ה-20 בנובמבר 1974. מאזניים, שהוא בעיקרו מזל נשי, מושפע בצורה מוזרה ומעני-ינית, כשכוכב אוראנוס הדו-מיני שהה בו. זה יתבטא ביתר חוזקה בטישטוש בין המינים. זה יבוא לידי ביטוי בצורת הלבוש, התיס-מורת, בהשתלבות של נשים במיק-צועות גבריים ושל גברים במיק-צועות נשיים.

★ ★ ★

עקרב

מנובמבר 1974 עד נובמבר 1981. עד כמה שהדור של אורא-נוס במאזניים יאופיין בנועם הליכותיו, תבלוט ההתנהגות הקי-בוצית של הדור הזה של אוראנוס בעקרב.

הם עקשנים, שתלטניים, אבל חזקים ובעלי כוח-סבל רב. הם יהיו פורצי דרך בעידן-החלל והמחקר הגרעיני. זה דור שעלול לסכן את האנושות בהעזה ובצורך ההרס העצמי הקיים בו. עומק רוחני, אינטואיציה חזקה, חוש נבואי וחוכמה מבטאים את ילידי תקופה זו.

★ ★ ★

קשת

מנובמבר 1981 עד דצמבר 1988. דור זה יתנגד למיסגרות נוקשות ומחייבות. הצורך שלו בחופש יהיה חזק. התעניינות בכל תחום אמנותי, מדעי, סיפורתי וגם בחינוך גופני, ספורט ותנועה.

צילצל להוריו, חיפש את אביו. אני צריך את אבא רחוק? הוא הודיע לאמו, שהתעלמה מהבקשה וחקרה. לקחת את רותי לבית החולים? קולו הרועד לא נעלם מאזנה של האם. אם צריך ניתוח קיסרי — שיעשו, אין דבר, עכשיו הרבה עושים את זה, אל תפחדו, ניסתה האם הקשישה להרגיע את הבן ולהוסיף לו ביטחון. הבן המשיך בעצבנות לשאול היכן נמצא אביו. אמו חולנית והוא לא רצה לבשר את הבשורה המרה בטלפון.

אני אחפש אותו, תרגע, הוא בהשתלמות. לך למנהל בית החולים, תגיד שאתה הבן של ברדיין, ואם צריך עזרה, שיעזור — עד שנמצא את אבא, המשיכה האם בשלה.

רותי מתה? הוא פלט לבסוף, חסראונים. מה אתה מדבר? מה עם הילד? קראה בהתרגשות. שניהם?

לא עיכלתי את זה. איפה הרפואה של היום. איפה הלימודים הגבוהים שהם לומדים? מה זה לא יודעים? מהתשובה שלהם אפשר לדעת שזה רשלנות. רק בימי הביניים ענו ככה? התייפחה האם השבוע.

הידיעה המזועזעת הועיקה את האב, והוא הגיע לבית החולים, שם פגש את בנו נפול הפנים, ה"ר דני פלג, סגן מנהל מחלקת היולדות, קיבל את השניים לשיחה. הוא הסביר: היתה כנראה נפילה פיתאומית בלחץ הרם, שירר אפס. עשינו את כל המאמצים, ללא הועיל. כנראה היה כבר מאוחר מדי.

לא היו צריכים לשלוח אותה הביתה, כשבאה לשם בחמש בכור, מטיחה כרמלה, האחות הבכירה,

רותי ברדיין באילת
זה עצוב שדבר כזה קורה!

כזמן הזה, שעבר בין ההתעלפות לכואם של הרופאים, אולי היה ניתן להחיש לרותי עזרה. אך הרופאים לא היו במקום שמישהו היה זקוק להם יותר מכל.

"אפשר למות גם ברחוב!"

מי חבירו לעבודה של ניסים, שישב אף הוא המום בין האבלים, הגדיר את ניסים כתופעת טבע, מבחינת היחס שנתן לאשתו. אני היום בעלים כאלה. יום אחרי שנודע לו שרותי בהריון, בא אליי וביקש שאצא לחפש איתו מכונית, כדי שרותי לא תיאלץ להתרוצץ. מצאנו משהו שהתאים לו, ורותי נהגה מדי בוקר לעבודה בתל-אביב, בלי להתעייף באוטובוסים.

מדי יום הוא עמד במירפסת, הביט החוצה שתחזור מהעבודה. יום אחד היא

ניסים ורותי בחופשה
בעל נהדר!

לפתע צעקה: אני לא רואה כלום! וצנחה על הריצפה.

האחות שהיתה במקום רצה להוציא את הכרטיס הרפואי של היולדת, שאיברה את הכרתה, שם בדרך-כלל רשום פירוט מדוייק על מהלך ההריון ועל מצבה הפיזי של האשה. רק אחרי העיון בכרטיס, הוועקו למקום רופאים.

הוג הצעיר לא ערך קניות לקראת לידת התינוק, אך עשיתי קררי-שוקים על ריבירי-תינוקות, וידעתי בריוק באיזה מקום לקנות מה.

כינתיים גמרה המישהפה לשבת שיבעה. הם יודעים שאת רותי שלהם איי-אפשר להחזיר, אך הם רוצים תשובות. מימצי החקירה בבית החולים שבו נפטרה יימסרו. כך הובטח להם, בעוד שבועיים. מתמרמר האב, יוסי: מה כבר הם יכולים לגלות, אם הבדיקה נערכה אצלם? היינו שקטים יותר אילו הבדיקה היתה נערכת באברכיב. אך הודיעו לנו ששם זה כרוך בהתערבות המישהפה בלבד.

תגובת דוברת בית החולים השרון. אלישבע ריפתין: זה לא משרת שום אינטרס ציבורי שכותבים את הסיפור בעיתון. אין פה כל עניין של טיטשוש או משואפים. הכל גלוי, אנו לא שומרים שום אינפורמציה במגירות-סתר. התוצאות המדוייקות, לדבריה, יהיו בעוד חודש.

הפרופסור יעקב גולדמן, מנהל מחלקת-נשים-יולדות של בית החולים, שהוועק אף הוא באותו בוקר גורלי לחדר-היולדת שבקומה השלישית בבנין הישן, היה השבוע מוטהד מכך שדבר מותה של היולדת הצעירה במחלקתו זוכה כטיפול עיתונאי. מה העניין בהפחדת כל היולדות? לא היתה יולדת אחת השבוע שלא רעה מפחד לקראת הלידה, כגלל המיקרה. מה ייתן לכתוב כתבה על יולדת מיסכנה שמתה?

נקבל תוצאות ואז יתברר מה קרה. אני משער שזה משהו שלא קשור ללידה. זה עצוב שדבר כזה קורה, גם אם הוא קורה לעיתים רחוקות, אך האם כתבה יכולה למנוע מיקרים כאלה כעתיד?

רשלנות? ככל דבר בעולם יש אפשרות של רשלנות, אבל זה לא מיקרה של הונחה או רשלנות, כי זה היה מוות טרוב-לידתי בלתי-נמנע. ידוע בעולם כולו על מיקרים של מוות בלידה. גם ברחוב אפשר למות.

רינה ונון לקם

הריגשית, וניתן כיום למצוא בחלק ממטות המישהפה שוטרות-חוקרות, שהן בלבד מוסמכות לחקור ולגבות עדויות מנאנסות. המפגש של הנאנסת עם שוטרת, ולא עם קבוצת חוקרים גברים, מקל עליה, והסיכוי לפתיחות מצידה הוא רב יותר. השיטה הזאת אינה נשמרת תמיד, ולכן יש מקרים רבים שאינם מרווחים, ולוא רק בשל החשש מפני טראומה חדשה, בחשיפה לפני קבוצת גברים זרים, אחרי הטרומה הקודמת.

למותקפת היום יש דרך נוספת לרווח על המיקרה שקרה לה: מרכז הסיוע לטיפול במיקרי-אונס, שמרכזו בתל-אביב, מוזן לקורבנות אפשרות פחות מרתיעה. המרכז פועל זה חמש שנים, והמרכזות בו היא רינה בן-צבי. המרכז לסיוע הוא העתק של מוסדות הפועלים באירופה, ושבהם כבר נצבר ניסיון רב.

מספרת רינה בן-צבי:

המרכז לסיוע במיקרי-אונס עובד כשיתוף-פעולה הדוק עם המישהפה. המישהפה נתקלת במיקרי-אונס וממי ליצה בפני הנאנסות לפנות למרכז לעזרה ולסיוע. המרכז נמצא בקשר מתמיד עם המישהפה במטה הארצי, ובקרב ליחידה הבכירה וזכות נשות המרכז ליחס נהדר. אצל השוטרים והקצונה הוותרת היחס תלוי כאשיותו של כל שוטר ושוטר.

הסיוע המוענק לנאנסות הוא מעשי: אנו מציעות אווון קשבת, על-ידי שיחות-טלפון וכן על-ידי פגישות. כל נאנסת הפונה למרכז מגדירה בעצמה את הקשר הרצוי לה איתנו. יש נאנסות המעוניינות בהמשך הקשר הרצוף עם מרכז-הסיוע, קשר שלעיתים נמשך עד המישפט — אם נעצר חשוד — וכן לאחריו. מרכז-הסיוע מהווה מתווך בין הקורבן לבין המישהפה, הפרקליטות ובית-המישהפט.

אני מודעת לגל-הפאניקה השורר כעת באיוור צפון-תל-אביב. האמת היא, שמקרי-האונס מתרחשים מדי יום בימנו, אבל בגלל הזמן הקצר שבהם התרחשו האירועים האחרונים, והאיוור הספציפי שבו הם קרו, עלה הנושא לכותרות.

עוד כאן דבריה של רינה בן-צבי. למרכז-הסיוע מגיעות נשים מכל השכבות החברתיות, והקשר הראשון איתן נעשה בדרכים שונות. יש נאנסות הפונות קודם למרכז, ודרכו הן מבקרות שות לרווח למישהפה, ויש נאנסות הפונות קודם למישהפה, שממליצה להן על המרכז.

בעניין זה אומרת בן-צבי: הנסיון מלמד שנפגעת-אונס סובלת מריגשי-אשם חזקים, ולכן הפניה לעזרה, הסיוע והדיווח אינם נעשים מיד אחרי שמסתיים האירוע, אלא אחרי תקופה מסויימת. הקורבנות שהותקפו בבתיהן מרגישות צורך רב יותר לפנות לעזרה ולדווח. במיקרים הללו מיספר הפניות למישהפה גדול יותר.

דרך דלת-הכניסה

מיקרי האונס האחרונים שאירעו בצפון-תל-אביב, מיקרו את הצורך המידי בהגנה עצמית.

בשניים מהמיקרים לא נתקל האנס במחסום פיסי רציני. במיקרה הראשון הוא חדר דרך תריס המישהפה, כשרק נועל עשוי מפלסטיק הפריד בינו לבין דירת הקורבן. רחיפה קלה, שגרמה לשבירת הנועל, איפשרה לו להיכנס בקלות לדירת הקורבן.

במיקרה השני, שהיה מנסיון-אונס כושל, הוא פרץ לדירה מבעד לדלת הכניסה הראשית. מנעול-הדלת הרגיל לא היווה שום קושי ממשי בכניסה לדירה.

בסיור שנערך על-ידי צוות העולם הזה ברחובות שבהם התרחשו התקיפות, התברר, שבחלק נכבד מדירות הקרקע נמצאו סורגים בחלונות הדירות ובמירפסות, אולם ישנו עדיין דירות החשופות לפריצות.

אחר שלא יודע מה זה קבוצת כדורסל, אז אינני מתייחס לכך ככלל. כשה מבקר הוא מיומן, כמו אריה מליניאק, אני יכול לומר שבשנתיים וחצי האחד רונות נכשל עם הפועל חולון, עם הנבחרת הלאומית ועם הפועל רמת-גן. שינאתו למכבי העבירה אותו על דעתו, וכשהוא חשב שאנחנו כבר על הקרשים, החל להתקיף ללא הבחנה. לשימחת, מוטי ארואסטי ענה לו על המיגרש. הוא רק שוכח שלפני כמה חודשים מוטי הגן עליו ונלחם עכור במישחקים של הנבחרת.

עכשיו נזקף לזכותך הישג ראשון שלא עשו עמיתך בכדורסל הישראלי. ניצחת באיטליה. האם זה באמת כך-כך קשה?

זה סופר-קשה. הקבוצות האיטליות הן חזקות, ובבית הן מקבלות סיוע מהקהל, המכביר על היריבות. קיימת גם מסורת ועניין פסיכולוגי, והמחסום הזה מקשה עליך. השחקנים עשו את המכסימום במישחק הזה, וקודם-כל הרישג הוא שלהם.

בגיל 33 אתה בפיסגת הכדורסל האירופי מאמן את מכבי מאמן את הנבחרת, זה לא נראה לך מהר מדי וגדול מדי?

אני מקריש לאימון הכדורסל 18 שנים. מגיל 21 אני רק מאמן. הקרשתי הרבה מאוד. תמיד הייתי שאפתן. הכוחתי עצמי בשטח. ניסיתי ללמוד מכל אחד וצברתי הרבה ידע במעקב אחרי קבוצות.

קיבלתי רחיפה עצומה מאנשי מכבי תל-אביב, שבגיל צעיר שיטחו אותי כמו שמטפחים כדורסלן צעיר. בעיקר היו אלה שמואל מחרובסקי, שימעון מרזיח ואמנון אבידן. הם דאגו לי להשתלמויות. אני מאמין בשני דברים עיקריים: עבודה קשה ועצמאות. וזאת הסיבה שהגעתי לראשונה בכרי בגיל צעיר כזה.

צני שרף גדל ככדורסלן בקבוצת-הנוער של מכבי תל-אביב ועבר למכבי דרום, שם היה עד גיל 21. מאז הוא אימן את מכבי דרום, את ביתר תל-אביב, את הפועל רמת-גן, והיה עוזר-מאמן של האמריקאי רודי דא' מיקו במכבי תל-אביב ב-1981, כשהקבוצה זכתה בגביע-אירופה.

הוא נשוי לרונית (32), שהיא עצמה שחקנית מצטיינת (19 שנים) במכבי תל-אביב. היא המוטי ארואסטי של קבוצת הנשים של האגודה.

אין ספק שאשה הקשורה לענף עוזרת למאמן הנתון ללחצים כלי-כך גדולים. "השבוע" מודה צביקה, אמרה לי רונית: אשה אחרת, לבטח היתה מתגרשת ממך!

צביקה מגרל שני בנים יפהפיים, לירון בן 9, שכבר מגלה ניצחנות של כדורסלן, ואלעד בן 5, הרוצה להיות זמר.

למרות שמישרת מאמן במכבי תל-אביב היא מישרה מלאה פלוס, עובד שרף כמנהל במוסד של דן, ואם לא די בכך, הוא התמנה לא-ממכר כמאמן נבחרת ישראל למישחקים המקומיים על הגביע העולמי ולא ליפות אירופה, שתהיה במאי, בגרמניה. השבוע, כשתצא הליגה לפגרה, יקדיש שרף את מירצו לנבחרת המת-כוננת למישחק נגד צ'כיה, בשבוע הבא בכרטיס-לבה.

צביקה, אם וכאשר תהיה מכבי תל-אביב בגמר גביע אירופה, את מי היית מעדיף לפגוש שם? אנחנו עדיין לא בגמר. עומדים לפנינו מישחקים קשים במיוחד. אולי נצטרך לגמד מישחקי-חזק נוסף, אבל המישחק נגד זאגרב הוא הקשה ביותר. כל קבוצה שתגיע לגמר תהיה ראויה למלוא ההערכה ותהווה יריב קשה.

וכיצד אתה רואה את דורון גמצי משתלב בשנה הבאה במכבי תל-אביב? דורון הוא שחקן כדורסל מצויין. מכבי צריכה אותו ככוכב. ההיסטוריה אומרת שמי שהיה כוכב, קשה לו להיות כוכב במכבי. לרורון יקח זמן כדי להשתלב, והוא יצטרך לשנות כמה מהנהגלים שלו. יאיר עמיקם

קח אותה על חשבון ארקיט!

אתה קונה שני כרטיסי טיסה
— הלך ושוב לאילת —
ומקבל אחד מהכרטיסים חינם
בכיוון הלך

גם בתי המלון במבצע!
עם מבחר הצעות נופש מוזלות.

פנה לסוכן הנסיעות שלך או למשרדי ארקיט:
מרכז ההזמנות — 03-426262, 413222
סניף ת"א: 03-233285. ירושלים: 02-234855
חיפה: 04-643371 נתניה: 053-40734

המבצע: בפברואר-מרץ 1985

מלון אביה סונסטה, חוף טאבה

CLUB IN אילת

לרום אילת

א ר ו ע י 3 5 ש נ ה ל א ר ק י ע

העיתון הזה

רותי
בר־דיין ז"ל
ובעלה ניסים

מות

בחגד הלידה

מה קרה כאשר נאבקה

רותי בר־דיין על חייה?